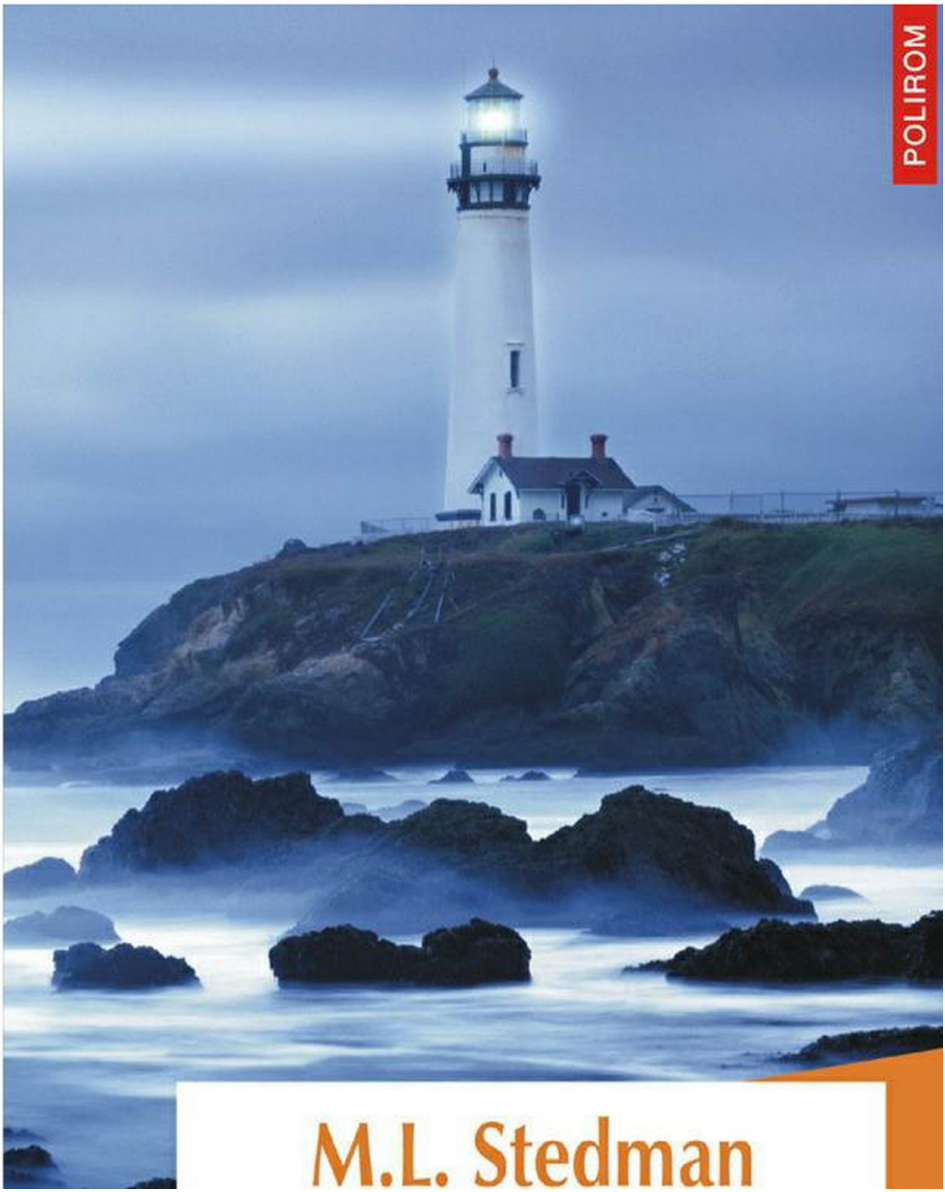
POLIROM
M.L. Stedman

M.L. STEDMAN
LUMINA DINTRE OCEANE

Roman

Traducere din limba engleză şi note de Anca-Gabriela Sârbu

EDITURA POLIROM
2013

M.L. Stedman
The Light between Oceans

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1; sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728
ISBN ePub: 978-973-46-4074-4
ISBN PDF: 978-973-46-4075-1
ISBN print: 978-973-46-3887-1
Coperta: Carmen Parii

Foto copertă: © Rainer Plendl/Depositphotos.com

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul
Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

Scriitoarea M.L. STEDMAN s-a născut şi a crescut în Australia, iar în prezent locuieşte în Londra. *Lumina dintre oceane*, primul ei roman, este bestseller internaţional şi a fost tradus până acum în peste treizeci de limbi.

Partea I

7 aprilie 1926

În ziua în care s-a întâmplat minunea Isabel stătea în genunchi la marginea falezei stâncoase şi lega crucea mică făcută deunăzi din surcele aduse de apă. Doar un singur nor lăbărţat se târa pe cerul de sfârşit de aprilie, întinzându-se peste insulă ca o oglindă a oceanului de dedesubt. Mai turnă puţină apă şi apoi apăsă uşor cu palma pământul în jurul tufei de rozmarin pe care tocmai o sădise.

— ... şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel viclean, şopti ea.

Preţ de o clipă mintea îi jucă o festă, amăgind-o că aude plânsetul unui prunc. Alungă impresia şi îşi îndreptă privirea spre un banc de balene care înaintau pe lângă coastă în drumul lor spre ape mai calde, unde urmau să-şi aducă pe lume puii; îşi scoteau din apă, iar şi iar, cozile asemenea acelor care străpung o tapiserie. Avu din nou impresia că aude plânsetul de copil, de data asta mai tare, în adierea blândă a vântului matinal. Imposibil.

De pe partea asta a insulei se vedea doar întinderea nesfârşită de apă ce ajungea tocmai până în Africa. Aici Oceanul Indian se unea cu marele Ocean Sudic şi împreună se desfăşurau ca un covor nemărginit la poalele stâncilor. Într-o zi ca aceasta oceanul părea atât de dens, încât ar fi putut merge pe suprafaţa lui până în Madagascar, într-o călătorie de albastru pe albastru. Cealaltă latură a insulei privea cu nelinişte spre Australia continentală aflată la o sută de mile marine, fără a-i aparţine cu adevărat şi fără a fi întru totul ruptă de ea, reprezentând de fapt cea mai înaltă culme dintr-un şir de

munţi subacvatici ce răsăreau din fundul oceanului ca nişte dinţi pe o falcă sfărâmată aşteptând să devoreze vreo barcă neştiutoare în drumul său spre port.

Vrând parcă să se revanşeze, insula – Ianus Rock – avea un far a cărui lumină oferea o zonă de siguranţă pe o rază de treizeci de mile. În fiecare noapte aerul vibra armonios de zumzetul lămpii care se rotea, se rotea, se rotea; imparţial, fără să dea vina pe stânci, fără să se teamă de valuri, farul era acolo pentru a dărui salvare celor ce o căutau.

Plânsetul se auzea în continuare. Uşa farului zăngăni în depărtare şi silueta înaltă a lui Tom apăru pe platforma turnului, scrutând prin binoclu insula.

— Izzy! strigă el. O barcă! Şi-i făcu semn spre golfuleţ. Pe plajă, o barcă!

Dispăru şi apăru din nou jos, la baza turnului.

— Se pare că e cineva în ea, strigă el.

Încă lipsită de putere, Isabel se grăbi să-i iasă în întâmpinare, iar el o prinse de braţ şi coborâră împreună poteca bătută, abruptă, până la plaja micuţă.

— Chiar e o barcă! exclamă Tom. Şi... ei, Doamne! E cineva în ea, dar...

Bărbatul din barcă stătea nemişcat, prăbuşit peste banchetă, dar ţipetele se auzeau în continuare.

Tom se grăbi spre barcă şi încercă să-l trezească pe bărbat înainte să caute în zona din spate, de unde veneau ţipetele. Scoase de acolo o bocceluţă de lână; o jachetă moale de damă de culoarea levănţicii, în care era înfăşurat un prunc care plângea.

— Ei, drăcia dracului! exclamă el. Ei, drăcie, Izzy, este...

— Un copilaş! Ah, Dumnezeule mare! Ah, Tom! Tom! Hai, dă-l încoace!

Îi dădu ei copilul, iar el încercă din nou să-l trezească pe bărbat: nu avea puls. Se uită la Isabel, care examina

făptura minusculă.

— E mort, Izzy. Şi copilul?

— S-ar părea că n-a păţit nimic. N-are zgârieturi, nici vânătăi. Şi e atât de mic! spuse ea uitându-se din nou la copil şi strângându-l la piept. Gata, gata, nu mai plânge! Acum eşti în siguranţă, puiule! Eşti în siguranţă, minunea mea!

Tom rămase nemişcat privind trupul bărbatului, închise ochii şi-i deschise iar pentru a se convinge că nu visează. Pruncul nu mai plângea, respira sacadat în braţele lui Isabel.

— Nu se vede nimic pe trupul omului, nici bolnav nu pare să fie. Cred că nu e mult de când pluteşte în derivă... E greu de crezut. Făcu o pauză. Du copilul în casă, Izzy, iar eu o să aduc ceva să acopăr cadavrul.

— Dar, Tom...

— O să fie îngrozitor de greu să-l târâm în sus pe potecă. Mai bine îl lăsăm aici până ne vin ajutoare. Dar nici n-aş vrea să-l năpădească păsările şi muştele... e o prelată în şopron, cred că ar fi bună.

Era destul de calm când spunea asta, dar avea mâinile şi obrajii reci, căci umbre din trecut îi întunecau lumina soarelui de toamnă.

*

Ianus Rock era un petic verde ceva mai mare de un kilometru pătrat care avea destulă iarbă pentru a hrăni cele câteva oi, capre şi găini şi destul pământ roditor pe care să poată creşte nişte legume în grădiniţa cât o palmă. Singurii copaci erau doi pini de Norfolk înalţi, plantaţi de echipele de la Point Partageuse care înălţaseră construcţia cu mai bine de treizeci de ani în urmă, în 1889. Un grup de morminte vechi amintea de un naufragiu petrecut cu mult înainte, când vasul *Pride of Birmingham* se zdrobise de stâncile lacome în plină zi. Mai târziu, pe un vas

asemănător, fusese adus din Anglia farul purtând cu mândrie numele de *Fraţii norocoşi*, la construcţia căruia se folosise sigur cea mai avansată tehnologie a acelor vremuri şi care putea fi asamblat oriunde, indiferent cât de inaccesibil şi de neprimitor ar fi fost terenul.

Curenţii din jurul insulei aduceau tot felul de lucruri – resturi ce se roteau în loc de parcă ar fi fost mişcate de elice gemene: fragmente de epave, lăzi cu ceai, oase de balenă. Obiectele se roteau în ritmul lor, în felul lor. În mijloc se înălţa neclintit farul, iar lângă el se ghemuia căsuţa paznicului şi anexele, îngrozite de ani grei de furtuni dezlănţuite.

În bucătărie, Isabel şedea la masa veche, cu pruncul în braţe. Tom îşi şterse încet cizmele pe covoraşul de la intrare şi puse mâna plină de bătături pe umărul ei.

— L-am acoperit pe... pe nefericitul ăla. Ce face ăsta mic?

— E fetiţă, spuse Isabel zâmbind. I-am făcut baie. Pare destul de bine.

Copila întoarse spre el ochii mari, absorbindu-i parcă privirea.

— Ce-o fi pricepând ea din toate astea? se întrebă el cu glas tare.

— I-am dat şi puţin lapte, nu-i aşa, îngeraşule? gânguri Isabel, transformând propoziţia într-o întrebare către copil. Ah, este... este absolut desăvârşită, Tom, spuse ea şi sărută fetiţa. Numai Dumnezeu ştie prin câte o fi trecut.

Tom luă o sticlă de coniac din dulapul de pin, îşi turnă puţin şi bău totul dintr-o înghiţitură. Se aşeză lângă soţia lui şi urmări jocul luminii pe chipul ei în timp ce privea încântată comoara pe care o ţinea în braţe. Copilaşul îi urmărea fiecare mişcare a ochilor, ca şi cum Isabel ar fi dispărut dacă n-ar fi ţintuit-o cu privirea.

— Of, mititico! murmură Isabel. Biata de tine! rosti ea,

pe când fetiţa îşi îndesa faţa în pieptul ei.

Tom îi simţi lacrimi în glas, iar amintirea unei prezenţe invizibile pluti între ei.

— Îi place de tine, spuse el. Apoi, vorbind parcă pentru sine: Asta mă face să mă gândesc cum ar fi fost dacă... Apoi adăugă grăbit: Vreau doar să spun că... nu vreau să spun că... Arăţi de parcă eşti făcută pentru aşa ceva, atâta tot.

O mângâie pe obraz. Isabel îşi ridică privirea spre el.

— Ştiu, dragul meu. Ştiu ce vrei să spui. Aşa simt şi eu.

Tom îi cuprinse cu braţul pe ea şi pe copil. Isabel simţi în respiraţia lui mirosul de coniac.

— Ah, Tom, slavă Domnului că am găsit-o! şopti ea.

Tom o sărută şi îşi lipi buzele de fruntea copilei. Toţi trei rămaseră aşa un timp, ca o imagine a naşterii Domnului, până ce fetiţa începu să se foiască şi scoase un pumnişor de sub păturica galbenă pufoasă.

— Ei, o să mă duc acum să trimit o telegramă, zise Tom ridicându-se şi întinzându-se, ca să comunic ce s-a întâmplat. Să cer să trimită o navă care să ridice cadavrul. Şi pe păpuşica asta.

— Nu încă, rosti Isabel, mângâind degeţelele copilului. La o adică nu e nicio grabă, nu e cazul să o faci chiar acum. Omului ăluia nu i se mai poate întâmpla nimic, bietul de el. Iar puişorului ăstuia i-o fi ajuns atâta mers cu barca, după părerea mea. Mai stai un pic. Dă-i timp să-şi tragă sufletul.

— Trec câteva ceasuri bune până să ajungă ei aici. Copilul e foarte bine. Deja văd c-ai reuşit s-o linişteşti, draga de ea.

— Hai să mai aşteptăm! Până la urmă, n-ar schimba situaţia cu nimic.

— Trebuie să trec totul în jurnal, iubito! Ştii că trebuie să comunic asemenea incidente imediat, spuse Tom, căci

una dintre atribuţiile lui era aceea de a înregistra fiecare eveniment important care se petrecea la far sau în preajma lui, de la starea vremii la vapoarele care treceau şi la problemele de funcţionare a instalaţiei.

— Ce-ar fi să faci asta mâine-dimineaţă?

— Dar dacă barca e de la un vapor?

— E doar o barcă obişnuită, nu e o barcă de salvare.

— Asta înseamnă că fetiţa are o mamă care-o aşteaptă undeva pe ţărm şi-şi smulge părul din cap de disperare. Dacă ar fi a ta, cum te-ai simţi?

— Ai văzut jacheta. Mai mult ca sigur mama a căzut din barcă şi s-a înecat.

— Draga mea, nu ştim absolut nimic despre mamă. Şi nici cine era bărbatul.

— Nu crezi că e cea mai plauzibilă explicaţie? Copiii atât de mici nu pleacă de capul lor de lângă părinţi.

— Izzy, orice e posibil. Pur şi simplu nu ştim.

— Unde ai mai pomenit tu ca un copilaş atât de mic să plece cu barca fără mama lui? E posibil aşa ceva?

Strânse copilul mai aproape de piept.

— Asta-i treabă serioasă, Izzy. Omul e mort.

— Iar copilul e în viaţă. Fie-ţi milă, Tom!

Ceva din intonaţia ei îi atrase atenţia şi, în loc să o contrazică, pur şi simplu chibzui în sinea lui, cântărind rugămintea ei, ceea ce nu făcea de obicei. Poate că ea avea nevoie să stea puţin timp cu fetiţa. Poate că îi datora asta. Urmă o pauză, iar Isabel îşi întoarse ochii spre el într-o rugăminte fără cuvinte.

— Poate că, la nevoie..., acceptă el rostind cu mare dificultate vorbele, ... aş amâna pentru mâine mesajul. Dar neapărat la prima oră mâine-dimineaţă. De cum se luminează de zi.

Isabel îl sărută şi-i strânse braţul.

— Trebuie să mă întorc la felinar. Începusem să schimb

tubul de vaporizare, spuse el.

Mergând pe potecă, auzi glasul duios al lui Isabel care cânta:

„Către sud vântul bătea, bătea, bătea,
Peste marea albastră, draga de ea”.

Deşi melodios, cântecul nu reuşi să-l liniştească pe Tom în vreme ce urca treptele farului şi nici să-i alunge o stare de ciudată nelinişte provocată de concesia pe care o făcuse.

Capitolul 1

16 decembrie 1918

— Înţeleg perfect, spuse Tom Sherbourne.

Şedea într-o încăpere austeră, aproape la fel de încinsă ca aerul torid de afară. Ploaia de vară lovea în geamuri, făcându-i pe locuitorii din Sydney să traverseze în grabă strada, în căutare de adăpost.

— Condiţiile sunt *foarte* aspre, repetă omul de pe partea cealaltă a biroului. Nu e o ieşire la iarbă verde. Nu vreau să spun că Byron Bay e cel mai rău loc din Administraţia Farurilor, dar vreau să ştii în ce te bagi.

Îndesă tutunul cu degetul mare şi îşi aprinse pipa. Scrisoarea prin care Tom solicita postul îi spusese o poveste ce semăna cu a multor bărbaţi din vremea aceea: născut la 28 septembrie 1893; efectuat serviciul militar în timpul războiului; experienţă în utilizarea Codului Internaţional al Mijloacelor de Semnalizare şi a alfabetului Morse; condiţie fizică bună; eliberat onorabil din armată.

Conform regulilor, bărbaţii care lucraseră în armată aveau prioritate.

— Nu poate fi... Tom se opri şi apoi continuă: Cu tot respectul, domnule Coughlan, nu poate fi mai rău decât pe Frontul de vest.

Coughlan se uită din nou la detaliile cuprinse în foaia de eliberare, apoi la Tom, căutând ceva anume în ochii lui, în trăsăturile lui.

— Nu, fiule. Cred că în privinţa asta ai dreptate. Apoi enumeră câteva reguli: Îţi plăteşti transportul până la locul de muncă. Eşti angajat temporar, aşa că nu vei avea concediu. Angajaţii permanenţi au concediu la sfârşitul fiecărui contract de trei ani.

Luă stiloul gros şi semnă formularul din faţa lui. În timp ce apăsa ştampila în tuşieră, rosti:

— Bine-ai venit – şi aplică ferm ştampila de trei ori pe formular – în Serviciul pentru Administrarea Farurilor din Commonwealth.

Pe formular lucea data de 16 decembrie 1918, scrisă cu cerneală încă umedă.

*

Cele şase luni de lucru ca angajat temporar la Byron Bay, pe coasta de nord a statului New South Wales, împreună cu alţi doi paznici şi cu familiile lor, i-au arătat lui Tom ce înseamnă viaţa la Faruri.

După aceea a urmat o perioadă petrecută la Maatsuyker, insula sălbatică din sudul Tasmaniei, unde ploua aproape zilnic tot anul şi unde furtuna mătura găinile şi le arunca în mare.

La Faruri, Tom are suficient timp să se gândească la război. La chipurile şi la vocile camarazilor care stătuseră alături de el, care-i salvaseră viaţa într-un fel sau altul, la ultimele cuvinte rostite de unii dintre ei pe patul de moarte şi la vorbele de neînţeles bolborosite de alţii, cărora le făcuse totuşi un semn aprobator cu capul.

Tom nu este unul dintre acei bărbaţi cărora le atârnă

picioarele de un mănunchi de ligamente sau li se scurg măruntaiele din burtă ca nişte ţipari alunecoşi. Nici nu i s-au făcut plămânii clei şi creierul ciulama din cauza iperitei. Cu toate astea şi el e plin de cicatrice, căci trebuie să trăiască în acelaşi trup cu omul care a făcut toate lucrurile ce trebuiau făcute la vremea aceea. Poartă cu sine cealaltă umbră proiectată spre interior.

Se străduieşte să nu stăruie asupra ei: a văzut destui bărbaţi care s-au pierdut cu totul din cauza asta.

Aşa că îşi vede mai departe de viaţă, trăind la un pas de acest lucru pe care nu-l poate numi. Când îi apar în vis anii aceia, Tom cel din vis, Tom cel cu sânge pe mâini, este un copil de vreo opt ani.

Băieţelul ăsta îi înfruntă pe bărbaţii cu puşti şi baionete şi îşi face griji, căci i-au alunecat ciorapii de şcoală şi nu poate să-i ridice, pentru asta ar trebui să lase jos puşca, iar el de-abia dacă e în stare să o ţină în mâini. Şi nu reuşeşte să o găsească pe mama lui.

Când se trezeşte se află într-un loc unde nu sunt decât vântul, valurile, farul şi mecanismul complicat care face ca flacăra să ardă şi lampa să se rotească. Să se rotească iar şi iar, privind tot timpul peste umăr.

Dacă va reuşi să plece destul de departe – de oameni, de amintiri – timpul îşi va face datoria.

*

Pe coasta de vest, la mii de kilometri distanţă, insula Ianus era la propriu punctul cel mai îndepărtat de casa copilăriei sale din Sydney. Dar farul de pe Ianus mai era şi ultimul petic de Australie pe care îl văzuse Tom de pe vasul ce ducea trupele în Egipt în 1915. Parfumul de eucalipt venind dinspre ţărm i-a însoţit pe mare până la câteva mile, iar când mirosul s-a stins, Tom a simţit că îl cuprinde dintr-odată dorul după ceva ce nici măcar nu ştiuse că i-ar putea lipsi. Apoi, câteva ceasuri mai târziu,

lumina fidelă şi statornică, pulsând o dată la cinci secunde, s-a ivit în zare, vie şi neclintită – punctul cel mai îndepărtat al patriei sale –, iar imaginea ei i-a stăruit în minte în timpul anilor de coşmar ce au urmat, ca o sărutare de rămas-bun. Când, în iunie 1920, a aflat că e nevoie urgentă de cineva pe Ianus, a avut sentimentul că lumina de acolo îl cheamă.

Legănându-se pe buza platoului continental, Ianus era un loc fără prea mare căutare. Deşi gradul unu de dificultate însemna că leafa este ceva mai mare, cunoscătorii spuneau că nu merită să te duci acolo pentru bani, care oricum tot puţini erau. Paznicul pe care Tom urma să-l înlocuiască era Trimble Docherty, care stârnise multă vâlvă când anunţase că soţia lui transmitea mesaje vapoarelor care treceau prin zonă folosindu-se de steagurile din codul internaţional de semnalizare. Lucrul acesta nu a fost pe placul autorităţilor din două motive: în primul rând pentru că directorul-adjunct de la Faruri interzisese cu câţiva ani în urmă semnalizarea cu steguleţe de pe Ianus, întrucât vasele riscau să se scufunde apropriindu-se prea mult de coastă pentru a descifra mesajele; şi, în al doilea rând, pentru că soţia în chestiune murise de curând.

Subiectul a dat naştere unui intens schimb de scrisori, în trei exemplare, între Fremantle şi Melbourne, directorul-adjunct din Fremantle prezentând cazul lui Docherty şi activitatea lui excepţională în faţa şefilor de la Centru, pe care nu-i interesau decât eficienţa, costurile şi respectarea regulilor. Până la urmă s-a ajuns la un compromis, urmând să fie angajat temporar un paznic suplinitor, iar Docherty să primească şase luni de concediu medical.

— În mod normal nu trimitem un bărbat singur pe Ianus... e cam departe, iar soţia şi familia pot fi de mare ajutor, şi nu doar prin faptul că fac viaţa acolo mai

suportabilă, îi spusese lui Tom şeful Departamentului Regional. Dar, având în vedere că e doar pe termen limitat... Peste două zile pleci la Partaguese, adăugă el şi-i semnă numirea pe şase luni.

Pregătiri nu avea de făcut. Nu avea de la cine să-şi ia rămas-bun. Peste două zile păşea pe pasarela vaporului, înarmat cu o raniţă şi cam atât. Nava *Prometheus* înaintă de-a lungul ţărmului sudic al Australiei, oprindu-se în diferite porturi în drumul său de la Sydney la Perth. Cele câteva cabine rezervate pasagerilor de la clasa întâi erau pe puntea superioară, înspre proră. La clasa a treia, Tom împărţea cabina cu un marinar în vârstă.

— Fac drumul ăsta de vreo cincizeci de ani, doar n-or avea neruşinarea să-mi ceară să plătesc. Le-ar aduce ghinion, ştii! spusese omul bine-dispus şi-şi îndreptase din nou atenţia spre sticla mare de rom deosebit de tare, cu care şi-a făcut de lucru pe aproape toată durata călătoriei.

Pentru a scăpa de aburii de alcool, Tom îşi făcuse obiceiul de a se plimba pe punte cam toată ziua.

De regulă seara bărbaţii jucau cărţi pe puntea de jos.

Dintr-o privire îţi puteai da seama cine fusese la război şi cine stătuse acasă. Era ceva ce simţeai imediat, parcă după miros. Fiecare tindea să rămână alături de cei de-o seamă cu el. Şederea în măruntaiele vaporului îi amintea de vasele militare care-i transportaseră mai întâi în Orientul Mijlociu şi apoi în Franţa. De cum urcau pe vas, oamenii ştiau – printr-un instinct aproape animalic – cine era ofiţer şi cine era de rang inferior; şi unde fusese fiecare. Apartenenţa la o categorie sau alta se imprimase ca o pecete de neşters asupra acelor bărbaţi. Tom nu găsea alinare în camaraderia de odinioară. Dar nici nu simţea nevoia să îi respingă.

Întocmai ca pe navele militare, unde disciplina era departe de ceea ce ar fi trebuit să fie, oamenii se

străduiau să găsească o cale de a alunga monotonia călătoriei. Jocul ales era unul destul de cunoscut.

Primul care reuşea să şterpelească ceva drept amintire de la un pasager de clasa întâi era câştigător.

Numai că nu era vorba de orice amintire. Articolul vizat era o pereche de chiloţi de damă. „Premiul se dublează dacă, la momentul respectiv, femeia îi are pe ea”.

Şeful găştii, pe nume McGowan, un individ cu mustaţă şi cu degetele îngălbenite de la ţigările Woodbine, spunea că a vorbit cu un steward despre lista de pasageri: oferta era săracă. Erau zece cabine cu totul. Un avocat şi soţia lui – de ăştia era mai bine să se ferească; câteva perechi mai în vârstă, două fete bătrâne (promiţător), dar marfa cea mai de soi era fiica unui bogătaş care călătorea singură.

— Cred că putem să ne căţărăm pe margine şi să intrăm la ea pe fereastră, anunţă el. Cine se bagă?

Riscul pe care-l presupunea o asemenea aventură nu-l surprinse pe Tom. Auzise zeci de asemenea poveşti de când se întorsese. Bărbaţi care se apucau să-şi rişte viaţa dintr-o toană – care săreau peste barierele de cale ferată ca într-o cursă cu obstacole; care se aruncau în mare în mijlocul curenţilor ca să vadă dacă pot ieşi teferi la suprafaţă. Atât de mulţi bărbaţi păcăliseră moartea acolo, încât acum nu se mai puteau rupe de fascinaţia ei. Şi totuşi oamenii aceştia erau acum stăpâni pe soarta lor. Şi foarte probabil doar gura era de ei. Îi lăsă cu treburile lor şi se întoarse în cabina lui, la o nouă porţie de amintiri învăluite în aburi de rom depănate de vecinul său.

În noaptea următoare, când avu coşmaruri mai urâte decât de obicei, Tom se hotărî să scape de ele ieşind să se plimbe pe punte. Era ora 2. La ora asta era liber să meargă unde avea chef, aşa că îşi începu plimbarea metodic, urmărind dâra luminoasă a lunii pe apă. Urcă treptele spre puntea superioară, prinzându-se de bara laterală pentru a

amortiza balansul uşor, şi se opri o clipă în capăt bucurându-se de prospeţimea brizei şi de neclintirea stelelor care îşi cerneau lumina în noapte.

Cu coada ochiului zări o licărire în dreptul uşii unei cabine. Chiar şi pasagerii de la clasa întâi aveau uneori probleme cu somnul, îşi spuse el. Apoi un fel de al şaselea simţ se trezi în el – acea intuiţie inefabilă, bine cunoscută, care-i semnala ceva ce nu e în ordine. Înaintă încet spre cabină şi privi pe fereastră.

În lumina slabă zări o femeie cu spatele lipit de perete, ţintuită acolo, deşi bărbatul din faţa ei nu o atingea. Era la câţiva centimetri de faţa ei, cu un rânjet pe care Tom îl văzuse prea adesea. Îl recunoscu pe bărbatul de pe puntea inferioară şi îşi aduse aminte de premiul pus în joc. Ce cretini! Încercă uşa şi se deschise.

— Las-o în pace! spuse el păşind în cabină.

Vorbise calm, dar cu multă autoritate.

Bărbatul se întoarse iute în loc să vadă cine a vorbit şi zâmbi când îl recunoscu pe Tom.

— Ei, Doamne! Credeam că eşti vreun supraveghetor. Poţi să-mi dai o mână de ajutor, tocmai mă pregăteam...

— Am spus să o laşi în pace! Ieşi! Acum!

— Dar nu mi-am terminat treaba. Tocmai mă pregăteam să o fac fericită.

Mirosea puternic a băutură şi a tutun stătut.

Tom îi puse o mână pe umăr prinzându-l cu atâta forţă, încât bărbatul icni. Femeia stătea în continuare lipită de perete, neştiind ce să facă. Bărbatul era cu vreo cincisprezece centimetri mai scund decât Tom, însă încercă oricum să-l lovească. Tom îi prinse încheietura şi i-o răsuci.

— Numele şi gradul!

— McKenzie. Soldat. CX3277.

Seria şi numărul de identificare veniseră din reflex, fără

a fi solicitate.

— Soldat, cere-i scuze domnişoarei, treci înapoi în cuşeta ta şi să nu te mai prind pe punte până nu acostăm. Ai priceput?

— Da, să trăiţi! Se întoarse spre femeie: Vă rog să mă iertaţi, domnişoară! N-am vrut să vă fac rău.

Femeia nu răspunse, înclină doar uşor capul, stăpânită încă de frică.

— Acum ieşi! rosti Tom, iar bărbatul, trezit brusc din beţie şi pierzându-şi curajul, ieşi din cabină târşâindu-şi picioarele.

— Aţi păţit ceva? o întrebă Tom pe femeie.

— Nu, cred că nu.

— Nu v-a lovit?

— Nu m-a..., rosti ea, în egală măsură pentru sine şi pentru Tom, de fapt, nici nu m-a atins.

— Îmi cer scuze. A fost o prostie care a scăpat de sub control. Ar fi trebuit să-i pun capăt mai de mult.

Tom examină chipul femeii – ochii ei cenuşii erau mai liniştiti acum. Părul negru, despletit, îi cădea în valuri peste braţe şi îşi strângea cu mâinile cămaşa de noapte pe lângă gât. Tom se întinse, îi luă halatul dintr-un cui şi i-l puse pe umeri.

— Vă mulţumesc, spuse ea.

— Cred că aţi tras o sperietură zdravănă. Mă tem că unii dintre noi nu prea mai ştiu ce înseamnă să trăieşti printre oameni civilizaţi.

Ea nu spuse nimic.

— N-o să vă mai facă necazuri. Îndreptă un scaun care se răsturnase în timpul incidentului. Rămâne la latitudinea dumneavoastră, domnişoară, dacă veţi raporta sau nu cele întâmplate. Cred că nu prea mai e în toate minţile.

Ea îl privi întrebător.

— Viaţa de acolo te schimbă. Ajungi să nu mai vezi

diferenţa dintre bine şi rău.

Se întoarse să plece, dar îşi vârî din nou capul pe uşă.

— Aveţi tot dreptul să-l acuzaţi, dacă vreţi. Dar cred că are şi aşa destule necazuri. Viaţa îl pedepseşte pe bună dreptate în fiecare zi. Dar cum am spus. Rămâne la latitudinea dumneavoastră.

Şi dispăru pe uşă.

Capitolul 2

Point Partageuse[1] fusese numit astfel de exploratorii francezi care trasaseră harta limbilor de pământ situate în colţul sud-vestic al continentului australian cu mult înainte ca britanicii să înceapă colonizarea rapidă a vestului, în 1826. De atunci coloniştii migraseră încet din Albany spre nord şi de pe râul Swan spre sud, punând stăpânire pe întinderile uriaşe de pădure virgină cuprinse între aceste două puncte.

Pentru a face loc păşunilor au fost doborâţi copaci înalţi cât o catedrală; drumuri anemice au fost croite cu încăpăţânare, pas cu pas, de către oamenii albi ajutaţi de cai vânjoşi, iar pământul acesta care nu fusese nicicând rănit de mâna omului a fost jupuit şi pârjolit, cartografiat, măsurat şi distribuit celor ce se arătau dornici să îşi încerce norocul într-o emisferă ce le putea aduce disperarea, moartea sau averi la care nici nu visaseră.

Comunitatea de la Partageuse se adunase aici, precum praful purtat de vânt, aşezându-se în locul unde se întâlneau două oceane, pentru că aici era apă dulce, pământ bun şi un golf natural. Portul nu se compara cu cel

1 Point Partageuse – Capul Partageuse (n. tr.).

din Albany, dar era pe placul localnicilor care exportau cherestea sau lemn de santal sau carne de vită. Mici afaceri se înfiripaseră şi rezistaseră precum lichenii pe o piatră, iar oraşul îşi făcuse şcoală, biserici de toate credinţele, cu felurite stiluri în care se cântau imnuri de tot felul; câteva case solide din cărămidă şi piatră şi ceva mai multe construite din scânduri şi tablă. Cu timpul apăruseră prăvălii, o primărie, până şi un birou al companiei de transport Dalgety. Şi cârciumi. Multe cârciumi.

În anii copilăriei sale, Partageuse trăise cu convingerea că lucrurile adevărate se petrec în altă parte. Precum stropii ce picură dintr-un copac, veştile despre viaţa din lumea mare ajungeau aici răzleţ, doar ca nişte zvonuri. Apariţia telegrafului, în 1890, iuţise puţin lucrurile, iar după aceea câţiva locuitori îşi instalaseră telefoane. Oraşul mersese atât de departe, încât să trimită trupe în Transvaal în 1899 şi chiar muriseră câţiva bărbaţi, dar, în general, viaţa în Partageuse era mai degrabă un spectacol de periferie, în care nu se întâmplau nici lucruri prea grave, nici lucruri cu adevărat minunate.

Alte oraşe din vestul ţării avuseseră, desigur, un alt fel de viaţă: Kalgoorlie, de exemplu, aflat la sute de kilometri în interiorul ţării, care avea râuri de aur sub pământ, ascunse în deşert. Cei de acolo văzuseră bărbaţi care intraseră în mină cu o roabă şi o tigaie şi ieşiseră conducând o maşină cumpărată cu un bulgăre mare de aur cât o pisică, într-un oraş ale cărui străzi purtau, doar parţial ironic, nume precum „Cresus”. Lumea căuta ce avea Kalgoorlie de oferit. Iar ceea ce oferea Partageuese, cherestea şi lemn de santal, era un mărunţiş: nu era marfa strălucitoare a perioadei de înflorire din Kal.

Apoi, în 1914, lucrurile s-au schimbat. Partageuese a descoperit că şi el deţinea ceva cu căutare în lume. Bărbaţi. Bărbaţi tineri. Bărbaţi voinici. Bărbaţi care îşi

petrecuseră viaţa mânuind toporul, împingând plugul şi trăind în condiţii grele. Marfă de cea mai bună calitate, bărbaţi buni de sacrificat pe altarul tacticii unei emisfere îndepărtate.

1914 a fost anul drapelelor şi al uniformelor garnisite cu piele, mirosind a nou. Abia un an mai târziu viaţa a început să arate altfel – s-a instalat sentimentul că nu mai era doar un spectacol de periferie când, în locul soţilor şi fiilor lor vânjoşi, nepreţuiţi, femeile au început să primească telegrame. Doar telegrame. Nişte petice de hârtie scăpate din mâini înţepenite de groază şi purtate de vântul tăios, ce te anunţau că băiatul pe care l-ai alăptat, l-ai scăldat, l-ai certat şi pentru care ai plâns era... de fapt... nu mai era. Pur şi simplu dispăruse. Partageuese a intrat în lumea mare târziu şi printr-o naştere dureroasă.

Fireşte că pierderea copiilor fusese totdeauna o etapă prin care erau nevoiţi să treacă. N-aveai de unde să ştii că, după conceperea unui copil, acesta se va naşte viu, sau că, după naştere, va avea o viaţă lungă. Femeile din Partageuese ştiau lucrurile astea. Natura îngăduia doar celor sănătoşi şi norocoşi să se bucure de paradisul în curs de formare. Dacă ai să te uiţi la ultima filă din Biblia oricărei familii ai să vezi ce stă scris acolo. Şi cimitirul spunea povestea copiilor care nu mai zâmbeau, ale căror glasuri – din pricina febrei sau a unui şarpe sau a unei căzături din căruţă – cedaseră în cele din urmă la rugăminţile mamelor, „Şşt, şşt, taci, puiul mamei, taci!”. Copiii care reuşeau să trăiască se obişnuiau cu noul aranjament al tacâmurilor pe masă, cu unul mai puţin, la fel cum se obişnuiau şi cu faptul că stăteau mai înghesuiţi când venea pe lume alt frate. Aşa cum pe ogoare se seamănă mai mult grâu decât ajunge să rodească, tot aşa Dumnezeu trimitea mai mulţi copii şi îi lua la el pe cei de prisos, conform unui calendar divin indescifrabil.

Cimitirul oraşului înregistrase toate acestea cinstit, fără să se mire, iar pietrele funerare, dintre care unele arătau ca nişte dinţi strâmbi, murdari, spuneau fără ocolişuri povestea vieţilor curmate prea devreme de gripă, de înec, de capriciile lemnului sau chiar de trăsnet. Dar în 1915 cimitirul a început să mintă. Căci bărbaţii şi tinerii din întreg ţinutul mureau cu zecile, şi totuşi cimitirul nu spunea nimic.

Asta însemna implicit că bărbaţii deveniseră invulnerabili în faţa morţii timpurii, căci nu se mai ciopleau decât cruci pentru bărbaţi ajunşi la vârsta senectuţii.

Adevărul era că trupurile tinere zăceau în noroi undeva departe. Autorităţile făceau tot ce le stătea în putinţă: acolo unde condiţiile şi bătăliile permiteau, le săpau morminte; când se puteau aduna laolaltă câteva rămăşiţe şi se identificau ca fiind ale unui soldat, se făceau eforturi în acest sens, precum şi pentru înmormântarea lui cu o ceremonie funerară de un fel sau altul. Se alcătuiau liste. Mai târziu s-au făcut chiar şi fotografii ale mormintelor şi, pentru câteva lire, s-a putut pune şi o placă comemorativă.

Mai târziu au apărut ca din pământ tot felul de monumente închinate războiului care scoteau în evidenţă nu atât pierderile, cât mai ales ceea ce se câştigase prin aceste pierderi, şi arătau ce minunat este să fii învingător. „Învingător şi mort, cam jalnică victorie”, bombăneau unii. Fără bărbaţi, locul era plin de goluri ca şvaiţerul. Nu se făcuseră recrutări. Nu-i forţase nimeni să plece la război.

Cea mai sinistră festă le-o jucase soarta celor pe care toată lumea îi considera „norocoşi” pentru că reuşiseră să se întoarcă acasă: înapoi la copiii bine ferchezuiţi pentru a-şi primi cum se cuvine tatăl, la căţelul cu fundă roşie legată de zgardă ca să participe şi el la bucuria revederii. Dar căţelul simţea primul de obicei că ceva nu e cum

trebuie. Şi nu doar faptul că omul îşi pierduse un ochi sau un picior, ci mai degrabă faptul că se pierduse, în general – dispăruse pe câmpul de luptă, deşi trupul nu i se făcuse nevăzut nicio clipă. Billy Wishart de la moara lui Sadler, de exemplu. Trei copii şi o nevastă atât de bună, cum şi-ar dori orice bărbat: Billy trage vânturi şi nu mai e în stare să ducă lingura la gură fără să împroaşte cu mâncare şi să stropească toată masa cu supă, ca o batoză. Nici măcar nu-şi mai poate încheia nasturii, atât de tare îi tremură mâinile. Noaptea, când e singur cu nevastă-sa, nu-şi scoate hainele de pe el, se face ghem în pat, se strânge singur în braţe şi plânge. Sau tânărul Sam Dowsett, care a scăpat cu viaţă după prima debarcare la Gallipoli pentru ca apoi, la Bullecourt, să-şi piardă ambele braţe şi jumătate din faţă. Mama lui, care e văduvă, se scoală noaptea, înspăimântată, şi se întreabă cine o să aibă grijă de băieţelul ei când ea o să se stingă. Nicio fată de prin împrejurimi n-o să fie atât de toantă încât să-l ia de bărbat. Goluri în şvaiţer. Ceva care nu mai este.

Vreme îndelungată, oameni au purtat pe chip expresia de nedumerire pe care o are un jucător când regulile se schimbă în timpul jocului. Îşi căutau alinarea în convingerea că băieţii nu muriseră în zadar: luaseră parte la măreaţa luptă pentru dreptate. Şi erau momente, uneori chiar perioade lungi, în care chiar reuşeau să creadă lucrul ăsta şi să-şi înăbuşe scrâşnetul de mânie şi disperare gata să le iasă din gâtlej ca oul dintr-o găină.

*

După război oamenii au încercat să fie îngăduitori cu bărbaţii cărora, la întoarcere, le plăcea cam prea mult să bea şi să se încaiere sau faţă de cei care nu reuşeau să se ţină de o slujbă mai mult de câteva zile. Afacerile oraşului se aşezaseră pe făgaş într-un fel aparte. Kelly avea şi acum băcănia.

Măcelăria era tot a lui Len Bradshaw, deşi Len cel tânăr de-abia aştepta să o ia în primire: asta se vedea din felul în care ocupa prea mult din spaţiul tatălui său la tejghea când se întindea să ia un antricot sau un cap de porc. Doamna Inkpen (care parcă nu avusese niciodată un nume de botez, deşi în particular sora ei îi spunea Popsy) preluă potcovăria când soţul ei, Mack, nu se mai întoarse acasă după Gallipoli. Avea un chip la fel de dur ca fierul pe care flăcăii îl băteau în copitele cailor şi o inimă pe măsură. Lucrau pentru ea nişte matahale de bărbaţi care nu spuneau decât: „Da, doamnă Inkpen”, „Nu, doamnă Inkpen”, „Trei saci plini, doamnă Inkpen”, deşi oricare dintre ei ar fi putut să o ridice de la pământ cu două degete.

Oamenii ştiau cui să-i dea pe datorie şi cui să-i ceară banii pe loc; pe cine să creadă când aducea marfa înapoi şi îşi cerea banii. Magazinul de ţesături şi mercerie al lui Mouchmore făcea vânzare bună mai ales la Crăciun şi la Paşte, deşi în apropierea iernii se cerea mai multă lână de tricotat. Şi făcea bani frumoşi şi din articole intime femeieşti. Larry Mouchmore îşi mângâia mustaţa cu vârfuri ascuţite ca nişte ace când îi corecta pe cei care-i pronunţau greşit numele („la fel ca în «muşteriu», nu ca în «maur»„), şi privea cu teamă şi nervi când doamna Thurkle s-a încăpăţânat să-şi deschidă un magazin de blănuri lângă al lui. Un magazin de blănuri? La Point Partageuse? Ce să-ţi spun! Când magazinul s-a închis, după şase luni, el a zâmbit cu blândeţe şi a cumpărat ce mai rămăsese în stoc, „un gest de bunăvoinţă, ca între vecini”, pentru ca apoi să vândă totul, cu un profit frumuşel, căpitanului unui vapor care spunea că oamenii din ţara către care se îndrepta el – Canada – se dau în vânt după astfel de lucruri.

Aşa că, pe la 1920, Partageuse vădea acel amestec de

mândrie timidă şi experienţă dură ce se putea vedea în orice alt oraş din Australia de Vest. În mijlocul unui petic de iarbă, lângă strada principală, se înălţa un obelisc nou din granit pe care erau înşirate numele bărbaţilor şi băieţilor, dintre care unii de-abia dacă împliniseră şaisprezece ani, care n-aveau să se mai întoarcă pentru a ara câmpurile şi a doborî copacii, pentru a merge la şcoală, deşi erau mulţi în oraş care încă îi aşteptau cu nerăbdare.

Treptat, vieţile au ajuns să se împletească din nou într-un soi de ţesătură în care fiecare fir se intersecta iar şi iar cu celelalte prin intermediul şcolii, muncii sau căsătoriei, urzind astfel o împletitură de nevăzut dacă nu erai din oraşul acela. Iar Ianus Rock, legată de oraş doar prin intermediul vasului de aprovizionare, de patru ori pe an, atârna şi ea la marginea ţesăturii, ca un nasture ce stă să cadă şi să dispară oricând undeva spre Antarctica.

*

Digul lung şi îngust din Point Partageuse era făcut din acelaşi lemn de eucalipt ca şi acela transportat de vagoanele ce îl străbăteau pentru a fi descărcate pe vase. Golful larg deasupra căruia se înălţase oraşul era de un albastru turcoaz şi, în ziua în care acostă vaporul lui Tom, strălucea precum sticla lustruită.

Bărbaţii forfoteau încolo şi încoace, încărcând şi descărcând, opintindu-se să ridice şi să mute marfa, strigând sau fluierând din când în când. Pe ţărm agitaţia continua, căci oamenii umblau de colo-colo cu un aer preocupat, pe jos, călare sau în şarete.

Excepţie de la această demonstraţie de eficienţă făcea o tânără care hrănea pescăruşii cu pâine.

Râdea ori de câte ori arunca o coajă de pâine, de fiecare dată în alt loc, iar păsările se certau şi ţipau, dornice să câştige premiul. Un pescăruş prinse din zbor o

bucată de pâine, şi totuşi se repezi să mai apuce una, ceea ce o făcu pe fată să râdă în hohote.

Parcă trecuseră ani întregi de când Tom nu mai auzise niciun hohot de râs în care să nu se simtă asprimea şi amărăciunea. Era o după-amiază însorită de iarnă şi nu avea unde să se ducă în clipa aia; nu avea nimic de făcut. Peste câteva zile urma să fie trimis pe Ianus Rock, după ce va fi întâlnit oamenii pe care trebuia să-i întâlnească şi va fi semnat hârtiile pe care trebuia să le semneze. Dar deocamdată nu era obligat să scrie în jurnal, nici să lustruiască o prismă, nici să alimenteze cu combustibil rezervoarele. Iar lângă el era un om care pur şi simplu se distra. Nici nu-şi mai amintea când văzuse aşa ceva ultima oară. Avu deodată sentimentul că are în faţă dovada certă a faptului că războiul chiar s-a terminat şi nu va reîncepe: cineva îşi permitea să-şi piardă timpul, să irosească un pic de mâncare şi să se distreze fără motiv şi nimeni nu se oprea să caşte gura sau să-şi arate dezaprobarea.

Se aşează pe o bancă lângă dig şi se lăsă mângâiat de soare, privind-o pe fata care se juca, al cărei păr negru flutura ca o plasă aruncată în bătaia vântului. Îi urmări degetele delicate, ce trasau contururi pe fundalul albastru. Abia după un timp observă că e drăguţă. Şi încă şi mai târziu că poate e chiar frumoasă. Ultima dată când dăduse atenţie unor astfel de lucruri fusese alt om.

— De ce zâmbeşti? îi strigă fata prinzându-l nepregătit: nu-şi dăduse seama că zâmbeşte.

— Scuze.

Simţi că i se aprind obrajii.

— Niciodată să nu-ţi ceri scuze pentru că zâmbeşti. Niciodată! zise ea cu un glas care ascundea o urmă de tristeţe. Apoi faţa i se lumină: Nu eşti din Partageuse.

— Nu.

— Eu sunt. Aici am trăit toată viaţa. Vrei nişte pâine?

— Mulţumesc, dar nu mi-e foame.

— Nu pentru tine, prostuţule! Ca să dai la pescăruşi. E amuzant.

Îi oferi o coajă de pâine în palma întinsă. Cu un an în urmă, poate chiar cu o zi în urmă, Tom ar fi refuzat. Dar brusc căldura şi libertatea şi surâsul ei şi ceva ce nu putea defini îl făcură să-i accepte oferta.

— Pun prinsoare că pot face să vină la mine mai mulţi decât la tine, zise fata.

— Bine. Hai să vedem! răspunse Tom. Tu dai semnalul.

— Acum! rosti ea şi amândoi începură să arunce bucăţi de pâine sus în aer sau în unghiuri alese cu grijă, ferindu-se când pescăruşii se lăsau iute în zbor, ţipând şi bătând din aripi cu atâta furie, de parcă erau o furtună dezlănţuită.

În cele din urmă, când terminară pâinea, Tom întrebă râzând:

— Ei, ia spune, cine a câştigat?

— Ah! Am uitat să mai ţin socoteala! răspunse fata ridicând din umeri. Hai să zicem că suntem la egalitate.

— Corect, spuse Tom, punându-şi pălăria şi luându-şi raniţa. Ar trebui să-mi văd de drum. Mulţumesc. Mi-a făcut mare plăcere.

— N-a fost decât o joacă de copii, zâmbi ea şi ridică din nou din umeri.

— Păi, îţi mulţumesc că mi-ai amintit ce amuzant e să te joci. Îşi trecu raniţa peste umărul puternic. Îţi doresc o după-amiază plăcută, domnişoară! adăugă el cu o uşoară înclinare a capului şi o porni în sus pe deal, spre oraş.

*

Tom sună la uşa pensiunii de pe strada principală. Era teritoriul doamnei Mewett, o femeie de vreo şaizeci şi ceva de ani, îndesată ca o piperniţă, care îl repezi zicând:

— Mi-ai spus în scrisoare că nu eşti însurat şi că vii din

răsărit, aşa că tare te-aş ruga să nu uiţi că acum eşti în Partageuse. Te afli într-o casă de creştini, aici nu se bea alcool şi nu se fumează.

Tom dădu să-i mulţumească pentru cheia pe care ea o avea în mână, dar femeia o ţinu cu multă îndârjire şi continuă:

— Să nu-mi vii aici cu obiceiuri de prin ţări străine: las' că ştiu eu cum stă treaba. Eu schimb aşternuturile marţea şi n-am de gând să le frec ca să le curăţ, dacă pricepi ce vreau să spun. Uşile se încuie la zece, micul dejun se serveşte la şase şi dacă nu vii, rămâi flămând. Ceaiul e la cinci şi jumătate şi regula este aceeaşi. Prânzul ţi-l iei în altă parte.

— Vă mulţumesc foarte mult, doamnă Mewett, rosti Tom, ferindu-se să zâmbească de teamă să nu încalce vreo regulă.

— Apa caldă mai costă un şiling pe săptămână. Tu hotărăşti dacă vrei sau nu. După ştiinţa mea, apa rece nu-i face rău unui bărbat de vârsta ta.

Îi puse hotărât cheia în mână. Pe când ea se depărta şchiopătând pe culoar, Tom se întrebă dacă există şi un domn Mewett care o făcuse să îndrăgească atât de mult bărbaţii.

În camera lui, undeva în spatele casei, îşi desfăcu raniţa de doc şi îşi aşeză în ordine săpunul şi cele necesare pentru bărbierit pe singura poliţă existentă. Îşi împături izmenele şi ciorapii şi le puse în sertar, îşi agăţă cele trei cămăşi şi cele două perechi de pantaloni, costumul cel bun şi cravata în şifonierul îngust. Îşi vârî o carte în buzunar şi porni să exploreze oraşul.

Partageuse era înconjurat de întinderi de eucalipt de mai multe soiuri, cu toate că cele mai multe din pădurile străvechi erau acum afectate de tăieri. Strada principală oferea acelaşi amestec de maşini, cai şi şarete, dar într-o

proporţie inversă faţă de cel din Sydney, căci numărul animalelor îl depăşea pe cel al maşinilor. Cu toate că prăvăliile aveau faţade impunătoare, pentru a sugera mărime şi importanţă, doar câteva clădiri aveau etaj. Tropotul copitelor lovind pavajul din cuburi de eucalipt al străzilor răsuna clar, iar şuierul unui tren încărcat cu cherestea plutea peste oraş la fel ca fumul pe care-l lăsa în aerul neclintit.

Cam într-o jumătate de oră Tom parcurse toate străzile din Partageuse şi, după ce sfârşi, porni în căutarea unei cârciumi. Din gama de localuri pe care le oferea oraşul, alese Împărăteasa pentru că firma promitea „cea mai plăcută grădină unde se serveşte bere din sud-vestul ţării”. Rămase acolo o oră, la umbră, sorbind încet berea blondă indiană şi răsfoind *Animale sălbatice din Australia de Vest*, ilustrată cu desene ale unor păsări şi marsupiale greu de imaginat, şi rostindu-le cu glas tare numele exotice. Le acordă o atenţie sporită celor pe care le-ar putea întâlni pe insulă.

— Aşa deci, pleci pe Ianus? îl întrebă fata de la bar când îi aduse a doua bere.

El se încruntă nedumerit.

— Ăsta-i un oraş mic. Dar o să te obişnuieşti: toată lumea ştie ce face toată lumea, spuse fata.

— Păi... eu...

Tânăra izbucni în râs şi-i făcu cu ochiul.

— Nu e *chiar aşa* de mic. Soră-mea mai face curat uneori la doamna Mewett. Mi-a spus că te-a văzut ieri când ai venit.

— Aha! făcu Tom fără să se simtă mai liniştit.

— Eu sunt Queenie, se prezentă femeia zâmbindu-i cam prea prietenos. Cum eşti doar în vizită pe aici, facem noi cinste cu berea asta. Flăcăi chipeşi ca tine nu se văd prea des în Partageuese...

Tom zâmbi ceva mai rezervat.

— Vă mulţumesc, domnişoară, dar aş prefera să plătesc, spuse el şi scoase din buzunar şase penny. În felul ăsta sunt sigur că n-o să mă îmbăt...

— Vrea cineva să fie tot timpul treaz? Distrează-te un pic înainte să pleci acolo. N-ar fi bine?

Se apropie ceva mai mult şi-i atinse mâna când luă banii. Parfumul ei de trandafiri înecă prospeţimea eucalipţilor.

— Credeţi-mă, n-aş vrea să dau ochii cu doamna Mewett pe jumătate beat. Vă mulţumesc oricum.

Pe când Queenie se depărta cu paşi legănaţi, imaginea ei văzută din spate îi readuse în minte nenumărate scene petrecute în orăşele din Franţa sau din Flandra. Simţi că-l ia cu frig şi îşi concentră din nou atenţia asupra cărţii, rostind pe tăcute silabele ce reproduceau ţipătul bufniţei Boobook pentru a-şi alunga amintirile.

*

A doua zi dimineaţă dialogul coţofenelor şi pescăruşilor *kookaburra* îl trezi pe Tom înainte de ivirea zorilor. Mai rămase în pat o vreme, ştiind că va trece mult timp până va mai putea să doarmă până după răsăritul soarelui, dar arcurile care-l împungeau în spate, în ciuda saltelei subţiri umplute cu bumbac, îl făcură în cele din urmă să se ridice în picioare.

După ce luă micul dejun, se duse până la colţ să-şi cumpere un ziar. În aceeaşi prăvălie putea găsi unelte de pescuit, lumânări, ba chiar şi un topor, dar el alese *Western Mail*, „tipărit cu mândrie marţea, joia şi sâmbăta chiar aici în sud-vest”.

Când îi întinse cei doi penny vânzătorului, un glas ce-i păru cunoscut spuse:

— *The West Australian* e mai bun. Pe ăsta îl citeşte tata.

Tom se întoarse şi o văzu pe fata de pe dig.

— Mi s-a terminat aţa pentru fusta nouă.

Soţia vânzătorului îşi făcu apariţia din spatele magazinului ca să o servească.

— Aveţi nişte bumbac albastru deschis, doamnă Patmore? Mă duceam până la cizmar... mă întorc într-o clipă să-l iau – şi ieşi iute din prăvălie.

— Ştiţi, dacă mă gândesc mai bine, o să cumpăr totuşi *The West Australian*, dacă nu vă supăraţi, îi spuse Tom vânzătorului.

*

Ultima datorie a lui Tom Sherbourne în Partageuse era aceea de a lua cina cu şeful portului şi soţia acestuia. Căpitanul Percy Hasluck răspundea de toate angajările şi plecările din port şi exista obiceiul ca orice paznic de far nou-venit la Ianus să fie invitat la el la masă înainte de a porni spre insulă.

Tom se spălă şi se bărbieri din nou după-amiază, se dădu cu briantină, îşi puse guler şi se îmbrăcă în costum. Soarele şi cerul senin din zilele anterioare fuseseră înlocuite de nori şi de un vânt aspru ce venea direct din Antarctica, aşa că îşi luă pe el şi paltonul, din precauţie.

Cum funcţiona încă după standardele din Sydney, plecă cu mult timp înainte, pentru a parcurge pe jos drumul necunoscut, aşa că ajunse cam devreme. Gazda îl întâmpină cu un zâmbet larg şi, când Tom îşi ceru scuze că a ajuns prea devreme, „Doamna Căpitan Hasluck”, după cum o prezentă soţul ei, îşi împreună mâinile şi zise:

— Vai de mine, domnule Sherbourne! Chiar nu e cazul să vă cereţi scuze că ne onoraţi cu prezenţa dumneavoastră cu atâta promptitudine. Mai ales că aţi venit cu nişte flori atât de frumoase!

Inspiră parfumul trandafirilor de toamnă pe care îi culesese Tom, după ce negociase preţul, din grădina doamnei Mewett. Apoi privi în sus spre el, de la înălţimea

ei mult mai mică.

— Ei, Doamne! Dar sunteţi aproape la fel de înalt ca farul însuşi! rosti ea şi chicoti, încântată de propria ei glumă.

Căpitanul îi luă pălăria şi paltonul şi îl îmbie:

— Pofteşte în salon!

Iar soţia lui îl completă ironic:

— Îi zise păianjenul muştei!

— Ei, ce năstruşnică mai e şi femeia asta! exclamă căpitanul, răspunzând astfel unei glume care nu-i displăcea deloc.

Pe Tom îl încercă teama că seara s-ar putea dovedi prea lungă.

— Ce să vă pun? Puţină vişinată? Sau vin de Porto?

— Ai milă de bietul băiat şi adu-i nişte bere, doamnă căpitan, interveni soţul râzând. Apoi îl bătu pe Tom prieteneşte pe spate şi-i spuse: Ia loc şi spune-mi totul despre tine, tinere!

Clopoţelul de la intrare îl salvă pe Tom.

— Te rog să mă scuzi! zise căpitanul Hasluck.

Dinspre holul de la intrare, Tom auzi:

— Cyril, Bertha, ce bine că aţi reuşit să veniţi. Daţi-mi pălăriile.

Doamna căpitan reveni în salon cu o sticlă de bere şi câteva pahare pe o tavă de argint şi spuse:

— Ne-am gândit să invităm şi nişte prieteni, să faceţi cunoştinţă cu câţiva localnici. Partageuse e un oraş foarte prietenos.

Tom îşi aminti de Queenie şi îşi spuse că oraşul era într-adevăr foarte prietenos. În realitate se simţea mai bine pe teritoriul doamnei Mewett, care ştia una şi bună şi nu se abătea de la principiile ei.

Căpitanul îi aduse în salon pe oaspeţii nou-veniţi, două persoane nu tocmai vesele: Cyril Chipper, preşedintele

Consiliului Local pentru Drumuri, un bărbat plinuţ, şi soţia lui, Bertha, o femeie slabă ca un firicel de apă ce curge de la o cişmea.

— Ei, cum vi se par drumurile de pe la noi? se lansă Cyril în discuţie imediat ce se făcură prezentările. Şi, atenţie, fără menajamente! Comparându-le cu cele din partea de răsărit, cum le găsiţi?

— Ei, lasă bietul om în pace, Cyril! interveni soţia căpitanului, de parcă dojenea un căţel.

Tom primi cu recunoştinţă nu doar cuvintele ei, ci şi sunetul clopoţelului care se auzi din nou.

— Bill, Violet! Mă bucur să vă văd, rosti căpitanul după ce deschise uşa de la intrare. Iar *tu*, domnişoară, te faci tot mai frumoasă pe zi ce trece.

Introduse în salon un bărbat solid, cu favoriţi cărunţi, şi pe soţia acestuia, o femeie robustă, roşie la faţă.

— Dânsul este Bill Graysmark, soţia lui, Violet, şi fiica lor... dar unde a dispărut fata? întrebă el uitându-se în jur. Oricum, pe-aici pe undeva e şi fiica lor, bănuiesc că o să apară ea imediat. Bill e directorul şcolii de aici, din Partageuse.

— Mă bucur să vă cunosc, spuse Tom dând mâna cu bărbatul şi salutând-o politicos pe femeie printr-o înclinare a capului.

— Vasăzică, credeţi că o să puteţi face faţă pe Ianus, nu?

— Am să aflu în curând, spuse Tom.

— E cam trist acolo, să ştiţi.

— Aşa am auzit şi eu.

— Pe Ianus nu sunt drumuri, fireşte, interveni Cyril Chipper, în încercarea de a întoarce cursul conversaţiei spre el.

— Păi, cred că nu, spuse Tom.

— Nu am o părere prea grozavă despre un loc unde nu

sunt drumuri, chiar deloc, insistă Chipper pe un ton ce părea să dea de înţeles că situaţia are implicaţii morale.

— Faptul că nu sunt drumuri este cea mai mică dintre problemele tale, fiule, adăugă Graysmark.

— Hai, tată, las-o baltă! Fiica, cea care nu-şi făcuse până atunci apariţia, intră pe uşa din spatele lui Tom. Asta-i lipseşte acuma bietului om, să-ţi audă poveştile triste şi deprimante.

— Ei, ţi-am spus eu c-o să apară şi ea! zise căpitanul Hasluck. Iat-o pe Isabel Graysmark! Isabel, dânsul este Tom Sherbourne.

Tom se ridică în picioare să o salute, iar în priviri le licări un semn de recunoaştere. El tocmai se pregătea să aducă vorba de pescăruşi, dar ea îl reduse la tăcere spunând:

— Mă bucur să vă cunosc, domnule Sherbourne.

— Tom, dacă nu vă supăraţi, spuse el trăgând concluzia că fata nu avea voie să-şi petreacă după-amiezile hrănind pescăruşii cu pâine. Mă cheamă Tom.

Şi se întrebă ce alte secrete se ascund în spatele zâmbetului ei poznaş.

Seara se desfăşură destul de plăcut, soţii Hasluck îi povestiră lui Tom istoria ţinutului şi a construirii farului, pe vremea când încă trăia tatăl căpitanului.

— E foarte important pentru negoţ, îl asigură şeful portului. Oceanul Sudic e plin de capcane la suprafaţă, ca să nu mai vorbim şi de şirul acela de creste subacvatice. Siguranţa transporturilor este cheia afacerilor, oricine ştie.

— Fireşte, siguranţa transporturilor se bazează pe calitatea drumurilor, începu din nou Chipper, gata să se lanseze într-o variaţie pe singura sa temă de conversaţie.

Tom încercă să pară că urmăreşte ce spune el, dar Isabel, pe care o vedea cu coada ochiului, îi distrăgea atenţia. Datorită unghiului în care era aşezat fotoliul ei,

ceilalţi nu o vedeau, iar ea începuse să facă, prin expresia feţei, comentarii ironic-serioase la adresa spuselor lui Cyril Chipper, dând astfel un mic spectacol de pantomimă ce însoţea fiecare propoziţie rostită de el.

Spectacolul continuă astfel, iar Tom se luptă să-şi păstreze un aer serios, până când, în cele din urmă, izbucni într-un hohot de râs pe care îl mască transformându-l într-un acces de tuse.

— Ai păţit ceva, Tom? întrebă soţia căpitanului. Mă duc să-ţi aduc un pahar cu apă.

Incapabil să-şi ridice privirea, tuşind încă, Tom zise:

— Mulţumesc, vin şi eu cu dumneavoastră. Nu ştiu ce m-a apucat.

Când Tom se ridică, Isabel îşi luă un aer cât se poate de serios şi zise:

— Când se întoarce Tom, va trebui să-i povestiţi cum faceţi drumuri din lemn de eucalipt *jarrah*, domnule Chipper. Şi întorcându-se spre Tom: Să nu stai mult. Domnul Chipper ştie o mulţime de lucruri interesante.

Şi-i zâmbi cu inocenţă, iar pe buze îi trecu un tremur de-o clipă când Tom îi întâlni privirea.

Când reuniunea se apropie de sfârşit, oaspeţii îi făcură lui Tom urări de bine pentru perioada şederii pe Ianus.

— După câte îmi dau seama, eşti făcut dintr-o stofă numai bună pentru aşa ceva, spuse Hasluck, iar Billy Graysmark îi susţinu părerea încuviinţând din cap.

— Vă mulţumesc, mi-a făcut plăcere să vă cunosc pe toţi, rosti Tom dând mâna cu domnii şi înclinându-se uşor în faţa doamnelor în chip de salut. Pe când oaspeţii se retrăgeau îi spuse încetişor lui Isabel: Şi îţi mulţumesc că m-ai ajutat să capăt nişte noţiuni atât de temeinice despre construcţia de drumuri în Australia de Vest. Îmi pare foarte rău că nu pot să mă revanşez.

Şi grupul se risipi în noaptea ce aducea semne de iarnă.

Capitolul 3

Windward Spirit, vasul de aprovizionare pentru toate farurile înşirate pe această parte a coastei, era un hârb tare vechi, dar în care puteai avea toată încrederea, după câte spunea Ralph Addicott. Bătrânul Ralph era căpitanul vasului de foarte mulţi ani şi totdeauna se lăudase că are cea mai bună slujbă din lume.

— Ah, tu trebuie să fii Tom Sherbourne! zise el. Bun venit la petrecere!

Şi arătă spre puntea goală de lemn şi spre vopseaua scorojită de sare, când Tom urcă la bord, în zori, pentru prima sa călătorie spre Ianus Rock.

— Mă bucur să te cunosc, spuse Tom dând mâna cu el.

Motorul duduia lent, iar fumul îi umplea plămânii. În cabină nu era mult mai cald decât în aerul tăios de afară, dar măcar nu se mai simţea asprimea vântului.

O claie de păr roşu cârlionţat se ivi prin trapa din partea din spate a cabinei.

— Cred că am terminat, Ralph. E gata de drum, zise tânărul care îşi făcu apariţia odată cu buclele.

— Bluey, el este Tom Sherbourne, spuse Ralph.

— Salut! zise Bluey, săltându-se prin trapă.

— ’Neaţa.

— Ce vreme câinoasă! Sper că ţi-ai luat izmene de lână. Dacă aici e aşa, pe Ianus o să fie şi mai afurisită, comentă Bluey suflând în palme.

În timp ce Bluey îi arăta lui Tom vasul, căpitanul făcu ultimele verificări. Şterse cu o cârpă ruptă dintr-un steag geamul din faţa lui, stropit de apa sărată, şi strigă:

— Pregăteşte parâmele, băiete! Gata de plecare!

Deschise supapa de admisie. Hai, fetiţo, la drum! murmură el, îndemnând nava să iasă din dană.

Tom studie harta de pe masă. Chiar şi amplificat la o scară atât de mare, Ianus nu era decât un punct în mijlocul roiului de insule de lângă coastă. Îşi îndreptă privirea spre întinderea mării şi inspiră aerul sărat, dens, fără să se uite înapoi spre ţărm, ca să nu se răzgândească.

Pe măsură ce trecea timpul, marea se adâncea sub ei, iar apa căpăta aspectul unei mase solide. Din când în când Ralph îi arăta ceva interesant – un vultur de mare sau un banc de delfini care se jucau la proră. Odată văzură coşul unui vapor cu aburi ce trecea de-a lungul orizontului. La intervale regulate, Bluey ieşea din bucătărie şi le aducea ceai în căni de metal cu smalţul sărit. Ralph îi povesti lui Tom despre furtuni înfricoşătoare şi întâmplări dramatice petrecute la farurile înşirate pe această parte a coastei. Tom îi vorbi puţin despre viaţa la Byron Bay şi de pe insula Maatsuyker aflate la mii de mile spre răsărit.

— Păi, dacă n-ai murit pe Maatsuyker, ai toate şansele să supravieţuieşti şi pe Ianus, probabil... zise Ralph. Se uită la ceas. Cum ajungem o să te şi apuci de treabă. Ce-ar fi să tragi un pui de somn, cât mai ai timp? Mai avem câteva ceasuri de mers, băiete!

Când Tom ieşi din nou din cabina de dedesubt, Bluey îi spunea ceva cu glas scăzut lui Ralph, care dădea din cap dezaprobator.

— Nu vreau decât să ştiu dacă-i adevărat. Nu văd de ce să nu-l întrebăm, spunea Bluey.

— Ce să mă întrebaţi? interveni Tom.

— Dacă...

Bluey se uită la Ralph. Oscilând între dorinţa de a şti şi expresia de nemulţumire a lui Ralph, Bluey roşi, apoi se opri.

— Bine, nu e treaba mea, spuse Tom şi privi marea,

devenită acum cenuşie, care se legăna în jurul lor.

— N-am vrut decât... ştii, eu eram prea mic. Mama nu mi-a dat voie să-mi ascund vârsta şi să mă înrolez. Şi am auzit că...

Tom îl privi ridicând din sprâncene.

— Am auzit că ai primit Crucea Militară şi alte chestii de-astea, rosti el pe nerăsuflate. Că aşa scrie pe hârtiile tale de eliberare şi de angajare la postul de pe Ianus.

Tom rămase cu privirea aţintită spre mare. Bluey păru mai întâi uluit, apoi stânjenit.

— Ştii, aş fi tare mândru să pot spune că am dat mâna cu un erou.

Tom pufni pe nas.

— O bucată de tinichea nu face pe nimeni erou. Dintre cei care merită cu adevărat medalii, majoritatea nu mai sunt printre noi. Dacă aş fi în locul tău, nu m-aş entuziasma prea tare pe chestia asta, amice, răspunse Tom şi se întoarse pentru a examina harta şi poziţia în care se aflau.

— Uite-o! strigă Bluey după vreo trei ore şi-i înmână lui Tom binoclul.

— Casă, dulce casă pentru următoarele şase luni, comentă Ralph râzând.

Tom se uită prin binoclu la grămada de stânci ce părea să iasă din apă ca un monstru pe măsură ce se apropiau. Pe coasta dinspre răsărit se profila punctul cel mai înalt, după care terenul cobora în pantă lină până la ţărmul de pe partea opusă.

— Bătrânul Neville o să se bucure când o să ne vadă, zise Ralph. N-a fost fericit deloc, crede-mă, când l-au smuls din tihna vieţii de pensionar din cauza problemelor lui Trimble. Totuşi. Cine a fost paznic de far o dată rămâne toată viaţa... Nu e om în Serviciul de Faruri care să lase un post fără supraveghetor, oricât de greu i-ar fi. Ţin să te

avertizez însă, că nu e cel mai vesel cadavru de la morgă. Şi nici nu prea-i place să vorbească lui Neville Whittnish.

Digul înainta cam treizeci de metri în mare, era înalt, pentru a ţine piept mareelor şi furtunilor dezlănţuite. Macaraua şi palancul erau pregătite pentru a ridica pe panta abruptă proviziile până la anexele de pe ţărm. Un bărbat morocănos, aspru, cam de vreo şaizeci de ani îi întâmpină când acostară.

— Bună, Ralph! Bluey! îi salută el fără prea mare interes. Iar tu probabil eşti suplinitorul, îi zise el lui Tom în chip de salut.

— Tom Sherbourne. Mă bucur să vă cunosc, răspunse Tom şi-i întinse mâna.

Bărbatul mai în vârstă se uită absent la mâna lui Tom câteva clipe, ca şi cum nu ştia ce înseamnă gestul lui, apoi îi strânse mâna hotărât, vrând parcă să vadă dacă nu cumva braţul s-ar putea desprinde din umăr.

— Pe aici, rosti el şi, fără să aştepte ca Tom să-şi adune lucrurile, o porni pe drumul anevoios spre far.

Era după-amiaza devreme şi, după atâtea ore de legănat pe mare, lui Tom îi luă puţin să se obişnuiască cu fermitatea pământului când îşi luă raniţa şi porni legănându-se după paznic, în timp ce Ralph şi Bluey se pregăteau să descarce proviziile.

— Casa pazniculuí, îi spuse Whittnish când se apropiară de o clădire joasă cu acoperiş din tablă ondulată.

În spatele ei era un grup de trei rezervoare pentru apa de ploaie, iar lângă ele un şir de magazii pentru depozitarea proviziilor atât pentru far, cât şi pentru paznic.

— Poţi să-ţi laşi lucrurile în hol, zise el, deschise uşa de la intrare şi rămase lângă ea. Ai multe de văzut.

Se întoarse în loc şi o luă drept spre turn. Deşi nu mai era tânăr, se mişca iute ca un ogar.

Mai târziu, când începu să vorbească despre far, vocea îi suna altfel, de parcă ar fi vorbit despre un câine credincios sau despre florile lui preferate.

— E încă frumos, chiar şi după atâţia ani, spuse el când se apropiau de uşa verde.

Turnul clădit din piatră albă se profila pe fundalul cerului cenuşiu ca o bucată de cretă. Construit aproape de punctul cel mai înalt al insulei, avea o înălţime de patruzeci de metri, iar Tom remarcă nu doar faptul că era mult mai înalt decât farurile la care lucrase, ci şi eleganţa zveltă a construcţiei.

Când intră la baza turnului, găsi, în mare, ceea ce se aşteptase să găsească. Parterul putea fi traversat din câţiva paşi, al căror zgomot ricoşa ca nişte gloanţe rătăcite în pardoseala lucioasă, vopsită în verde, şi în pereţii rotunjiţi, văruiţi. Cele câteva piese de mobilier – două dulapuri şi o masă mică – aveau o latură rotunjită pentru a se potrivi cu forma circulară a construcţiei, aşa că se ghemuiau pe lângă pereţi ca nişte cocoşaţi. Chiar în mijloc se înălţa cilindrul din fier gros în care era adăpostit mecanismul cu greutăţi care rotise iniţial lumina; cilindrul ajungea până sus, în compartimentul lămpii.

O scară cam de jumătate de metru lăţime începea dintr-un punct al zidului şi urca în spirală până la platforma din fier masiv de la nivelul următor.

Tom urcă pe urmele bătrânului până la acest nivel, acolo unde locul era mai strâmt şi unde scara continua din punctul diametral opus şi ducea la platforma de deasupra, şi tot aşa până la etajul cinci, chiar sub spaţiul destinat lămpii – inima administrativă a farului. Aici, în postul de observaţie, se găsea un birou pe care erau jurnalele, aparatul Morse şi binoclul. Fireşte, existenţa unui pat sau a oricărei piese de mobilier pe care să te poţi întinde era cu desăvârşire interzisă; dar măcar aici se găsea un scaun cu

spătar ale cărui braţe de lemn fuseseră lustruite de rânduri-rânduri de palme aspre.

Barometrului nu i-ar strica să fie curăţat puţin, gândi Tom, dar imediat un obiect rămas lângă masa cu hărţile de navigaţie îi atrase atenţia. Era un ghem de lână, cu nişte andrele înfipte în el şi ceva ce părea a fi capătul unui fular.

— Sunt ale bătrânului Docherty, spuse Whittnish indicând obiectele printr-un semn cu capul.

Tom ştia cam ce fac paznicii de far ca să-şi umple timpul când aveau câteva momente de răgaz: sculptau sau făceau piese de şah din scoici. Şi împletitul era o ocupaţie frecventă.

Whittnish cercetă jurnalul şi însemnările legate de vreme, apoi îl conduse pe Tom la felinarul propriu-zis, la nivelul următor. Panourile de sticlă care adăposteau compartimentul farului erau întretăiate de reţeaua de bare metalice care le îmbinau. În exterior o platformă metalică înconjura turnul, iar o scară foarte periculoasă ducea, pe lângă cupolă, la o pasarelă îngustă care se termina chiar la baza giruetei ce se rotea după vânt.

— Chiar că e frumos, spuse Tom, privind lentila uriaşă, mai înaltă decât el, montată pe piedestalul rotativ: un adevărat castel făcut din prisme arătând ca un fagure de sticlă.

Aceasta era însăşi inima lui Ianus, toată numai lumină şi limpezime şi tăcere.

Un zâmbet abia perceptibil se ivi pe buzele bătrânului paznic de far, care rosti:

— Îl cunosc de când eram băieţandru. Da, chiar e frumos.

*

A doua zi dimineaţa Ralph era pe dig.

— Suntem aproape gata de plecare, aşadar. Vrei să-ţi

aducem nişte ziare când venim data viitoare?

— Dacă-mi aduc veşti de acum trei luni, nu-mi mai spun nimic nou. Aş prefera să-mi pun banii deoparte şi să-mi cumpăr o carte bună, răspunse Tom.

Ralph se uită în jur ca să se asigure că totul este în ordine.

— Ei, asta e. De-acum nu mai poţi să te răzgândeşti, fiule.

Tom râse puţin trist.

— Cred că aici trebuie să-ţi dau dreptate, Ralph.

— O să ne întoarcem repede, nici n-o să ştii când a trecut timpul. Trei luni sunt nimica toată dacă nu încerci să-ţi ţii respiraţia.

— Poartă-te cum se cuvine cu farul şi n-o să ai nicio problemă, spuse Whittnish. N-ai nevoie decât de răbdare şi de un pic de minte.

— O să văd ce pot să fac. Apoi se întoarse spre Bluey, care era gata să desfacă parâmele. Ne vedem peste trei luni, da, Blue?

— Fără îndoială.

Vasul se desprinse de la ţărm, frământând apa în urma lui şi înfruntând vântul cu un vuiet încărcat de fum. Oceanul îl împinse tot mai departe spre orizontul plumburiu, ca şi cum un deget îl îndesa într-o bucată de plastilină, până ce dispăru complet.

Urmă apoi o clipă de neclintire. Nu de tăcere: valurile continuau să izbească stâncile, vântul continua să-i vâjâie pe la urechi şi o uşă deschisă se izbea ritmic la una dintre magaziile de depozitare.

Dar ceva din lăuntrul lui rămase neclintit pentru prima oară după câţiva ani.

Se duse până în vârful falezei şi se opri. Se auzi talanga unei capre. Nişte găini se ciondăneau pentru ceva. Deodată aceste sunete mărunte căpătară o importanţă

aparte: sunete ce veneau de la fiinţe vii.

Tom urcă cele o sută optzeci şi patru de trepte până la felinar şi deschise uşa spre platforma exterioară.

Vântul se repezi asupra lui ca o pasăre de pradă, îmbrâncindu-l înapoi înăuntru, până când îşi adună forţele şi reuşi să iasă şi să se prindă de bara metalică ce împrejmuia platforma.

Pentru prima dată cuprinse cu privirea întreg peisajul. La nouăzeci de metri deasupra nivelului mării, rămase fermecat de distanţa până la oceanul care se izbea de stâncile de la picioarele lui. Apa, ca o vopsea albă, lăptoasă, densă, clocotea şi uneori spuma se retrăgea mai mult dând la iveală nivelul de dedesubt, albastru închis. La capătul celălalt al insulei un lanţ de bolovani uriaşi forma o barieră în calea valurilor, lăsând apa din spatele ei liniştită ca apa dintr-un lighean, cu toate că dincolo de barieră marea îşi continua zbuciumul. Avu impresia că stă agăţat de cer, nu că se înalţă din pământ. Făcu înconjurul turnului, încet, absorbind golul din jurul lui. Îl învălui sentimentul că plămânii nu îi sunt destul de încăpători pentru a inhala atât de mult aer, că ochii lui nu sunt capabili să vadă atât de mult spaţiu, că urechile lui nu reuşesc să audă pe deplin vuietul cadenţat al valurilor. O fracţiune de secundă avu impresia că el însuşi nu are limite.

Clipi şi dădu iute din cap. Simţi că se scufundă într-un vârtej şi, pentru a scăpa, se concentră asupra bătăilor propriei inimi, asupra contactului picioarelor lui cu pământul şi cu cizmele cu care era încălţat, şi îşi îndreptă trupul. Îşi fixă privirea pe un punct de pe uşa turnului – o balama care se slăbise – şi se hotărî să înceapă treaba de acolo. Un lucru mărunt. Trebuia să se concentreze pe un lucru mărunt, pentru că, dacă nu făcea asta, cine ştie încotro îi va zbura mintea sau sufletul, precum un balon

fără balast?

Aceasta fusese singura cale care-l ajutase să treacă prin cei patru ani de sânge şi nebunie: să ştii exact unde ţi-e puşca atunci când te fură somnul zece minute în tranşee; să-ţi verifici totdeauna masca de gaze; să te convingi că oamenii tăi au înţeles până în cel mai mic amănunt ordinele primite. Nu te gândeşti la perspectiva anilor şi lunilor ce vor veni: te gândeşti doar la această oră şi poate la următoarea. Restul sunt presupuneri.

Duse binoclul la ochi şi examină insula, în căutare de alte semne de viaţă: simţea nevoia să *vadă* caprele şi oile, să le numere. Lucrurile mărunte. Ocupă-te doar de lucrurile mărunte. De piesele din alamă ce trebuie lustruite, de geamurile ce trebuie şterse – mai întâi geamul exterior al lămpii, apoi prismele. De pus uleiul pentru ca lumina să se rotească lin. Prinse cu fermitate fiecare gând, ca pe stinghia unei scări de care să se sprijine pentru a se întoarce în spaţiul ce putea fi cunoscut; înapoi la viaţa sa.

În noaptea aceea, când aprinse flacăra, se mişcă încet şi prudent cum poate o făceau, cu mii de ani în urmă, preoţii de la primul far de pe Pharos. Urcă scara îngustă de metal care ducea la platforma interioară ce înconjura lampa propriu-zisă, se strecură prin gura de acces şi intră în inima mecanismului. Pregăti petrolul aprinzând o flacără sub tăviţa lui, astfel încât să se evapore şi să ajungă la manta sub formă de vapori. Apoi aproprie chibritul de manta, ceea ce transformă vaporii într-o lumină strălucitoare. Coborî la nivelul de mai jos şi porni motorul. Lumina începu să se rotească într-un ritm monoton, precis, lansând un fascicul la fiecare cinci secunde. Luă creionul şi notă în jurnalul mare, legat în piele: „Aprins la 5.09 p.m. Vânt din N/NE, 15 noduri. Înnorat, vânt în rafale. Mare de gradul 6”.

Apoi îşi adăugă iniţialele: T.S. Scriind acestea, preluă firul celor relatate de Whittnish până acum câteva ceasuri şi de Docherty înaintea lui – Tom devenise parte dintr-un şir neîntrerupt de paznici de far care depuneau mărturie pentru viaţa farului.

După ce se convinse că totul este în regulă, se duse în casă. Trupul îi tânjea după somn, dar ştia prea bine din proprie experienţă că, dacă nu mănânci, nu poţi munci. În cămara de lângă bucătărie, pe rafturi, se înşirau conserve de vită, mazăre şi porc, alături de sardele şi zahăr şi un borcan mare cu tot felul de dulciuri de care se pare că doamna Docherty fusese mare amatoare. Pentru cina din prima seară, îşi luă o bucată din turta pe care o lăsase Whittnish, o bucată de brânză şi un măr zbârcit.

Pe masa din bucătărie flacăra lămpii cu petrol tremura din când în când. Vântul îşi continua atacul asupra ferestrelor, însoţit de vuietul neîntrerupt al valurilor. Se înfioră la gândul că era singurul care auzea toate astea: singurul bărbat în viaţă pe o rază de o sută de mile în orice direcţie. Se gândi la pescăruşii ascunşi în cuiburile lor anemice de pe stânci, la peştii care pluteau calm la adăpostul stâncilor, feriţi de apa rece ca gheaţa. Fiecare făptură avea nevoie de colţul său de pace, de siguranţă.

Tom îşi duse lampa în dormitor. Umbra lui se lipi de perete, ca un uriaş de hârtie, când îşi scoase cizmele şi izmenele. Avea părul năclăit de sare şi pielea aspră de vânt. Dădu la o parte aşternutul, se băgă în pat şi se cufundă în vise, pe când trupul lui păstra încă legănarea valurilor şi a vântului. Toată noaptea, la mare distanţă deasupra lui, lumina stătu de veghe, spintecând noaptea ca o sabie.

Capitolul 4

De îndată ce stinge lumina farului, chiar înainte de răsăritul soarelui, Tom porneşte să exploreze o nouă zonă de pe teritoriul său şi după aceea se apucă de treburile zilnice. Latura de nord a insulei este doar o faleză abruptă de granit ce îşi înfige colţii în oceanul de dedesubt. La sud terenul coboară lin şi lunecă molcom spre apa lagunei puţin adânci. Lângă micuţa plajă din ea se găseşte roata ce ridică apa dulce de la izvor până la locuinţa paznicului: pornind de la ţărmul continentului, pe fundul oceanului, până la insulă şi dincolo de ea, există fisuri din care izvorăşte în chip misterios apă dulce. Când francezii au descris fenomenul, în secolul al optsprezecelea, faptul a părut o poveste şi respins ca atare.

Dar, fără îndoială, se găsea apă dulce în diferite puncte ale oceanului, ca o scamatorie a naturii.

Începe să-şi contureze o anumită rutină. Regulamentul cere ca în fiecare duminică să înalţe drapelul naţional şi ăsta este primul lucru pe care îl face. Tot aşa şi când trece pe lângă insulă o „navă de război”, după cum apare în regulament. Ştie că unii paznici bombăne când e vorba de această obligaţie, dar pe Tom îl linişteşte ordinea pe care i-o impune. E un adevărat lux să faci ceva ce nu serveşte nici unui scop practic: luxul civilizaţiei.

Se apucă să repare lucrurile care s-au stricat de când Trimble Docherty a început s-o ia razna. Cel mai important este farul la care trebuie să pună chit pe ramele geamurilor din compartimentul lămpii.

Apoi ia o bucată de gresie şi freacă sertarul biroului unde lemnul s-a umflat de umezeală şi îl lustruieşte cu o perie. Peticeşte vopseaua verde de pe paliere, acolo unde s-a scorojit şi a căzut: va mai trece mult timp până să

ajungă aici o echipă care să vopsească toată staţia.

Mecanismul răspunde la eforturile lui: sticla luceşte, la fel şi alama, iar lumina se roteşte în baia de mercur la fel de lin cum pluteşte un pescăruş pe curenţii de aer: nu dă semne de frecare, nu opune rezistenţă. Din când în când reuşeşte să coboare până la mal şi să facă o plimbare pe plaja lagunei. Se împrieteneşte cu perechea de şopârle care îşi au culcuşul în şopronul de lemn şi uneori le dă ceva de mâncare din porţia găinilor. Îşi drămuieşte mâncarea cu grijă: vasul de aprovizionare nu mai vine decât peste câteva luni.

Munca e grea şi îl ţine toată ziua ocupat. Nu există un sindicat al paznicilor de far – ca în cazul lucrătorilor de pe vasele de aprovizionare – şi nimeni nu face grevă pentru a obţine salariu mai bun.

Sunt zile când e epuizat, chinuit de dureri, îngrijorat de apariţia unui front de furtună ce se apropie cu mare viteză, necăjit că grindina i-a distrus straturile de legume. Dar, dacă nu dă prea multă importanţă acestor lucruri, ştie cât se poate de bine cine este şi de ce se află aici. Treaba lui este să ţină lumina farului aprinsă. Nimic altceva.

*

Chipul ca de Moş Crăciun cu obraji roşii şi favoriţi al lui Ralph era numai zâmbet.

— Ia spune, Tom Sherbourne, cum o duci?

Ralph nu aşteptă să primească răspunsul, ci aruncă parâma groasă şi udă pentru ca Tom să o înfăşoare în jurul babalei. Când vaporul cu provizii ajunse acolo, după trei luni, Tom arăta la fel de bine ca orice alt paznic pe care-l văzuse căpitanul.

Tom aştepta provizii pentru far şi nu prea se gândise la hrana proaspătă pe care avea să o primească. Uitase de asemenea că nava îi va aduce corespondenţa şi rămase surprins când, mai spre sfârşitul zilei, Ralph îi înmână şi

câteva plicuri.

— Era să uit, zise el.

Primi o scrisoare de la şeful departamentului regional din Serviciul de Faruri, care îi confirma, cu întârziere, numirea în post şi condiţiile de angajare. O scrisoare venită de la Departamentul de Repatrieri îi prezenta o serie de beneficii acordate de curând celor întorşi de pe front, printre care pensia de incapacitate sau posibilitatea de a face un împrumut pentru a deschide o afacere. Niciunul dintre ele nu îl privea pe el, aşa că deschise plicul următor, un extras de cont de la Banca Commonwealth-ului care îl informa că a primit dobânda de patru la sută pentru cele cinci sute de dolari existente în contul său. Lăsă la urmă plicul cu adresa scrisă de mână. Nu-i venea în minte nicio persoană care ar fi putut să-i scrie şi se întrebă dacă nu cumva o fi vreun binevoitor care-i trimite veşti despre fratele şi tatăl său.

O deschise.

„*Dragă Tom,*

M-am gândit să-ţi scriu ca să văd dacă nu te-a luat pe sus vântul, dacă nu te-a măturat vreun val, dacă n-ai păţit ceva. Şi dacă lipsa drumurilor nu îţi creează probleme..."

Sări peste partea care urma şi se uită la semnătură.

„*Toate cele bune,*
Isabel Graysmark."

În partea de mijloc a scrisorii fata îşi exprima speranţa că nu suferă de singurătate şi îi cerea să-i promită că va trece să o vadă când va pleca la următorul post, după cel de pe Ianus. Îşi împodobise scrisoarea cu un desen înfăţişând un paznic sprijinit de turnul farului, fluierând o melodie, şi o balenă care ieşea din apă, în spatele lui, cu fălcile larg deschise. Şi adăugase: „*Ai grijă să nu te înghită vreo balenă mai înainte*".

Scrisoarea îl făcu pe Tom să zâmbească. Absurditatea desenului. Şi mai ales mesajul inocent.

Simplul fapt că ţinea scrisoarea în mână îi dădea impresia că propriul lui corp a devenit mai uşor.

— Poţi să mai stai un pic? îl întrebă pe Ralph, care deja îşi strângea lucrurile, gata de plecare.

Tom se repezi la biroul lui, căută creion şi hârtie şi abia după aceea îşi dădu seama că habar n-are ce să-i spună. Nu dorea să-i spună nimic: doar să-i trimită un zâmbet.

„*Dragă Isabel,*

Nu m-a luat vântul, nu m-au măturat valurile, din fericire. Am văzut multe balene, dar niciuna nu a încercat să mă înghită până acum: probabil că nu sunt prea gustos.

O duc destul de bine, având în vedere condiţiile de aici, şi mă descurc şi fără drumuri. Sper să ai grijă ca păsările să nu ducă lipsă de hrană. Aştept cu nerăbdare să te revăd înainte de a pleca din Partageuse către... cine ştie ce destinaţie peste trei luni."

Cum să semneze?

— Eşti gata? întrebă Ralph.

— Aproape, răspunse el şi semnă „Tom".

Închise plicul, trecu adresa şi i-l înmână căpitanului.

— Crezi că poţi să expediezi asta pentru mine?

Ralph se uită la adresă şi-i făcu cu ochiul.

— Am s-o duc personal. Oricum trebuie să trec pe acolo.

Capitolul 5

După şase luni Tom se bucură din nou de ospitalitatea doamnei Mewett dintr-un motiv neaşteptat: postul liber de

pe Ianus devenise permanent. Nu numai că Trimble Docherty nu-şi revenise, dar îşi pierduse minţile de tot şi se aruncase de pe colţul falezei de granit de la Albany, cunoscută sub numele de „Prăpastia”, convins fiind, se pare, că se aruncă într-un vapor comandat de preaiubita lui soţie. Aşa că Tom fusese chemat pe continent pentru a discuta condiţiile de angajare, pentru a întocmi documentele şi a-şi lua rămas-bun de la câteva persoane, înainte de a prelua oficial postul. Până acum se dovedise a fi atât de capabil, încât Fremantle nici nu se mai ostenise să găsească pe altcineva pentru slujba respectivă.

— Niciodată să nu subestimezi importanţa unei neveste potrivite, îi spuse căpitanul Hasluck când Tom era pe punctul de a ieşi din biroul lui. Bătrâna Moira Docherty stătuse atât de mult timp pe lângă Trimble, încât ar fi fost capabilă să ţină farul şi singură. Numai o femeie cu totul specială poate trăi la un far. Când o să găseşti femeia potrivită, pune mâna pe ea cât se poate de repede. Dar ai grijă că acum va trebui să mai aştepţi ceva timp...

Întorcându-se la pensiunea doamnei Mewett, Tom îşi aminti de cele câteva obiecte găsite la far – fularul împletit de Docherty, borcanul cu dulciuri al soţiei lui rămas neatins în cămară. Vieţile se duc, urmele rămân. Şi se gândi la disperarea care-l copleşise pe omul acela distrus de tristeţe. Nu doar războiul te poate face să-ţi pierzi minţile.

La două zile după revenirea sa la Partageuse, în salonul familiei Graysmark, Tom şedea ţeapăn de parcă înghiţise un par, împreună cu cei doi părinţi care îşi urmăreau fiica precum uliul o găină, şi se străduia să născocească subiecte de conversaţie potrivite. Se vorbi despre vreme, despre vânt – de care nu duceau lipsă – şi despre verii din familia Graysmark, risipiţi prin alte colţuri ale Australiei de Vest.

Reuşi destul de uşor să evite să devină el însuşi subiect de conversaţie.

Mai târziu, când îl conduse până la uşă, Isabel îl întrebă:

— Cât mai ai de stat aici, până să te întorci?

— Două săptămâni.

— Atunci ar trebui să profităm din plin de ele, spuse ea de parcă trăgea concluzia, după o lungă discuţie.

— Serios? întrebă Tom, în egală măsură surprins şi amuzat.

Se simţea împins către ceva necunoscut.

— Da, foarte serios, zâmbi Isabel.

Iar felul în care i se reflecta lumina în ochi îi dădu lui Tom impresia că poate vedea în adâncurile ei: găsi acolo o limpezime, o sinceritate care îl absorbi.

— Păi, dacă spui tu, cine-mi dă mie dreptul să te contrazic?

— Vino pe la noi mâine. O să pregătesc un picnic. Ne putem duce jos, lângă golf.

— Mai întâi ar trebui să-l întreb pe tatăl tău, nu? Sau pe mama ta? Apoi, lăsându-şi capul puţin într-o parte, întrebă: Spune-mi, dacă întrebarea nu ţi se pare nepotrivită, câţi ani ai?

— Destui ca să pot merge la un picnic.

— Iar asta, concret, în cifre, înseamnă...?

— Nouăsprezece. Aproape. Aşa că lasă-i pe părinţi în seama mea, răspunse ea şi-i făcu cu mâna, apoi se întoarse în casă.

Tom o porni înapoi cu paşi sprinteni spre pensiunea doamnei Mewett. Nu înţelegea de ce se simţea astfel. Nu ştia mai nimic despre fata asta, ştia doar că zâmbeşte mult, ceva lăuntric îi dădea o stare de *bine*.

*

A doua zi Tom se apropie de casa familiei Graysmark stăpânit nu atât de nelinişte, cât de uimire, neînţelegând

prea bine cum se face că revine acolo atât de curând. Doamna Graysmark îi deschise uşa zâmbind:

— Corect şi punctual, zise ea bifând parcă nişte puncte pe o listă invizibilă.

— Obiceiuri rămase din armată..., spuse Tom.

Isabel apăru cu un coş plin cu cele necesare pentru picnic şi i-l încredinţă lui Tom.

— Misiunea ta este să ajungi acolo cu el fără să spargi nimic, rosti ea, apoi se întoarse şi o sărută pe mama ei pe obraz. Pa, mami. Pe curând!

— Ai grijă să nu stai în soare. Nu vreau să te văd plină de pistrui, îi atrase atenţia mama. Apoi, întorcând spre Tom o privire care ascundea mai multă asprime decât cuvintele, le ură: Petrecere frumoasă! Să nu veniţi târziu!

— Mulţumim, doamnă Graysmark. N-o să stăm mult.

Isabel îl conduse pe drumeagul de dincolo de cele câteva străduţe care mărgineau oraşul propriu-zis, spre ocean.

— Unde mergem? întrebă Tom.

— Surpriză.

Înaintară pe drumeag spre promontoriu, traversând o zonă acoperită din abundenţă cu vegetaţie. Nu erau arborii uriaşi din pădurea aflată la vreo doi kilometri spre interiorul ţinutului, ci nişte copăcei anemici, ţepoşi care reuşeau să supravieţuiască în aerul sărat şi vântul puternic.

— E cam mult de mers. Sper că n-o să oboseşti, zise ea.

— O să mă descurc destul de greu fără baston, râse Tom.

— Mă gândeam doar că pe Ianus nu prea ai mult de mers.

— Te rog să mă crezi că drumurile în sus şi în jos pe scările farului cât e ziua de lungă te ţin în formă.

El încerca în continuare să o înţeleagă pe această fată,

cu talentul ei de a-l surprinde oarecum pe picior greşit.

Cu cât înaintau, cu atât vegetaţia se rărea, iar zgomotul oceanului devenea mai puternic.

— Presupun că Partageuse ţi se pare foarte plicticos în comparaţie cu Sydney, comentă Isabel.

— N-am stat aici destul de mult ca să-mi dau seama.

— Probabil că nu. Dar Sydney... eu mi-l închipui uriaş, agitat şi minunat. Marea metropolă!

— E destul de mic în comparaţie cu Londra.

Isabel se îmbujoră.

— Nu ştiam că ai fost pe acolo. Da, aşa oraş mai zic şi eu. Poate o să ajung să-l văd şi eu cândva.

— Aş zice că ţi-e mai bine aici. Londra e... de fapt, era destul de mohorâtă de fiecare dată când am fost acolo în permisie. Cenuşie şi tristă şi rece ca un cadavru. Aş alege oricând Partageuse.

— Ajungem imediat în locul cel mai frumos. Sau cel puţin aşa mi se pare mie.

Din spatele copacilor se ivi o limbă de pământ care înainta până departe în mare. Era o fâşie lungă, aridă, lată de câteva sute de metri, scăldată de valuri din toate părţile.

— Ăsta este „capul” de la care vine numele de Capul Partageuse. Locul meu preferat este acolo jos, în stânga, unde sunt stâncile cele mari.

Merseră mai departe până ajunseră la jumătatea promontoriului.

— Lasă coşul jos şi vino după mine, spuse ea pe neaşteptate, îşi aruncă pantofii din picioare şi o luă la fugă spre bolovanii negri de granit care se prăvăleau în mare.

Tom o ajunse din urmă când fata era aproape de apă. Stâncile formau un cerc în mijlocul căruia apa se frământa şi bolborosea. Isabel se întinsese pe pământ, lăsând capul să-i atârne în gol, peste buza de piatră.

— Ascultă! spuse ea.

— Ce?

— Ascultă marea, parcă ai fi într-o peşteră sau într-o catedrală.

Tom se aplecă să asculte.

— Trebuie să stai întins, spuse ea.

— Ca să aud mai bine?

— Nu, ca să nu te ia apa. Curentul e foarte puternic aici. Dacă vine un val mare, te trage în mijlocul stâncilor când nici nu te aştepţi.

Tom se întinse lângă ea şi îşi lăsă capul să-i atârne în golul în care valurile vuiau şi se zbuciumau.

— Asta îmi aduce aminte de Ianus.

— Cum e acolo? Se spun tot felul de poveşti, dar singurii care se duc pe insulă sunt paznicul şi vaporul. Sau doctorul, cum s-a întâmplat odată, acum câţiva ani, când tot echipajul unui vas a fost pus în carantină acolo, din cauza febrei tifoide.

— Este... Este ca niciun alt loc de pe pământ. Este o lume de sine stătătoare.

— Se spune că vremea e îngrozitoare.

— Uneori.

— Nu te apasă singurătatea? întrebă Isabel ridicându-se în capul oaselor.

— Am prea multă treabă ca să mă simt apăsat de singurătate. Tot timpul e ceva de reparat, de verificat, de notat.

Fata îşi înclină capul într-o parte, arătând astfel că nu prea îl crede, dar nu insistă.

— Îţi place acolo?

— Da.

— Nu prea te trage inima să povesteşti, nu-i aşa? zise Isabel râzând.

Tom se ridică în picioare.

— Nu ţi-e foame? Trebuie să fie aproape ora prânzului.

O luă pe Isabel de mână şi o ajută să se ridice. O mânuţă mică, moale, cu palma acoperită de nisip aspru. Atât de delicată în mâna lui.

Isabel îi oferi sandviciuri cu friptură de vită şi bere cu ghimbir, tartă cu fructe şi mere coapte.

— Ia spune, le scrii tuturor paznicilor care ajung la farul de pe Ianus? întrebă Tom.

— Tuturor? Nu sunt chiar aşa de mulţi, răspunse Isabel. Tu eşti primul care vine după mulţi ani.

Tom şovăi înainte de a îndrăzni să pună următoarea întrebare.

— Ce te-a făcut să-mi scrii?

Ea zâmbi şi luă o înghiţitură de bere, apoi răspunse:

— Faptul că mi-a plăcut să hrănesc pescăruşii împreună cu tine? Faptul că atunci eram cam plictisită? Faptul că n-am mai trimis niciodată o scrisoare la un far? Îşi îndepărtă o şuviţă de păr care-i venea în ochi şi privi în jos, spre apă. Era mai bine dacă nu-ţi scriam?

— Ah, nu, n-am vrut să... adică... Tom îşi şterse mâinile pe şervet. Ei, spuneai că ai trăit toată viaţa la Partageuese.

Mereu îl prindea oarecum pe picior greşit. Pentru el era ceva nou.

*

Tom şi Isabel stăteau la capătul digului din Partageuse. Era aproape sfârşitul anului 1920, iar vântul cânta pe valurile mărunte ce loveau bărcile, agitând parâmele agăţate de catarge. Luminile portului se întindeau pe suprafaţa apei, iar cerul era presărat cu stele.

— Dar eu vreau să ştiu totul, spuse Isabel, ale cărei picioare goale se legănau deasupra apei. Nu poţi să-mi răspunzi doar: „N-am ce să-ţi povestesc”. Eu aş putea să-ţi povestesc o mulţime de lucruri... despre bunica şi cum m-a

învăţat să cânt la pian, despre bunicul şi ce-mi amintesc în legătură cu el, deşi a murit când eram copil. Pot să-ţi spun ce înseamnă să fii fata directorului şcolii într-un oraş ca Partageuese. Pot să-ţi povestesc despre fraţii mei, Hugh şi Alfie, şi cum ne plimbam cu barca şi ne duceam la pescuit pe râu. Se uită în jos spre apă. Încă mi-e dor de vremurile alea. Îşi răsuci o şuviţă de păr în jurul degetului, dusă pe gânduri, apoi trase adânc aer în piept. O întreagă galaxie care aşteaptă să o descoperi. Şi vreau să o descopăr şi eu pe a ta.

— Ce vrei să-ţi spun?

— Pai, nu ştiu, ceva despre familia ta.

— Am un frate.

— Am voie să ştiu cum îl cheamă sau ai uitat?

— E puţin probabil să uit. Cecil.

— Şi părinţii tăi?

Tom privi cu ochii mijiţi spre lumina din vârful unui catarg.

— Ce-i cu ei?

Isabel se ridică şi îl privi adânc în ochi.

— Mă întreb ce-o fi acolo, înăuntru?

— Mama a murit.

Şalul îi alunecase de pe umeri şi i-l puse la loc.

— Ţi-e puţin frig? Vrei să ne întoarcem?

— De ce te fereşti să vorbeşti despre asta?

— Am să-ţi spun, dacă chiar vrei. Dar aş prefera să n-o fac. Uneori e mai bine să laşi trecutul să rămână trecut.

— Familia ta nu face niciodată parte din trecut. O porţi cu tine pretutindeni.

— Cu atât mai rău.

Isabel îşi îndreptă spatele.

— Nu contează. Hai să mergem! Mama şi tata probabil se întreabă pe unde om fi umblând, spuse ea şi amândoi porniră, cu un aer grav, de-a lungul digului.

În noaptea aceea, stând în pat, Tom se întoarse cu gândul la copilăria faţă de care Isabel arătase atâta interes. Încercă să-şi închipuie că s-ar apuca să-i povestească: Ce să-i spună? Cum să pună lucrurile în cuvinte? Nu vorbise aproape nimănui despre asta. Dar acum, depănându-şi amintirile, avu o senzaţie dureroasă, asemănătoare cu cea pe care o ai când treci cu limba peste un dinte spart. Se văzu pe sine, copil de opt ani, trăgându-l pe tatăl său de mânecă şi strigând: „Te rog! Te rog, dă-i voie să se întoarcă! Te rog, tată! O iubesc!” şi pe tatăl său ştergându-şi mâna de atingerea sa ca de o urmă de gunoi.

— Să nu te mai aud că-i rosteşti vreodată numele în casa asta. M-ai înţeles, băiete?

Pe când tatăl ieşea din încăpere, Cecil, fratele lui Tom, cu cinci ani mai mare decât el şi mult mai înalt, îi dădu un bobârnac în cap.

— Ţi-am spus eu, tâmpitule?! Ţi-am spus să nu zici!

Şi ieşi din cameră pe urmele tatălui, cu aceiaşi paşi mari, hotărâţi, lăsându-l pe băiat în mijlocul salonului. Copilul scoase din buzunar o batistă de dantelă, care încă păstra mirosul mamei lui, şi o lipi de obraz, având grijă să nu-şi şteargă cu ea nici lacrimile, nici nasul. Nu utilitatea ei o căuta, îşi dorea doar să simtă parfumul şi textura materialului.

Tom îşi aminti casa impunătoare, goală: tăcerea care sufoca fiecare încăpere cu o tonalitate diferită; bucătăria care mirosea a fenol, ţinută într-o stare de curăţenie desăvârşită de o armată de menajere. Îşi aminti de mirosul detestabil de săpun şi de amărăciunea care-l cuprinsese când văzuse batista spălată şi scrobită de doamna Cutare, care o descoperise în buzunarul pantalonilor lui scurţi şi o spălase ca de obicei, distrugând astfel mirosul mamei. Căutase apoi în toată casa un colţişor oarecare, vreun

dulap care să-i readucă duioşia difuză. Dar până şi acolo unde fusese cândva dormitorul ei totul era acum lustruit şi plin de naftalină, ca şi cum fantoma ei fusese în sfârşit exorcizată.

*

Pe când stăteau la o ceainărie în Partageuse, Isabel făcu o nouă încercare.

— Ce rost are? întrebă Tom. Nu încerc să-ţi ascund nimic. Numai că răscolirea trecutului e doar o pierdere de vreme.

— Iar eu nu încerc să scotocesc acolo. Pur şi simplu... ai în urma ta o viaţă, o istorie şi am sentimentul că eu am intrat în ea prea târziu. Încerc doar să înţeleg lucrurile. Să te înţeleg pe tine. Făcu o pauză, apoi continuă cu blândeţe: Dacă nu pot vorbi despre trecut, măcar am voie să vorbesc despre viitor?

— Cred că niciodată nu putem vorbi cu adevărat despre viitor. Putem vorbi doar despre ceea ce ne închipuim că ar putea fi viitorul, despre ceea ce ne-am dori. Nu este acelaşi lucru.

— Bun, atunci spune-mi, tu ce-ţi doreşti?

Tom rămase tăcut. O avalanşă de imagini îi trecu prin minte.

— Viaţă. Cred că nu mi-ar mai trebui altceva. Inspiră adânc şi se întoarse spre ea. Dar tu?

— Ah, eu îmi doresc tot timpul tot felul de lucruri! exclamă ea. Îmi doresc să fie vreme frumoasă la picnicul organizat de şcoala duminicală. Îmi doresc... să nu râzi... să am un soţ bun şi o casă plină de copii. Să aud cum se sparge un geam lovit de mingea de crichet, să simt miros de tocană de la bucătărie. Fetele să cânte colinde împreună şi băieţii să bată mingea... Nici nu-mi trece prin minte că n-o să am copii cândva. Tu ce crezi? Pentru scurt timp, se lăsă furată de un gând. Apoi spuse: Fireşte, nu mi-

aş dori un copil acum. Nu la fel ca Sarah, adăugă ea după o pauză.

— Cine?

— Sarah Porter, prietena mea. Locuia ceva mai încolo, tot pe strada asta. Ne jucam împreună. Ea totdeauna era mama. Expresia feţei i se întristă. A rămas... a făcut un copil la şaisprezece ani. Părinţii au trimis-o la Perth, ca să nu se afle. Au pus-o să dea copilul la orfelinat. Ziceau că o să-l adopte cineva, dar s-a născut cu un defect la picior. Peste câţiva ani s-a măritat, iar copilul a fost dat uitării. Apoi, într-o zi, m-a rugat să merg cu ea la Perth şi să ne ducem să vizităm în secret orfelinatul. „Casa de copii" era la câţiva paşi de casa de nebuni. Vai, Tom, cred că n-ai văzut în viaţa ta ceva mai trist decât un salon plin de copii fără mame. Copii pe care nu-i iubeşte nimeni. Sarah nu-i suflase o vorbă soţului ei, ar fi azvârlit-o în stradă. Nici în ziua de azi nu ştie nimic. Copilaşul lui Sarah era încă acolo: ea n-a putut decât să stea şi să se uite. Mai ciudat e că *eu* nu mă mai puteam opri din plâns: câteva zile în şir am plâns de mi-au ieşit ochii din cap. Expresia de pe feţele alea mititele... M-a dărâmat complet. Ori trimiţi un copil drept în iad, ori îl trimiţi la orfelinat, tot aia e.

— Aşa e, copilul are nevoie de mamă, consimţi Tom, pierdut în gândurile lui.

— Acum Sarah locuieşte la Sydney. N-am mai păstrat legătura cu ea.

În cele două săptămâni Tom şi Isabel s-au văzut în fiecare zi. Când Bill Graysmark a luat-o la întrebări pe soţia lui cu privire la aceste „ieşiri" apărute peste noapte şi în ce măsură erau ele în limitele bunei cuviinţe, ea i-a răspuns:

— Ei, Bill, viaţa e scurtă! Isabel e o fată cu capul pe umeri şi ştie ce are de făcut. Pe de altă parte, la ora actuală are slabe şanse să găsească un bărbat teafăr, cu

două mâini şi două picioare. Calul de dar...

Ea ştia şi că Partageuse e un oraş mic. Nu prea aveau unde să-şi facă de cap. Zeci de ochi şi urechi s-ar fi grăbit să-i aducă la cunoştinţă chiar şi cel mai mic semnal cum că ceva ar fi necuviincios.

Tom se mira că aştepta cu atâta nerăbdare să o revadă pe Isabel. Fata reuşise cumva să îi înfrângă mijloacele de apărare. Îi asculta cu plăcere poveştile despre viaţa în Partageuse şi despre istoria oraşului; cum francezii aleseseră tocmai acest nume pentru această aşezare situată între oceane pentru că însemna „cea care dăruieşte altora”, dar şi „cea care desparte”. Ea îi vorbi despre ziua când căzuse din pom şi-şi rupsese o mână, despre ziua când ea şi fraţii ei făcuseră nişte pete roşii pe capra doamnei Mewett şi se duseseră la ea să-i spună că animalul are pojar. Îi povesti, cu glas scăzut şi cu multe întreruperi, despre moartea celor doi în bătălia de pe Somme şi despre dorinţa ei de a readuce zâmbetul pe buzele părinţilor ei.

Tom era totuşi precaut. Oraşul era mic. Ea era mult mai tânără decât el. S-ar putea să n-o mai vadă niciodată după ce va pleca la far. Poate alţi bărbaţi ar fi profitat, dar pentru el ideea de onoare era un fel de antidot împotriva lucrurilor pe care le trăise.

Nici Isabel n-ar fi putut să exprime prea bine în cuvinte ceea ce simţea – poate un fel de emoţie de fiecare dată când îl vedea pe acest bărbat. Ascundea în el ceva misterios – ca şi cum, în spatele zâmbetului lui, el era, de fapt, foarte, foarte departe. Ea îşi dorea să ajungă cumva în miezul fiinţei lui.

De pe urma războiului Isabel învăţase ceva, şi anume ideea de a nu lua niciun lucru ca pe ceva sigur, ideea că nu e bine să amâni ceea ce contează cu adevărat. Te puteai trezi că viaţa îţi smulge lucrurile la care ţii şi că nu

le mai poţi redobândi. Începu să aibă sentimentul că lucrurile se precipită, că trebuie să prindă o ocazie. Mai înainte să o facă altcineva.

*

În seara dinaintea întoarcerii lui la Ianus, se plimbau pe plajă. Deşi era abia începutul lui ianuarie, parcă trecuseră ani de când Tom pusese prima oară piciorul în Partageuse cu şase luni în urmă.

Isabel privea spre orizont, acolo unde soarele luneca pe bolta cerului şi se cufunda în marea cenuşie, la marginea lumii.

— Mă întreb dacă ai fi de acord să-mi faci o favoare, Tom, zise ea.

— Sigur că da. Ce anume?

— Ştii, continuă ea fără să-şi încetinească paşii, aş vrea să mă săruţi.

Tom avu impresia că vântul i-a distorsionat cuvintele şi, cum ea nu se oprise din mers, încercă să-şi imagineze ce spusese ea de fapt. Încercă să ghicească.

— Ce vorbă e asta, să nu mă uiţi?! Sigur că n-am să te uit... Şi poate ne revedem când vin din nou în concediu data viitoare.

Ea îl privi ciudat, iar pe el îl cuprinse neliniştea. Chiar şi în lumina împuţinată se vedea că obrajii îi erau îmbujoraţi.

— Îmi pare rău... foarte rău, Isabel! Nu prea mă pricep să spun vorbele potrivite... într-o astfel de situaţie.

— Ce fel de situaţie? întrebă ea, năucită de gândul că el se purta aşa tot timpul. Că avea câte o iubită în fiecare port.

— Cum ar fi... să ne luăm rămas-bun. Mă descurc foarte bine când sunt singur. Mă descurc foarte bine când sunt împreună cu câţiva oameni. Ce mă dă gata este trecerea de la una la alta.

— Bun, atunci hai să simplific lucrurile, ce zici? Am să

plec pur şi simplu. Chiar acum.

Se întoarse iute în loc şi o porni înapoi pe plajă.

— Isabel! Hei, stai, Isabel! Fugi după ea şi o prinse de mână. N-am vrut să pleci fără să... să pleci chiar aşa. Fii sigură că am să-ţi fac acea favoare, că n-am să te uit. Eşti... cum să spun... îmi place să stau cu tine.

— Atunci ia-mă cu tine pe Ianus.

— Cum adică... vrei să faci o călătorie până acolo?

— Nu. Vreau să trăiesc acolo.

Tom izbucni în râs.

— Ei, Doamne! Spui nişte trăsnăi câteodată!

— Vorbesc serios.

— Nu se poate, spuse Tom, deşi în privirea ei citi ceva ce-i spunea că ea chiar s-ar putea să vorbească serios.

— De ce?

— Păi, din o mie de motive care-mi trec acum prin minte. Cel mai puternic fiind acela că singura femeie care are voie să locuiască pe Ianus este nevasta paznicului.

Ea nu spuse nimic, iar el îşi lăsă capul puţin într-o parte, de parcă aşa putea pricepe mai bine.

— Atunci însoară-te cu mine! rosti ea în cele în urmă.

El clipi, complet uluit.

— Izz... aproape că nici nu te cunosc! Şi, în plus, nici măcar... nici măcar nu te-am sărutat.

— În sfârşit! exclamă ea ca şi cum soluţia ar fi fost orbitor de evidentă, apoi se ridică pe vârfuri şi îi aplecă puţin capul spre ea.

Înainte să-şi dea seama ce i se întâmplă, se trezi sărutat, fără prea multă pricepere, dar cu multă hotărâre. Se desprinse brusc de ea.

— Intri într-un joc periculos, Isabel. N-ar trebui să umbli brambura şi să săruţi pe neaşteptate orice bărbat. Decât dacă chiar ai gânduri serioase.

— Dar eu chiar am gânduri foarte serioase.

Tom se uită la ea, în ochi îi juca o privire provocatoare, bărbia ei mică trăda hotărâre. Odată depăşită această barieră, cine ştie unde s-ar putea ajunge? Ei, ia mai dă-o încolo de treabă! Dă-o dracului de bună purtare, dă-o dracului de întrebare – ce-o să spună mama ei? Dă-o dracului de hotărâre de a face numai ce trebuie! În faţa lui stătea o fată frumoasă care se ruga de el să o sărute şi soarele apusese şi săptămânile trecuseră şi mâine pe vremea asta o să fie în mijlocul pustietăţii. Îi prinse capul în mâini, se aplecă şi spuse:

— Atunci uite cum se face – şi o sărută pe îndelete, uitând de trecerea timpului.

Şi nu-şi amintea ca vreun alt sărut să-i fi dat aceeaşi senzaţie.

În cele din urmă făcu un pas înapoi şi îi dădu la o parte o şuviţă care-i intrase în ochi.

— Ar fi mai bine să te duc acasă, dacă nu, ai tăi o să pună soldaţii pe urmele mele.

O cuprinse pe după umeri şi îi îndrumă paşii de-a lungul plajei.

— Să ştii că am vorbit foarte serios despre căsătorie.

— Dacă vrei să te măriţi cu mine înseamnă că n-ai pic de minte. Ştii că munca la far nu e plătită prea grozav. Iar pentru o femeie e un chin să trăiască acolo.

— Ştiu ce vreau, Tom.

El se opri în loc.

— Uite ce e. Nu vreau să crezi că fac pe grozavul, Isabel, dar tu ai... mă rog, eşti ceva mai tânără decât mine. Eu am douăzeci şi opt de ani. Cred că nu ai ieşit în oraş cu prea mulţi băieţi până acum.

Putea să pună pariu că, judecând după tentativa ei de sărut, nu ieşise cu niciunul.

— Şi ce-are a face una cu alta?

— Are... ştii ce, ai grijă să nu încurci o situaţie reală cu o

situaţie în care te afli prima dată. Mai gândeşte-te. Pun pariu pe tot ceaiul din China că de acum în douăsprezece luni o să mă uiţi cu desăvârşire.

— Fă-mi pe plac, spuse ea şi se ridică să îl sărute din nou.

Capitolul 6

În zilele senine de vară Ianus parcă se ridică în vârfurile picioarelor: uneori dă impresia că e mai înaltă decât alteori şi nu din cauză că marea urcă şi coboară în ritmul mareelor. Poate dispărea cu totul când vine câte o furtună, precum o zeiţă dintr-un mit grecesc. Sau când o învăluie ceaţa, când aerul cald, încărcat de cristale de sare, împiedică pătrunderea razelor de soare. Dacă pe continent au loc incendii de vegetaţie, fumul poate ajunge până aici purtând particule lipicioase de cenuşă care pătează aurul roşiatic al soarelui şi se depune pe geamurile ce ocrotesc lampa, formând o mâzgă greu de curăţat, precum sângele de pe cheia lui Barbă-Albastră. De aceea insula are nevoie de cel mai puternic, mai strălucitor far.

De pe platforma exterioară se vede în zare până la patruzeci de mile. Lui Tom i se pare aproape imposibil ca acest spaţiu nesfârşit să existe în aceeaşi lume, în aceeaşi viaţă cu pământul pentru a cărui cucerire s-au dus lupte, pas cu pas, doar în urmă cu câţiva ani, cu pământul pe care oamenii şi-au pierdut viaţa numai pentru a putea numi o palmă de loc „a noastră” în loc de „a lor” şi a o pierde din nou a doua zi. Poate că aceeaşi obsesie a denumirilor i-a făcut pe cartografi să împartă acest necuprins de apă în două oceane, cu toate că este

imposibil să pui degetul exact pe locul în care curenţii lor iau direcţii diferite. Să împarţi. Să denumeşti. Să-l cauţi pe „celălalt”. Unele lucruri nu se schimbă.

Pe Ianus n-ai niciun motiv să vorbeşti. Tom poate trăi luni în şir fără să-şi audă glasul. Ştie că unii paznici au obiceiul să cânte, ca şi cum ai porni un motor doar ca să te convingi că funcţionează. Dar în această linişte Tom îşi găseşte libertatea. Ascultă vântul. Priveşte detaliile mărunte ale vieţii de pe insulă.

Din când în când, ca şi cum ar fi ceva adus de vânt, amintirea sărutului lui Isabel revine în sfera vieţii lui. Pielea ei, delicateţea ei, fiinţa ei întreagă – totodată îi revin în minte şi anii când pur şi simplu nu şi-ar fi putut închipui că există o asemenea făptură. Simplul fapt de a sta lângă ea îl făcea să se simtă mai curat, oarecum mai proaspăt. Şi totuşi senzaţia aceasta îl împinge înapoi în întuneric, în şanţurile pline cu trupuri rănite şi mădulare contorsionate. A descifra rostul lucrurilor – oricare ar fi el – este o adevărată provocare. A depune mărturie că moartea există fără a te lăsa strivit de greutatea ei. Nu există nicio explicaţie raţională pentru faptul că eşti încă în viaţă, nemutilat. Tom îşi dă seama deodată că plânge, copleşit de amintirea bărbaţilor smulşi de lângă el, din dreapta şi din stânga, copleşit de faptul că moartea nu şi-a dorit să-l înghită şi pe el. Plânge pentru lucrurile ce-i depăşesc puterea de înţelegere. Plânge pentru bărbaţii pe care i-a ucis.

Când lucrezi la Faruri, dai socoteală pentru fiecare zi. Scrii în jurnal, informezi despre ceea ce s-a întâmplat şi ceva din acest demers arată că viaţa merge înainte şi că războiul a pierit în prăpastia trecutului. Cu timpul, pe măsură ce fantomele se risipesc în aerul pur al insulei, Tom îndrăzneşte să se gândească la viaţa care îi stă înainte – un lucru pe care ani de zile l-a considerat prea

puţin probabil pentru a-l lua în calcul. Şi din nou Isabel îi revine în minte, râzând de toţi şi de toate, debordând de dorinţa de a cunoaşte lumea din jurul ei, gata oricând să facă o joacă din orice. Sfatul căpitanului Hasluck îi răsună în minte când se îndreaptă spre şopronul de lemne şi alege o bucată dintr-o rădăcină de eucalipt.

Ianus Rock
15 martie 1921

Dragă Isabel,

Sper că scrisoarea mea să te găsească sănătoasă. Eu sunt bine. Îmi place aici. Poate că ceea ce spun sună ciudat, dar chiar îmi place. Tăcerea îmi priieşte. Iar Ianus, ca loc în sine, are ceva magic.

Nu seamănă cu niciunul dintre locurile pe unde am mai trecut.

Tare mi-aş dori să poţi vedea răsăritul şi apusul aici. Şi stelele: noaptea cerul se acoperă de o puzderie de stele şi, când urmăreşti mersul constelaţiilor pe boltă, totul seamănă cu mişcarea limbilor unui ceas. Faptul că ele vor apărea pe cer oricât de grea a fost ziua, oricât de rău ar merge lucrurile îţi dă o stare de linişte. Asta m-a ajutat şi în Franţa. Asta dă un înţeles lucrurilor – stelele au existat înainte să existe oamenii. Ele au strălucit întruna, indiferent ce s-a întâmplat. Aşa văd eu şi farul de aici, ca pe o fărâmă dintr-o stea care a căzut pe pământ: străluceşte pur şi simplu, indiferent ce se întâmplă. Vara, iarna, pe vreme bună, pe vreme de furtună. Oamenii pot conta pe el.

Şi asta e important.

Ar fi bine să nu mai trăncănesc. Odată cu scrisoarea îţi trimit o cutiuţă pe care am sculptat-o pentru tine. Nu e mare lucru. Sper să-ţi fie de folos. Poţi să pui în ea bijuterii sau agrafe de păr sau altceva.

Poate că între timp te-ai răzgândit în privinţa unor

lucruri şi vreau să ştii că nu e nicio problemă. Eşti o fată minunată şi ceasurile pe care le-am petrecut împreună au fost o bucurie.

Vaporul vine mâine, aşa că am să-i dau asta lui Ralph.

Tom

*

Ianus Rock
15 iunie 1921

Dragă Isabel,

Îţi scriu în mare grabă, întrucât băieţii sunt aproape gata de plecare. Ralph mi-a adus scrisoarea ta. Mi-a făcut plăcere să primesc veşti de la tine. Mă bucur că ţi-a plăcut cutia.

Îţi mulţumesc pentru poză. Arăţi foarte bine, deşi nu chiar atât de îndrăzneaţă precum eşti în realitate. Ştiu exact unde am să o pun: în compartimentul lămpii, în aşa fel încât să vezi marea pe fereastră.

Nu, întrebarea ta nu sună deloc ciudat. Dacă stau să mă gândesc bine, am cunoscut în război mulţi camarazi care s-au însurat în timpul unei permisii de trei zile în Anglia, apoi s-au întors şi au continuat circul. Cei mai mulţi dintre ei îşi spuneau că poate n-o să mai zăbovească mult printre cei vii şi probabil că aşa gândeau şi iubitele lor. Cu puţin noroc, o să mă număr printre cei ce vor mai sta o vreme pe faţa pământului, aşa că gândeşte-te bine. Eu sunt gata să risc, dacă şi tu eşti. Pot face cerere pentru un concediu excepţional în decembrie, aşa că ai destul timp să te gândeşti. Acelaşi lucru este valabil şi dacă te răzgândeşti – am să te înţeleg perfect. Iar, dacă nu te răzgândeşti, promit să am grijă de tine toată viaţa şi să fac tot ce-mi stă în putinţă pentru a fi un soţ bun.

Al tău,
Tom.

Următoarele şase luni se scurseră greu. Până acum

Tom nu avusese nimic de aşteptat – se obişnuise să privească fiecare zi ca pe un scop în sine. Acum aştepta ziua nunţii. Trebuiau făcute unele pregătiri, cerute aprobări. Cum găsea o clipă liberă, dădea roată căsuţei şi mai repara câte ceva: fereastra din bucătărie care nu se închidea prea bine, robinetul cam înţepenit şi greu de rotit. Oare de ce ar avea nevoie Isabel aici? Cu ultimul vapor care se întorcea pe continent comandă nişte vopsea să împrospăteze odăile; o oglindă pentru toaletă, şerveţele şi feţe de masă noi; partituri muzicale pentru pian – el nu se atinsese de bătrânul instrument, dar ştia că lui Isabel îi plăcea să cânte. Ezită înainte de a adăuga pe listă cearşafuri noi, două perne noi şi o pilotă. Un zâmbet abia perceptibil apăru pe buzele lui Ralph când ajunse la aceste articole de pe listă.

Când, în cele din urmă, vaporul veni să-l ia pe Tom pentru ziua cea mare, Neville Whittnish coborî pe dig, gata să preia misiunea pe timpul absenţei lui.

— Totul e-n ordine?

— Sper, zise Tom.

După o inspecţie rapidă Whittnish îi spuse:

— Trebuie să recunosc că ştii cum să te porţi cu un far – şi îl răsplăti cu un gest aprobator din cap.

— Mulţumesc, răspunse Tom, sincer impresionat de lauda celuilalt.

— Eşti gata, băiete? îl întrebă Ralph puţin mai târziu, când erau pe punctul de a pleca.

— Numai Dumnezeu ştie, replică Tom.

— Nimic mai adevărat. Îşi îndreptă privirea spre orizont. Hai, frumoasa mea, la drum, trebuie să-l ducem pe căpitanul Sherbourne, distins cu Crucea Militară cu baretă, la iubita lui.

Ralph vorbea cu nava exact cum vorbea Whittnish cu farul – aşa cum le-ai vorbi unor fiinţe vii, foarte dragi

sufletului. Ce lucruri poate iubi un om, îşi spuse Tom. Privi îndelung turnul, încercând să-şi fixeze în memorie clipa aceasta. Când îl va vedea din nou, viaţa lui se va fi schimbat radical. Îl cuprinse un moment de îndoială: oare Isabel va iubi insula tot atât cât o iubea el? Oare ea va înţelege lumea lui?

Viaţa lui avea să se schimbe radical într-adevăr, dar într-un mod şi din motive pe care nu le-ar fi putut anticipa în clipele în care privea cum insula se pierde în zare.

Capitolul 7

— Vezi? Cum lampa e la mare înălţime deasupra nivelului mării, lumina trece dincolo de curbura pământului, dincolo de orizont. Nu raza în sine, ci aura, strălucirea ei. Nu-i rău, nu-i aşa?

Pe platforma farului, Tom stătea în spatele lui Isabel, cu braţele petrecute în jurul ei, cu bărbia lăsată pe umărul ei. Soarele de ianuarie aşternea reflexe aurii în părul ei negru. Era în anul 1922 şi era a doua zi petrecută împreună pe insulă. Se întorseseră dintr-un voiaj de nuntă de câteva zile la Perth şi veniseră direct aici.

— E ca şi cum ai privi în viitor, spuse Isabel. Ca şi cum ai acţiona înaintea timpului şi ai salva nava mai înainte ca ea să ştie că are nevoie de ajutor.

— Cu cât turnul este mai înalt şi cu cât lentila este mai puternică, cu atât raza bate mai departe. Asta bate până la distanţa oricărui far.

— N-am mai fost în viaţa mea atât de sus! Parcă aş zbura! rosti ea şi se desprinse de lângă el pentru a da roată turnului încă o dată. Mai spune-mi o dată cum se

cheamă... ai folosit un cuvânt pentru pulsaţia luminii...

— Caracteristică. Fiecare far are caracteristica lui aparte. Aici lumina se întrerupe de patru ori pe durata fiecărei rotiri de cinci secunde. Aşa încât toate navele ştiu că aici este Ianus şi nu Leeuwin sau Breaksea sau alt punct.

— De unde ştiu?

— Toate vasele au lista farurilor pe lângă care vor trece. Timpul e bani, ar spune orice căpitan. Dorinţa lui este mereu să scurteze pe cât se poate drumul pe la Capul Bunei Speranţe... să ajungă cât mai repede, să-şi descarce marfa şi să încarce alta. Cu cât petrece mai puţine zile pe mare, cu atât plăteşte mai puţin echipajul. Rostul luminii este să-l avertizeze, să-l ţină pe drumul bun.

Prin geamurile exterioare, Isabel văzu perdelele mari, negre care înconjurau compartimentul lămpii.

— Şi astea pentru ce sunt? întrebă ea.

— Pentru protecţie. Lentila nu alege lumina pe care o amplifică. Dacă poate amplifica o flacără mititică până la intensitatea de un milion de candele, închipuie-ţi ce poate face cu lumina soarelui în timpul zilei, când lentila stă nemişcată. Dacă eşti la zece mile depărtare, nu e nicio problemă. Dar când eşti la câţiva paşi nu mai e la fel de bine. Aşa că lampa trebuie protejată. Ca să nu mai vorbim că şi eu trebuie să fiu apărat. Dacă aş intra în sală fără să fie perdelele trase, m-ar face scrum. Hai, vino înăuntru să-ţi arăt cum funcţionează.

Intrară în compartimentul lămpii, uşa de fier se închise cu zgomot în urma lor, apoi trecură prin gura de acces şi ajunseră la lampa propriu-zisă.

— Aceasta este o lentilă de prim rang, cea mai puternică.

Isabel examină curcubeele pe care le formau prismele.

— E..., ei, Doamne, e aşa de *frumoasă*!

— Punctul de mijloc, unde sticla este mai groasă, este miezul. Lentila asta are şase astfel de puncte, dar numărul poate să difere, în funcţie de caracteristica farului. Sursa de lumină trebuie să fie exact pe aceeaşi linie cu aceste puncte, astfel încât lentila să concentreze lumina.

— Şi toate cercurile de sticlă care înconjoară miezul?

Arcuri individuale de sticlă triunghiulară înconjurau centrul lentilei precum cercurile pe un panou de tras la ţintă.

— Primul grup, primele opt, care merg până la barele metalice de deasupra şi de sub miez, operează *refracţia* luminii: o abat astfel încât, în loc să se ducă în sus, spre cer, sau în jos, spre fundul oceanului, unde nu serveşte nimănui, ea este dirijată direct spre mare. Ca şi cum lumina ar da colţul. Celelalte cercuri de sticlă, în număr de paisprezece, care sunt mai sus şi mai jos de aceste bare... le vezi?... care sunt din ce în ce mai apropiate cu cât te depărtezi de centru, *reflectă* lumina din nou în jos, astfel încât toată lumina se adună într-un singur fascicul şi nu e lăsată să se risipească în toate direcţiile.

— Aşa că nicio fărâmă de lumină nu o ia razna fără să-şi facă datoria, spuse Isabel.

— Cam aşa ceva. Iar aici este flacăra, zise el arătându-i micul dispozitiv pe suport metalic din centru, înconjurat de o plasă metalică.

— Nu pare să fie mare lucru de capul ei.

— Nici nu este. Dar învelişul de plasă e o manta incandescentă şi face ca vaporii de petrol care ard să capete o strălucire ca de stea când este amplificată de lentilă. O să-ţi arăt diseară.

— Steaua noastră! Ca şi cum lumea ar fi fost făcută doar pentru noi. Adam şi Eva.

— Trag nădejde că o să ne descurcăm mai bine decât ei, spuse Tom râzând.

— Avem paradisul nostru. Cu soare şi cu ocean. Şi ne avem unul pe altul, ne aparţinem unul altuia.

— Cred că cei de la Serviciul de Faruri mă consideră al lor.

— Nu avem vecini curioşi şi rude plicticoase. Îl muşcă uşurel de ureche. Numai tu şi eu...

— Pentru că i-ai pomenit pe Adam şi Eva: pe Ianus nu sunt şerpi, din fericire. Unele insule din zonă sunt pline de şerpi. Dar există păianjeni care te pot înţepa, aşa că fii cu ochii-n patru. Sunt... Lui Tom îi era greu să-şi ducă până la capăt fraza privitoare la fauna locală, căci Isabel îl săruta întruna, îl muşca uşor de ureche, îl căuta prin buzunare într-un fel care îl făcea incapabil să gândească cum trebuie şi mai ales să se exprime coerent. Încerc să..., continuă el cu dificultate... să-ţi vorbesc despre o problemă serioasă, Izz. Trebuie să fii mereu atentă la...

Şi scoase un geamăt când mâinile ei găsiră ceea ce căutau.

— ... mine..., chicoti Isabel. Eu sunt cel mai mare pericol pe insula asta.

— Nu aici, Izz. Nu lângă lampă. Hai să... Trase adânc aer în piept. Hai să mergem jos.

— Ba da, aici, zise ea râzând.

— E proprietatea guvernului, spuse Tom cu o tresărire.

— Proprietatea guvernului! Cum adică... va trebui să treci asta în jurnal?

Tom tuşi stingherit.

— Păi, tehnic vorbind... În fine, toate obiectele astea sunt fragile şi costă mai mulţi bani decât am putea vedea noi într-o viaţă. Dacă ne ia... mă rog, dacă ne ia valul n-aş vrea să fiu nevoit să născocesc vreo explicaţie dacă se sparge ceva. Haide, să mergem jos.

— Şi dacă nu vreau? îl necăji ea.

— Atunci probabil va trebui să..., şi o săltă pe un şold,

va trebui să te oblig, iubito! spuse el şi o duse în braţe pe cele o sută şi ceva de trepte înguste, în timp ce ea făcea tot posibilul să-l zăpăcească.

*

— Ah, e un adevărat paradis! exclamă ea a doua zi privind oceanul turcoaz perfect calm.

În ciuda avertismentelor alarmante date de Tom, vântul le oferea un armistiţiu de bun venit, iar soarele răspândea o căldură magnifică.

O adusese lângă lagună, lângă ochiul de apă de un albastru uniform ce nu avea o adâncime mai mare de doi metri.

— Ce bine că-ţi place! Te-am avertizat, n-o să putem să ne petrecem concediul pe continent decât peste trei ani. Practic, a trebuit să-mi vând sufletul pentru a obţine permisiunea de a merge să mă însor.

Ea îl cuprinse cu braţele.

— Sunt în locul unde vreau să fiu, cu bărbatul cu care vreau să fiu. Nimic altceva nu contează.

Tom o ridică de la pământ şi o învârti încet.

— Uneori peştii se strecoară printre stânci şi ajung până aici. Poţi să-i prinzi cu o plasă sau chiar cu mâinile goale.

— Cum se cheamă asta?

— Ce?

— Laguna.

— N-are nume. Sau cel puţin eu n-am auzit s-o numească nimeni în vreun fel. Eu cunosc locul şi de obicei sunt singurul care umblă pe-aici.

— Orice lucru merită să aibă un nume, nu crezi?

— Atunci dă-i tu un nume. Hai, să te văd!

Isabel se gândi un timp.

— Te botez „Laguna Paradis”, zise ea şi aruncă un pumn de apă peste un bolovan. Aici o să înot.

— E un loc destul de sigur, în general. Dar fii foarte

atentă, pentru orice eventualitate.

— Cum adică? întrebă Isabel, care înota fără să dea prea mare atenţie vorbelor lui.

— De regulă rechinii nu reuşesc să se strecoare printre bolovani decât dacă fluxul este deosebit de mare sau dacă e vreo furtună sau ceva, aşa că, dinspre partea lor eşti în siguranţă, probabil.

— *Probabil?*

— Dar trebuie să iei seama la alte vietăţi. Cum ar fi aricii de mare. Ai grijă când păşeşti pe pietrele de sub apă, căci, dacă îţi intră vreun ţep în picior, se infectează.

Ea se aproprie de marginea lagunei.

— Mai e ceva ce nu mi-ai spus încă?

— Am încercat să-ţi spun şi ieri, dar... m-ai abătut din drum, zâmbi el, apoi deveni serios din nou. Mai sunt şi meduzele: sunt mici, greu de observat, dar o să-ţi dai seama că te-au înţepat pentru că o să te umpli de băşici mari şi roşii care dor rău. Trebuie să pui oţet pe înţepătură. Ah, şi mai sunt şi pisicile de mare care se ascund în nisip aproape de mal – dacă te atingi de ţepii de pe coada vreuneia, dai de mare belea. Dacă ţâşneşte în sus şi te atinge aproape de inimă...

Observă că Isabel a amuţit.

— Ce s-a întâmplat, Izz? Tu ai trăit aici, nu cred că ţi-am spus ceva nou.

— Parcă totul sună altfel când le înşiri pe toate în felul ăsta... şi n-avem de unde să primim niciun ajutor.

Tom o luă în braţe şi o aduse pe uscat.

— Eu o să am grijă de tine, iubito. Să nu te temi, zâmbi el. Ştii bine că o să am grijă de tine.

Îi sărută umerii, îi lăsă capul pe nisip şi o sărută pe gură.

*

În garderoba lui Isabel, pe lângă vrafurile de haine

groase de iarnă, sunt şi câteva rochii înflorate – uşor de spălat, rezistente la murdărie, pe care le poartă când se ocupă de noile ei îndeletniciri: de dat mâncare la găini, de muls caprele, de cules zarzavaturile sau de făcut curat în bucătărie. Când hoinăreşte împreună cu Tom pe insulă îşi pune o pereche de pantaloni vechi de-ai lui, suflecaţi la glezne şi strânşi în talie cu o curea veche de piele şi o cămaşă fără guler. Îi place să simtă pământul sub picioare şi merge desculţă pe unde se poate, dar pe stânci îşi pune nişte tenişi ca să-i apere picioarele de pietrele tăioase. Îşi explorează noul teritoriu până la graniţă.

Într-o dimineaţă, la scurt timp după ce venise aici, ameţită de libertatea de care se bucura, se gândi să facă o încercare.

— Ce părere ai despre noua mea ţinută? îl întrebă pe Tom când veni la postul de observaţie, la prânz, să-i aducă un sandvici, complet dezbrăcată. Cred că nici nu am nevoie de haine într-o zi aşa de frumoasă.

Tom ridică dintr-o sprânceană şi-i zâmbi fără prea multă convingere.

— Foarte frumos, dar o să te plictiseşti curând, Izz. Luă sandviciul şi o mângâie pe obraz. Există o serie de lucruri pe care trebuie să le faci, draga mea, când lucrezi la un far, pe o insulă îndepărtată, ca să supravieţuieşti şi ca să nu-ţi pierzi minţile: să mănânci când trebuie, să întorci filele calendarului... şi să stai îmbrăcată, adăugă el râzând. Crede-mă, iubita mea, fac de ceva vreme munca asta.

Isabel roşi, se întoarse în căsuţa lor şi-şi puse pe ea mai multe straturi: maiou, jupon, furou, canadiană, îşi trase cizmele în picioare şi porni să sape cartofii cu prea multă energie sub soarele arzător.

*

— Ai o hartă a insulei? îl întrebă Isabel pe Tom.

El zâmbi.

— Ţi-e frică să nu te rătăceşti? Sunt deja câteva săptămâni de când eşti aici. Atâta timp cât mergi depărtându-te de apă, ai să ajungi acasă mai curând sau mai târziu. Şi te mai ajută şi farul.

— Vreau eu o hartă. Trebuie să fie una pe-aici.

— Sigur că este. Există hărţi ale întregii zone, dacă chiar ai nevoie de ele, dar nu văd la ce ţi-ar folosi. Nu prea ai unde să te duci.

— Fă-mi, te rog, pe plac, soţul meu iubit! spuse ea şi îl sărută pe obraz.

Mai târziu în cursul dimineţii Tom intră în bucătărie cu un sul mare de hârtie pe care i-l oferi ceremonios lui Isabel.

— Dorinţa dumneavoastră e ordin pentru mine, doamnă Sherbourne.

— Vă mulţumesc, răspunse ea pe acelaşi ton ironic. Atât deocamdată. Vă puteţi retrage, domnule.

Pe buzele lui Tom se ivi un zâmbet, îşi frecă bărbia şi zise:

— Ce mai pui la cale, domnişoară?

— Nu e treaba ta.

În următoarele zile, Isabel porni în fiecare dimineaţă să exploreze insula, iar în fiecare după-amiază se încuie în dormitor, chiar dacă Tom era ocupat la far.

Într-o seară, după ce şterse vasele, aduse sulul şi i-l înmână lui Tom.

— Asta e pentru tine.

— Mulţumesc, iubito, spuse Tom care citea o carte îndelung folosită despre felul în care se fac nodurile la parâme. Îşi ridică ochii din carte. O s-o pun mâine la loc.

— Dar este pentru *tine*.

— E harta, nu? întrebă Tom.

— N-ai de unde să ştii până nu te uiţi, spuse ea cu un zâmbet poznaş.

Tom desfăşură harta, acum mult schimbată. Pe toată suprafaţa ei apăruseră mici însemnări, figuri şi săgeţi. În prima clipă Tom îşi spuse că harta este proprietatea guvernului şi că va trebui să plătească o avere la următoarea inspecţie. Peste tot erau marcate denumiri ale locurilor.

— Ce zici? întrebă ea zâmbind. Faptul că locurile nu aveau nume mi s-a părut o greşeală. Aşa că le-am dat nume, vezi?

Pe toate golfuleţele şi înălţimile şi stâncile şi câmpurile verzi erau trecute, cu un scris mărunt, numele cu care fuseseră botezate, la fel ca Laguna Paradis: Colţul Furtunii, Stânca Înşelătoare, Plaja Epavei, Golful Liniştit, Observatorul lui Tom, Faleza lui Izzy şi multe altele.

— Pentru mine... pentru mine nu au fost niciodată puncte separate. Pentru mine toate sunt Ianus, zâmbi Tom.

— Numele schimbă complet situaţia. Nu poţi pune toate lucrurile la grămadă. Fiecare loc merită să aibă un nume, precum camerele dintr-o casă.

Nici casa nu era pentru Tom împărţită în camere. Era doar „casa”. Cumva se întristă văzând insula divizată, segmentată în părţi bune şi părţi rele, în locuri sigure şi locuri periculoase. Prefera să o considere un întreg. Mai mult chiar, nu-i plăcea că unele locuri poartă numele lui. Insula nu-i aparţinea: el îi aparţinea insulei, aşa gândeau indigenii despre pământ. Treaba lui era să-i poarte de grijă.

Se uită la soţia lui care zâmbea, mândră de ceea ce făcuse, şi se întrebă dacă să-i explice sau nu. Nu era cazul, hotărî el în cele din urmă. Dacă ea îşi dorea să dea nume locurilor, nu era nimic rău în asta.

Şi poate că, până la urmă, o să înţeleagă şi ea cum vede el lucrurile.

*

Când Tom primeşte invitaţii la întrunirile batalionului din care a făcut parte, totdeauna răspunde în scris. Totdeauna transmite cele mai bune urări şi trimite o mică sumă de bani pentru susţinerea cheltuielilor. Dar nu participă niciodată. De fapt, nici n-ar putea, întrucât lucrează la Faruri. Există unii, ştie el foarte bine, care îşi găsesc alinare în revederea unui chip cunoscut, în relatarea unei întâmplări – iar fiecare reluare mai toceşte puţin asprimea întâmplării, mai atenuează faptele, până ce totul devine o istorioară inofensivă. Dacă alţii simt nevoia să facă asta, el n-are de gând să-i oprească. Dar nu-şi doreşte să fie asemeni lor. Îşi pierduse prietenii – bărbaţi în care avusese încredere, alături de care luptase, împreună cu care băuse şi tremurase de frig. Bărbaţii pe care-i înţelesese fără să rostească niciun cuvânt, pe care îi cunoscuse atât de bine de parcă ar fi fost parte din trupul lui şi care acţionaseră alături de el, ca o singură fiinţă, doar pentru a reuşi să supravieţuiască. Se gândeşte la vorbele care îi legau: vorbe ce se născuseră pentru a răspunde unor situaţii pe care nu le mai trăise nimeni până atunci.

Ananasul, frecuşteţul, budinca: toate soiurile de proiectile care îşi făceau drum până în tranşeele lor.

Păduchii erau *ciorchini*, rana era *haleală*, iar *casa* era rana care te trimitea înapoi acasă în Anglia, în spital. Tom se întreabă cam câţi bărbaţi mai ştiau această limbă în ziua de azi.

Uneori, când se trezeşte lângă Isabel, îl cuprinde mirarea şi un sentiment de uşurare văzând că ea trăieşte. O priveşte atent, vrând să se convingă că respiră. Apoi îşi lipeşte capul de spatele ei şi-i absoarbe delicateţea pielii, mişcarea imperceptibilă a trupului care respiră în somn. Este cel mai mare miracol pe care l-a văzut în viaţa lui.

Capitolul 8

— Poate că toate momentele din viaţă pe care aş fi preferat să nu le trăiesc au fost nişte încercări ale destinului ca să dovedesc că te merit cu adevărat, Izz.

Stăteau întinşi pe o pătură pusă pe iarbă la trei luni după venirea lui Isabel pe insulă. Noaptea de aprilie era încă destul de caldă, împodobită cu stele. Isabel stătea cu ochii închişi, cu capul sprijinit de braţul lui Tom, iar el îi mângâia pielea.

— Am senzaţia că tu eşti pentru mine cealaltă jumătate de cer, spuse el.

— Nu ştiam că eşti şi poet.

— Ah, nu este creaţia mea. Am citit undeva... poate la un poet latin? În mitologia greacă? Cam aşa ceva.

— Ia mai lasă-mă cu şcoala ta particulară pretenţioasă cu tot! îl necăjea ea.

Era ziua lui Isabel şi Tom îi pregătise micul dejun şi cina, o privise desfăcând panglica gramofonului pe care complotase cu Ralph şi Bluey să-l aducă la ultimul transport, pentru a compensa faptul că pianul, pe care i-l arătase cu mândrie la venirea ei, nu putea fi folosit din cauză că fusese neglijat prea mulţi ani. Toată ziua ea ascultase Chopin şi Brahms, iar acum viorile oratoriului „Mesia” de Händel se auzeau dinspre far, unde îl instalaseră, pentru ca muzica să răsune în decorul natural.

— Îmi place când faci asta, spuse Tom uitându-se cum Isabel îşi răsuceşte pe deget o şuviţă de păr, apoi o descolăceşte şi trece la alta.

Devenind brusc conştientă de ceea ce face, Isabel rosti:

— Ah, mama spune că e un obicei prost. Se pare că totdeauna am făcut aşa. Nici măcar nu-mi dau seama ce fac.

Tom prinse o şuviţă din părul ei, o răsuci pe deget şi o lăsă să se desfăşoare ca un drapel.

— Mai spune-mi o poveste din mitologie, îl rugă Isabel visătoare.

Tom se gândi câteva clipe.

— Ştii că Ianus este numele de la care vine cuvântul ianuarie, la fel ca şi numele insulei? Este zeul cu două feţe puse spate-n spate. Un tip destul de urât.

— Ce reprezintă?

— Pragurile. El priveşte tot timpul în două direcţii, este sfâşiat între două moduri de a privi lucrurile. Luna ianuarie priveşte atât spre anul care începe, cât şi spre cel care a trecut. El vede şi trecutul, şi viitorul.

— Aha!

— Aşa şi insula, priveşte spre două oceane diferite.

— Da, am priceput. Îl apucă de nas şi izbucni în râs. Te necăjeam doar. Îmi place cum povesteşti. Mai spune-mi ceva despre stele. Mai spune-mi o dată unde e Centaurul.

Tom îi sărută vârful degetului şi-i ridică braţul până ce ajunse în dreptul constelaţiei.

— O vezi? Acolo?

— E preferata ta?

— *Tu* eşti preferata mea. Mai presus de toate constelaţiile puse la un loc. Sau poate ar trebui să spun că voi *doi* sunteţi preferaţii mei, zise el zâmbind. Şi dacă sunt gemeni? Sau tripleţi?

Izbucniră amândoi în râs şi Tom îşi puse capul pe pântecele ei.

— Auzi ceva? Îţi vorbeşte?

— Da, îmi spune că ar trebui s-o duc pe mămica la culcare mai înainte să se lase răcoarea nopţii. Hai, sus cu

tine!

Îşi luă soţia în braţe şi o duse uşor până la căsuţă, în timp ce turnul farului intona: „Căci pentru noi s-a născut pruncul”.

*

Plină de mândrie, Isabel îi scrisese mamei ei anunţându-i aşteptata sosire a copilului.

— Tare aş vrea să pot... nu ştiu, să trec marea înotând, să fac cumva şi să ajung să le dau vestea. Până vine vaporul o să-mi dau duhul. Îl sărută pe Tom şi spuse: Cui ar trebui să-i mai scriem? Tatălui tău? Fratelui tău? Cui vrei să-i spui din familia ta?

Tom se ridică şi îşi făcu de lucru cu vasele lăsate la scurs. Spuse doar:

— Nu e cazul.

Chipul lui, care exprima stânjeneală, dar nu mânie, îi arătă lui Isabel că nu trebuie să insiste şi îi luă încet din mână şervetul de vase.

— Fac eu asta, zise ea, ai destulă treabă.

Tom îi puse o mână pe umăr, încercă un zâmbet şi ieşi din bucătărie spunând:

— O să mai meşteresc la scaunul tău.

În şopron se uită la bucăţile de lemn din care avea de gând să-i facă lui Isabel un balansoar – deocamdată nu era decât o scândură pe strung. Încercase să-şi aducă aminte, cât putea de exact, cum arăta cel în care îl legăna mama lui şi îi spunea poveşti. În momentul acela, trupul lui îşi aminti senzaţia pe care o avea când ea îl ţinea în braţe – o senzaţie dispărută cu zeci de ani în urmă. Se întreba dacă şi copilul lor va păstra în acelaşi fel amintirea atingerii lui Isabel, peste alte zeci de ani. Maternitatea – o stare plină de taine. De cât curaj are nevoie o femeie pentru a se aventura în aşa ceva, îşi spuse el, cântărind în gând drumul parcurs de mama lui în viaţă. Totuşi, Isabel vedea

lucrurile cu multă claritate:

— E în firea lucrurilor, Tom. De ce să-mi fie frică?

Îşi aminti acum că, atunci când în sfârşit a dat de urma mamei sale, avea douăzeci şi unu de ani şi îşi terminase studiile la facultatea de inginerie. Era în sfârşit stăpân pe viaţa lui. Adresa pe care i-o furnizase detectivul particular era a unei pensiuni din oraş. Stătuse în faţa uşii, capul îi vuia într-un vârtej de spaime şi speranţe, redevenise copilul de opt ani. Sunetele născute din alte disperări se prelingeau de sub uşile încăperilor înşirate de-a lungul culoarului îngust cu lambriuri de lemn – suspinele unui bărbat, în dreptul unei uşi, în dreptul alteia, plânsul unui copil şi ţipetele unei femei care spunea „Aşa nu se mai poate!”; de undeva dinspre capătul culoarului se auzea zăngănitul ritmic al unei tăblii de pat, care probabil îi oferea femeii din pat un punct de sprijin şi în mai mică măsură traducea pasiunea bărbatului care o călărea.

Tom examină din nou rândurile scrise cu creionul pe o bucată de hârtie. Da, numărul camerei era corect. Adresa era corectă. Îşi răscoli din nou amintirile pentru a-şi împrospăta melodia dulce a cântecului de leagăn cântat de mama lui: „Să creşti mare, puişor. Să-ţi mai cânt încetişor?”.

Bătu în uşă, nu primi niciun răspuns, încercă din nou. În cele din urmă apăsă uşor clanţa şi uşa se deschise de îndată. Mirosul ei inconfundabil îl învălui imediat, dar după o fracţiune de secundă îşi dădu seama că fusese pervertit de miros de ţigări şi băutură proastă. În spaţiul strâmt şi mohorât desluşi un pat nefăcut şi un fotoliu vechi în nuanţe de maro. Geamul ferestrei era crăpat, iar în dreptul ei, într-o vază, era un singur trandafir ofilit de mult.

— O cauţi pe Ellie Sherbourne? întrebă din spatele lui un bărbat uscăţiv cu început de chelie.

Numele ei, rostit astfel, îi suna curios. „Ellie”... nu şi-o

închipuise niciodată sub numele „Ellie”.

— Pe doamna Sherbourne, da. Când se întoarce?

— Nu se mai întoarce, răspunse omul cu un mormăit. Şi-mi pare grozav de rău, pentru că-mi datorează chiria pe o lună.

Ceva era complet anapoda în realitatea din jurul lui. Nu reuşea să o pună în acord cu tabloul revederii pe care o plănuise, la care visase ani de zile. Inima lui Tom bătea nebuneşte.

— Aveţi o adresă către care mă puteţi îndruma?

— Acolo unde a plecat ea nu te poţi duce. A murit acum trei săptămâni. Tocmai venisem să scot ce-a mai rămas pe aici.

O clipă, de uimire, lui Tom îi pieri glasul. Dintre toate scenele pe care şi le imaginase, niciuna nu se sfârşea astfel. Rămase încremenit.

— Ai de gând să te muţi? Să stai aici? îl întrebă omul morocănos.

Tom şovăi, apoi deschise portofelul şi scoase o bancnotă de cinci lire.

— Pentru chiria ei, mormăi el şi porni ameţit, cu paşi mari, de-a lungul culoarului.

Urma de speranţă pe care Tom o nutrise atâta timp pierise în faţa unei realităţi ce trebuia acceptată, pe o străduţă din Darlinghurst, pe când în lume războiul stătea să izbucnească. La mai puţin de o lună după aceea se înrolă în armată şi dădu autorităţilor numele mamei lui, drept cea mai apropiată rudă şi adresa ei de la pensiune. Cei ce se ocupau de recrutări nu-şi băteau capul să verifice datele.

Tom îşi trecu mâna peste bucata de lemn pe care o strunjise şi încercă să-şi închipuie ce i-ar scrie mamei sale, dacă ar mai fi în viaţă, cum i-ar împărtăşi vestea despre copil. Dar ideea de a formula în cuvinte aşa ceva era un

lucru prea greu, prea străin lui. Luă centimetrul şi se apucă de o altă bucată de lemn.

*

— Zebedeu.

Isabel îl privi pe Tom cu o faţă poznaşă, cu un zâmbet ce-i tremura în colţul gurii.

— Cum? întrebă Tom, care-i făcea masaj la picioare, şi se opri.

— Zebedeu, repetă ea şi-şi vârî mai adânc nasul în carte ca să nu-i vadă ochii.

— Sper că nu vorbeşti serios. Ce nume mai e...?

— E numele unchiului meu din partea bunicii, zise ea şi pe faţă i se citea supărarea. Zebedeu Zanzibar Graysmark.

Tom îi aruncă o privire, iar ea continuă pe acelaşi ton:

— I-am promis bunicii înainte să moară că, dacă voi avea vreodată un fiu, îi voi pune numele fratelui ei. Nu pot să nu-mi ţin promisiunea.

— Eu mă gândeam la ceva mai... mai normal.

— Vrei să spui că unchiul meu nu era normal?

— Păi, dintre toate numele, ăsta e...

Isabel nu mai reuşi să se stăpânească şi izbucni în râs.

— Te-am păcălit! Te-am păcălit rău de tot!

— Nebunatico! O să mi-o plăteşti!

— Nu! Stai! Opreşte-te!

— Fără milă! răspunse el şi începu să o gâdile pe spate şi pe burtă.

— Mă predau!

— Prea târziu!

O gâdilă la subsuoară, iar ea se strânse ghem.

— Nu mă laşi să mă concentrez! se plânse Isabel şi începu să-l gâdile şi ea.

Stăteau întinşi pe pajiştea ce dădea spre Plaja Epavei. Era după-amiaza târziu şi soarele blând aşternea nuanţe aurii pe nisip. Tom se opri brusc.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Isabel privind printre şuviţele lungi care-i acopereau faţa.

El îi dădu părul deoparte şi o privi tăcut. Ea îi puse o mână pe obraz.

— Tom?

— Ştii... uneori mă cuprinde mirarea. Acum trei luni eram doar noi doi şi acum mai e şi această viaţă nouă, ivită de nicăieri sub formă de... sub nu ştiu ce formă.

— Sub forma unui copil!

— Da, aşa e... dar e mai mult de-atât, Izz. Uneori, înainte să vii tu, mă gândeam iar şi iar ce înseamnă viaţa. Adică, în comparaţie cu moartea... Tom se opri. Văd că am devenit cam sinistru. Bat câmpii. Nu mai spun nimic.

Isabel îi puse o mână sub bărbie.

— Aproape că nu spui nimic niciodată, Tom. Vorbeşte-mi!

— Nu pot exprima în cuvinte. Cum să spun... de unde vine viaţa?

— Are vreo importanţă?

— *Are* vreo importanţă? repetă şi el.

— E un mister. Nu-l înţelegem.

— Mi s-a întâmplat să văd câte un om dându-şi ultima suflare şi... parcă aş fi vrut să-l întreb: Unde ai plecat? Erai aici lângă mine acum câteva clipe şi câteva bucăţi de metal ţi-au făcut nişte găuri în piele, pentru că te-au lovit cu mare viteză, şi deodată ai plecat în altă parte. Cum s-a putut întâmpla aşa ceva?

Isabel îşi strânse genunchii la gură cu un braţ, iar cu mâna cealaltă smulse câteva fire de iarbă de lângă ea.

— Crezi că, atunci când ajung dincolo, oamenii îşi mai amintesc viaţa de aici? Crezi că în cer bunicul şi bunica mea, de exemplu, sunt împreună?

— Habar n-am, zise Tom ridicând din umeri.

— Dar când vom muri noi, Tom, întrebă ea cuprinsă

brusc de panică, Dumnezeu n-o să ne despartă, nu-i aşa? O să ne lase să fim împreună, nu?

Tom o strânse în braţe.

— Ei, uite şi tu ce-am făcut. Ar fi trebuit să-mi ţin gura asta proastă. Hai, ne apucaserăm să alegem un nume.

— Ştiu, dar...

— Şi eu încercam să-l salvez pe bietul copilaş de nefericita soartă de a trăi toată viaţa cu numele de Zebedeu Zanzibar sau naiba ştie cum. Haide! Cum stăm cu numele de fete?

— Alice, Amelia, Annabel, April, Ariadna...

Tom ridică din sprâncene.

— Iar bate câmpii! „Ariadna”! Nu-i destul c-o să trăiască la un far, o mai împovărăm şi cu un nume de care o să râdă toată lumea. Cu primele pe care le-ai enumerat n-am nicio problemă.

— Nu mai am de parcurs decât două sute de pagini, zise ea râzând.

— Atunci ar cam trebui să ne grăbim.

În aceeaşi seară, privind de pe platforma turnului, Tom se întoarse la aceeaşi întrebare. Unde a stat până acum sufletul acestui prunc? Unde o să se ducă? Unde s-au dus sufletele bărbaţilor care glumiseră, salutaseră şi înotaseră prin nori alături de el?

El era acum aici, teafăr şi sănătos, avea o soţie frumoasă şi un suflet oarecare se hotărâse să vină alături de ei. Venind din neant până în cel mai îndepărtat colţ al planetei, avea să sosească un copil. El însuşi fusese atâta amar de vreme înscris în catastiful morţii, încât părea imposibil ca viaţa să-i facă acum un dar.

Reveni în compartimentul lămpii şi se uită din nou la fotografia lui Isabel agăţată pe perete.

Misterul întregii situaţii. Misterul.

*

Al doilea cadou pentru ea, venit cu ultimul vapor, fusese *Manualul mamei australiene pentru creşterea eficientă a copilului* de doctorul Samuel B. Griffith. Isabel începuse să-l citească când avea timp. Şi îl bombarda pe Tom cu întrebări.

— Ştiai că rotulele pruncului nu sunt făcute din os?

Sau:

— La ce vârstă crezi că e capabil copilul să mănânce din linguriţă?

— Habar n-am, Izz, răspundea Tom.

— Hai, ghiceşte!

— Hai să fim serioşi, de unde să ştiu eu?

— Ah, n-ai niciun pic de haz! se plângea ea şi se cufunda din nou în carte în căutarea altor date.

În câteva săptămâni cartea era deja zdrenţuită şi plină de urme lăsate de iarba de pe pajişte.

— O să ai un copil, n-o să dai un examen, o necăjea Tom.

— Vreau să fac lucrurile aşa cum trebuie. N-am cum să mă duc la mama să o întreb, nu?

— Ah, Izzy Bella! râdea Tom.

— Ce e? Ce e aşa caraghios?

— Nimic. Absolut nimic. N-aş schimba nicio părticică din tine.

Ea zâmbi şi-i ciufuli părul.

— Ai să fii un tată minunat. Sunt sigură.

În ochii ei licări o întrebare.

— Ce e? zise Tom.

— Nimic.

— Nu, serios acum, care-i problema?

— Păi, mă gândeam la tatăl *tău*. N-ai vorbit niciodată despre el.

— Mă tem că n-am avut o relaţie prea bună cu el.

— Dar ce fel de om era?

Tom căzu pe gânduri. Cum să-l cuprindă în câteva cuvinte? Cum să poată descrie privirea din ochii lui, golul care îl învăluia mereu, astfel încât părea imposibil să ajungi cu adevărat până la el?

— Era un om *corect*. Totdeauna era corect. În legătură cu orice. Cunoştea regulile şi le respecta, orice s-ar fi întâmplat, bine sau rău.

Tom se întoarse cu gândul la silueta dreaptă, înaltă care-i umbrise toată copilăria. Dur şi rece ca un mormânt.

— Era sever?

Tom răspunse cu un râs scurt, amar.

— „Sever” e un cuvânt mult, mult prea blând pentru a-l caracteriza. Tom îşi sprijini bărbia în palmă şi continuă: Poate voia să fie sigur că băieţii lui n-o s-o apuce pe căi greşite. Ne bătea cu cureaua pentru orice. De fapt, *pe mine* mă bătea pentru orice. Cecil mă pâra mereu... şi el scăpa mai uşor. Tom râse din nou. Dar am să-ţi mai spun ceva: în felul ăsta, disciplina militară mi s-a părut un fleac. Nu se ştie niciodată când ajungi în viaţă să fii recunoscător pentru un lucru din trecut. Apoi deveni serios: Şi presupun că... nu ştiu... poate că asta a făcut ca viaţa de acolo să-mi pară mai uşoară, m-a ajutat gândul că nimeni nu va fi zdrobit de durere dacă va primi telegrama anunţând moartea mea.

— Vai, Tom! Să nu mai spui asta niciodată!

El îi strânse capul la piept şi-i mângâie tăcut părul.

*

Uneori oceanul nu este ocean – nu este albastru, nu este nici măcar apă, ci este o explozie de energie şi de primejdie: o violenţă de o intensitate pe care doar zeii o pot stăpâni. Apa se năpusteşte asupra insulei, spuma trece de vârful turnului şi uneori chiar smulge câte o fărâmă din stâncă. Iar zgomotul... zgomotul este răgetul unei fiare a cărei mânie nu cunoaşte limite. Acestea sunt

nopţile în care este cel mai mult nevoie de lumina farului.

În timpul celor mai aspre furtuni Tom stă la far toată noaptea, dacă este nevoie, încălzindu-se pe lângă soba cu petrol, turnându-şi ceai îndulcit din termos. Se gândeşte la amărâţii aflaţi în larg şi mulţumeşte lui Dumnezeu că este în siguranţă. Urmăreşte atent să vadă dacă apar rachete de semnalizare care arată că o navă este în pericol şi ţine barca pregătită pentru lansare, deşi, pe o mare ca asta, e greu de spus la ce ar folosi.

În noaptea aceea de început de mai Tom şedea cu creionul în mână şi cu un carneţel în faţă şi făcea socoteli. Salariul lui era de trei sute douăzeci şi şapte de lire pe an. Cât costa o pereche de încălţări pentru şcoală? După câte spunea Ralph, copiii le strică una-două. Şi apoi mai erau hainele. Şi cărţile de şcoală. Fireşte, dacă ar rămâne la Serviciul de Faruri de Larg, Isabel i-ar învăţa pe copii acasă. Dar într-o noapte ca aceasta se întreba dacă ar fi cinstit să obligi pe cineva să ducă o astfel de viaţă, darămite pe un copil. Cel care-i trezise această îndoială fusese Jack Throssel, unul dintre paznicii pe care-i cunoscuse în zona de răsărit.

— Ăsta-i cel mai grozav loc pentru copii, crede-mă, îi spusese el lui Tom. Ai mei, toţi şase, sunt voinici ca brazii. Veşnic puşi pe joacă şi pe şotii: explorează peşterile, fac căsuţe. Cred că o să iasă din ei o echipă de pioneri. Iar maică-sa are grijă să-şi facă lecţiile. Ascultă-mă pe mine – e floare la ureche să creşti copii la un far.

Tom se întoarse la socotelile lui: cum să mai economisească nişte bani, ca să fie sigur că îi ajung pentru îmbrăcăminte şi doctori şi... Dumnezeu mai ştie ce. Gândul că avea să fie tată îl neliniştea, îl emoţiona şi îl îngrijora.

Pe când prin minte îi treceau amintiri legate de tatăl lui, furtuna dezlănţuită în jurul turnului îl făcea incapabil să mai audă vreun alt sunet. Incapabil să mai audă ţipetele

lui Isabel care striga după ajutor.

Capitolul 9

— Să-ţi fac un ceai? întrebă Tom complet derutat.

Era un om cu simţ practic: dacă-i dădeai un aparat delicat, era capabil să-l întreţină, dacă-i dădeai un obiect stricat, era capabil să-l repare, metodic şi eficient. Dar confruntat cu durerea soţiei lui, se simţea neputincios.

Isabel nu ridică ochii. El încercă din nou:

— Nişte prafuri Vincent?

Cursurile de prim ajutor îi învăţau pe paznicii de far cum să-i „resusciteze pe cei aparent înecaţi", cum să trateze hipotermia şi expunerea prelungită la soare, cum să dezinfecteze rănile, chiar şi cum să facă o amputare primitivă. Dar nu le dădeau niciun fel de noţiuni de ginecologie, iar amănuntele legate de un avort spontan îi erau necunoscute lui Tom.

Trecuseră două zile de la teribila furtună. Două zile de când se declanşase avortul: dar sângele tot nu se oprise şi Isabel tot nu-l lăsa pe Tom să ceară ajutor. După ce stătuse de veghe la far în noaptea aceea dezlănţuită, se întorsese în cele din urmă acasă, după ce stinsese flacăra cu puţin înainte de ivirea zorilor, şi trupul îi tânjea după somn. Dar când intrase în dormitor o găsise pe Isabel chircită de durere, cu tot patul scăldat în sânge negru. Se repezise la ea, iar privirea din ochii ei arătase o disperare cum Tom nu mai văzuse.

— Îmi pare rău, îmi pare atât de rău. Îmi pare foarte, foarte rău, Tom, spusese ea.

Apoi o cuprinsese alt val de durere, scosese un geamăt

şi îşi apăsase pântecele cu mâinile, sperând să-şi domolească suferinţa.

— Ce rost are să vină doctorul? Am pierdut copilul, spuse ea acum. Cât sunt de nevrednică! Alte femei nasc copii la fel de uşor cum cad de pe un buştean.

— Izzy Bella, nu mai vorbi prostii, te rog!

— E vina mea, Tom. Sunt sigură.

— Nu e adevărat, Izz. Îi lipi capul de pieptul lui şi-i sărută părul, iar şi iar, pentru a alunga cu sărutări asemenea gânduri. Lucrurile astea se întâmplă mereu. Data viitoare o să fie bine. Cândva, când o să avem vreo cinci copii care o să ţi se încurce printre picioare, întâmplarea asta o să ni se pară un vis. Îi strânse şalul în jurul umerilor. E frumos afară. Vino să stai pe verandă. O să-ţi facă bine.

Şedeau unul lângă altul pe fotoliile de răchită. Isabel se înfăşurase într-un pled albastru în carouri şi urmărea cum soarele străbate cerul de toamnă şi aruncă pete de lumină pe oceanul liniştit şi gol.

Isabel îşi amintea cât de izbitoare i se păruse pustietatea acestui loc când venise prima oară, ca o pânză albă de tablou, şi cum treptat ajunsese să vadă în adâncurile ei, la fel ca Tom, şi să intre în armonie cu schimbările subtile. Norii care se formau se grupau şi se plimbau pe cer; valurile de diferite forme care primeau semnale de la vânt şi de la anotimp şi care, dacă ştiai să le citeşti, îţi spuneau cum va fi vremea a doua zi; păsările care apăreau din când în când, pe neaşteptate – purtate de vânt precum seminţele sau algele aruncate pe ţărm.

Se uită la cei doi pini şi o podidi plânsul gândindu-se la singurătatea lor – două făpturi încleştate în luptă cu un loc străin.

— Aici ar trebui să fie pădure, spuse ea brusc. Mi-e dor de copaci, Tom. Mi-e dor de frunzele lor, de mirosul lor şi

de... mulţimea lor... ah, Tom, mi-e dor de animale: mi-e al dracului de dor de canguri! Mi-e dor de toate.

Şi printre lacrimi îi veni parcă să râdă de absurditatea spuselor ei.

— Ştiu că ţi-e dor, Izz, draga mea.

— Dar ţie nu ţi-e dor?

— În afară de tine, nu-mi doresc nimic pe lumea asta, Izz, iar tu eşti cu mine. Toate celelalte se rezolvă de la sine. E nevoie doar de timp.

*

— Ţie îţi place să citeşti. De ce nu încerci să faci asta, ca să-ţi mai iei gândul de la alte lucruri?

Stăteau în dormitor, o săptămână mai târziu, şi Tom parcurgea o listă de soluţii care ar putea să o facă pe Isabel să se simtă mai bine.

— Nu pot să mă concentrez, răspunse ea.

— Ce-ar fi să te apuci iar de brodat? Mi-ai arătat un şerveţel frumos făcut de tine.

— Mă dor ochii prea tare.

— Izz, draga mea, nu ştiu ce să-ţi mai propun, oftă Tom. Se uită la ceas: Soarele o să apună în curând. Trebuie să aprind farul. Mă întorc cât pot de repede şi apoi facem ce vrei tu.

O sărută pe frunte şi plecă spre turnul farului.

Un strat subţire, fin, acoperea totul, oricât de temeinic ştergea Isabel praful: fotografia de la nunta ei, fotografia celor doi fraţi, Hugh şi Alfie, în uniformă, făcută în 1916, în săptămâna în care se înrolaseră, zâmbitori de parcă s-ar fi dus la o petrecere. Nu erau ei cei mai înalţi bărbaţi din Forţele Imperiale Australiene, dar erau hotărâţi şi arătoşi, cu bretelele lor moi, noi-nouţe.

Coşul ei pentru lucrul de mână era pus într-o ordine firească, nu perfect ordonat ca al mamei ei. În căptuşeala vernil erau înfipte ace şi bolduri, iar bucăţile unui

costumaş de botez încă neîmbinate arătau că lucrul se oprise în loc, precum mecanismul unui ceas.

Micul şirag de perle pe care Tom i-l oferise drept cadou de nuntă era aşezat în cutia pe care tot el i-o făcuse. Peria ei de păr şi pieptănul din baga erau celelalte două lucruri care se găseau pe măsuţa ei de toaletă: o viaţă atât de mărginită. Care cuprindea atât de puţin.

Isabel străbătu salonul, observă praful, crăpătura din tencuială, lângă fereastră, marginea zdrenţuită a covorului albastru închis. Căminul trebuia curăţat, iar dublura perdelelor începuse să se taie din cauza expunerii îndelungate la schimbările de vreme. Numai gândul că s-ar putea apuca să repare ceva îi cerea mai multă energie decât avea ea. Cu numai câteva săptămâni în urmă fusese atât de plină de putere şi de speranţe. Acum încăperea îi părea un mormânt, iar viaţa ei parcă se oprea la marginea gropii.

Deschise albumul pe care mama ei i-l pregătise înainte de a pleca de acasă şi în care pusese pozele ei din copilărie, cu numele fotografului, *Gutcher*, menţionat pe spatele fiecărei poze. Mai era şi o fotografie de la nunta părinţilor ei; o fotografie a casei. Se ridică, îşi trecu degetul peste suprafaţa mesei, pipăi milieul pe care bunica ei îl făcuse pentru propriul trusou. Se apropie de pian şi îl deschise.

Lemnul era crăpat în unele locuri. Frunza aurie de deasupra claviaturii arăta numele producătorului.

Eavestaff, *Londra*. Îşi imaginase adesea călătoria pe care o făcuse pianul până în Australia şi celelalte vieţi pe care le trăise: într-o casă englezească sau într-o şcoală, împovărat de game probabil cântate imperfect de degete mici, stângace, sau chiar pe o scenă. Şi totuşi, un lanţ de întâmplări greu de imaginat îl adusese pe această insulă unde vieţuia redus la tăcere din pricina singurătăţii şi a

climei.

Apăsă clapa do central atât de încet, încât nu scoase niciun sunet. Clapa de fildeş era caldă, netedă, ca degetele bunicii, iar contactul cu ea îi readuse în minte lecţiile de muzică făcute după-amiaza, sunetul acordului la bemol major cântat pe o octavă, apoi pe încă una mai jos, apoi două, apoi trei. Sunetul mingii de crichet lovind lemnul în timp ce Hugh şi Alfie se jucau pe-afară, iar ea, „micuţa doamnă”, îşi sporea „talentele” şi o asculta pe bunica dându-i explicaţii cu privire la importanţa poziţiei mâinilor pe claviatură.

— Dar e o prostie mişcarea descendentă! să văicărea Isabel.

— Păi, trebuie să ştii cum e cu mişcarea descendentă, draga mea, comentă bunica, deşi îşi răcea gura de pomană cu un copil de opt ani.

— Pot să mă duc să joc şi eu crichet, bunico? Numai puţin şi pe urmă mă întorc.

— Crichetul nu e un joc pentru fete. Hai, vino! Studiul de Chopin, continuă ea deschizând un caiet presărat de semne făcute cu creionul şi urme de degete mânjite de ciocolată.

Pe când mângâia clapele din nou, pe Isabel o cuprinse brusc, aici pe Ianus, nu atât dorul de muzică, cât dorul de vremurile când putea să fugă afară, să-şi prindă fusta în brâu şi să facă pe portarul pentru fraţii ei. Regretul era atât de dureros în inima ei ca şi cum ratase această şansă cu doar câteva minute în urmă. Apăsă şi pe celelalte clape, vrând parcă să aducă înapoi zilele acelea. Pianul scoase doar câteva gemete disonante când ciocănelele atinseră coardele. De la unele nu obţinu nici măcar atât, ci doar ţăcănitul înfundat al lemnului lovind baza clapei, acolo unde pâsla se tocise.

— Ce rost are? îi spuse ea lui Tom când acesta intră în

cameră. E terminat, cred. La fel ca mine – şi începu să plângă.

*

Câteva zile mai târziu erau amândoi pe mal, lângă faleză.

— Izzy, iubita mea, eşti sigură că n-ar fi mai bine să laşi lucrurile să se stingă în uitare?

— Nu, Tom, l-am pierdut pe copilul nostru. El nu merită să fie dat uitării. Fiecare viaţă merită însemnată.

Tom bătu în pământ crucea mică, făcută din bucăţi de lemn aduse de valuri, până ce se fixă în pământ. La dorinţa soţiei sale gravase pe ea: „31 mai 1922. Nu te vom uita niciodată”.

Luă lopata şi săpă o groapă pentru tufa de rozmarin pe care ea o adusese din grădina de zarzavaturi.

Simţi cum îl cuprinde un val de greaţă când, între fixarea crucii şi săparea gropii, o amintire îi străbătu gândurile. Avea palmele transpirate, deşi munca în sine nu-i cerea prea mare efort fizic.

— Mulţumesc, spuse Isabel, prea preocupată pentru a băga de seamă starea lui, şi îl sărută pe obraz.

*

Isabel privea de pe buza falezei acostarea vasului *Windward Spirit* la următoarea venire. Ralph şi Bluey vor fi pe insulă în scurt timp. Nu era cazul să coboare şi să-i salute. Lăsară în jos pasarela şi, spre surprinderea ei, odată cu cei doi mai coborî un bărbat. Nu era programată sosirea echipei de întreţinere.

Tom se apropie pe potecă în timp ce bărbaţii încă zăboveau pe dig. Necunoscutul, care ducea în mână o gentuţă neagră, îşi găsea cu greu echilibrul după călătoria pe mare.

Când Tom se apropie, pe chipul încordat al lui Isabel se citea mânia.

— Cum ai îndrăznit?

— Cum am îndrăznit să ce? replică Tom.

— Ţi-am spus să nu faci asta şi totuşi ai făcut-o. N-ai decât să-l trimiţi înapoi! Nu te mai osteni să-l aduci încoace! N-am nevoie de el!

Când era furioasă, Isabel arăta ca un copil. Lui Tom îi veni să râdă, iar zâmbetul lui o irită şi mai tare. Îşi puse mâinile în şolduri.

— Ţi-am spus că n-am nevoie de doctor şi ai făcut totul pe ascuns. N-am nevoie să mă pipăie şi să mă scobească şi să-mi spună minciuni. Ar trebui să-ţi fie ruşine! N-ai decât să te ocupi tu de ei, de toţi trei!

— Izzy, stai puţin, strigă Tom. Nu te enerva. Nu vrea decât...

Dar ea era deja departe şi nu-l mai auzea.

— Ei? Ce-a zis? întrebă Ralph când ajunse lângă Tom. Cred că s-a bucurat grozav.

— Nu tocmai – şi Tom îşi vârî îi buzunare pumnii strânşi.

— Păi..., începu Ralph nedumerit. Credeam că o să fie fericită. Freda şi-a pus la bătaie toată drăgălăşenia ca să-l convingă să vină, iar nevastă-mea nu prea se întrece cu drăgălăşenia!

— Ştii, ea... Şi Tom se opri gândindu-se dacă e cazul sau nu să dea o explicaţie. A priceput totul pe dos. Îmi pare rău. E în toane proaste. Şi, când o apucă, trebuie să te pregăteşti pentru tot ce poate fi mai rău şi să aştepţi să treacă furtuna. Mă tem c-o să vă dau doar sandviciuri la prânz.

Bluey se apropie împreună cu celălalt bărbat şi, după ce făcură cunoştinţă, toţi patru intrară în casă.

Isabel şedea pe iarbă lângă golful pe care îl botezase „Înşelător” şi clocotea de furie. Faptul că rufele tale murdare ajung să fie treaba altora i se părea îngrozitor. La fel şi faptul că Ralph şi Bluey erau la curent. Probabil că

discutaseră despre starea ei de sănătate şi Dumnezeu ştie despre mai ce tot timpul cât durase călătoria. Iar gestul lui Tom de a chema doctorul în ciuda dorinţei ei clar exprimate i se părea un act de trădare.

Rămase cu ochii aţintiţi asupra apei pe suprafaţa căreia vântul isca acum valuri, deşi fusese atât de liniştită de dimineaţă. Orele treceau una după alta. I se făcuse foame. I se făcuse somn. Dar nu voia să intre în casă atâta timp cât doctorul era încă acolo. Îşi concentră atenţia asupra lucrurilor din jurul ei. Se uită la ţesătura frunzelor şi la culoarea lor. Ascultă feluritele sunete stârnite de vânt, de valuri şi de păsări. Prinse din zbor un sunet nou: o notă muzicală scurtă, repetată. De unde venea? Dinspre far? Dinspre casă? Nu era zăngănitul de metal ce se auzea de obicei dinspre atelier. Îl percepu din nou, de data asta pe altă tonalitate. Pe Ianus vântul desfăcea sunetele în frecvenţe separate, le distorsiona în timp ce le purta peste întinderea insulei. Nu departe de ea, doi pescăruşi coborâră în zbor, ciondănindu-se pentru un peşte, şi ţipetele lor acoperiră celălalt sunet, şi aşa destul de slab.

Îşi reluă şirul gândurilor, dar un sunet inconfundabil adus de o pală de vânt i-l curmă. Era o gamă: la început imperfectă, dar apoi notele sunau din ce în ce mai bine.

Pe Ralph şi pe Bluey nu-i auzise niciodată vorbind despre pian, iar Tom era complet nepriceput.

Trebuie să fie nefericitul ăla de doctor, care-şi bagă nasul unde nu-i fierbe oala. Ea nu reuşise să smulgă niciun sunet de la instrumentul ăla şi acum doctorul muzicant şi băgăcios îl făcuse să cânte.

Isabel o porni anevoie în sus pe potecă, hotărâtă să-l gonească de lângă pianul ei şi din casa ei pe intrus.

Trecu pe lângă anexele casei, unde Tom, Ralph şi Bluey puneau stivă sacii cu făină.

— Bună, Isab..., încercă Ralph o formulă de salut, dar

ea trecu pe lângă el şi se duse drept în casă.

Dădu buzna în salon.

— Dacă nu vă supăraţi, ăla e un instrument delicat şi..., începu ea, dar se opri, uluită de ceea ce vedea: pianul fusese complet dezmembrat, lângă el era o trusă de scule, iar necunoscutul răsucea încet, cu o cheie minusculă, cuiul din dreptul unei coarde din aramă şi lovea în acelaşi timp clapa corespunzătoare.

— Un pescăruş mumificat. Asta a fost problema, zise omul fără să întoarcă capul. Una dintre ele, de fapt. Mai sunt şi nisipul adunat în douăzeci de ani, şi sarea, şi Dumnezeu mai ştie ce. Dacă schimb pâsla pe ici, pe colo, o să sune mai bine. În timp ce vorbea, continua să rotească cheia şi să lovească o clapă. Am văzut tot felul de minuni la viaţa mea. Şobolani morţi. Sandviciuri. O pisică împăiată. Aş putea scrie o carte despre obiectele ascunse prin piane, deşi n-aş putea spune cum au ajuns acolo. Mi-e greu să cred că pescăruşul a zburat şi s-a dus singur acolo.

Isabel era complet năucită – de scena din faţa ei, de vorbele bărbatului, de ruşinea născută din propria ei presupunere –, aşa că nu era în stare să vorbească. Rămăsese cu gura căscată, apoi simţi că-i pune cineva o mână pe umăr şi, întorcându-se, îl văzu pe Tom. Se înroşi la faţă.

— Aşa surpriză mai zic şi eu! râse Tom şi o sărută pe obraz.

— Ştii... Eu..., şi glasul lui Isabel se stinse.

El îşi petrecu braţul peste mijlocul ei şi rămaseră amândoi, pentru un moment, cu frunţile lipite, iar apoi izbucniră în râs, iar Isabel îi spuse istoria pescăruşului captiv în pian.

Isabel stătu două ore cu ochii la acordor, urmărind cum îi smulge pianului, de pe care învelitoarea căzuse, note din ce în ce mai clare, mai intense decât scosese el vreodată.

— Am făcut tot ce-am putut, doamnă Sherbourne, zise acordorul în timp ce îşi strângea sculele. De fapt ar trebui dus la un atelier, dar drumul de aici până acolo şi înapoi i-ar face mai mult rău decât bine. E departe de a fi perfect, dar e într-o stare destul de bună. Trase într-o parte scăunelul şi o invită pe Isabel: N-aţi vrea să-l încercaţi?

Isabel se aşeză la pian şi cântă gama în do bemol major în mişcare descendentă, amintindu-şi de bunica, de fraţii ei şi de meciul de crichet la care nu participase.

— E mult mai bine decât înainte! zise ea.

Atacă începutul unei arii de Händel şi se lăsase furată de amintiri când cineva tuşi în spate ca să-i atragă atenţia. În uşă stătea Ralph şi în faţa lui Bluey.

— Nu vă opriţi! zise Bluey când ea se întoarse să îi salute.

— Cât sunt de nepoliticoasă! Îmi cer scuze! zise ea şi se ridică.

— Nu eşti deloc nepoliticoasă, răspunse Ralph. Iar aici ai un cadou de la Hilda – şi scoase de la spate un pachet legat cu o panglică roşie.

— Ah! Să-l deschid acum?

— N-ar fi rău. Dacă nu, n-am să-i pot relata totul cu amănunte şi n-o să audă sfârşitul poveştii.

Isabel desfăcu ambalajul şi dădu peste Variaţiunile Goldberg de Bach.

— Tom zice că eşti în stare să cânţi chestiile astea cu ochii închişi.

— Nu le-am mai cântat de atâţia ani. Dar... ei, Doamne, ce mult îmi place! Mulţumesc! şi îl strânse în braţe pe Ralph şi îl sărută pe obraz. Şi pe tine, Bluey! Şi-l sărută şi pe el.

Bluey zâmbi timid şi se uită în pământ.

— Eu n-am făcut mare lucru, n-am niciun merit, spuse el, dar Tom îl contrazise:

— Să nu crezi o iotă din ce spune. S-a dus ieri cu maşina tocmai până la Albany să-l aducă pe meşter. I-a luat o zi întreagă.

— În cazul ăsta, tu mai primeşti un sărut, zise ea şi-l mai sărută o dată pe obraz. Şi dumneavoastră! adăugă ea şi îl sărută şi pe acordor.

În seara aceea, când verifica mantaua felinarului, pe Tom îl însoţi muzica lui Bach, sunetele ordonate venind în sus pe scări, rotindu-se prin compartimentul lămpii şi strecurându-se printre prisme.

Isabel era plină de taine, la fel ca mercurul ce făcea lumina să se rotească. Capabil să vindece şi să otrăvească; capabil să susţină toată greutatea lămpii, dar şi să se desfacă în mii de particule imposibil de prins, să fugă în toate direcţiile, evadând din el însuşi. Tom ieşi pe platformă. Pe când luminile vasului *Windward Spirit* dispăreau dincolo de orizont, Tom rosti o rugăciune tăcută pentru Isabel şi pentru viaţa lor împreună. Apoi se duse şi notă în jurnal, la rubrica „observaţii” pentru ziua de 13 septembrie 1922: „Oaspete sosit cu nava de aprovizionare: Archie Pollock – acordor de piane. Aprobare obţinută anterior”.

Partea a II-a

Capitolul 10

27 aprilie 1926

Isabel stătea cu ochii plecaţi şi buzele palide. Uneori încă îşi punea mâna pe burtă, drăgăstos, pentru ca apoi să-şi amintească, simţindu-i forma, că nu e nimic acolo. Şi încă îi apăreau din când în când pe bluză pete de la laptele care-i umpluse abundent sânii în primele zile – un ospăţ pentru un oaspete absent. Atunci începea din nou să plângă, ca şi cum era ceva nou pentru ea.

Rămase locului cu cearşafurile în mână: treburile casei erau aceleaşi, aşa cum lumina farului era aceeaşi. După ce făcu patul, trase adânc aer în piept şi porni spre faleză, pentru a şedea o vreme lângă mormânt. Îl curăţă cu grijă, întrebându-se dacă rozmarinul o să se prindă. Smulse câteva buruieni din jurul celor două cruci mai vechi, acoperite acum, după ani de zile, de un strat fin de cristale; rozmarinul se încăpăţâna să crească, în ciuda furtunilor.

Când plânsetul de copil ajunse la ea, purtat de vânt, privi instinctiv spre mormânt. Mai înainte ca logica să intre în acţiune, interveni un moment în care mintea îi spuse că undeva s-a strecurat o greşeală – ultimul copil nu se născuse prematur, fără viaţă, ci fusese viu, respirase. Iluzia se risipi, dar plânsul nu încetă. Apoi veni strigătul lui Tom de pe platforma farului: „Pe plajă! O barcă!”, ceea ce îi arătă că nu visează şi atunci porni cât putu de iute, să ajungă odată cu el la barcă.

Bărbatul din barcă era mort, dar Tom scoase de acolo o bocceluţă din care veneau ţipetele.

— Ei, drăcia dracului! Ei, drăcie, Izzy... Este... exclamă el.

— Un copilaş! Ah, Dumnezeule mare! Ah, Tom! Tom! Hai, dă-l încoace!

*

Ajunsă în casă, Isabel simţi cum pântecele îi freamătă la vederea copilului – inima începu să-i bată mai tare, braţele îşi găsiră instinctiv poziţia în care să ţină pruncul şi să-l liniştească. Turnă peste trupul mic apă caldă, simţi frăgezimea şi fineţea pielii, fără nicio zbârcitură. Îi sărută fiecare degeţel şi-i scurtă un pic, cu dinţii, unghiile, ca să nu se zgârie. Îi luă capul în palma ei, cu o batistă de mătase pe care o ţinea pentru zilele de sărbătoare, îi şterse delicat mucozităţile de la baza nărilor şi sarea lacrimilor, de lângă ochi. Momentele de acum parcă se contopeau cu momentele altui scăldat, trăsăturile acestea cu alte trăsături – devenind un unic demers care fusese pur şi simplu întrerupt.

A privi în ochii aceia era totuna cu a-l privi pe Dumnezeu în faţă. Nu încăpea nici prefăcătorie, nici disimulare: era copleşită văzând cât de neajutorat era pruncul. Isabel privea cu reală umilinţă faptul că această făptură complicată, această îmbinare desăvârşită de sânge, oase şi piele îşi croise drum până la *ea*. Faptul că sosise tocmai acum, atât de curând după... Era imposibil să vezi totul ca pe o simplă întâmplare. Firavă ca un fulg de nea în cădere, fetiţa s-ar fi putut topi în neant dacă n-ar fi fost purtată de curenţi, în siguranţă, drept aici, pe Plaja Epavei.

Într-un spaţiu în care nu existau vorbe, într-o limbă în care o fiinţă comunică cu altă fiinţă, copila îşi arăta încrederea prin simpla relaxare a muşchilor gâtului. După ce fusese la un pas de moarte, viaţa se unea acum cu viaţa, aşa cum apa se uneşte cu apa.

Isabel era un ghem de emoţii: uimire şi spaimă, simţind cum mânuţele minuscule se prind de un deget de-al ei; încântare, văzând funduleţul care încă nu se deosebea clar de picioruşe; adoraţie în faţa actului respiraţiei, care, printr-o alchimie ce-i depăşea puterea de a înţelege şi de a

admira, însemna inspirarea aerului şi transformarea lui în sânge, în suflet. Şi, în adâncurile ei, sub toate aceste trăiri, pulsa durerea neagră, goală.

— Uite, păpuşica mea, m-ai făcut să plâng, rosti Isabel. Cum de-ai făcut asta? Puiule mic şi desăvârşit!

Scoase fetiţa din albie ca pe o ofrandă sacră şi o aşeză pe un prosop alb, moale şi începu să o şteargă, doar apăsând uşor prosopul, cum apeşi sugativa pe un text, ca să nu se întindă – ca şi cum, din neatenţie, ar putea să-l şteargă cu totul. Copila stătea pe spate şi se lăsa ştearsă şi pudrată cu talc şi înfăşată într-un scutec curat. Isabel se duse fără să şovăie la un scrin din camera pregătită pentru copil şi alese dintr-un teanc de hăinuţe nepurtate. Luă un costumaş galben cu răţuşte pe piept şi îmbrăcă fetiţa cu multă grijă.

Îngânând un cântec de leagăn, sărind peste unele secvenţe din când în când, Isabel deschise palma micuţă şi examină liniile: acolo era trasat drumul copilei din clipa naşterii, drumul care o adusese până aici, pe ţărmul acesta.

— Ah, frumoasa mea, micuţa mea frumoasă! exclamă ea.

Dar copila obosită dormea acum dusă, respirând scurt, uşor, tresărind din când în când. Isabel o ţinu cu o mână, iar cu cealaltă aşternu un cearşaf curat în pătuţ şi scuturâ pătura pe care o croşetase din lână moale. Fără să-şi dea seama de ce, nu se putea hotărî să lase copilul din braţe – nu încă. Undeva, într-o zonă ce scăpa controlului, avalanşa de compuşi chimici care până nu demult îi pregătiseră corpul pentru condiţia de mamă îi dirija acum sentimentele profunde, îi punea în mişcare muşchii. Instincte care fuseseră înăbuşite reveneau acum la viaţă. Duse fetiţa la bucătărie, o puse în poală şi începu să caute în cartea cu nume pentru copii.

*

Un paznic de far dă seamă pentru orice. Fiecare obiect din instalaţie este trecut pe o listă, stocat, întreţinut, examinat. Niciun articol nu scapă inspecţiei oficiale. Directorul-adjunct al Serviciului de Faruri cere socoteală pentru tot, de la tuburile folosite la arzător până la cerneala folosită la scrierea în jurnal, de la măturile din debara până la ştergătorul din faţa uşii. Totul este trecut într-un registru pentru evidenţa echipamentului – până şi oile şi caprele. Nimic nu se aruncă, nimic nu se scoate din uz decât după ce se primeşte o aprobare oficială de la Fremantle sau, dacă e un articol costisitor, de la Melbourne şi să-l ferească Dumnezeu pe paznicul care e găsit cu o cutie de mantale pentru lampă în minus sau cu un galon de petrol ce nu poate fi justificat. Oricât de departe şi-ar trăi viaţa, paznicul de far este ţintuit ca un fluture într-o casetă de sticlă, este ţinut sub observaţie, incapabil să scape. Nu poţi lăsa farurile pe mâna oricui.

Jurnalul cuprinde povestea vieţii paznicului cu acelaşi scris uniform. Exact minutul la care a fost aprins farul, exact minutul la care a fost stins a doua zi dimineaţă. Vremea, vapoarele care au trecut.

Cele care au dat mesaje telegrafice, cele care au trecut pe lângă insulă pe o mare agitată, prea preocupate de lupta cu valurile pentru a mai transmite ceva prin semnale Morse sau prin semnalizarea cu flamuri pentru a indica direcţia din care veneau sau către care se îndreptau. Uneori câte un paznic îşi permitea o glumă şi împodobea începutul unei luni cu un desen sau o înfloritură. Sau nota faptul că inspectorul de la Faruri i-a confirmat concediul cuvenit după un serviciu îndelungat, căci ceea ce stă scris acolo nu poate fi negat. Dar libertăţile pe care şi le poate lua nu merg mai departe de atât. Jurnalul e echivalentul adevărului biblic. Ianus nu este o sucursală Lloyds: vasele

nu primesc de aici prognoza meteo, aşa că, în momentul în care Tom închide jurnalul, e puţin probabil că se va mai uita altcineva prin el vreodată. Dar faptul că scrie acolo lui îi dă un fel de pace interioară. Vântul se măsoară şi acum în sistemul folosit pe vremea corăbiilor cu pânze: de la *calm (0-2, vânt potrivit pentru manevrarea corăbiei)* până la *uragan (12 – nicio pânză nu rezistă, nici chiar la mare viteză).* Îi place limbajul ăsta. Când îşi aduce aminte de haosul din trecut, de anii când faptele erau distorsionate, când îi era aproape imposibil să înţeleagă şi cu desăvârşire imposibil să descrie ce dracu' se întâmplă în jurul lui în timp ce exploziile zguduie pământul, atunci se bucură din plin de şansa de a enunţa un adevăr simplu.

Dintre îndatoririle pe care le presupune munca la far, aceasta îi place cu adevărat.

Prin urmare, jurnalul i-a venit în minte cel dintâi în ziua în care a apărut barca. Pentru el a devenit o a doua natură să treacă în jurnal şi cel mai mic amănunt care ar putea fi important, obligat fiind să facă asta nu doar de regulamentul Serviciului, ci şi de legile Commonwealth-ului. Informaţia consemnată de el putea deveni o piesă minusculă dintr-un joc, o informaţie pe care doar el o putea furniza şi era vital să o facă. O rachetă de semnalizare, o dâră de fum la orizont, o bucată de metal adusă de valuri care putea proveni de la o epavă – toate astea erau consemnate cu scrisul lui uniform, ordonat, cu litere egale, puţin aplecate spre dreapta.

Se aşează la biroul de sub compartimentul lămpii, unde stiloul îl aştepta pregătit să noteze evenimentele zilei în jurnalul care cuprindea pagini întregi de relatări fidele. Un bărbat murise.

Trebuiau înştiinţaţi nişte oameni, făcute cercetări. Îşi umplu stiloul, care era deja aproape plin, cu cerneală neagră. Se uită în urmă să verifice unele detalii, apoi se

întoarse la prima însemnare pe care o făcuse în ziua aceea cenuşie de miercuri când ajunsese pe Ianus, cu şase ani în urmă. Zilele îşi urmaseră cursul de atunci încoace, precum mareele, şi niciodată în acest interval, nici atunci când fusese mort de oboseală după ce făcuse reparaţii, nici când stătuse de veghe toată noaptea pe timp de furtună, nici când se întrebase fără noimă ce naiba caută el aici, nici în zilele dureroase când Isabel avortase – niciodată nu-i fusese atât de greu să aştearnă ceva pe hârtie. Dar ea îl implorase să mai aştepte o zi.

Îi reveni în minte după-amiaza în care, cu doar câteva săptămâni în urmă, întorcându-se de la pescuit, auzise ţipetele lui Isabel:

— Tom! Tom, vino repede!

Şi, intrând în casă, o găsi întinsă pe podeaua bucătăriei.

— Tom, se întâmplă ceva, nu e bine, rosti ea printre gemete. Vine, vine copilul!

— Eşti sigură?

— Fireşte că sunt sigură, replică ea. Nu ştiu ce se întâmplă. Doar că... ah, Doamne! Tom, mă doare îngrozitor!

— Stai să te ridic, zise el şi îngenunche lângă ea.

— Nu! Să nu mă mişti din loc! Gâfâia, respira cu dificultate, vorbea printre gemete. Mă doare îngrozitor. Ah, Doamne, nu mai pot! strigă ea şi sângele începu să curgă pe podea, pătându-i rochia.

— Ce să fac, Izz? Ce vrei să fac?

Îşi trăgea hainele de pe ea, încercând să-şi scoată pantalonaşii.

Tom o săltă din şolduri şi îi trase pantalonaşii în jos, peste glezne, ea începu să se tăvălească pe jos, iar ţipetele răsunau în toată insula.

Travaliul, început prea devreme, dură puţin timp şi, sub ochii lui Tom, un prunc neajutorat – era fără putinţă de

tăgadă un prunc, copilul *lui* – se ivi din trupul lui Isabel. Era mic şi plin de sânge: o replică la scară redusă, în batjocură, a copilului pe care îl aşteptau de atâta timp, înecat într-un val de sânge şi ţesuturi şi materie ieşit din trupul femeii total nepregătite pentru venirea lui.

Avea cam treizeci de centimetri în lungime, nu cântărea mai mult decât o pungă de zahăr. Nu făcu nicio mişcare, nu scoase niciun sunet. Tom îl ţinu în mâini, răvăşit în egală măsură de uimire şi de groază, neştiind ce să facă, ce să simtă.

— Dă-mi-o! ţipă Isabel. Dă-mi copila! Vreau s-o ţin în braţe.

— Este... era băiat, Tom nu reuşi să rostească altceva şi-i trecu soţiei sale trupul cald. Un băieţel!

Vântul nu-şi încetase vuietul trist. Soarele de după-amiază nu încetase să-şi trimită razele prin fereastră, aşternând o mantie de aur strălucitor peste femeie şi ceea ce aproape că fusese copilul ei.

Bătrânul ceas din perete continua să măsoare minutele cu o punctualitate pedantă. O viaţă venise şi se stinsese, iar natura nu se oprise în loc nici măcar o secundă pentru asta, îşi spuse Tom. Roata timpului şi spaţiului se învârte întruna şi macină oamenii, aşa cum moara macină grâul.

Isabel reuşise să se ridice puţin şi să se sprijine de perete şi acum plângea privind trupuşorul mititel pe care cutezase să şi-l închipuie mai mare, mai puternic – asemeni oricărui copil din lumea aceasta.

— Puiul meu, puiul meu, puiul meu, puiul meu, şoptea ea întruna, ca pe o incantaţie care l-ar putea readuce la viaţă.

Chipul pruncului purta o expresie gravă, ca a unui călugăr cufundat în rugăciune, avea ochii închişi, gura strânsă: se întorsese deja în lumea din care se pare că nu-i plăcuse să plece.

Pe Tom nu-l îngrijorase niciodată până acum izolarea şi distanţa pe care viaţa le presupunea pe Ianus. Dar acum, în acest moment unic, când vălul ce despărţea viaţa de moarte fusese sfâşiat, îl cuprinse uimirea în faţa ideii de spaţiu. Cum o fi călătorit copilul până aici? Nimeni nu venea până aici.

Erau atât de departe de orice altă aşezare omenească, şi totuşi tocmai aici, în acest colţ de lume viaţa încercase să vină.

Şi totuşi limbile conştiincioase ale ceasului continuau să se rotească. Trecuse o jumătate de oră şi Isabel nu scosese niciun cuvânt.

— Să-ţi aduc o pătură.

— Nu! Şi îl prinse de mână. Stai cu noi.

El se aşează lângă ea, o cuprinse pe după umeri, iar ea îşi lăsă capul pe pieptul lui. Sângele începuse să se usuce la marginile bălţii de pe podea. Moarte, sânge, încercarea de a-l alina pe cel rănit – toate erau lucruri pe care el le cunoştea. Dar nu sub forma asta: o femeie, un copil; fără explozii, fără noroi. Toate celelalte lucruri erau aşa cum trebuie: farfuriile pictate cu sălcii erau puse în ordine la scurs, şervetul de vase era agăţat de uşa cuptorului. Prăjitura pe care Isabel o făcuse în dimineaţa aceea era pusă la răcit, în tava de metal, acoperită cu un şervet umed. Nu se spărsese nimic. Nu se stricase nimic.

După un timp Tom întrebă:

— Şi acum ce facem? Cu... cu el?

Isabel se uită la trupul rece din braţele ei.

— Aprinde focul şi încălzeşte apă.

Tom se uită la ea.

— Te rog, aprinde-l.

Încă nedumerit, dar nevrând să o supere, Tom se ridică şi se duse să aprindă focul la cazanul de apă.

Când el se întoarse, Isabel spuse:

— Când se încălzeşte apa, pune-o în albie.

— Dacă vrei să faci baie, te duc eu în braţe, Izz.

— Nu pentru mine. Trebuie să-i fac lui baie. Apoi du-te la dulapul cu aşternuturi, acolo unde sunt cearşafurile cele bune pe care le-am brodat eu. Adu-mi, te rog, unul.

— Izz, dragostea mea, avem timp pentru asta mai târziu. Acum nimic nu e mai important decât starea ta. Am să mă duc să transmit un mesaj. Să ne trimită o barcă.

— Nu! strigă ea cu disperare în glas. Nu! Nu vreau... Să nu prind pe nimeni pe-aici. Nu vreau să ştie nimeni. Nu încă.

— Dar ai pierdut atât de mult sânge, draga mea. Eşti palidă ca o stafie. Trebuie să chemăm un doctor să te ducă în oraş.

— Albia, Tom. Te rog!

După ce apa se încălzi, Tom umplu albia de tablă şi o puse pe podea lângă Isabel. Îi dădu o cârpă moale. Ea o băgă în apă şi, cu foarte, foarte multă grijă, începu să şteargă de pe faţa copilului urmele de sânge apos care acopereau pielea translucidă. Călugărul rămase cufundat în rugăciune, prins într-un dialog tainic cu Dumnezeu, ea băgă din nou cârpa în apă şi o clăti, iar stropii căzură cu ecou în vasul de metal. Stoarse cârpa şi făcu din nou acelaşi lucru, privind cu mare atenţie, sperând poate că ochii vor clipi sau că degetele mititele vor tresări.

— Trebuie să mă asculţi, Izz, zise Tom încet, mângându-i părul, am să-ţi fac un ceai cu mult zahăr şi te rog să-l bei, de dragul meu, da? Şi am să aduc un pled să te învelesc. Şi o să curăţ puţin pe-aici. Nu te mişca încă. Nu trebuie să te ridici, doar să mă laşi să am grijă de tine. Nu spune nu. Am să-ţi dau şi nişte pastile cu morfină să-ţi liniştească durerile, şi nişte pastile cu fier, şi te rog să le iei, de dragul meu.

Vorbea calm şi blând, înşirând doar nişte fapte.

Fascinată de ritualul pe care-l îndeplinea, Isabel continuă să şteargă corpul copilului; cordonul ombilical era încă legat de placenta întinsă pe podea. Aproape că nici nu ridică ochii când Tom îi puse pledul pe umeri. El aduse o găleată şi o cârpă, se lăsă în genunchi şi începu să spele sângele şi mizeria.

Isabel lăsă în albie trupul, pentru a-l spăla, având grijă să nu-i cufunde capul în apă. Îl şterse cu un prosop şi îl înfăşă în alt prosop curat, cu tot cu placenta, aşa încât arăta ca o bocceluţă.

— Tom, întinde, te rog, cearşaful pe masă. Culcă-l acolo, spuse ea, iar Tom îl puse pe cearşaf.

— Acum e cazul să ne ocupăm de tine, zise Tom. A mai rămas apă caldă. Vino, trebuie să te spăl. Hai, sprijină-te de mine. Încet, ai grijă. Încet, încetişor.

O conduse la baie şi pe tot drumul de la bucătărie până acolo rămase în urmă o dâră de picături roşii; apoi făcu el ceea ce făcuse ea mai devreme, îi şterse faţa cu o cârpă moale, o clăti în chiuvetă şi repetă gestul.

O oră mai târziu, îmbrăcată într-o cămaşă de noapte curată, cu părul strâns în coadă, Isabel se întinse în pat. În timp ce Tom o mângâia pe obraz, răpusă de oboseală şi de pastilele cu morfină, Isabel adormi.

El se întoarse în bucătărie, termină de spălat pe jos, puse rufele murdare la muiat într-o copaie. Se lăsa seara când se aşeză la masă şi aprinse lampa. Rosti o rugăciune lângă trupul mititel. Spaţiul nesfârşit, trupul acesta, eternitatea şi ceasul care acuza timpul pentru faptul că se scurge: toate i se păreau chiar mai lipsite de sens decât îi păruseră în Egipt sau în Franţa. Fusese martor la atâtea morţi. Dar moartea aceasta calmă avea ceva aparte: ca şi cum, întrucât nu bubuiau tunuri şi nu ţipau oameni, reuşise să o observe nestingherit. Pe fiecare dintre cei pe care îi însoţise până la hotarul vieţii o să-l plângă o mamă,

ştiuse prea bine, dar pe câmpul de luptă cei dragi erau departe şi imposibil de văzut cu ochii minţii. Dar a vedea un copil smuls chiar în clipa naşterii de lângă mama lui – de lângă singura femeie de pe lume pe care Tom o iubea – era o durere mult mai cumplită. Se uită din nou la umbrele pe care le arunca trupul copilului şi, lângă el, prăjitura învelită într-un şervet, ca un frate geamăn înfăşurat în giulgiu.

— Nu încă, Tom. Am să le zic când o să fiu pregătită, spusese Isabel cu multă hotărâre a doua zi, stând încă în pat.

— Dar părinţii tăi... vor să ştie. Te aşteaptă să te duci acasă cu nava următoare. Îşi aşteaptă primul nepot.

— Întocmai, răspunse Isabel privindu-l neajutorată. Îşi aşteaptă primul nepot şi eu l-am pierdut.

— O să se îngrijoreze, Izz.

— Şi atunci ce rost are să-i mai amărăsc? Te rog, Tom. Este problema noastră. Problema *mea*. Nu e cazul să afle toată lumea. Ce mai contează? Lasă-i să se mai bucure de visul lor încă puţin. O să le trimit o scrisoare când vine vaporul din nou în iunie.

— Dar asta înseamnă peste câteva săptămâni!

— Tom, acum nu mă simt în stare. O să mai trăiască fericiţi câteva săptămâni – şi o lacrimă îi căzu pe cămaşa de noapte.

Şi astfel el cedase rugăminţii ei şi nu consemnase nimic în jurnal.

Dar atunci fusese altfel – fusese o problemă personală. În privinţa bărcii nu avea această portiţă de scăpare. Acum începu prin a nota trecerea unui vapor cu aburi în dimineaţa aceea. *Manchester Queen*, cu destinaţia Cape Town. Notă faptul că vremea era calmă, apoi temperatura şi puse stiloul jos. Mâine. O să relatez toată povestea cu barca mâine, după ce va lansa un mesaj. Se opri puţin,

încercând să se hotărască dacă să lase puţin loc şi să revină mai târziu cu completări sau dacă era mai bine să pară că barca a ajuns mai târziu decât la ora reală. Lăsă loc. Mâine-dimineaţă o să transmită un mesaj şi o să spună că fuseseră amândoi prea ocupaţi cu copilul ca să mai aibă timp şi de comunicarea cu ceilalţi.

Jurnalul o să spună adevărul, dar ceva mai târziu. Cu numai o zi: măcar atât îi datora lui Isabel, nu? În oglinda montată pe perete, deasupra unui fragment din „Notificare asupra Legii Farurilor pe 1911”, îşi văzu chipul şi timp de câteva secunde nu-şi recunoscu propria imagine.

*

— Chiar nu sunt specialist în domeniul ăsta, îi spuse Tom lui Isabel în după-amiaza zilei când găsiseră fetiţa.

— Şi nici n-ai să fii dacă mai stai şi nu faci nimic. Nu-ţi cer decât s-o ţii în braţe până când văd eu dacă laptele este destul de cald. Hai! Să ştii că nu te muşcă. Cel puţin deocamdată, îi răspunse Isabel zâmbind.

Copila nu avea nici măcar lungimea braţului lui Tom, dar el o luă ca şi cum ar fi avut de-a face cu o caracatiţă.

— Stai puţin pe loc, îi ceru Isabel şi-i potrivi braţele în poziţia cuvenită. Aşa, ţine-le aşa, iar acum e numai a ta pentru două minute, adăugă ea şi-i dădu din nou copilul.

Apoi intră în bucătărie.

Era prima oară când Tom se găsea singur cu un prunc. Stătea nemişcat, parcă luase poziţia de drepţi şi se temea că nu va ieşi bine la inspecţie. Copila începu să se foiască, să dea din mâini şi din picioare, ceea ce îl uimi.

— Stai cuminte! Ai milă de un biet om! o imploră el încercând să o ţină mai bine.

— Ai grijă să-i susţii capul, îi aminti Isabel.

El îşi trecu iute mâna pe sub ceafa copilei, simţind în palmă micimea craniului. Fetiţa începu din nou să se agite, iar el o legănă încetişor.

— Hai, fii cuminte! Poartă-te frumos cu unchiul Tom!

Micuţa clipi şi îl privi drept în ochi, iar el simţi brusc o durere aproape fizică. Ea îi deschidea o fereastră spre o lume pe care, cu siguranţă, nu o va cunoaşte niciodată.

Isabel se întoarse cu biberonul.

— Ţine-l – şi-i puse lui Tom biberonul în mână, îl apropie de gura copilei şi îl ţinu acolo până ce ea îl apucă.

Tom era deja fascinat de procesul în sine. Însuşi faptul că micuţa nu-i cerea nimic îi trezea o stare de veneraţie care-i depăşea puterea de înţelegere.

Când Tom se întoarse la far, Isabel îşi făcu de lucru prin bucătărie, pregăti cina, iar copila dormi.

Când auzi că plânge, se duse iute în camera ei şi o luă din pătuţ. Fetiţa era agitată, căută sânul lui Isabel şi începu să sugă pânza subţire a bluzei pe care o purta femeia.

— Ce e, dragostea mea, iar ţi-e foame? Cartea doctorului Griffith spune să nu-ţi dau prea mult să mănânci. Dar poate că vreo două înghiţituri...

Mai încălzi nişte lapte şi-i dădu biberonul. Dar de data asta copilaşul întoarse capul, refuzând tetina, şi începu să plângă şi să întindă mânuţele spre sfârcul cald care-i atingea obrazul.

— Hai, sufleţelule, ia biberonul, uite-l! o alintă Isabel, dar micuţa se supără şi mai tare, începu să dea din mâini şi din picioare, întorcându-se mereu spre pieptul lui Isabel.

Isabel îşi aminti perfect cât se chinuise când îi venise lactaţia, când sânii îi erau grei şi o dureau din cauză că nu alăpta – i se păruse atunci o lege a firii deosebit de crudă. Acum copilaşul ăsta căuta cu disperare laptele sau poate căuta doar alinarea, acum că scăpase de riscul de a muri de foame. Femeia stătu un timp neclintită, furată de un vârtej de gânduri, suspine, dor şi durere. „Of, puişorule mic”, murmură ea şi îşi descheie bluza la piept. Peste

câteva clipe copila prinse sfârcul şi începu să sugă fericită, deşi nu primea decât câteva picături de lapte.

Stăteau aşa de ceva vreme când Tom intră în bucătărie.

— Ce face...?

Şi se opri la jumătatea întrebării, uluit de ceea ce vedea.

Isabel îşi ridică spre el ochii ce trădau în acelaşi timp puritate şi vinovăţie.

— Doar aşa am reuşit să o liniştesc.

— Dar... cum...?

Speriat, Tom nu reuşi nici măcar să ducă întrebarea până la capăt.

— Era grozav de agitată. A refuzat biberonul.

— Păi, mai devreme l-a primit. Am văzut cu ochii mei...

— Da, pentru că era moartă de foame. În cel mai adevărat sens al cuvântului.

Tom nu-şi putea lua ochii de la ceea ce vedea, profund tulburat.

— Nimic nu poate fi mai firesc pe lumea asta, Tom. Era tot ce puteam face mai bun pentru ea. Hai, nu mai fi aşa de şocat. Întinse mâna spre el. Hai, iubitule! Zâmbeşte!

Tom o prinse de mână, dar faţa lui arăta aceeaşi uimire nesfârşită. Şi undeva, în adâncul fiinţei lui, apăsarea spori.

Ceva mai târziu în ochii lui Isabel licări o luminiţă pe care Tom n-o mai văzuse de câţiva ani.

— Vino să vezi. Parcă-i dintr-o revistă. E fix pe măsura ei, spuse Isabel şi-i arătă coşuleţul împletit în care fetiţa dormea liniştită, pieptul mititel i se mişca precum un ecou domol al valurilor ce loveau insula.

— Se potriveşte ca miezul de nucă în coajă, zise Tom.

— Cred că are vreo trei luni.

— De unde ştii?

— Am căutat în carte. Tom ridică o sprânceană nedumerit. A doctorului Griffith. Am cules din grădină nişte

morcovi şi nişte napi şi am făcut o tocană cu ultimele bucăţele de carne de berbec. Vreau o cină specială în seara asta.

Tom se încruntă nedumerit.

— Să sărbătorim venirea lui Lucy şi să ne rugăm pentru bietul ei tată.

— Dacă într-adevăr era tatăl ei, răspunse Tom. *Lucy?*

— Păi, fetiţa trebuie să aibă un nume. Lucy înseamnă „lumină”, aşa că i se potriveşte de minune, nu?

— Izzy Bella! Îi zâmbi şi o mângâie pe cap, cu un aer blând şi serios. Ai mare grijă. Nu vreau să te văd iar necăjită.

Pe când aprindea lampa în seara aceea, nu reuşi să scape de senzaţia de apăsare şi nici nu ştia dacă are de-a face cu lucruri din trecut – dureri revenite la viaţă – sau cu presimţiri legate de viitor.

Coborând scările înguste în spirală ce legau un palier metalic de altul, simţea o greutate în piept, simţea că alunecă iar spre umbrele de care credea că a scăpat.

În seara aceea cina le-a fost însoţită de sunetele neclare ale copilei, al cărei râgâit o făcea pe Isabel să zâmbească.

— Mă întreb ce-o să se aleagă de ea? zise ea. Te apucă tristeţea când te gândeşti... n-a mai existat copil întru totul ca ea şi până la urmă o să ajungă într-un orfelinat. Cum s-a întâmplat cu băieţelul lui Sarah Porter.

— În dimineaţa asta am să transmit un mesaj, spuse Tom în zori, când veni acasă după ce stinsese lampa.

Lumina sidefie a zilei pătrundea în dormitor şi mângâia obrajii fetiţei. Se trezise în timpul nopţii şi Isabel o culcase între ei. Îşi duse degetul la buze, i-o arătă lui Tom pe micuţa adormită, apoi se ridică din pat şi se duse după el în bucătărie.

— Stai jos, iubitule, fac imediat ceaiul, şopti ea în timp

ce pregătea ceştile şi ceainicul fără să facă zgomot. Când aşeză ibricul pe sobă spuse: Tom, să ştii că m-am tot gândit.

— La ce, Izzy?

— La Lucy. Nu poate fi o simplă coincidenţă că a apărut la aşa de puţin timp după... Nu era cazul să termine propoziţia. Nu putem pur şi simplu s-o expediem la un orfelinat. Se întoarse spre Tom şi-i luă mâinile în ale ei: Dragul meu, cred că fata ar trebui să rămână la noi.

— Ce-ţi trece... Fii serioasă, iubito! E o fetiţă tare drăgălaşă, dar nu e copilul tă... nostru. Nu putem să o ţinem aici.

— De ce nu? Ia gândeşte-te puţin. Cine ar putea afla că este aici?

— În primul rând o să afle Ralph şi Bluey când o să vină peste câteva săptămâni.

— Aşa e, dar azi-noapte mi-am dat seama că ei n-au de unde să ştie că nu e a noastră. Pentru toată lumea eu sunt încă gravidă. O să fie doar puţin miraţi că am născut aşa de devreme.

Tom rămase cu gura căscată de uimire, cu ochii la ea.

— Dar... Nu cumva ţi-ai pierdut minţile, Izzy? Îţi dai seama ce înseamnă asta?

— Înseamnă bunătate şi nimic altceva. Înseamnă dragoste pentru un copil. Înseamnă să acceptăm un dar ce ne-a fost trimis – şi îi strânse şi mai tare mâinile. De cât timp ne dorim un copil, *ne rugăm* pentru un copil?

Tom se întoarse spre fereastră, îşi prinse capul în mâini şi izbucni în râs, apoi îşi înălţă braţele într-un gest de implorare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Isabel! Când o să le spun despre bărbatul din barcă, o să se descopere până la urmă cine era şi de unde venea. Şi cineva o să-şi dea seama că era şi un copil cu el. Poate nu imediat, dar cu

timpul...

— Păi, atunci cred că n-ar trebui să spui nimic nimănui.

— *Să nu spun nimic?*

Glasul îi devenise deodată grav.

— Nu le spune, dragul meu. Nu am greşit cu nimic, doar am adăpostit un copilaş neajutorat. Putem să-l înmormântăm pe nefericitul ăla cum e rânduiala. Iar barca... o s-o împingem în larg din nou.

— Izzy, Izzy, ştii că sunt gata să fac orice pentru tine, dar... omul ăla, indiferent cine era el şi ce a făcut, merită să aibă parte de cele cuvenite. Şi de tot ce spune legea. Şi dacă mama fetiţei trăieşte, dacă omul avea o nevastă care se prăpădeşte acum de grija amândurora şi îi aşteaptă?

— Care femeie şi-ar pierde copilul din ochi? Nu-ţi dai seama, Tom? Femeia *cu siguranţă* s-a înecat. Îi prinse din nou mâinile. Eu ştiu cât ţii la reguli şi că asta ar însemna practic să le încalci. Dar la ce sunt bune regulile astea? Ca să salveze vieţi! Exact asta spun şi eu acum: salvează *această* viaţă! Fetiţa e aici, are nevoie de noi, iar noi putem s-o ajutăm. Dumnezeu ştie că am dat piept cu moartea de atâtea ori. Pe cei plecaţi dintre noi nu-i mai putem aduce înapoi. Dar îi putem dărui o viaţă bună acestei copile. Te rog!

— Izzy, *nu pot*. Nu eu sunt în măsură să hotărăsc. Nu înţelegi?

Peste chipul ei trecu o umbră.

— Chiar ai inima de piatră? Nu-ţi pasă decât de regulile şi de vapoarele tale şi de afurisitul ăla de far?

Tom mai auzise asemenea învinuiri când, sfâşiată de durere, după avortul spontan, Isabel îşi descărcase furia asupra singurului om aflat lângă ea – bărbatul care îşi făcea mai departe datoria, care o alina cum ştia el mai bine, dar care îşi închidea în suflet propria durere. Din nou simţi că ea stă aproape de marginea unei prăpăstii, mai

aproape, probabil, de data aceasta decât fusese altă dată.

Capitolul 11

Un pescăruş curios se uita la Tom de pe stânca acoperită de alge. Îl urmărea cu o privire implacabilă în timp ce Tom înfăşura cadavrul, care acum răspândea un miros acru, într-o prelată. Era greu de stabilit cu ce se ocupase omul în viaţa lui. Nu era nici prea tânăr, nici prea bătrân. Era slab, blond. Avea o mică cicatrice pe obrazul stâng. Tom se întreba cui i-o fi dor de acest bărbat; cine o fi avut motive să-l urască sau să-l iubească.

Mormintele vechi rămase de pe urma naufragiului erau lângă plajă, în zona mai joasă. Când se apucă să sape groapa, muşchii lui preluară misiunea, executând manevrele din memorie, urmând un ritual pe care nu se aşteptase să-l mai repete.

Prima dată când participase la o înmormântare de grup, la vederea cadavrelor înşirate unul lângă altul îi venise să vomite în timp ce aştepta să primească o lopată. După un timp totul se transformase într-o îndatorire de rutină. Spera doar că i se va repartiza cadavrul mai slab sau cel fără picioare pentru că era al dracului de uşor de mutat din loc. Jumătate din ei erau băieţi mai tineri decât el. Îngroapă-l. Pune un semn pe mormânt. Salută şi treci mai departe. Aşa stătea treaba: „Sper să dau de unul cu cât mai multe părţi lipsă”. La gândul că, în perioada aceea, nu i se mai părea nimic neobişnuit, pe Tom îl trecu un fior rece.

Lopata gâfâia la fiecare contact cu pământul nisipos. După ce bătători pământul strâns într-o movilă, se opri o

clipă ca să spună o rugăciune pentru omul acela, indiferent cine o fi fost el, dar se trezi rostind: „Iartă-mă, Doamne, pentru păcatul ăsta şi pentru toate celelalte. Şi iart-o pe Isabel. Tu ştii cât e de bună. Şi ştii cât de mult a suferit. Iartă-ne pe amândoi. Fie-ţi milă de noi”. Se închină şi se întoarse la barcă, gata s-o împingă în apă. O mişcă şi atunci o rază de soare reflectată de un obiect îi atrase atenţia.

Se uită mai bine. Un obiect strălucitor era prins între scânduri şi nu se desprinse uşor când încercă să-l scoată. Când trase mai tare, ieşi de acolo o figurină rece, tare, care prinse viaţă imediat: o jucărie zornăitoare din argint, cu îngeraşi în relief, purtând marca de calitate a argintului.

O întoarse pe toate părţile, parcă aşteptând ca jucăria să înceapă să-i vorbească, să-i dea un indiciu.

O băgă în buzunar: sosirea acestei perechi ciudate pe insulă ar fi putut avea o mulţime de explicaţii, dar singura poveste care l-ar ajuta să-şi găsească somnul noaptea şi să meargă înainte împreună cu Izzy ar fi aceea că fetiţa era orfană. Nici nu îndrăznea să meargă cu gândul mai departe şi era nevoit să evite orice dovadă că lucrurile ar putea sta altfel. Îşi aţinti privirea pe linia orizontului, unde marea se împreuna cu cerul, ca două buze. Era mai bine să nu ştie.

Se asigură că barca a fost luată de curenţii ce mergeau spre sud, apoi ieşi pe plajă. Primi cu recunoştinţă mirosul sărat, înţepător al algelor verzi, negricioase care putrezeau pe stânci, căci îi alungă mirosul de moarte care-i rămăsese în nări. Un crab mic, roşiatic ieşi de sub o piatră, se căţără hotărât pe un peşte balon umflat şi ţepos chiar şi după moarte şi începu să ciugulească şi să bage în gură bucăţele din burta acestuia. Tom se înfioră, apoi o porni în sus pe potecă.

*

— De regulă n-ai cum să scapi de vântul care bate aici. Dacă eşti pescăruş sau albatros, te descurci: vezi cum plutesc pe curentul de aer, de parcă s-ar odihni?

Tom şedea pe verandă şi-i arăta o pasăre mare, argintie, care ajunsese până aici venind de pe o altă insulă şi care parcă plutea în aer agăţată de cer, în ciuda vântului.

Fetiţa nu dădea nici cea mai mică atenţie degetului cu care Tom îi arăta pasărea, ci privea ţintă spre el, fascinată de mişcarea buzelor lui şi de rezonanţa glasului din pieptul lui. Gânguri, apoi sughiţă ascuţit. Tom încercă să ignore felul în care inima lui răspunse prin bătăi mai iuţi şi continuă să vorbească.

— Dar golfuleţul ăla de acolo este locul cel mai ferit, căci este orientat spre nord, iar vântul rareori bate dinspre nord. În partea aia e Oceanul Indian – liniştit, plăcut şi cald. În partea cealaltă Oceanul Sudic – agitat şi cât se poate de primejdios. De ăsta trebuie să te fereşti.

Ca răspuns, copila îşi scoase o mânuţă de sub păturică şi îl prinse pe Tom de degetul arătător. În săptămâna care trecuse de la sosirea ei, Tom se obişnuise cu gânguritul ei, cu prezenţa ei în pătuţ, când dormea şi nu scotea niciun sunet, toate astea parcă pluteau prin întreaga casă, precum mirosul florilor sau al unei prăjituri făcute la cuptor. Îl îngrijora faptul că asculta cu atenţie să prindă momentul când se trezeşte fetiţa sau că se ducea şi o lua din pătuţ imediat ce începea să plângă.

— Nu-i aşa că ai început s-o iubeşti? întrebă Isabel, care îi privea din uşă.

Tom se încruntă şi răspunse zâmbind:

— Nici nu poţi să n-o iubeşti.

— Expresiile pe care le citeşti pe mutrişoara ei. Ai să fii un tată desăvârşit.

— Nu e bine că nu anunţăm venirea ei, Izz, spuse Tom

foindu-se pe scaun.

— Uită-te la ea! Arată ea ca şi cum ne-ar spune că facem ceva rău?

— Păi... tocmai asta e problema. Nu avem niciun motiv să facem ceva rău. Am putea raporta cele întâmplate şi apoi am putea cere s-o adoptăm. Încă nu e prea târziu, Izz. Încă am mai putea îndrepta lucrurile.

— S-o adoptăm? pufni Isabel. Autorităţile n-ar accepta niciodată să trimită un copil la un far, în mijlocul oceanului: fără doctor, fără şcoală. Fără *biserică*, lucru care probabil i-ar îngrijora cel mai mult. Şi chiar dac-ar da-o spre adopţie, ar fi preferată o familie care locuieşte undeva într-un oraş. Pe lângă asta, toate formalităţile ar dura o veşnicie. Ne-ar chema să stea de vorbă cu noi. Iar tu n-ai putea obţine aprobarea să pleci de aici pentru asta, căci nu mai ai dreptul la concediu decât peste un an şi jumătate. Puse o mână pe umărul lui Tom. *Eu* sunt sigură că o să ne descurcăm. *Eu* sunt sigură că ai să fii un tată minunat. Dar *ei* nu ştiu asta.

Îşi îndreptă privirea spre copil şi îi mângâie obrazul cu un deget.

— Iubirea e mai puternică decât regulamentele, Tom. Dac-ai fi transmis informaţia despre barcă, până acum fata ar fi ajuns deja într-un orfelinat. Îşi puse o mână pe braţul lui. Dumnezeu a răspuns rugăciunilor noastre. A răspuns rugăciunilor fetiţei. Cine ar putea fi atât de nerecunoscător încât s-o trimită în altă parte?

Văzute în forma lor cea mai simplă, lucrurile stătea astfel: aşa cum un altoi se prinde pe o tulpină de trandafir, pe natura maternă a lui Isabel – dorinţa şi instinctul ei, rănite şi nefructificate din cauza avorturilor – se lipise perfect, ca un altoi, copilul ce avea nevoie de mamă. Durerea şi distanţa vindecaseră rana şi desăvârşiseră legătura cu viteza cu care numai natura poate lucra.

Când Tom coborî de la far în seara aceea, Isabel era lângă foc, primul din toamna aceea, şedea în scaunul pe care i-l făcuse el cu ani în urmă şi se ocupa de copil. Ea nu îl observase, aşa că o urmări în tăcere o vreme. Felul în care contopea copila în fiecare mişcare, felul în care se purta cu ea veneau din instinct. Ceva din graţia mişcărilor ei îi aminti de mama lui. Alungă îndoiala care îl măcina. Poate că Isabel avea dreptate. Cine-i dădea lui dreptul să despartă o femeie de un copil?

Isabel ţinea în mână cartea de rugăciuni în care îşi căutase alinare mai adesea după primul avort.

Acum citea în gând: „Rugăciuni pentru femei”, rugăciuni de rostit după naştere. „Luaţi aminte, pruncul, fructul pântecelui, este o moştenire şi un dar ce vine de la Dumnezeu...”, citea ea în timp ce Tom privea, fără a vedea textul scris cu litere mărunte.

A doua zi dimineaţa, Isabel stătea lângă Tom, cu copilul în braţe, la nivelul de sub compartimentul felinarului, iar el transmitea un mesaj. Îşi alesese cu grijă formularea. Îi tremurau degetele când începu: îi fusese groază să transmită vestea avortului, dar ceea ce făcea acum era şi mai rău: *Copilul venit mai devreme. Stop. Surpriză pentru amândoi. Stop. Isabel din ce în ce mai bine. Stop. Nu e nevoie de doctor. Stop. Fetiţa – Lucy*”.

— Altceva? întrebă întorcându-se spre Isabel.

— Greutatea. Toată lumea vrea să ştie ce greutate a avut la naştere. Făcu în minte un calcul rapid. Trei kilograme şi două sute de grame.

Tom o privi, surprins de uşurinţa cu care minţea. Reveni şi transmise cifrele prin aparat.

Când veni răspunsul, îl transcrise şi îl notă în registrul de mesaje. *Felicitări. Stop. Minunate veşti. Stop. Creşterea populaţiei pe Ianus înregistrată oficial, conform regulilor. Stop. Ralph şi Bluey transmit îmbrăţişări. Stop. Bunicii vor*

fi informaţi urgent. Stop.

Tom oftă, conştient de o greutate în piept, şi mai întârzie o vreme înainte să-i ducă lui Isabel răspunsul.

*

În săptămânile care au urmat Isabel a înflorit pur şi simplu. Se mişca prin casă cântând. Îl îmbrăţişa şi îl săruta pe Tom întruna. Zâmbetul ei, plin de o bucurie nestăvilită, pe el îl uluia. Şi fetiţa? Fetiţa era împăcată şi încrezătoare. Nu avea niciun fel de îndoieli cu privire la braţele care o legănau, la mâinile care o mângâiau, la buzele care o sărutau, la glasul care îi cânta: „Taci cu mama, puişor. Dormi cu mama, somn uşor” când Isabel o legăna să o adoarmă.

Incontestabil, copilei îi mergea foarte bine. Pielea îi strălucea, aureolată parcă. Sânii lui Isabel reacţionaseră la faptul că fetiţa sugea şi începuseră să producă din nou lapte – „relactaţia” descrisă în amănunt de doctorul Griffith –, iar ea o alăpta fără ezitare, de parcă ele două încheiaseră un fel de contract. Dar Tom îşi luase obiceiul de a zăbovi puţin mai mult în compartimentul felinarului dimineaţa, după ce stingea lampa. Se surprindea revenind iar şi iar la pagina din jurnal unde era înregistrată ziua de 27 aprilie şi uitându-se lung la spaţiul gol rămas acolo.

Regulile pot ucide un om, Tom ştia acest lucru. Şi totuşi. Şi totuşi uneori tocmai ele stăteau între om şi fiară, între om şi monstru. Regulile spuneau că e preferabil să iei prizonier un om mai degrabă decât să îl ucizi. Regulile spuneau că e permis brancardierilor să scoată de pe câmpul de luptă atât răniţii din tabăra duşmană, cât şi răniţii provenind dintre oamenii tăi. Dar de fiecare dată lucrurile se reduceau la aceeaşi întrebare simplă: Îi putea lua lui Isabel acest copil? Dacă copilul era singur pe lume? Oare era cu adevărat drept să îl smulgă de lângă o femeie care îl adora şi să-l lase în voia destinului…

Noaptea Tom începu să viseze că se îneacă, să se vadă dând din mâini şi din picioare, căutând cu disperare un punct de sprijin, dar nu găsea nimic, niciun loc în care să poată pune piciorul, niciun obiect de care să se agaţe, în afară de o sirenă de coada căreia se prindea şi care apoi îl trăgea în adâncurile apei întunecate, până ce se trezea, transpirat şi gâfâind, în timp ce Isabel dormea fericită lângă el.

Capitolul 12

— Salut, Ralph. Bine ai venit. Unde e Bluey?

— Aici sunt, strigă marinarul de la pupă, din spatele unor lăzi cu fructe. Ce mai faci, Tom? Te bucuri să ne vezi?

— Totdeauna, amice, doar voi aduceţi băutura, nu? spuse el râzând şi legând parâma.

Bătrânul motor duduia şi tuşea pe când nava se alinia la ţărm, umplând aerul cu un fum negru şi gros.

Era mijlocul lunii iunie, prima dată când nava de aprovizionare ajungea pe insulă după venirea copilului, cu şapte săptămâni în urmă.

— Cablul de descărcare e pregătit. La fel şi vinciul.

— Hei, da’ grăbit mai eşti, Tom! exclamă Ralph. De ce atâta grabă? E o zi mare. Putem s-o lăsăm mai moale. Trebuie să vedem şi noi oaspetele vostru, nu? Nevastă-mea, Hilda, m-a încărcat ca pe un cal de povară cu lucruşoare pentru cea mică, ca să nu mai spun de bunicii mândri tare.

Ralph străbătu pasarela şi îl strânse cu putere pe Tom în braţe.

— Felicitări, băiete! E al dracului de bine. Mai ales... mai ales după tot ce-a fost înainte.

— Da, mă bucur grozav pentru tine, zise şi Bluey pe acelaşi ton. Mama vă transmite şi ea cele mai bune urări.

Privirea lui Tom se pierdu undeva spre mare, apoi răspunse cam neclar:

— Vă mulţumesc. Vă mulţumesc mult. Vă sunt recunoscător.

Pe când urcau pe potecă, silueta lui Isabel se profilă pe fundalul unui şir de scutece puse la uscat pe sârmă, care fluturau în bătaia vântului, precum flamurile de semnalizare. Câteva şuviţe îi scăpaseră din cocul în care tocmai îşi strânsese părul.

Ralph se apropie de ea cu braţele deschise.

— Ei, ia te uită cum se vede! Nimic nu face femeia să înflorească aşa cum o face o naştere. Ai bujori în obraji şi lumină în păr, exact cum avea Hilda mea după fiecare copil.

Isabel se înroşi la faţă şi îi dădu bătrânului o sărutare pe obraz. Apoi îl sărută şi pe Bluey care, sfios ca un şcolar, îşi lăsă capul în jos şi rosti:

— Felicitări, doamnă S.!

— Hai, veniţi toţi în casă. Ibricul e pe foc şi am făcut şi o prăjitură, îi invită Isabel.

Când şedeau în jurul mesei din bucătărie, Isabel arunca din când în când o privire spre copilul care dormea în coşuleţ.

— Să ştii de la mine, toate femeile din Partageuse n-au vorbit decât despre asta: cum ai născut tu singură. Sigur că femeilor de la ţară nu le e frică, Mary Lindford zicea că i-a născut pe toţi trei singură. Dar pe cele de la oraş... le-ai făcut praf pe toate. Sper că Tom a dat şi el o mână de ajutor.

Cei doi soţi schimbară o privire. Tom era pe punctul de

a spune ceva, dar Isabel îl prinse de mână şi îl strânse tare.

— A fost extraordinar. Nu există soţ mai bun decât el, spuse Isabel cu lacrimi în ochi.

— După câte văd, e o dulceaţă de copil, spuse Bluey.

Dar din păturica pufoasă nu se vedea decât un chip delicat încadrat de o scufiţă.

— Nu-i aşa că are nasul lui Tom? interveni Ralph.

— Ce să zic..., roti Tom nesigur. Nu ştiu dacă nasul meu chiar i s-ar potrivi unei fetiţe.

— Am înţeles, râse Ralph. Şi acum, domnule Sherbourne, trebuie să-mi semnezi nişte hârtii, prietene. N-ar fi rău să facem treaba asta acum.

Tom răsuflă uşurat când se ridică de la masă.

— Perfect. Vino în birou, spuse el, lăsându-l pe Bluey să-i spună vorbe de neînţeles fetiţei.

Tânărul întinse mâna, luă din coşuleţ jucăria zornăitoare şi o agită în faţa copilei, care era trează acum. Ea privi jucăria cu atenţie, iar el o făcu din nou să zornăie.

— Măi, ce copilaş norocos eşti tu, să ai o zornăitoare de argint! Numai bună pentru o prinţesă! N-am mai văzut ceva aşa de grozav în viaţa mea. Cu îngeraşi pe mâner şi alte alea. Îngeraşi pentru un îngeraş... Şi ce păturică moale ai...

— Ei, toate au rămas de la... de la ceilalţi, rosti Isabel cu glas mai stins.

— Îmi pare rău, am făcut o gafă, zise Bluey roşind. Mai bine m-aş apuca de descărcat. Mulţumesc pentru prăjitură, bâigui el şi ieşi din bucătărie.

*

Ianus Rock
Iunie 1926

Dragă mamă şi tată,

Iată că Dumnezeu ne-a trimis un îngeraş care să stea cu noi. Micuţa Lucy ne-a cucerit inimile! E o frumuseţe de fetiţă – e fără cusur. Doarme bine şi mănâncă bine. Nu-mi face niciun fel de greutăţi.

Grozav mi-aş dori să o puteţi vedea şi să o ţineţi în braţe. Se schimbă de la o zi la alta şi ştiu că, atunci când veţi ajunge să o vedeţi, nu va mai arăta ca un bebeluş. Va fi deja în stare să meargă în picioruşe când o vom aduce acolo. Dar, până atunci, vă trimit ceva care să ţină loc de poză: i-am pus picioruşul în cârmâz! (Când trăieşti la un far trebuie să fii inventiv.) Priviţi capodopera pe care v-o trimit!

Tom este un tată minunat. Ianus parcă s-a schimbat de când a venit Lucy. Deocamdată îmi este destul de uşor să mă ocup de ea – o pun în coşuleţ şi o iau cu mine când trebuie să adun ouăle sau să mulg caprele şi oile. S-ar putea să fie ceva mai complicat când o să înceapă să meargă de-a buşilea.

Dar nu vreau să-mi dau cu părerea prea curând.

Aş vrea să vă spun atât de multe despre ea – ce păr negru are, cât de frumos miroase după baie. Şi ochii îi are negri. Dar tot nu pot să o descriu cu adevărat. E atât de desăvârşită, încât nici nu poate fi descrisă. O am doar de câteva săptămâni şi nici nu-mi mai pot imagina viaţa fără ea.

Ei, „mamaie şi tataie”(!), trebuie să închei acum ca să vă trimit scrisoarea cu vasul, altminteri n-o s-o primiţi decât peste trei luni.

Cu toată dragostea,
Isabel.

P.S. Tocmai am citit scrisoarea pe care mi-aţi trimis-o cu vaporul de azi-dimineaţă. Mulţumesc pentru blăniţa de iepure. Şi păpuşa e foarte frumoasă. Iar cărţile sunt minunate. Îi spun tot timpul poezioare, aşa că o să-i placă

cele noi.

P.P.S. Tom vă mulţumeşte pentru pulover. Iarna a început să-şi arate colţii.

*

Luna nouă era doar un firicel în formă de semilună cusut pe cer. Tom şi Isabel şedeau pe verandă, iar deasupra lor lumina farului mătura cerul. Lucy adormise în braţele lui Tom.

— Aproape că nu poţi respira altfel decât ea, nu-i aşa? întrebă Tom uitându-se la copil.

— Cum adică?

— Nu ţi se pare că te cuprinde un fel de vrajă? De câte ori doarme aşa, mă surprind respirând în ritmul ei. Aşa cum fac toate treburile în ritmul luminii, e cam acelaşi lucru. Apoi, mai mult pentru sine, continuă: Mă şi sperie lucrul ăsta.

— Nu este altceva decât iubire, Tom, zâmbi Isabel. De iubire n-ai niciun motiv să te sperii.

Tom simţi că-l trece un fior. Aşa cum nu-şi mai putea imagina cum ar fi trăit dacă n-ar fi întâlnit-o pe Isabel, tot aşa îşi dădea seama că Lucy îşi croieşte drum spre inima lui. Şi îşi dorea din tot sufletul ca ea să-şi găsească locul acolo.

*

Oricine a lucrat vreodată la farurile de larg vă poate vorbi despre acelaşi lucru – despre izolare şi despre vraja pe care o răspândeşte. Ca nişte scântei aruncate din furnalul care este Australia, aceste luminiţe sunt răspândite în jurul ei, se aprind şi se sting, iar pe unele nu le văd decât câţiva oameni. Dar izolarea lor salvează de la izolare un întreg continent – oferă siguranţă căilor de navigaţie, vaselor care aduc maşini şi cărţi şi stofă, în

schimbul lânei şi grâului, cărbunelui şi aurului: fructele pământului date la schimb pentru fructele inventivităţii omului.

Izolarea îşi ţese propria plasă: devorează amintirile despre oameni şi locuri de departe, făcând ca toate gândurile să se concentreze asupra unui singur loc, unui singur timp şi unui singur ritm – rotirea farului. Te preocupă doar stocul de combustibil, funcţionarea mecanismului, probabilitatea unei furtuni, rezervele de hrană, aşa încât lucrurile aflate la o distanţă mai mare devin irelevante, fantastice. Insula nu cunoaşte sunetul altor glasuri, nu cunoaşte urmele altor paşi. La un far de larg poţi trăi orice poveste pe care vrei să o născoceşti şi n-o să vină nimeni să-ţi spună că n-ai dreptate: nici pescăruşii, nici prismele, nici vântul.

Aşa că Isabel se lăsă purtată din ce în ce mai departe în lumea ei guvernată de bunătatea divină, în care rugăciunile erau ascultate, în care pruncii veneau datorită voinţei lui Dumnezeu şi mersului curenţilor marini. „Tare mă mir, Tom, cum de putem să fim noi atât de norocoşi?”, spunea ea. Îşi privea ca pe un miracol fetiţa binecuvântată care creştea şi înflorea. Se delecta cu fiecare lucru nou pe care îl descoperea la ea: cum se întorcea de pe o parte pe alta, cum mergea de-a buşilea, cum rostea primele cuvinte stâlcite. Treptat furtunile plecară pe urmele iernii către alt colţ de lume şi vara veni aducând un cer mai palid şi un soare auriu mai puternic.

— Hopa, sus! îi spuse Isabel fetiţei, o ridică pe un şold şi toţi trei porniră spre plaja cu nisip strălucitor pentru un picnic.

Tom îi culegea diverse plante, iarbă de mare, gheaţă – şi Lucy le mirosea, le ciugulea vârfurile şi făcea tot felul de mutrişoare, întâlnind senzaţii noi. El îi făcea mici bucheţele de primule şi îi arăta solzii lucitori ai peştilor pe care îi

prindea printre stâncile de la hotarul insulei, acolo unde apa ajungea brusc până la adâncimi întunecate. În nopţile liniştite, când vocea lui Isabel, care-i citea în dormitor lui Lucy poveşti cu omuleţii Snugglepot şi Cuddlepie, străbătea insula, iar Tom meşterea câte ceva în şopron, calmul venea să-i estompeze amintirile din timpul războiului care încă îi răsăreau în minte câteodată, dacă lăsa garda jos. Indiferent ce era drept sau nedrept în situaţia de acum, Lucy era aici, iar Isabel era o mamă desăvârşită. În fiecare noapte înainte de culcare îi mulţumea lui Dumnezeu pentru familia pe care o avea, pentru sănătate, pentru viaţa fericită pe care o ducea şi se ruga să fie vrednică de darurile cu care o copleşea El.

Zilele veneau şi treceau, precum valurile pe plajă, fără a lăsa aproape nicio urmă în această lume mică, făcută din muncă şi somn şi mâncare şi veghe. Isabel vărsă o lacrimă când împachetă şi puse deoparte lucruşoarele fetiţei de pe vremea când era foarte mică.

— Parcă mai ieri era cât un boţ şi acum uită-te la ea! îi spuse ea lui Tom în timp ce le împăturea cu grijă în hârtie subţire: o suzetă, jucăria zornăitoare, primul costumaş, o pereche de ghetuţe.

Cum ar face orice mamă, din orice colţ de lume.

*

Când nu i-a venit ciclul, Isabel a trăit o emoţie intensă. Deja renunţase la orice speranţă de a mai avea copii şi presupunerile ei erau pe punctul de a fi infirmate. O să mai aştepte puţin, o să se roage întruna şi abia apoi o să-i spună lui Tom. Se trezea că se lasă în voia visurilor, că speră să-i dea lui Lucy un frăţior sau o surioară. Inima îi era plină de speranţe. Apoi, sângele veni din abundenţă, gros, cu dureri mari, cum nu mai avusese înainte. O durea capul şi uneori noaptea o treceau valuri de transpiraţie. Apoi au trecut câteva luni în care iar nu i-a venit ciclul.

— O să mă duc la doctorul Sumpton când o să avem concediu. N-are rost să-mi fac griji, i-a spus ea lui Tom. Şi a continuat să muncească fără să se plângă. Sunt sănătoasă tun, iubitule. N-am nimic.

Era îndrăgostită de soţul ei, de copilul ei, şi asta îi era de ajuns.

*

Lunile treceau una după alta, marcate de ritmul special al farului – aprinderea lămpii, înălţarea drapelului, curăţarea mercurului de urme de ulei. Rutina completării formularelor, răspunsurile la corespondenţa autoritară venită de la mecanicul-şef care-i spunea că orice defecţiune la tuburile de vaporizare era cauzată doar de neglijenţa paznicului şi nu de deficienţe în construcţie. Jurnalul a trecut de la anul 1926 la 1927 la jumătatea paginii: la serviciul de aprovizionare nu se irosea hârtia – registrele erau scumpe. Tom cugetă asupra indiferenţei instituţiei faţă de sosirea anului nou – ca şi cum instituţia nu era impresionată de un lucru atât de prozaic precum scurgerea timpului. Şi chiar aşa era – ceea ce se vedea de pe platforma turnului în ziua de Anul Nou era identic cu ceea ce se văzuse în Ajunul Anului Nou.

Din când în când Tom se surprindea revenind la pagina din jurnal cu data de 27 aprilie 1926, până când registrul ajunsese să se deschidă singur acolo.

Isabel muncea neobosit. Grădina de zarzavat rodea: căsuţa era mereu curată în ciuda nisipiului şi prafului pe care vremea le aducea zilnic, în loc de corespondenţă. Spăla şi cârpea hainele lui Tom şi gătea mâncărurile care îi plăceau. Lucy creştea. Farul se rotea. Timpul trecea.

Capitolul 13

— În curând o să facă un an, spuse Isabel. Se apropie ziua ei, 27 aprilie.

Tom era în atelier, pilea o balama veche pentru a îndepărta rugina. Puse deoparte pila.

— Chiar mă întreb... când o fi ziua ei de naştere adevărată?

— Pentru mine ziua când a venit la noi e foarte bună.

Şi Isabel sărută fetiţa care stătea călare pe şoldul ei şi ronţăia o coajă de pâine.

Lucy întinse mâinile spre Tom.

— Îmi pare rău, puiule. Sunt murdar pe mâini. Mai bine stai la mama.

— E incredibil cât de mult a crescut în greutate. Cântăreşte o tonă, zise Isabel şi săltă copilul mai sus pe şold. O să-i fac un tort.

Fetiţa îşi îndesă capul în pieptul lui Isabel şi-i umplu rochia de firimituri.

— Te doare dinţişorul ăla, nu-i aşa, îngeraşule? Ai obrajii roşii. Să-ţi pun nişte praf calmant? Apoi, întorcându-se spre Tom: Pa, iubitule. Mă duc înapoi. Supa e încă pe foc – şi porni spre casă.

Lumina tăioasă pătrundea prin fereastră şi cădea pe bancul de lucru al lui Tom. Trebuia să lovească metalul şi zgomotul fiecărei lovituri ricoşa în pereţi. Deşi îşi dădea seama că loveşte cu mai multă putere decât era necesar, nu se putea opri. Nu reuşea să scape de un sentiment sâcâitor stârnit de discuţia despre zile de naştere şi aniversări. Începu să dea iar cu ciocanul, cu lovituri la fel de puternice, până ce metalul crăpă. Culese bucăţile risipite şi rămase cu ochii la ele.

*

Din fotoliu, Tom îşi ridică privirea spre Isabel. Trecuseră

câteva săptămâni de la aniversarea fetiţei.

— Nu contează ce îi citeşti, zise Isabel. Important e să se obişnuiască cu sunetul cuvintelor.

O puse pe Lucy pe genunchii lui Tom şi ea se întoarse să termine de făcut pâinea.

— Tatatata, îngăimă fetiţa.

— Bubububu, răspunse Tom. Vasăzică vrei o poveste?

Mânuţa copilului se întinse spre masa de lângă ei, dar, în loc să ia cartea groasă cu poveşti, apucă o cărţulie galbenă şi i-o vârî sub nas.

— Nu prea cred că o să-ţi placă ce scrie aici, iepuraşule, zise Tom râzând. În primul rând, nu are poze.

Întinse mâna spre cartea de poveşti, dar Lucy îi dădu din nou cărţulia galbenă: „Tatatata”.

— Dacă asta vrei tu, puişorule – şi râse din nou.

Copila deschise cartea la întâmplare şi puse degetul pe un rând, aşa cum văzuse că fac Tom şi Isabel. Bine, fie! şi Tom începu să citească: „*Obligaţiile paznicului de far. Numărul douăzeci şi nouă: «Paznicul de far nu are voie, sub niciun motiv, personal sau de altă natură, să se abată de la îndeplinirea îndatoririlor sale, care sunt de o importanţă capitală pentru siguranţa circulaţiei navale; şi i se atrage atenţia că rămânerea sau promovarea în cadrul Serviciului de Faruri depinde în totalitate de respectarea cu stricteţe a ordinelor primite, de respectarea regulamentului întocmit pentru îndrumarea lui, de hărnicia, de seriozitatea lui şi de felul în care păstrează ordinea şi curăţenia propriei persoane şi a familiei lui şi în interiorul fiecărei secţiuni a farului şi a zonei aferente». Numărul treizeci: «Comportamentul inadecvat, predispoziţia spre ceartă, neseriozitatea sau imoralitatea paznicului»*, făcu o pauză pentru a-şi scoate din nas degeţelele lui Lucy, *«pot duce la sancţionarea sau demiterea paznicului. Dacă cineva din familia paznicului*

comite asemenea greşeli, sancţiunea este excluderea persoanei vinovate de la post»„.

Tom se opri. Îl trecuse un fior şi inima îi bătea mai uite. O mânuţă care i se opri pe obraz îl readuse în prezent. O sărută dus pe gânduri. Lucy îi zâmbi şi îi dădu un sărut generos.

— Hai mai bine să citim. „Frumoasa din pădurea adormită”, spuse el şi începu să citească povestea, deşi îi era destul de greu să se concentreze.

*

— Ia poftiţi, doamnelor! Ceaiul şi pâinea prăjită servite la pat! spuse Tom punând tava pe marginea patului, lângă Isabel.

— Fii atentă, Luce! zise Isabel.

După ce Tom plecase să stingă farul, Isabel o luase în pat pe micuţa care acum se căţăra pe ea ca să ajungă la tavă şi la căniţa cu ceai – de fapt, lapte cald cu un strop de ceai, pentru culoare – pe care Tom o pregătise pentru ea.

Tom se aşează lângă Isabel şi luă fetiţa pe genunchi.

— Hai să mâncăm, Lulu. Stai că te ajut eu, spuse el şi îndreptă căniţa pe care ea o ţinea cu ambele mâini.

Era foarte atent la ceea ce făcea, aşa că nu observă imediat că Isabel nu spunea nimic şi, când o privi, ea avea lacrimi în ochi.

— Izzy, Izzy, ce s-a întâmplat?

— Nimic, Tom, absolut nimic.

— Păi... hai, spune-mi – şi-i şterse o lacrimă de pe obraz.

— Ştii, Tom, uneori sunt atât de fericită, că mi se face frică.

El o mângâie pe cap, iar Lucy începu să facă balonaşe în ceai.

— Ia ascultă, domnişoară, ai de gând să bei laptele sau te-ai săturat?

Copila continua să bolborosească în ceaşcă, foarte încântată de zgomotul pe care-l făcea.

— Bine, hai să o punem deoparte deocamdată, zise el şi-i luă căniţa din mână.

Atunci ea se dădu jos din poala lui şi se urcă pe Isabel, continuând să stropească din buze.

— Adorabil, spuse Isabel, zâmbind printre lacrimi. Treci încoace, maimuţico! şi o gâdilă pe burtă.

Lucy chicoti şi se răsuci, zicând întruna: Mai veau! Mai veau! Iar Isabel îi făcea pe plac.

— Nici tu n-ai mai multă minte decât ea.

— Uneori parcă... uneori parcă mă îmbată ca un vin dragostea pentru ea. Şi pentru tine. Cred că, dacă mi s-ar cere să păşesc pe o linie dreaptă, n-aş reuşi.

— Pe Ianus nu sunt linii drepte, aşa că în privinţa asta poţi să stai liniştită, răspunse Tom.

Ea îi dădu un bobârnac în braţ.

— Eu încerc să-ţi spun ceva foarte serios.

— Bine, atunci stai să-mi iau faţa „serioasă”, zise el şi îşi compuse o expresie sobră.

— Nu, Tom, ascultă. Nu mai râde. Pentru mine e ca şi cum... ca şi cum, înainte să vină Lucy, nu percepeam culorile, iar acum lumea arată cu totul altfel. Parcă e mai strălucitoare şi parcă văd mai bine. E tare ciudat. Mă găsesc în acelaşi loc, păsările sunt aceleaşi, apa e aceeaşi, soarele răsare şi apune în acelaşi fel... dar eu nu le vedeam *rostul*, Tom. Strânse copilul la piept. Rostul lor este Lucy. Şi *tu* te-ai schimbat, Tom.

— Cum?

— Cred că aveai în tine lucruri pe care nici nu ştiai că le ai până să apară ea. Unghere ale sufletului tău pe care... nu ştiu... parcă viaţa le închisese. Îşi trecu un deget peste buzele lui. Ştiu că nu-ţi place să vorbeşti despre război şi toate celelalte, dar... cum să spun, parcă ceva amorţise în

tine.

— Picioarele. Picioarele îmi amorţeau cel mai des. Asta se întâmpla din cauza noroiului îngheţat – şi Tom izbuti să schiţeze un zâmbet după propria sa glumă.

— Hai, Tom, încetează, încerc să-ţi spun ceva. Încerc să pătrund până la tine, pentru Dumnezeu, iar tu mă respingi cu o glumă proastă de parcă aş fi un copil care nu înţelege nimic sau căruia nu poţi să-i spui adevărul.

Tom deveni deodată foarte serios.

— Chiar *nu înţelegi*, Isabel. Şi niciun om din lumea civilizată *n-ar trebui* să ajungă vreodată să înţeleagă. Iar dacă încerc să vorbesc despre asta ar fi ca şi cum... ca şi cum i-aş transmite altuia o boală molipsitoare. Îşi întoarse privirea spre fereastră. Am făcut ceea ce am făcut pentru ca oameni ca tine şi ca Lucy să poată uita că războiul a existat vreodată. Şi ca să nu mai existe niciodată. Îţi aduci aminte? „Războiul care va pune capăt tuturor războaielor.” Este un lucru care n-are ce căuta în locul ăsta, pe insula asta. În patul ăsta.

Trăsăturile lui Tom eram acum aspre şi în ele ea zări o hotărâre pe care nu o mai văzuse până atunci – acea hotărâre, îşi spuse ea, care îl ajutase să treacă prin tot ceea ce trecuse.

Lucy se dăduse jos din pat şi începuse să roadă degetul mare de la piciorul lui Tom.

— E-n regulă, hai acum să schimbăm subiectul, spuse el. Apoi, adresându-se fetiţei: Ce-ar fi să-mi laşi o bucăţică din degetul ăla?

Şi îşi trase piciorul.

— Vreau să spun doar, continuă Isabel, că niciunul dintre noi nu ştie dacă va mai fi pe-aici încă un an sau o sută de ani. Şi vreau doar să ştii cât îţi sunt de recunoscătoare, Tom. Pentru tot. Dar mai ales pentru că mi-ai dăruit-o pe Lucy.

La aceste ultime cuvinte lui Tom îi îngheţă zâmbetul pe buze. Isabel adăugă în grabă:

— *Tu* ai făcut asta, iubitule. Ai înţeles cât de mult aveam nevoie de ea, iar eu ştiu cât te-a costat, Tom. Nu mulţi bărbaţi ar face asta pentru nevestele lor.

Smuls dintr-o lume de vis, Tom simţi că-i transpiră palmele. Inima începu să-i bată nebuneşte şi îl cuprinse dorinţa de a fugi... oriunde, nu conta, numai să fugă departe de realitatea alegerii pe care o făcuse şi care îi păru deodată grea ca un lanţ de fier.

— Ar trebui să mă apuc de treabă. Vă las să mâncaţi împreună pâinea prăjită, zise el şi ieşi încet din cameră.

Capitolul 14

Când se încheie a doua perioadă de trei ani a lui Tom, chiar înainte de Crăciun, în 1927, familia de pe Ianus Rock făcu prima călătorie la Partageuse, iar un suplinitor veni să se ocupe de far. Acest al doilea concediu al familiei era, de fapt, primul pentru Lucy. În timp ce făcea pregătirile, în aşteptarea vasului, Isabel îşi căutase în gând o scuză pentru a rămâne pe loc cu Lucy, pentru a rămâne în siguranţa pe care i-o oferea Ianus.

— E totul în regulă, Izzy? o întrebă Tom văzând că ea stă în faţa geamantanului deschis pe pat şi priveşte în gol pe fereastră.

— Da, sigur, răspunse ea repede. Încercam doar să verific dacă am luat tot.

— Bine, strigă-mă când eşti gata ca să vin să iau geamantanul. Era pe punctul de a ieşi din cameră, dar se întoarse şi îi puse o mână pe umăr. Eşti îngrijorată?

— Nu, deloc, răspunse ea apucând în grabă nişte şosete, le făcu ghem şi le îndesă în geamantan. Chiar deloc.

Neliniştea pe care Isabel încercase să o ascundă de Tom se risipi văzând-o pe Lucy în braţele lui Violet, când părinţii ei veniră să îi întâmpine la cheu. Mama ei plângea, zâmbea şi râdea în acelaşi timp.

— În sfârşit! exclamă ea dând din cap cuprinsă de uimire şi recunoştinţă, examinând fiecare părticică din trupul fetiţei, mângâindu-i obrăjorii, mânuţa, părul. Nepoţica mea binecuvântată de Dumnezeu! Doi ani am aşteptat până să o văd! Ce bine seamănă cu mătuşa Clem!

În ultimele luni Isabel o pregătise pe Lucy pentru momentul întâlnirii cu bunicii şi cu alte persoane.

— Când ajungem în Partageuse, o să fie foarte, foarte mulţi oameni, Luce. Toţi o să te iubească. Poate la început o să ţi se pară ciudat, dar n-ai niciun motiv să te sperii.

Seara la culcare îi arătă despre oraş şi despre cei ce locuiau acolo. Nu se aştepta ca Lucy să înţeleagă – poate încerca doar să o facă să se obişnuiască cu ideea unor lucruri noi.

Odată aflată în oraş, Lucy arătă mult interes faţă de numărul mare de persoane care o înconjurau.

Felicitările celorlalţi privitoare la drăgălăşenia fetiţei trezeau o senzaţie de durere în sufletul lui Isabel.

Până şi doamna Mewett o mângâie pe micuţă sub bărbie când o întâlni într-o mercerie, unde ea venise să-şi cumpere un fileu de păr.

— Ah, copiii! Un adevărat dar de la Dumnezeu! comentă ea melancolică, iar Isabel rămase uimită, întrebându-se dacă nu cumva i se pare că a auzit aceste cuvinte.

Aproape imediat după ce sosi familia, Violet îi duse pe

toţi la studioul fotografic al lui Gutcher. Pe fundalul unui decor cu ferigi şi coloane greceşti se făcură fotografii: Lucy cu Tom şi Isabel, Lucy cu Bill şi Violet; şi Lucy singură cocoţată pe un fotoliu de nuiele. Ceru să le facă mai multe exemplare, pentru ca părinţii să ia o poză cu ei pe Ianus, câteva să li se trimită verilor, câteva să fie înrămate şi puse pe pian şi deasupra căminului.

— Trei generaţii de femei din familia Graysmark! exclamă Violet radiind de fericire în faţa pozei în care apărea ea cu Lucy pe genunchi, şezând lângă Isabel.

Era normal ca Lucy să aibă bunici care să o iubească din tot sufletul. Dumnezeu nu face greşeli, îşi spunea Isabel. Trimisese fetiţa acolo unde trebuie.

*

— Ah, Bill! Slavă Domnului! Slavă Domnului! îi spusese Violet soţului ei în seara când sosise tânăra familie.

— Da, ai dreptate, răspunsese Bill dând din cap grav, căci un gând nerostit îi preocupase pe amândoi.

Violet îşi văzuse ultima oară fiica în urmă cu trei ani, atunci când ea încă mai suferea de pe urma celui de al doilea avort. Atunci Isabel plânsese cu capul în poala mamei sale.

— Este în natura lucrurilor, îi spusese. Violet. Trebuie să tragi adânc aer în piept, să te ridici şi să mergi mai departe. Vor veni şi copiii, dacă Dumnezeu aşa a hotărât pentru tine. Ai răbdare. Şi roagă-te. Cel mai important lucru este să te rogi.

Şi totuşi nu-i spusese lui Isabel tot adevărul. Nu-i spusese cât de des văzuse mame purtându-şi copilul până la termen, prin arşiţa verii şi viscolul iernii, pentru ca apoi să-l piardă din cauza febrei tifoide sau a difteriei, şi cum acele mame împachetau cu grijă hăinuţele pentru ca să le poarte următorul copil, când o să-i vină bine. Şi se feri să-i vorbească despre situaţia stânjenitoare în care se afla

când trebuia să răspundă la întrebarea simplă: câţi copii aveţi? Naşterea unui copil *nu însemna decât* prima etapă dintr-o călătorie lungă şi plină de capcane. În casa aceasta, peste care tăcerea se aşternuse cu mulţi ani în urmă, Violet cunoştea mult prea bine toate lucrurile astea.

Violet Graysmark, respectabila soţie a respectabilului soţ. Care ştia cum să facă să nu-i intre moliile în dulapuri şi să nu-i invadeze buruienile florile din grădină. Care-şi curăţa trandafirii şi îi făcea să înflorească chiar şi în august. Al cărei caş, prins cu zeamă de lămâie, se vindea cel mai bine la întrunirile de la biserică şi a cărei reţetă de tartă cu fructe fusese inclusă în broşura Asociaţiei Gospodinelor. Este adevărat, ea îi mulţumea lui Dumnezeu în fiecare seară pentru darurile Sale. Dar uneori, după-amiaza, când soarele la asfinţit îmbrăca grădina verde în nuanţe cenuşii, iar ea curăţa cartofi în bucătărie, inima parcă-i stătea să plesnească de atâta durere adunată acolo. Când, la vizita anterioară, Isabel plânsese în poala ei, Violet ar fi vrut să jelească împreună cu ea, să-şi smulgă părul din cap de durere, să-i spună că nimic nu putea alina suferinţa pricinuită de pierderea primului născut: nici oamenii, nici banii, nici darurile pământului nu vor putea umple vreodată acest gol. Ar fi vrut să-i spună că mintea ţi se întunecă de atâta durere, că eşti gata să închei un târg cu Dumnezeu, să-i spui că eşti dispusă să faci orice sacrificiu, numai să-ţi dea înapoi acel copil.

Când Isabel adormise deja, iar Bill moţăia în faţa focului aproape stins, Violet se duse la şifonierul ei şi scoase de acolo o cutie veche de biscuiţi. Scotoci prin ea, dădu la o parte câteva monede vechi, o oglindă mică, un ceas, un portofel, până ce găsi un plic cu marginile zdrenţuite de timp, de gestul prea adesea repetat de a-l deschide. Se aşeză pe pat şi, la lumina gălbuie a lămpii, se apucă să citească textul scris stângaci, deşi îl ştia pe dinafară

cuvânt cu cuvânt:

Dragă doamnă Graysmark,

Sper să nu vă supăraţi că vă scriu: nu mă cunoaşteţi. Mă cheamă Eliza Parmenter şi locuiesc în Kent.

Acum două săptămâni am fost să-l văd pe băiatul meu care a fost rănit de un şrapnel. Era la Spitalul General nr. 1 din Stourbridge, iar eu am o soră care locuieşte în apropiere, aşa că am putut să-l vizitez în fiecare zi.

Să ştiţi că vă scriu pentru că într-o după-amiază a fost adus un soldat australian rănit care am înţeles că e fiul dumneavoastră, Hugh. Era în stare foarte gravă, era orb şi îşi pierduse un braţ, după cum ştiţi. Încă mai putea să spună câteva cuvinte şi vorbea cu mare drag de familia lui şi de casa părintească din Australia. Era un flăcău tare curajos. L-am văzut în fiecare zi şi, la un moment dat, doctorii trăgeau nădejde că o să scape cu viaţă, dar se pare că a făcut o infecţie şi s-a prăpădit.

Vreau doar să vă spun că i-am dus nişte flori (tocmai înfloriseră lalelele timpurii care sunt atât de frumoase) şi ţigări. Cred că se înţelegea bine cu Fred al meu. Ba chiar a mâncat dintr-o tartă cu fructe pe care am dus-o într-o zi şi i-a plăcut şi eu m-am bucurat mult. Eram acolo în dimineaţa când s-a prăpădit şi noi toţi trei i-am spus „Tatăl nostru” şi i-am cântat „Rămâi cu mine, Doamne”.

Doctorii au făcut tot ce au putut să-i aline durerea şi cred că n-a suferit prea mult la sfârşit. A venit şi un preot care i-a dat binecuvântarea.

Trebuie să vă spun că noi toţi preţuim marele sacrificiu pe care l-a făcut fiul dumneavoastră. A vorbit şi despre fratele lui, Alfie, şi mă rog ca el să se întoarcă acasă întreg şi sănătos.

Îmi pare rău că vă scriu aşa de târziu, dar, la o săptămână după băiatul dumneavoastră, s-a stins şi Fred al meu şi vă daţi seama că am avut o mulţime de lucruri

de făcut.

Toate gândurile bune şi rugăciunile
de la (d-na) Eliza Parmenter”

Hugh nu cunoştea lalelele decât din cărţile cu poze, îşi spuse Violet şi se bucură în sinea ei că măcar le atinsese şi le simţise forma. Se întrebă dacă lalelele acelea aveau miros.

Îşi aminti că, la câteva săptămâni după aceea, postaşul, cu un aer aproape vinovat, îi adusese un pachet învelit în hârtie cafenie, legat cu sfoară, adresat lui Bill. Era atât de tulburată, încât nici n-a citit ce scria pe formular – n-avea niciun motiv. Multe femei primiseră deja asemenea pachete – o mână de lucruri reprezentând viaţa fiilor lor.

Scrisoarea venită de la Melbourne suna astfel:

Domnule,

Vă trimitem alăturat, prin pachet cu confirmare de primire, bunurile ce au aparţinut decedatului soldat Graysmark nr. 4497, batalionul 128, sosite cu nava Themistocles*, menţionate în inventarul alăturat.*

V-aş rămâne recunoscător dacă mi-aţi certifica primirea în bune condiţii a prezentului pachet prin semnarea formularului de confirmare alăturat.

Cu stimă,
Maior J.M. Lean
Însărcinat cu evidenţa datelor

Pe o notiţă separată emisă de „*Depozitul de efecte militare Greyhound Road 110, Fulham, Londra SW*” erau enumerate articolele trimise. Citind lista, Violet remarcă un lucru: *oglindă de bărbierit*, *curea*, *trei monede de un penny*, *ceas de mână cu curea de piele*, *muzicuţă*. I se păru curios să găsească muzicuţa lui Alfie printre lucrurile lui Hugh. Se uită din nou la listă, la formulare, la scrisoare, la pachet şi citi numele cu atenţie. A.H. Graysmark. Nu H.A. Graysmark. Alergă în căutarea soţului ei.

— Bill, O, Doamne! Bill! strigă ea. Ce încurcătură îngrozitoare!

După un îndelung schimb de scrisori, după multe mesaje pe hârtie cu bordură neagră trimise de soţii Graysmark, se descoperi că Alfie murise la o zi după Hugh şi la numai trei zile după sosirea în Franţa.

Întrucât se înrolaseră împreună, cei doi fraţi purtau numere de identificare consecutive, lucru de care erau foarte mândri. Omul însărcinat cu trimiterea scrisorilor, care îl văzuse cu ochii lui pe Hugh în viaţă, pe o brancardă, când fusese trimis la spital, nu expediase telegrama de înştiinţare către serviciul „Morţi la datorie”, pentru A.H. Graysmark, considerând că este una şi aceeaşi persoană cu H.A. Graysmark. Violet aflase de moartea celui de al doilea fiu prin pachetul pe care-l ţinea acum în mână.

Îşi spusese atunci că o asemenea greşeală era uşor de făcut pe câmpul de luptă.

*

La vizita anterioară în casa copilăriei Isabel îşi amintise de atmosfera sumbră care cuprinsese totul după moartea fraţilor ei, cum dispariţia lor se întinsese peste existenţa mamei ei ca o umbră. Avea atunci paisprezece ani şi se dusese să caute într-un dicţionar. Ştia că o soţie care îşi pierde soţul devine *văduvă*. Un soţ care-şi pierde soţia e *văduv*. Dar dacă un părinte îşi pierde un copil, nu există niciun cuvânt care să descrie durerea lui. Părinţii rămân pur şi simplu „mama” şi „tata”, chiar dacă nu mai au un fiu sau o fiică. Ciudat lucru! Cât despre propriul ei statut, Isabel se întreba dacă ea mai este „soră”, de vreme ce iubiţii ei fraţi muriseră.

Totul arăta ca şi cum un proiectil lansat pe frontul din Franţa explodase în mijlocul familiei ei, formând acolo un crater pe care ea nu-l putea umple, nu-l putea face să dispară. Violet îşi petrecea zile în şir făcând ordine în

camerele fiilor ei, lustruind ramele de argint ale fotografiilor lor. Bill se făcuse mai tăcut. Când Isabel încerca să poarte o discuţie cu el, pe orice temă, el nu-i răspundea sau ieşea din cameră după două-trei propoziţii. Aşa ajunsese Isabel la concluzia că rostul ei este să nu le dea părinţilor ei niciun motiv de supărare sau îngrijorare. Ea era pentru ei premiul de consolare – ceea ce primiseră în locul băieţilor. Acum fericirea părinţilor ei îi arăta lui Isabel că făcuse bine când o păstrase pe Lucy. Dispăruseră toate umbrele care mai stăruiau în casă. Copila adusese alinare în viaţa mai multor persoane: a ei, a lui Tom şi a acestor doi oameni care se resemnaseră în faţa pierderii suferite.

La masa de Crăciun, Bill rostise o rugăciune şi, cu voce sugrumată de emoţie, îi mulţumise lui Dumnezeu că i-o dăruise pe Lucy. Mai târziu, la bucătărie, Violet îi mărturisise lui Tom că soţul ei parcă renăscuse de când primise vestea naşterii lui Lucy.

— A făcut minuni. Ca o băutură fermecată.

Rămase cu privirea pierdută spre hibiscusul roz care se vedea pe fereastră.

— Bill a acceptat greu vestea morţii lui Hugh, dar, când a aflat de Alfie, asta l-a dat gata. Mult timp a refuzat să creadă că este adevărat. Spunea că aşa ceva nu se putea întâmpla. Luni de zile a trimis scrisori într-o parte, în alta, peste tot, doar-doar se va dovedi că undeva e o greşeală. Într-un fel m-am bucurat, m-am simţit mândră de el. Dar erau atâtea familii în jurul nostru care îşi pierduseră mai mulţi fii. Eu ştiam că e adevărat. În sufletul meu ştiam. Până la urmă a renunţat. Şi-a pierdut orice nădejde. Violet trase adânc aer din piept. Dar acum, rosti ea ridicându-şi privirea şi zâmbind cuprinsă de uimire, este iarăşi cel de altădată, datorită lui Lucy. Poate o să ţi se pară caraghios, dar sunt sigură că fetiţa înseamnă pentru Bill la fel de mult

cât înseamnă pentru voi. I-a adus lumea înapoi. Înălţându-se pe vârfuri, îl sărută pe Tom pe obraz. Îţi mulţumesc.

În aceeaşi după-amiază, ceva mai târziu, în timp ce femeile spălau vasele, Tom stătea la umbră, afară pe iarbă, cu Lucy, iar fetiţa alerga în jurul lui, revenind iar şi iar să-i dea un pupic drăgăstos.

— Hei, mulţumesc, puişorule! chicoti Tom. Să nu mă mănânci!

Ea îl privi cu ochişorii care-i căutau pe ai lui ca o oglindă până ce el o strânse la piept şi începu să o gâdile.

— Ah, iată un tată desăvârşit! rosti o voce din spatele lui.

Tom se întoarse şi îl văzu pe socrul lui apropiindu-se.

— M-am gândit să vin să văd cum te descurci cu ea. Violet mereu spune că ştiu să mă ocup de toţi trei. Când rosti ultimele cuvinte, o umbră îi trecu peste chip. Apoi îşi reveni şi întinse mâinile spre fetiţă: Hai, vino la mine! Vino la bunicul! Vino şi trage-l de perciuni! Prinţesa mea!

Copila păşi cu paşi mărunţi până la el şi întinse braţele.

— Hopa, sus! zise el luând-o în braţe.

Ea întinse mâna spre ceasul din buzunarul vestei lui şi începu să-l tragă afară – o joacă pe care o inventase de când venise aici.

— Vrei să ştii cât e ceasul? zise Bill râzând şi începu ritualul cunoscut: deschise capacul ceasului şi îi arătă limbile. Ea îl închise imediat cu un pocnet şi i-l întinse bunicului ca să-l deschidă din nou.

Bătrânul făcu ceea ce i se cerea, spunându-i totodată lui Tom:

— Lui Violet îi e destul de greu.

— Ce anume, Bill? întrebă Tom scuturându-şi iarba de pe pantaloni.

— Păi, viaţa fără Isabel, iar acum şi fără asta mică... Făcu o pauză, apoi continuă: Cu siguranţă ţi-ai putea găsi

ceva de lucru în Parageuse... Doar ai făcut o facultate, ce naiba...

Tom se lăsă de pe un picior pe celălalt fără să zică nimic.

— Ei, ştiu şi eu cum se spune... cine a fost o dată paznic de far rămâne toată viaţa paznic de far.

— Aşa se spune, consimţi Tom.

— Şi e adevărat?

— Într-o oarecare măsură.

— Dar ai putea să pleci? Dacă chiar ai vrea?

Tom se gândi înainte de a răspunde.

— Ştii, Bill, un om ar putea pleca şi de lângă nevastă dacă îşi pune în gând. Ceea ce nu înseamnă ca ar fi un lucru bun.

Bill se uită la el.

— Nu prea e corect, după ce ai fost instruit, după ce ai căpătat experienţă, să-i laşi baltă. Şi, cu timpul, te obişnuieşti. Privi cerul, cugetă şi continuă: Acolo e locul meu. Iar lui Isabel îi place foarte mult.

Copilul întinse braţele spre Tom, iar el o luă şi o puse pe şold într-un gest reflex.

— Ai mare grijă de fetele mele. Asta vreau să spun.

— Fac tot ce-mi stă în putinţă. Îţi promit.

*

În a doua zi de Crăciun la Partageuse cea mai importantă manifestare era târgul de la biserică.

Aduna laolaltă localnici şi oameni veniţi de departe; fusese iniţiat cu mult timp în urmă de o persoană cu spirit comercial care intuise că e o zi potrivită pentru strângerea de fonduri, căci nimeni nu putea recurge la scuza că e ocupat şi nu poate veni. Şi, cum era şi zi de Crăciun, nimeni nu avea vreo scuză să nu se arate generos.

Pe lângă faptul că se vindeau prăjituri şi bomboane, borcane cu gem care uneori plesneau în soarele arzător,

evenimentul era renumit şi pentru întrecerile sportive sau alte manifestări mai noi: cursa cu oul ţinut în lingură, alergarea în trei picioare, alergarea în sac – toate erau specifice acestei zile. Se mai păstra şi doborârea nucilor de cocos cu mingea, dar se renunţase, după război, la tragerea la ţintă cu puşca din cauză că noile deprinderi ale bărbaţilor ar fi dus organizatorii la faliment.

La întreceri se putea înscrie oricine, iar participanţii se înşirau fără nicio regulă. Familiile se distrau de minune, chiftelele şi cârnaţii se prăjeau deasupra unui butoi mare şi se vindeau cu şase penny bucata. Tom, Isabel şi Lucy stăteau pe o pătură la umbră, mâncau cornuri umplute cu cârnaţi, iar Lucy îşi rupea în bucăţele porţia ei şi o desfăcea pe o farfurie.

— Fraţii mei erau nişte alergători neîntrecuţi, spuse Isabel. De multe ori câştigau cursa de alergare în trei picioare. Şi cred că mama mai are şi acum cana pe care am primit-o odată ca premiu pentru alergarea în sac.

— Ar trebui să o iei cu tine pe Ianus, zise Tom zâmbind. N-am ştiut că m-am însurat cu o campioană la atletism.

Ea îl lovi uşurel în glumă peste braţ.

— Te pun la curent cu legendele familiei Graysmark. Apoi se ridică în picioare. Ar trebui să mă duc să văd dacă mama are nevoie de ajutor la standul de prăjituri. Mă întorc imediat, zise ea şi se îndreptă spre şirul de mese situat ceva mai departe.

Tom era atent la farfuria din care resturile de mâncare fărâmiţată de Lucy riscau să dea pe afară, când un băiat cu o cocardă în piept se apropie de el. Ţinea în mâini un carneţel şi un creion.

— Scuzaţi-mă, vă rog. E copilul dumneavoastră?

— Poftim? întrebă Tom speriat.

— Vă întrebam dacă e copilul dumneavoastră.

— Păi... eu... este...

Tom nu reuşi să rostească decât câteva cuvinte incoerente.

Probabil băiatul trase concluzia că Tom nu e tocmai zdravăn la cap, aşa că se întoarse către Isabel care revenise.

— E copilul dumneavoastră, doamnă?

Isabel se încruntă o clipă, apoi, înţelegând întrebarea, încuviinţă din cap.

— E fetiţa noastră. Cauţi participanţi pentru întrecerea taţilor?

— Exact. Întorcându-se spre Tom, se pregăti să noteze numele pe hârtie: Cum vă numiţi?

Tom o privi din nou pe Isabel, dar pe faţa ei nu se citea nici urmă de stânjeneală.

— O să dictez eu numele, dacă tu l-ai uitat, îl necăji ea.

Tom se uită în continuare la ea stăruitor, aşteptând ca ea să-i înţeleagă îngrijorarea, dar zâmbetul ei rămase neschimbat. În cele din urmă el spuse:

— Alergarea nu e punctul meu forte.

— Dar toţi taţii s-au înscris în cursă, spuse băiatul întâmpinând evident primul refuz.

— N-aş trece nici măcar de calificări, adăugă Tom, alegându-şi cu grijă cuvintele.

Pe când băiatul se îndepărtă, Isabel şopti:

— Nu te necăji, Lucy. O să mă înscriu eu în cursa mamelor. Măcar unul dintre părinţii tăi e dispus să se facă de râs de dragul tău.

Însă cuvintele ei nu-l făcură pe Tom să zâmbească.

*

Doctorul Sumpton se spălă pe mâini în timp ce Isabel se îmbrăca în spatele paravanului. Îşi ţinuse promisiunea pe care i-o făcuse lui Tom de a se duce la doctor când vor ajunge la Partageuse.

— Din punct de vedere mecanic, totul este în regulă,

zise doctorul.

— Şi atunci? Care-i cauza? Sunt bolnavă?

— Absolut deloc. E doar o schimbare în viaţa ta, răspunse doctorul în timp ce îşi nota ceva în caiet. Ai noroc că ai deja un copil, n-o să-ţi fie aşa de greu ca altor femei la care menopauza se instalează atât de neobişnuit de devreme. Cât despre celelalte simptome, mă tem că n-ai altă soluţie decât să le accepţi şi să rabzi. Într-un an şi ceva o să-ţi treacă. Aşa merg lucrurile. Îi zâmbi poznaş: Şi apoi, e şi o parte bună în asta – scapi de toate belelele lunare. Unele femei te-ar invidia.

Întorcându-se spre casă, Isabel se strădui să-şi stăpânească plânsul. O avea pe Lucy şi îl avea pe Tom, pe când alte femei îi pierduseră pe cei dragi. Ar fi fost o dovadă de lăcomie din partea ei să-şi dorească mai mult.

*

Peste câteva zile Tom semnă documentele pentru o perioadă de încă trei ani. Ofiţerul zonal care venise de la Fremantle pentru a se ocupa de formalităţi urmări din nou cu mare atenţie felul în care scrie şi semnează Tom şi compară noile documente cu cele iniţiale. Cel mai mic semn care ar trăda faptul că-i tremura mâna ar face să nu i se mai permită reîntoarcerea pe insulă. Cazurile de otrăvire cu mercur erau destul de frecvente: dacă erau depistate din timp, în etapa în care apărea doar tremurul mâinii, atunci se putea evita să fie trimis la post un paznic care, până la expirarea termenului, ar înnebuni de tot.

Capitolul 15

Botezul lui Lucy, programat iniţial după sosirea lor, se

amânase din cauză că pastorul Norkells avusese o lungă perioadă de „indispoziţie”. În cele din urmă avu loc în ultima zi, înainte de plecarea lor înapoi spre Ianus, la începutul lui ianuarie. În dimineaţa aceea toridă, Ralph şi Hilda merseră la biserică odată cu Tom şi Isabel. Singurul loc umbrit în care puteau aştepta să se deschidă uşile bisericii era sub un pâlc de eucalipţi, lângă pietrele funerare.

— Să sperăm că Norkells n-a dat-o iar pe băutură, zise Ralph.

— Hai, Ralph, ce naiba! exclamă Hilda. Apoi, pentru a schimba subiectul, zise, arătând spre o piatră funerară nouă, aflată la câţiva paşi: Ce păcat!

— Ce spui, Hilda?

— Bietul copilaş... să se înece odată cu tatăl lui! Bine că măcar le-au spus în sfârşit o cruce.

Isabel îngheţă. O clipă se temu că o să leşine, toate zgomotele din jurul ei se stinseră, apoi năvăliră asurzitor asupra ei. Îi înţepeni gâtul şi i se tăie răsuflarea încercând să priceapă ce scrie cu litere de aur pe piatra funerară: *Spre veşnica pomenire a lui Franz Johannes Roennfeldt, preaiubitul soţ al lui Hannah, şi a nepreţuitei lor fiice, Grace Ellen, mutaţi la Domnul.* Sub aceste cuvinte mai scria: *Zelig sind die da Leid tragen.* La baza monumentului erau flori proaspete. Având în vedere căldura de afară, foarte probabil fuseseră puse acolo cu mai puţin de o oră în urmă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Isabel, simţind că-i amorţesc mâinile şi picioarele.

— Ceva îngrozitor, răspunse Ralph dând din cap. E vorba de Hannah Potts.

Isabel recunoscu numele imediat, dar, judecând după expresia lui Tom, pentru el numele nu însemna nimic.

— Septimus Potts, poreclit „purcoi de bani”. Cel mai

bogat om din zonă. A venit de la Londra cu vreo cincizeci de ani în urmă. Era orfan. S-a îmbogăţit din cherestea. Nevasta i-a murit şi l-a lăsat cu două fete mici. Cum o chema pe cealaltă fată, Hilda?

— Gwen. Hannah este cea mare. Amândouă au făcut şcoli înalte, la pension în Perth.

— Pe urmă, acum câţiva ani, Hannah a plecat şi s-a măritat cu un neamţ... Bătrânul Potts nici n-a mai vrut să audă de ea după aia. Nu i-a mai dat niciun ban. Trăiau într-o căsuţă veche pe lângă staţia de pompare a apei. Bătrânul s-a mai îmblânzit când s-a născut copilul. În fine, de Ziua Forţelor Armate, acum vreo doi ani, a fost un mic scandal...

— Lasă asta acum, Ralph, zise Hilda încercând să-l avertizeze din priviri.

— Le povesteam doar...

— Chiar nu e nici locul, nici momentul potrivit. Hilda se întoarse spre Isabel: Pe scurt, Frank Roennfeldt s-a certat cu oamenii de prin partea locului, a sărit într-o barcă, împreună cu copilul... Ce să spun, oamenii s-au luat de el pentru că era neamţ. Sau aşa era privit de cei de aici. N-are rost să vorbim despre asta tocmai azi, în ziua botezului. Totul ar trebui dat uitării.

Ascultând povestea, Isabel aproape că încetase să mai respire şi acum trase adânc aer în piept fără să vrea, căci corpul ei avea nevoie de aer.

— Da, ştiu, zise Hilda arătând că-i înţelege reacţia. Şi lucrurile au mers tot mai rău...

Tom îi aruncă o privire scurtă lui Isabel, ochii parcă-i ieşiseră din orbite, iar pe buza de sus îi apăruseră broboane de sudoare. Se întreba dacă ceilalţi vedeau în ce ritm nebunesc îi bate inima.

— Ei, şi omul nu era un marinar prea grozav, continuă Ralph. Avea şi inima slabă încă din copilărie – nu era în

stare să ţină piept curenţilor de pe-aici. A izbucnit furtuna şi nici că i-a mai văzut cineva vreodată. Probabil că s-au înecat. Bătrânul Potts a oferit o recompensă de o mie de guinee pentru orice informaţie! Ralph clătină din cap gânditor. Suma asta ar fi scos şi din gaură de şarpe pe oricine ar fi ştiut ceva. M-a bătut gândul şi pe mine să încerc să-i caut! Să nu mă-nţelegeţi greşit, nu mă prăpădesc de dragul nemţilor. Dar copilul... Avea doar câteva luni. Copilul n-avea nicio vină. Sufleţel nevinovat!

— Biata Hannah nu şi-a revenit nici până azi, oftă Hilda. Abia acum câteva luni a convins-o taică-su să le pună o cruce. Se opri îngândurată, trăgându-şi mănuşile. E incredibil ce-ţi poate aduce viaţa! S-a născut pe un purcoi de bani, s-a dus la Universitatea din Sidney şi şi-a luat acolo o diplomă, nu mai ştiu în ce domeniu, s-a măritat din dragoste... iar acum, dacă o vezi, câteodată umblă brambura pe străzi, de-ai zice că nici n-are unde locui.

Isabel îngheţase de tot, căci florile de lângă mormânt îşi râdeau de ea şi o ameninţau cu prezenţa mamei pe undeva, pe-aproape. Se sprijini de un copac, ameţită.

— Te simţi bine, draga mea? o întrebă Hilda, îngrijorată de schimbarea pe care o vedea pe faţa lui Isabel.

— E doar din cauza căldurii. O să-mi revin imediat.

Uşile grele din lemn de eucalipt se deschiseră brusc şi preotul ieşi din biserică.

— Sunteţi gata pentru ziua cea mare? întrebă el clipind în lumina soarelui.

*

— Trebuie să le spunem adevărul! Acum! Contramandează botezul...

Tom îi vorbi cu glas scăzut, tensionat, când ajunse cu Isabel în sacristie, în timp ce Bill şi Violet le-o prezentau oaspeţilor din biserică pe nepoata lor.

— Nu putem face una ca asta, Tom! Respira cu

dificultate, palidă la faţă. E prea târziu! rosti ea, incapabilă să-şi ascundă panica.

— Trebuie să îndreptăm lucrurile! Trebuie să le spunem oamenilor *acum*!

— Nu putem! Ameţită încă, îşi căuta argumente. Nu-i putem face asta lui Lucy. În afară de noi, nu are alţi părinţi. Şi apoi, ce să spunem? Că brusc ne-am adus aminte că, de fapt, noi nu avem copil? Chipul i se întunecă. Şi cum rămâne cu cadavrul bărbatului? Lucrurile au mers deja prea departe.

Trase adânc aer în piept ca să-şi controleze ritmul respiraţiei. Instinctul îi spunea că trebuie să câştige timp. Era prea năucită, prea speriată pentru a mai face altceva. Încercă să vorbească calm.

— O să discutăm mai târziu despre asta, acum trebuie să facem botezul.

O rază de soare căzu pe ochii verzi ai lui Isabel, iar Tom citi în ei frica... Când ea făcu un pas spre soţul ei, el se trase înapoi atât de iute, de parcă ar fi fost doi magneţi care se resping.

Paşii preotului care se apropia răsunară peste murmurul glasurilor celor din biserică. Capul lui Tom era un vârtej. „Când vom fi bolnavi şi când vom fi sănătoşi. La bine şi la greu.” Cuvintele jurământului rostit cu ani în urmă chiar în această biserică îi răsunau în minte ca bubuitul unui tunet.

— Sunt gata, rosti preotul radiind de fericire.

*

— A mai fost botezat acest copil? îşi începu pastorul Norkells ritualul pe care îl cunoştea atât de bine, încât probabil îl învăţase pe dinafară.

Cei strânşi în jurul cristelniţei răspunseră: „Nu”. Alături de Tom şi Isabel stăteau Ralph, în calitate de naş, şi Freda, verişoara lui Isabel, în calitate de naşă.

Naşii ţineau lumânări în mâini şi răspundeau la întrebările preotului:

— În numele acestui copil, te lepezi de Satana şi de toate lucrurile lui...

— Mă lepăd, răspundeau naşii în cor.

În timp ce cuvintele răsunau între pereţii de gresie ai bisericii, Tom îşi privea pantofii lustruiţi şi se gândea la băşica pe care i-o făcuseră la călcâi şi care îl ardea.

— Te uneşti cu Hristos?

— Mă unesc.

La fiecare dintre angajamente, Tom îşi mişca piciorul, pielea tare a pantofului îl rănea, iar el se afunda în durere. Inima i se zbătea în piept.

Lucy părea fermecată de culorile ce se revărsau prin vitraliile bisericii, iar Isabel se gândi, în ciuda tulburării care o stăpânea, că fetiţa nu mai văzuse niciodată culori atât de strălucitoare.

— Dumnezeu cel milostiv îngăduie ca Adam cel din vechime să piară din inima acestui copil, pentru ca făptura cea nouă să se nască în el.

Tom se gândi la mormântul fără cruce de pe Ianus. Chipul lui Frank Roennfeldt îi răsări în minte, aşa cum îl văzuse când îl acoperise cu prelata – absent, inexpresiv, lăsându-l pe Tom să se acuze singur.

Afară, vocile copiilor care jucau crichet în curtea bisericii străpungeau aerul cu ţipete şi întrebări, „ce-a fost asta?”. În biserică, Hilda Addicott, aşezată pe a doua banchetă, îi şopti vecinei de lângă ea:

— Ia te uită, Tom are lacrimi în ochi. Omul ăsta are un suflet tare sensibil. Te uiţi la el şi vezi că-i cât un munte, dar are un suflet tare sensibil.

Norkells luă copilul în braţe şi se adresă naşilor Ralph şi Freda:

— Cum se va numi copilul acesta?

— Lucy Violet, răspunseră ei.

— Lucy Violet. Te botez în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, rosti preotul şi turnă puţină apă pe creştetul fetiţei, care scoase un ţipăt de nemulţumire acoperit imediat de imnul „Domnul este păstorul meu” cântat de doamna Rafferty la bătrâna orgă de lemn.

Înainte ca slujba să se termine, Isabel se scuză, ieşi în grabă şi se duse la toaleta de la capătul grădinii. În construcţia mică, din cărămidă, aerul era încins ca într-un cuptor; ea alungă muştele ce roiau acolo, se aplecă şi vomită violent. O şopârlă agăţată de zid o privi în tăcere. Când Isabel trase apa, şopârla se căţără pe acoperişul de tablă, la loc sigur. Când reveni lângă părinţii ei, Isabel şopti: „M-am deranjat la stomac”, înainte ca mama ei să apuce să o întrebe ceva. Întinse braţele să primească fetiţa şi o strânse atât de tare, încât copila îşi puse mânuţele pe pieptul ei şi o împinse ca să se elibereze puţin.

La petrecerea organizată la Palace Hotel, Bill şedea la masă lângă Violet, care îşi pusese bluza albastră de şifon cu guler alb de dantelă. Corsetul o strângea şi o durea capul din cauza cocului în care îşi strânsese părul. Cu toate acestea, era ferm hotărâtă să nu lase nimic să-i strice această zi – botezul primului şi, din câte înţelesese de la Isabel, singurul lui ei nepot.

— Tom nu prea este în apele lui, nu crezi, Vi? El nu e mare băutor şi totuşi azi a ţinut-o numai pe whisky. Apoi Bill ridică din umeri, vrând parcă să se liniştească singur: Poate stropeşte şi el creştetul copilului.

— Cred că e şi el emoţionat... e aşa o zi mare! Nici Isabel nu e prea bine, iar o supără stomacul.

Stând la bar, Ralph îi spuse lui Tom:

— Copila asta a schimbat-o cu totul pe nevastă-ta. Parcă-i altă femeie.

Tom îşi învârtea întruna paharul gol în mâini.

— A scos la iveală o altă latură a ei.

— Când mă gândesc cum era când a pierdut copilul...

Tom tresări imperceptibil, dar Ralph continuă:

— ... prima dată. Parcă era o stafie când am venit pe Ianus şi am văzut-o. Iar a doua oară era şi mai rău.

— Da, au fost momente grele pentru ea.

— Ei, după cum se vede, până la urmă Dumnezeu e milostiv, zâmbi Ralph.

— Oare chiar aşa să fie, Ralph? Nu poate fi milostiv cu toată lumea, nu? N-a fost la fel de milostiv cu neamţul cum a fost cu noi...

— Ce tot spui acolo, mai băiete? Cu voi a fost milostiv. Mulţi oameni ar fi gata să-şi sacrifice braţul drept ca să aibă ce ai tu, o nevastă grozavă şi un copil.

Tom îşi lărgi nodul de la cravată şi îşi descheie cămaşa – barul devenise deodată sufocant.

— Te simţi bine, prietene? întrebă Ralph.

— E înăbuşitor aici. Cred că o să ies, să fac câţiva paşi.

Dar nici afară nu era mai bine. Aerul parcă era o masă compactă, precum sticla topită, care, în loc să-l ajute să respire, îl sufoca şi mai tare.

Dacă ar reuşi să stea de vorbă doar cu Isabel, să discute calm... lucrurile s-ar putea aranja cumva, s-ar putea pune pe un făgaş bun. Îşi îndreptă umerii, trase adânc aer în piept să se întoarse încet în hotel.

*

— Doarme dusă, zise Isabel închizând uşa dormitorului unde culcase fetiţa, între perne, ca să nu se întoarcă şi să cadă din pat. A fost aşa de cuminte azi. Cât a fost slujba de lungă, cu atâţia oameni în jurul ei. A plâns doar puţin când i-a turnat apă pe creştet.

Glasul ei nu mai avea acel tremur care apăruse după ce ascultase povestea Hildei.

— E un îngeraş, spuse Violet zâmbind. Nu ştiu ce-o să ne facem după ce-o să plece mâine.

— Ştiu, dar promit să vă scriu şi să vă dau veşti despre ea, răspunse Isabel oftând. Cred că ar fi bine să ne culcăm. Mâine trebuie să ne sculăm în zori să prindem vaporul. Vii, Tom?

Tom răspunse dând scurt din cap şi se ridică.

— Noapte bună, Violet. Noapte bună, Bill.

Ieşi lăsându-i pe cei doi să-şi vadă de un puzzle la care lucrau şi intră în dormitor după Isabel.

Era primul moment în care erau singuri în ziua aceea şi, de îndată ce închise uşa, Tom întrebă:

— Când le spunem?

Avea trăsăturile aspre, umerii încordaţi.

— Nu le spunem, răspunse Isabel în şoaptă, hotărât.

— Cum adică?

— Trebuie să ne gândim, Tom. Ne trebuie timp. Mâine plecăm. Dacă vorbim acum o să se dezlănţuie iadul pe pământ, iar tu trebuie să te întorci la slujbă chiar mâine-noapte. O să cântărim ce avem de făcut după ce ne întoarcem pe Ianus. Nu avem voie să luăm hotărâri pripite pe care să le regretăm mai târziu.

— Izz, în oraşul ăsta e o femeie care crede că i-a murit copilul când, de fapt, copilul trăieşte. Şi care nu ştie ce s-a întâmplat cu soţul ei. Numai Dumnezeu ştie prin ce-a trecut. Cu cât punem capăt mai curând suferinţei ei...

— Totul ne-a lovit atât de brusc! Trebuie să luăm o hotărâre corectă, ţinând cont nu doar de Sarah Potts, ci şi de Lucy. Te rog, Tom. Niciunul dintre noi nu este capabil să gândească aşa cum trebuie în momentul ăsta. Să luăm lucrurile pe îndelete. Hai să încercăm să ne odihnim puţin, acum se face dimineaţa.

— O să mă culc mai târziu, zise Tom. Simt nevoia să iau o gură de aer – şi ieşi încet pe veranda din spate, fără să ia

în seamă faptul că Isabel îl implora să nu plece.

Afară era ceva mai răcoare, iar Tom se aşeză pe un scaun de nuiele şi îşi lăsă capul în mâini. Prin fereastra bucătăriei auzea zornăitul pieselor de puzzle pe care Bill le punea la loc în cutia de lemn.

— Isabel îşi doreşte tare mult să se întoarcă pe Ianus. Zice că nu se mai simte în largul ei unde e lume multă, spuse Bill închizând capacul cutiei. Dar pe-aici, pe lângă Perth, e cam greu să găseşti lume multă adunată.

Violet potrivea fitilul lămpii cu petrol.

— De fapt, a fost totdeauna cam agitată, comentă ea. Fie vorba-ntre noi, cred că vrea să o ţină pe Lucy numai pentru ea. Total dedicată copilului. O mamă desăvârşită! O să fie cam prea multă linişte pe-aici după ce-o pleca asta mică! oftă ea.

Bill o cuprinse pe după umeri.

— Îţi trezeşte amintiri, nu-i aşa? Mai ţii minte cum erau Hugh şi Alfie când erau mici? Grozavi mai erau! Chicoti, apoi continuă: Mai ţii minte cum a fost când au închis pisica în dulap câteva zile? Ştiu că nu e acelaşi lucru, zise el după ce făcu o pauză, ştiu, dar... ce mai, să fii bunic e aproape la fel de bine. Aproape la fel de bine cum ar fi dacă i-am avea din nou pe băieţi.

Violet aprinse lampa şi spuse:

— A fost o vreme când nici nu credeam că o să putem rezista, Bill. Nu credeam că vom mai trăi vreodată zile fericite. Stinse chibritul. Ce dar de la Dumnezeu, în sfârşit!

Aşeză abajurul şi o porni înainte spre dormitor.

Cuvintele răsunau în mintea lui Tom, afară, în aerul încărcat de miros de iasomie, pentru care disperarea lui nici nu exista.

Capitolul 16

Când ajunseră înapoi pe Ianus, în prima noapte, vântul urla în jurul farului şi se repezea în geamurile ce ocroteau lampa căutând parcă un punct slab. După ce Tom aprinse felinarul, se întoarse cu gândul iar şi iar la discuţia pe care o avusese cu Isabel de îndată ce vasul de aprovizionare plecase.

Ea se arătase de neînduplecat.

— Nu putem schimba nimic din ceea ce am făcut, Tom. Crezi că eu n-am încercat să găsesc o soluţie? întrebă ea strângând la piept o păpuşă pe care o luase de pe jos. Lucy e un copil fericit, sănătos. Dacă ar fi să o smulgem de aici... ah, Tom, ar fi îngrozitor! Aşeza cearşafurile într-o comodă, se mişca întruna între coşul cu rufe şi dulap. Că o fi bine sau o fi rău, ce-am făcut am făcut, Tom. Lucy te adoră şi tu o adori pe ea şi nu ai dreptul s-o lipseşti de prezenţa unui tată iubitor.

— Şi cum rămâne cu mama ei iubitoare? Afurisita aia de mamă care încă *trăieşte*? Cum poate fi ăsta un *lucru drept*, Izz?

Isabel se aprinse la faţă.

— Şi tu crezi că e un *lucru drept* faptul că noi am pierdut trei copii? Crezi că e drept faptul că Alfie şi Hugh zac în pământ la mii de kilometri de aici, în timp ce tu ai scăpat fără nicio zgârietură? Sigur că nu e drept, Tom, chiar deloc! Nu putem decât să luăm ce ne oferă viaţa!

Îl atinsese în punctul cel mai vulnerabil. În toţi aceşti ani nu reuşise să scape de sentimentul că a trişat – nu în sensul că a înşelat moartea, ci că şi-a înşelat camarazii, că a scăpat nevătămat pe socoteala lor, deşi logica îi spunea că a fost doar o chestiune de noroc, şi de o parte şi de cealaltă. Isabel băgă de seamă că l-a rănit pe Tom cu

vorbele ei şi-şi îndulci tonul:

— Tom, trebuie să facem ce este drept... pentru Lucy.

— Izzy, te rog, fii rezonabilă. Trebuie să facem...

Ea i-o reteză scurt:

— Nu vreau să mai aud niciun cuvânt, Tom. Singurul lucru pe care trebuie să-l facem este să iubim acest copil aşa cum merită. Şi niciodată, niciodată, să nu-l facem să sufere!

Ieşi din cameră strângând păpuşa în mână.

Acum, privind oceanul, furios şi acoperit de spuma albă, Tom simţi că îl cuprinde întunericul din toate părţile. Linia care despărţea oceanul de cer era tot mai greu de distins, iar lumina se împuţina de la o clipă la alta. Barometrul era în scădere. Va fi furtună peste noapte. Verifică clanţa uşii care dădea spre platforma exterioară şi privi lumina care se rotea neîntrerupt, imperturbabil.

*

În seara aceea, în timp ce Tom îşi făcea treaba la far, Isabel şedea lângă pătuţul lui Lucy şi aştepta ca ea să adoarmă. Trecuse greu prin ziua aceea, iar gândurile i se roteau ca un vârtej în jurul discuţiei pe care o avuseseră, întocmai ca furtuna ce stătea să izbucnească. Acum îi cânta lui Lucy, aproape în şoaptă, cântecelul pe care i-l ceruse fetiţa: „*Către sud vântul bătea, bătea, bătea...*”Glasul ei abia mai reuşea să urmărească linia melodică. „*Am rămas lângă far când ne-am despărţit. Şi noaptea m-a prins lângă marea-nspumată. Şi barca iubitului meu a pierit...*”

Când Lucy adormi în cele din urmă, îi luă dintre degete cochilia trandafirie pe care o strânsese în mână. Starea de greaţă care o încercase prima oară lângă piatra funerară persista şi se luptă să o stăpânească urmărind cu degetul spirala înscrisă pe cochilie, căutând să-şi găsească alinare în perfecţiunea ei netedă, în echilibrul proporţiilor ei.

Făptura care o crease pierise de mult şi lăsase în urmă doar această sculptură. Apoi îi trecu prin minte gândul amar că şi soţul lui Hannah Potts lăsase în urmă o sculptură vie, această fetiţă.

Lucy îşi ridică în somn mânuţa deasupra capului şi se încruntă uşor, iar degetele ei se strânseră în jurul cochiliei care nu mai era acolo.

— N-am să dau voie nimănui să-ţi facă rău, dragostea mea. Îţi promit că o să am grijă să fii totdeauna în siguranţă, murmură ea.

Apoi făcu un lucru pe care nu-l mai făcuse de câţiva ani. Se lăsă în genunchi şi-şi plecă fruntea.

— Doamne, nu pot spera să înţeleg vreodată tainele Tale. Pot doar să încerc să fiu vrednică de misiunea pe care mi-ai încredinţat-o. Dă-mi puterea să merg mai departe. Preţ de o clipă o copleşi îndoiala, o străbătu ca un tremur, apoi reuşi să-şi găsească ritmul respiraţiei. Hannah Potts... Hannah *Roennfeldt*..., rosti ea adoptând noul nume, ... este şi ea în siguranţă în mâinile Tale. Ştiu asta. Dăruieşte-ne pacea. Tuturor.

Ascultă vuietul vântului de afară, vuietul oceanului, şi simţi că depărtarea îi readuce acel sentiment de siguranţă pe care îl pierduse în ultimele zile. Puse cochilia în pătuţ pentru ca Lucy să o poată găsi de îndată ce se trezeşte şi ieşi încet din cameră ceva mai întărită în hotărârea ei.

*

Pentru Hannah Roennfeldt, ziua de luni care urmase după botez, în ianuarie, a fost o zi crucială.

Când s-a dus la cutia de scrisori s-a aşteptat să o găsească goală: o verificase şi cu o zi înainte, asta făcea parte dintr-un ritual pe care şi-l construise, ca să-şi umple timpul, în lunile care trecuseră din seara aceea cumplită a Zilei Forţelor Armate. Mai întâi trecea pe la poliţie, uneori doar ca să pună din priviri o întrebare, la care agentul

Harry Garstone îi răspundea tot pe tăcute, făcându-i printr-o mişcare a capului un semn care-i spunea „Nu”. Când ea ieşea, agentul Lynch, colegul lui, uneori făcea un comentariu: „Biata femeie! Închipuie-ţi, să ajungă să...”, dădea din cap şi se întorcea la hârtiile lui. În fiecare zi Hannah se ducea într-un alt punct de pe plajă în căutarea unui semn, unui indiciu – resturi de lemn aduse de valuri, o bucată de fier din locaşul vâslei.

Scotea din buzunar o scrisoare către soţul şi fiica ei. Uneori mai punea în plic şi altceva – un articol decupat din ziar care anunţa sosirea circului în oraş, o poezie pentru copii scrisă de ea, de mână, şi împodobită cu desene colorate. Arunca plicul în valuri sperând că cerneala care se prelingea de pe foaie va ajunge cumva, într-un ocean sau în celălalt, la cei dragi ei.

În drum spre casă trecea pe la biserică şi se aşeza tăcută pe ultima banchetă, lângă statuia sfântului Iuda. Uneori rămânea acolo până când eucalipţii îşi întindeau umbrele lungi peste vitralii, iar lumânările se transformau în grămăjoare reci de ceară întărită. Aici Frank şi Grace continuau să trăiască atâta timp cât ea stătea la umbră. Când nu mai avea încotro, se întorcea acasă şi deschidea cutia poştală numai atunci când simţea că e în stare să dea piept cu dezamăgirea tăcută care o aştepta acolo.

Timp de doi ani trimisese scrisori în toate locurile posibile – spitale, autorităţi portuare, misiuni religioase care străbăteau mările, către oricine i-ar fi putut da de veste că ar fi văzut ceva –, dar primise doar promisiuni amabile că o vor înştiinţa dacă vor afla ceva nou despre soţul ei dispărut împreună cu fetiţa lor.

Dimineaţa aceea de ianuarie era deosebit de caldă, coţofenele îşi lansau chemările în ritm de cascadă – semnalele lor parcă se revărsau în valuri peste eucalipţi, sub cerul de un albastru albicios.

Hannah parcurse ca într-o transă poteca de numai câţiva metri, pavată cu dale, ce lega veranda de poartă. Încetase de mult să mai observe florile – gardenii şi iasomie – şi mângâierea pe care i-o oferea parfumul lor dulce, molcom. Uşiţa ruginită a cutiei de scrisori scârţâi când o deschise anevoie – nici ea nu-şi mai dorea să se deschidă, obosise, întocmai ca Hannah. Înăuntru era un petic alb. Hannah clipi. O scrisoare.

Un melc lăsase deja o urmă fină pe suprafaţa hârtiei ale cărei margini perforate arătau ca un filigran tivit în culorile curcubeului: o astfel de urmă traversa un colţ al scrisorii. Pe plicul pe care nu era niciun timbru, scrisul era îngrijit şi ferm.

Aduse scrisoarea în casă şi o puse pe masa din salon, astfel încât lemnul o încadră cu o ramă lustruită. Rămase cu ochii la ea o bună bucată de vreme, apoi luă cuţitul cu mâner de sidef pentru scrisori şi deschise plicul cu mare atenţie să nu rupă ceea ce era în interior.

Scoase de acolo un mesaj scurt scris pe o singură bucată de hârtie.

„*Nu vă faceţi griji pentru ea. Copila e bine. E iubită, nu duce lipsă de nimic şi aşa va fi mereu.*

Soţul dumneavoastră se odihneşte în pace în mâinile Domnului. Sper ca aceasta să vă aducă alinare.

Rugaţi-vă pentru mine."

Era întuneric în casă, draperiile groase erau trase pentru a stăvili arşiţa cumplită. Greierii ţârâiau în via de pe veranda din spate atât de tare, încât Hannah simţi că-i vuiesc urechile.

Examină scrisul. Cuvintele se compuneau sub ochii ei, dar nu reuşea să le descâlcească. Inima îi bătea lovind parcă în plămâni şi ea se lupta să respire. Aproape că se aşteptase, atunci când deschisese plicul, ca scrisoarea să dispară de sub ochii ei – i se mai întâmplase aşa ceva: o

zărise pe Grace pe stradă, prinsese pentru o clipă o fărâmă din costumaşul ei roz, pentru ca apoi să-şi dea seama că este doar un pachet de aceeaşi culoare sau fusta unei femei; zărise o siluetă de bărbat despre care ar fi putut jura că este a soţului ei, chiar se dusese şi-l trăsese de mânecă, pentru ca apoi să o întâmpine uimirea de pe chipul unei persoane care nu semăna câtuşi de puţin cu el.

— Gwen! Gwen, poţi să vii puţin până la mine?

O strigase să vină din dormitor, căci îi fusese teamă că, dacă se va mişca, scrisoarea s-ar putea să se evapore, că s-ar putea să fie doar o iluzie plăsmuită de întunericul din cameră.

Gwen veni ţinând în mână broderia la care lucra.

— M-ai chemat, Hanny?

Hannah nu răspunse, îi indică doar cu precauţie, printr-o mişcare a capului, scrisoarea. Sora ei o luă în mână.

„Cel puţin de data asta nu am vedenii”, îşi spuse Hannah.

În mai puţin de o oră plecaseră din căsuţa modestă de lemn şi ajunseseră la *Bermondsey*, reşedinţa lui Septimus Potts, o casă construită din piatră de pe dealul de la marginea oraşului.

— Chiar acolo ai găsit-o, în cutia poştală, azi? întrebă el.

— Da, răspunse Hannah, încă uluită.

— Cine ar putea face aşa ceva, tată? întrebă Gwen.

— Păi, cineva care ştie că Grace trăieşte, desigur, interveni Hannah.

Nu băgă de seamă schimbul scurt de priviri dintre tatăl şi sora ei.

— Hannah, draga mea, a trecut atâta timp de atunci, spuse Septimus.

— Ştiu.

— De fapt, tata vrea să spună... e curios că în tot acest

timp n-am aflat absolut nimic şi deodată apare asta, din senin, rosti Gwen.

— Dar acum avem *ceva*! replică Hannah.

— Ah, Hanny! oftă sora ei dând din cap.

În aceeaşi zi ceva mai târziu, sergentul Knuckey, poliţistul cu cel mai înalt grad din Partageuse, şedea cam chinuit pe un scăunel scund, ţinând în echilibru pe coapsa lui lată o ceaşcă de cafea, şi încerca totodată să ia notiţe.

— Şi n-aţi observat nicio persoană necunoscută prin preajma casei, domnişoară Potts? o întrebă pe Gwen.

— Pe nimeni. Puse carafa cu lapte jos pe măsuţa pentru oaspeţi. De obicei nu vine nimeni pe la noi.

Bărbatul îşi notă ceva în carneţel.

— Ei, ce zici?

Knuckey îşi dădu seama că Septimus i se adresează lui. Se uită din nou cu atenţie la scrisoare. Un scris îngrijit. O hârtie obişnuită. Fără timbru poştal. Să fie vorba despre cineva din oraş? Dumnezeu ştie că încă s-ar mai găsi în oraş oameni care s-ar bucura văzând suferinţa femeii care iubise un neamţ.

— Mă tem că nu prea avem pe ce să ne bazăm.

Ascultă cu răbdare cum Hannah protesta spunând că în scrisoare există fără îndoială nişte indicii.

Observă totodată că, în timp ce ea vorbea, tatăl şi sora ei păreau destul de stânjeniţi, cam cum se întâmplă când mătuşa cea zdruncinată la cap începe să vorbească despre Iisus în timpul cinei.

Pe când Septimus îl conducea până la uşă, sergentul îşi puse pălăria şi zise încet:

— După părerea mea este ceva făcut doar din răutate. Cred că ar cam fi timpul să încheiem războiul cu nemţii. Totul a fost o treabă urâtă, dar nu e un motiv să te apuci să faci astfel de glume proaste. Eu n-aş mai spune nimănui despre biletul ăsta. Ca să nu le dăm şi altora idei să facă

acelaşi lucru.

Dădu mâna cu Septimus şi plecă pe poteca mărginită de eucalipţi.

Revenind în birou, Septimus puse o mână pe umărul lui Hannah.

— Hai, fetiţo, capul sus! Nu lăsa să te doboare povestea asta.

— Dar nu înţeleg, tată. Cu siguranţă fetiţa e în viaţă. De ce s-ar osteni cineva să scrie asemenea minciuni, aşa, din senin?

— Uite ce e, draga mea, am să anunţ că dublez recompensa. Am s-o ridic la *două* mii de guinee. Dacă cineva chiar ştie ceva, o să aflăm sigur.

Pe când îi punea fiicei sale încă o ceaşcă de ceai, Septimus era, pentru prima dată, necăjit la gândul că nu va avea ocazia să se despartă de banii lui.

*

Deşi Septimus Potts deţinea în lumea afacerilor din Partageuse şi din împrejurimi un loc de frunte, puţini oameni puteau spune că îl cunosc îndeaproape. Îşi ocrotea familia cu îndârjire, dar principalul său adversar era şi fusese întotdeauna soarta. Septimus avea cinci ani când, în 1869, coborâse, la Fremantle de pe vasul *Queen of Cairo*. La gât avea o plăcuţă de lemn pe care mama lui i-o agăţase când îl sărutase şi îşi luase rămas-bun de la el, profund emoţionată, pe cheiul din Londra. Pe plăcuţă scria: „Sunt un băieţel bun. Sunt creştin. Vă rog, aveţi grijă de mine”.

Septimus fusese al şaptelea şi ultimul copil al unui negustor de produse de fierărie din cartierul Bermondsey care, la numai trei zile după naşterea copilului, plecase din această lume lovit de copitele unui cal de căruţă scăpat de sub control. Mama încercase din răsputeri să-şi ţină familia aproape, dar, măcinată de tuberculoză, îşi dăduse seama

că trebuie să le asigure un viitor copiilor ei. Îi trimisese aproape pe toţi pe la rudele din Londra şi din jurul Londrei, unde puteau da o mână de ajutor celor care îi găzduiau fără să primească niciun ban în schimb. Dar ultimul născut era prea mic, ar fi fost doar o cheltuială pe capul altora, aşa că unul dintre ultimele lucruri pe care le făcuse fusese acela de a plăti o călătorie, doar pentru el, până în Australia de Vest.

După cum povestea Septimus la câteva decenii după aceea, o astfel de experienţă naşte în tine fie dorul de moarte, fie setea de viaţă, iar el îşi spusese că moartea îl va chema oricum la ea destul de repede. Aşa că, atunci când o femeie rotofeie şi arsă de soare venise să-l ia de la Misiunea Marinarilor şi îl trimisese la „o familie bună” din South West, el plecase fără să pună întrebări, fără să se plângă: şi dacă ar fi făcut-o, cine l-ar fi ascultat? Începu o viaţă nouă în Coodardup, o aşezare de lângă Partageuse, împreună cu soţii Walt şi Sarah Flindell, care se ocupau cu defrişarea arborilor de santal. Nişte oameni cumsecade şi destul de isteţi încât să-şi dea seama că lemnul de santal, fiind atât de uşor, poate fi manevrat chiar şi de un copil, luară băiatul la ei. Cât despre Septimus, după călătoria pe mare, viaţa pe un teren ferm, care nu ţi se clatină sub picioare, şi printre oameni care nu râvnesc la bucata ta de pâine i s-a părut raiul pe pământ.

Aşa a ajuns Septimus să cunoască ţara în care fusese expediat ca un pachet fără adresă şi să-i îndrăgească pe Walt şi Sarah şi modul lor practic de a vedea lucrurile. Coliba în care trăiau pe bucata lor de pământ nu avea nici geamuri la ferestre, nici apă curentă, dar parcă, la vremea aceea, avea mereu cele necesare în cantitate suficientă.

Când, în cele din urmă, arborii de santal – atât de preţioşi, încât uneori valorau mai mult decât aurul – s-au terminat, din cauza tăierilor excesive, Walt şi Sarah s-au

dus să muncească la joagărele care apăruseră pe lângă Partageuse. Faptul că de-a lungul coastei începuseră să se construiască faruri a făcut ca transportul de mărfuri pe aceste trasee să devină, dintr-o adevărată aventură, o activitate comercială cu un coeficient de risc acceptabil, iar apariţia căilor ferate şi a cheurilor a permis tăierea şi expedierea lemnului către orice colţ din lume chiar din poarta casei.

Septimus muncea pe rupte, se ruga la Dumnezeu şi, în zilele de duminică, se milogea de soţia pastorului să-l înveţe să scrie şi să citească. Nu cheltuia zadarnic niciun bănuţ şi nu rata nicio şansă de a mai câştiga câte ceva. Un lucru trebuie spus despre Septimus: vedea ocazii favorabile acolo unde alţii nu le vedeau. Deşi nu a crescut prea mult în înălţime, ajungând cam până la un metru şaptezeci, ţinuta lui era aceea a unui bărbat mult mai înalt şi se îmbrăca întotdeauna îngrijit, atât cât îi permiteau veniturile.

Aşa se face că uneori arăta de-a dreptul elegant sau măcar decent, ceea ce însemna că avea haine curate pentru a merge duminica la biserică, chiar dacă pentru asta trebuia să le spele la miezul nopţii ca să dea jos de pe ele rumeguşul adunat într-o zi de muncă.

Toate astea l-au ajutat, căci în 1892, când un baronet din Birmingham care îşi dobândise de curând titlul a venit în colonie în căutarea unui loc mai exotic în care să investească nişte bani, Septimus şi-a dat seama că este o bună ocazie de a se lansa în afaceri şi l-a convins pe baronet să investească într-o mică bucată de pământ. Riscând cu prudenţă şi reinvestind cu abilitate partea lui din afacere, Septimus şi-a triplat capitalul şi în scurt timp a început să lucreze pe cont propriu. În 1901, când colonia s-a integrat în naţiunea australiană nou constituită, el era unul dintre cei mai bogaţi negustori de cherestea din zonă.

Treburile i-au mers bine. S-a căsătorit cu Ella, o tânără din Perth care-şi făcuse de curând intrarea în societate. Apoi s-au născut Hannah şi Gwen, iar *Bermondsey* a devenit un termen de referinţă în ceea ce priveşte conduita şi succesul în South Wales. Apoi, în timpul uneia dintre celebrele petreceri la iarbă verde, cu veselă de argint din abundenţă şi feţe de masă din in, preaiubita lui soţie a fost muşcată lângă gleznă de un şarpe veninos care i-a străpuns cizma din piele fină de căprioară şi, în mai puţin de o oră, şi-a dat sufletul.

În ziua în care a sosit scrisoarea misterioasă, după ce a plecat Hannah, Septimus şi-a spus: Viaţa asta – o ticăloasă în care nu poţi avea încredere. Ce-ţi dă cu o mână îţi ia întotdeauna înapoi cu cealaltă.

De-abia se împăcase în sfârşit cu fiica sa, după naşterea copilului, că soţul şi copilul ei au dispărut, naiba ştie unde, lăsând-o pe Hannah complet zdruncinată. Acum un necunoscut se afla în treabă făcând altora necazuri şi dezgropând iar toată povestea. Ei, ce mai, trebuie să vezi partea plină a paharului şi să fii mulţumit că lucrurile nu stau mai rău.

*

Sergentul Knuckey şedea la biroul său, bătea încetişor cu creionul în sugativă şi se uita la punctele minuscule pe care le lăsa. Ce femeie amărâtă! Poate să o învinuiască cineva că şi-ar dori ca pruncul ei să fie în viaţă? Irene, nevasta lui, mai plângea şi acum câteodată după Billy, care se înecase în urmă cu doisprezece ani, când era mic. De atunci mai făcuseră cinci copii, dar durerea aceea nu se stinsese cu totul niciodată.

Şi totuşi, nu exista nici cea mai mică şansă ca fetiţa să mai fie în viaţă. Cu toate acestea, luă o foaie de hârtie şi se apucă să redacteze un raport. Femeia asta, Hannah Roennfeldt, merita măcar să se îndeplinească toate

formalităţile de rutină.

Capitolul 17

„Soţul dumneavoastră se odihneşte în pace în mâinile Domnului.” Hannah Roennfeldt citeşte iar şi iar această frază în ziua în care a primit scrisoarea misterioasă. Grace trăieşte, dar Frank a murit. Ar vrea să poată crede că prima parte din mesaj este adevărată, nu şi cea de a doua. Frank. Franz. Îşi aminteşte de omul blând a cărui viaţă a fost dată peste cap de atâtea ori pe drumul care l-a adus în cele din urmă până la ea.

Prima întorsătură a survenit în Viena şi l-a smuls din viaţa lui când avea şaisprezece ani şi când datoriile acumulate de tatăl său la jocurile de noroc au determinat familia să ia calea spre rudele lor ce trăiau în Kalgoorlie, un loc aflat atât de departe de Austria, încât şi cel mai înverşunat creditor ar renunţa să-i mai urmărească. Trecând de la lux la austeritate, Frank a început să muncească la brutăria unchiului şi mătuşii sale care, de când veniseră aici, cu ani în urmă, deveniseră din Fritz şi Mitzie, Clive şi Millie. După spusele lor, era important să intri în rândul lumii de aici. Mama lui înţelesese asta, dar tatăl, cu mândria şi încăpăţânarea care îl duseseră la ruina financiară, refuzase orice schimbare şi, la mai puţin de un an, îşi pusese capăt zilelor aruncându-se în faţa unui tren care mergea la Perth, lăsându-i lui Frank misiunea de cap al familiei.

Peste câteva luni, războiul l-a trimis într-un lagăr, mai întâi pe Insula Rottnest, el fiind perceput ca străin ce făcea parte din tabăra duşmană, apoi undeva în est, căci acest

băiat nu era doar dezrădăcinat şi orfan, ci era şi dispreţuit pentru fapte petrecute departe şi de care nu era în niciun fel răspunzător.

Nu se plânsese niciodată, îşi aminti Hannah. Zâmbetul sincer, deschis al lui Frank rămăsese neştirbit când l-a întâlnit ea în 1922 în Partageuse, unde venise să lucreze la brutărie.

Îşi aminti ziua când îl văzuse prima oară, pe strada principală din Partageuse. Era o dimineaţă însorită de primăvară, dar luna octombrie nu-şi pierduse de tot asprimea. Îi zâmbise şi îi întinsese un şal pe care ea îl recunoscu ca fiind al ei.

— L-aţi uitat în librărie, acum câteva minute, i-a spus el.

— Mulţumesc. Sunteţi foarte amabil.

— E un şal tare frumos, cu broderia asta. Avea şi mama unul la fel. Mătasea chinezească e scumpă, ar fi păcat să-l pierdeţi.

O salută respectuos printr-o înclinare a capului şi dădu să plece.

— Nu v-am mai văzut pe aici, zise Hannah.

Şi nici nu-i mai auzise vorba cu un accent încântător.

— Tocmai m-am angajat la brutărie. Mă numesc Frank Roennfeldt. Mă bucur să vă cunosc, doamnă.

— Bine-aţi venit la Partageuse, domnule Roennfeldt. Sper să vă placă aici. Eu sunt Hannah Potts.

Îşi mută pachetele pe care le avea dintr-o mână într-alta, încercând să-şi pună şalul pe umeri.

— Daţi-mi voie, vă rog, să vă ajut, spuse el şi-i aşeză şalul pe umeri dintr-o singură mişcare lină. Vă doresc o zi excelentă.

Şi îi zâmbi din nou, la fel de sincer. Soarele licări în ochii lui albaştri şi-i aşternu lumină în părul blond.

În timp ce traversa strada spre şareta care o aştepta, Hannah băgă de seamă că o femeie o priveşte acru şi

scuipă în semn de dispreţ. Gestul o şocă, dar nu spuse nimic.

Peste câteva săptămâni trecu din nou pe la librăria lui Maisie McPhee. Intrând acolo, îl văzu pe Frank lângă tejghea, îndurând atacurile unei doamne venerabile care, pentru a-şi sublinia spusele, îşi agita bastonul.

— E inadmisibil! declară ea. Cum e posibil să vinzi cărţi în sprijinul nemţilor? Eu mi-am pierdut un fiu şi un nepot din cauza bestiilor ăstora şi nu mă aşteptam din partea ta, Maisie McPhee, să le trimiţi bani de parcă ai fi Crucea Roşie!

Cum Maisie rămăsese fără grai, Frank interveni:

— Îmi pare rău dacă v-am jignit, doamnă. Nu e vina domnişoarei McPhee. Zâmbi şi-i întinse cartea deschisă: Uitaţi-vă! Sunt numai poezii.

— Numai poezii, pe dracu'! ripostă femeia bătând cu bastonul în podea. Din gura ăstora n-a ieşit niciodată vreo vorbă ca lumea! Aflasem eu că avem un neamţ pe-aici, prin oraş, dar nu credeam că o să ai nerușinarea să te bagi aşa în sufletul nostru. Cât despre tine, Maisie McPhee – şi femeia se întoarse cu faţa spre tejghea – cred că taică-tu se răsuceşte în mormânt!

— Vă rog, îmi pare foarte rău! zise Frank. Vă rog să păstraţi cartea, domnişoară McPhee.

Puse pe tejghea o bancnotă de zece şilingi şi plecă din librărie, trecând pe lângă Hannah fără să o observe. Femeia ieşi vijelios după el şi o luă în direcţia opusă, lovind pavajul cu bastonul la fiecare pas.

Maisie şi Hannah se priviră un moment, apoi vânzătoarea îşi regăsi zâmbetul şi întrebă:

— Aţi adus lista, domnişoară Potts?

În timp ce Maisie citea lista, Hannah îşi întoarse privirea spre cartea rămasă pe tejghea. Volumul mic, legat în piele verde îi stârni curiozitatea şi se întrebă ce o jignise pe

doamna respectivă.

O deschise, iar scrisul cu litere gotice de pe prima pagină îi atrase atenţia: *Cartea orelor* de Rainer Maria Rilke. Învăţase germana la şcoală, odată cu franceza, şi auzise de Rilke. Scoase o bancnotă de două lire.

— Şi, dacă nu vă supăraţi, o să iau şi cartea asta.

Maisie o privi surprinsă, iar Hannah răspunse:

— Ar fi cazul să uităm lucrurile ce aparţin trecutului, nu credeţi?

Vânzătoarea o împachetă în hârtie cafenie şi o legă cu o sfoară.

— Ştiţi, ca să fiu sinceră, mă scutiţi de efortul de a o trimite înapoi în Germania. Ar trebui să aşteptăm o veşnicie până să primim bani de la ei.

Peste puţin timp, la brutărie, Hannah puse pe tejghea pacheţelul.

— V-aş ruga să-i daţi asta domnului Roennfeldt, dacă se poate. L-a uitat la librărie.

— E în spate. Pot să-l chem.

— Nu e cazul. Vă mulţumesc foarte mult, zise ea şi ieşi din magazin înainte să apuce să răspundă.

Peste câteva zile Frank trecuse pe la ea ca să-i mulţumească personal pentru amabilitate, iar de atunci viaţa ei intrase pe un nou făgaş care, la început, părea să fie cel mai fericit pe care şi l-ar fi putut dori.

*

Când Septimus Potts a prins de veste că fiica sa iese în oraş cu un tânăr localnic, s-a arătat încântat, dar bucuria s-a transformat în dezamăgire când a aflat că este vorba despre brutarul din oraş. Apoi, amintindu-şi de începuturile sale modeste, s-a hotărât să nu facă din ocupaţia tânărului un motiv de nemulţumire. Însă când a descoperit că e neamţ sau aproape neamţ, dezamăgirea i s-a transformat în silă. A început să se certe cu Hannah, iar certurile i-au

făcut pe amândoi, neclintiţi în sentimente şi idei, să se ţină şi mai tare pe poziţie.

După două luni lucrurile au ajuns la punctul culminant. Septimus Potts străbătea salonul de la un capăt la altul încercând să accepte vestea.

— Ţi-ai pierdut minţile de tot, fetiţo?

— Asta vreau să fac, tată.

— *Să te măriţi* cu un neamţ? Se uită la fotografia lui Ellen pusă într-o ramă înflorată, din argint, pe poliţa căminului. În primul rând, mama ta nu mi-ar ierta-o niciodată! I-am promis că am să te cresc aşa cum se cuvine...

— Asta ai şi făcut, tată, fără îndoială.

— Cred că te-ai stricat la cap dacă poţi să te gândeşti să-ţi legi viaţa de un prăpădit de brutar neamţ.

— E austriac.

— Mare diferenţă! Trebuie să te duc la Căminul pentru Repatriaţi să-i vezi pe băieţii care încă vorbesc fără noimă ca nişte imbecili din cauza iperitei. Tocmai eu, care am dat bani pentru nenorocitul ăla de spital!

— Ştii foarte bine că Frank nici măcar n-a luat parte la război... era în lagăr. N-a rănit nici măcar un singur om.

— Hannah, fii rezonabilă. Eşti o fată drăguţă. Sunt destui tineri aici – sau în Perth, în Sydney sau chiar în Melbourne – care s-ar simţi onoraţi să se însoare cu tine.

— Mai exact, onoraţi să pună mâna pe banii tăi.

— Ah, vasăzică iar ne-am întors aici? Eşti prea bună pentru banii mei, da?

— Nu e vorba de asta, tată...

— Am muncit ca un sclav ca să ajung ce sunt astăzi. Nu mi-e ruşine de ceea ce sunt şi nici de ceea ce am fost la început. Dar tu... tu ai şansa de a avea parte de ceva mai bun.

— Nu-mi doresc decât şansa de a-mi trăi propria viaţă.

— Uite ce e, dacă chiar vrei să faci muncă de caritate şi să trăieşti printre aborigeni, fă muncă de misionar. Sau lucrează într-un orfelinat. Nu e cazul să te măriţi ca s-o faci în familia ta.

Fata se aprinse la faţă auzind aceste cuvinte – nu doar din cauza jignirii, ci şi pentru că, undeva, dincolo de insulta însăşi, se ascundea teama că totul ar putea fi adevărat. Nu cumva acceptase cererea în căsătorie a lui Frank pentru a le face în ciudă pretendenţilor care vânau doar banii ei? Sau din dorinţa de a-i oferi o compensaţie pentru tot ceea ce suferise? Apoi îşi aminti cum se simţea când el zâmbea, cum îşi înălţa el ochii atunci când căuta răspunsul la o întrebare pe care i-o pusese ea, şi toate astea îi readuseseră liniştea.

— E un om de treabă, tată. Dă-i o şansă!

Septimus se apropie de fiica lui şi-i puse mâna pe umăr.

— Hannah! Draga mea! Ştii că tu eşti totul pentru mine. O mângâie pe cap. Ştii că n-o lăsai pe mama ta să-ţi perie părul? Ştiai? Spuneai: tata, îl vreau pe tata, să vină el! Şi veneam. Şedeai seara pe genunchii mei, lângă foc, şi îţi periam părul şi gofrele se rumeneau deasupra focului. Aveam grijă să nu vadă mama ta unde ţi-ai pătat rochiţa cu unt. Şi îţi lucea părul ca la o prinţesă din poveşti.

Amândoi rămaseră nemişcaţi o vreme şi trupurile lor retrăiră gesturile, căldura acelor vremuri.

— Mai aşteaptă. Mai aşteaptă puţin, o rugă tatăl ei.

Dacă el nu avea nevoie decât de timp, de ceva timp în care să se obişnuiască cu ideea... Hannah era dispusă să i-l acorde. Apoi el continuă:

— O să ajungi să vezi lucrurile la fel ca mine... o să vezi că faci o mare greşeală... Se opri şi trase adânc aer în piept, apoi expiră cu forţă, aşa cum făcea când lua câte o hotărâre în afaceri. Şi o să-mi fii recunoscătoare că te-am convins să nu o faci.

Ea se depărtă brusc de el.

— Nu admit să mi se vorbească de parcă aş fi copil. Nu mă poţi împiedica să mă mărit cu Frank dacă asta vreau.

— Adică nu te pot salva, asta vrei să spui.

— Sunt destul de mare ca să mă mărit şi fără consimţământul tău şi am s-o fac dacă aşa vreau.

— Dacă nu-ţi pasă de mine şi de ce-ar însemna asta pentru mine, gândeşte-te măcar la soră-ta. Ştii foarte bine cum sunt oamenii de pe-aici şi cum ar interpreta asta.

— Oamenii de pe-aici sunt nişte ipocriţi şi nişte xenofobi!

— A, văd că universitatea la care te-am trimis şi-a meritat din plin banii. Aşa că acum poţi să-ţi umileşti tatăl cu cuvinte pompoase. O privi drept în ochi. N-am crezut că am să ajung să spun asta vreodată, dar, dacă te măriţi cu bărbatul ăla, să ştii, fata mea, că o faci fără binecuvântarea mea. Şi fără banii mei.

Cu acea stăpânire de sine care îl cucerise pe Septimus în comportamentul soţiei sale, Hannah se ridică în picioare, dreaptă şi neclintită.

— Dacă aşa vrei tu să fie, tată, aşa va fi.

*

După o nuntă modestă, la care Septimus a refuzat să participe, tânăra pereche s-a instalat în căsuţa prăpădită a lui Frank de la marginea oraşului. Viaţa era plină de lipsuri, fără îndoială. Hannah dădea lecţii de pian şi-i învăţa să scrie şi să citească pe unii dintre muncitorii care lucrau la cherestea. Vreo doi-trei chiar simţeau o plăcere răutăcioasă la gândul că ei o plăteau, fie şi numai pentru o oră, pe fiica omului care-i plătea pe ei. Dar în general oamenii o respectau pe Hannah pentru felul ei de a se purta – amabil, curtenitor şi direct.

Era fericită. Îşi găsise un soţ care o înţelegea pe deplin, cu care putea vorbi despre filosofie şi mitologie clasică, al

cărui zâmbet îi alunga neliniştea şi făcea greutăţile suportabile.

Pe măsură ce anii au trecut, oamenii au început să fie mai îngăduitori cu brutarul al cărui accent nu a dispărut niciodată cu totul. Unii însă – cum erau soţia lui Billy Wishart sau Joe Rafferty şi mama lui – încă traversau ostentativ strada când îl întâlneau, dar, în mare, lucrurile se liniştiseră. Cam prin 1925, Hannah şi Frank au ajuns la concluzia că viaţa lor este destul de stabilă şi veniturile destul de sigure ca să-şi permită să facă un copil şi aşa, în februarie 1926, s-a născut fetiţa lor. Hannah îşi amintea vocea melodioasă de tenor şi cântecul pe care Frank i-l cânta copilei în timp ce o legăna: *„Schlaf, Kindlein, schlaf. Dein Vater hüt' die Schaf. Die Mutter schüttelt's Bäumelein, da fällt herab ein Träumelein. Schlaf, Kindlein, schlaf.*"

În cămăruţa luminată de o lampă cu petrol, aşezat pe un scaun care trebuia reparat, chinuit de dureri de spate, Frank îi spusese:

— Nici măcar nu-mi pot imagina o viaţă mai fericită.

Strălucirea din ochii lui nu venea de la lumina lămpii, ci de la făptura mititică din pătuţ, a cărei respiraţie îşi schimba treptat ritmul pe măsură ce se liniştea şi adormea.

*

În ziua aceea de martie altarul fusese împodobit cu margarete şi iasomie din grădina lui Frank şi Hannah, umplând de miros dulce biserica goală până la ultima banchetă. Hannah se îmbrăcase în albastru deschis şi îşi pusese o pălărie asortată din fetru, cu boruri moi, iar Frank purta costumul de la nuntă, care încă îi venea bine după patru ani. Pentru a fi naşii fetiţei veniseră de la Kalgoorlie Bettina, verişoara lui Frank, şi soţul ei Wilf, care acum zâmbeau văzând copilaşul pe care Hannah îl ţinea în

braţe.

Pastorul Norkells stătea lângă cristelniţă şi bâjbâia încercând să găsească semnul în culori vii şi să deschidă cartea la textul slujbei de botez. Nesiguranţa lui avea probabil legătură cu mirosul de alcool care i se simţea în respiraţie.

— A mai fost botezat acest copil? începu pastorul.

Era o după-amiază de sâmbătă fierbinte, apăsătoare. Un muscoi gras bâzâia prin preajmă, venea din când în când să bea apă din cristelniţă, iar naşii îl tot alungau. Cum venea prea des, Wilf îl atinse cu evantaiul soţiei sale şi muscoiul căzu chiar în apa sfinţită, ca un beţiv într-un şanţ. Preotul îl pescui de acolo fără să se întrerupă şi continuă cu întrebările:

— Te lepezi de Satana şi de toate lucrurile lui...

— Mă lepăd.

Pe când răspundea întrebărilor, uşa bisericii scârţâi împinsă timid de afară. Lui Hannah începu să-i bată inima nebuneşte când îl văzu pe tatăl ei intrând încet, condus de Gwen, oprindu-se la ultima banchetă şi îngenunchind pentru rugăciune. Hannah nu mai vorbise cu tatăl ei din ziua în care plecase de acasă pentru a se căsători şi nu aşteptase din partea lui alt răspuns la invitaţia la botez decât cel bine cunoscut – tăcerea.

— Am să încerc, Hanny, îi promisese Gwen, dar ştii că e încăpăţânat ca un catâr. Dar îţi promit un lucru. Indiferent ce spune el, eu o să fiu acolo. Situaţia asta durează de prea mult timp.

Întorcându-se spre Hannah, Frank îi şopti:

— Vezi? Dumnezeu îndeplineşte lucrurile la timpul potrivit.

— Dumnezeule milostiv, îngăduie ca Adam cel din vechime să piară din inima acestui copil pentru ca făptura cea nouă să se nască în el.

Cuvintele preotului răsunau între zidurile bisericii, copilul fonfăia şi se agita în braţele mamei. Când dădu să scâncească, Hannah îi puse în gură degetul mic, pe care fetiţa începu să-l sugă mulţumită. Slujba continuă, Norkells luă pruncul şi-i întrebă pe naşi:

— Cum se va numi copilul acesta?

— Grace Ellen.

— Grace Ellen, te botez în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh.

Pe toată durata slujbei fetiţa se uită la vitraliile colorate la fel de fascinată cum avea să se uite şi peste doi ani, de lângă cristelniţă, din braţele altei femei.

Când slujba se termină, Septimus rămase pe loc. Hannah străbătu încet biserica, iar pruncul se foi puţin în păturică, dând din cap încolo şi încoace. Hannah se opri lângă tatăl ei, care se ridică atunci când Hannah îi dădu fetiţa fără un cuvânt. Bărbatul şovăi, apoi întinse braţele şi luă copilul.

— Grace Ellen. Mama ta s-ar bucura grozav.

Doar atât reuşi să rostească, îi dădură lacrimile şi rămase cu ochii la copil cuprins parcă de spaimă.

Hannah îl luă de braţ.

— Vino să-l cunoşti pe Frank, zise ea şi îl conduse pe culoarul care traversa biserica.

— Aş vrea foarte mult să intri în casă, te rog, îi spuse Hannah puţin mai târziu când Septimus se opri nehotărât în faţa porţii, cu Gwen.

Căsuţa dărăpănată, mai degrabă o colibă, îi aminti de şopronul prăpădit al soţilor Flindell în care crescuse. Păşind în casa lor, se întoarse cu cincizeci de ani în urmă.

În camera din faţă stătu de vorbă, cam rece, dar politicos, cu verii lui Frank. Îl lăudă pe Frank pentru tortul preparat special pentru botez şi mâncarea gustoasă, dar nu prea abundentă. Evaluă din priviri, pe furiş, crăpăturile

din tencuială, găurile din covor.

Când se pregătea să plece, Septimus o luă pe Hannah deoparte şi scoase portofelul.

— Vreau să-ţi dau ceva foarte mic pentru...

Hannah îi împinse încet mâna în jos.

— Nu e cazul, tată. Ne descurcăm foarte bine.

— Sunt convins. Dar acum o aveţi şi pe asta mică...

Ea îi puse o mână pe braţ.

— Te rog să mă crezi. Eşti foarte drăguţ, dar ne descurcăm singuri. Mai treci să ne vezi cât de curând.

El zâmbi, îşi sărută nepoţica pe frunte, apoi fiica.

— Îţi mulţumesc, Hanny. Apoi rosti cu un glas aproape de neînţeles: Ellen şi-ar fi dorit ca nepoata ei să aibă parte de ocrotire. Iar eu... mi-a fost dor de tine.

În mai puţin de o săptămână au început să curgă daruri pentru copil, venind de la Perth, de la Sydney şi chiar mai departe. Un pătuţ, un scrin de mahon. Costumaşe, bonete, articole pentru baie. Nepoata lui Septimus Potts trebuia să aibă tot ce era mai bun şi putea fi cumpărat cu bani.

*

„Soţul dumneavoastră se odihneşte în pace în mâinile Domnului.” Din cauza scrisorii, Hannah trece acum printr-o perioadă de doliu şi renaştere în egală măsură. Dumnezeu i-a luat soţul, dar i-a salvat fiica. Plânge nu doar de durere, ci şi de ruşine amintindu-ţi de ziua aceea.

Oraşul aşterne un văl peste anumite evenimente. E o comunitate mică în care toată lumea ştie că uneori promisiunea de a uita este la fel de importantă ca şi aceea de a ţine minte. Copiii pot creşte fericiţi fără a afla despre infidelităţile din anii de tinereţe ai tatălui, despre fratele nelegitim pe care-l are la distanţă de şaptezeci de kilometri şi care poartă numele altui tată. În privinţa istoriei, întreaga comunitate gândeşte la fel.

Aşa viaţa merge înainte – la adăpostul unei tăceri care

anesteziază ruşinea. Bărbaţii care s-au întors din război, cunoscând momentele de slăbiciune de care au dat dovadă camarazii lor înainte să se prăpădească, vor spune doar că au murit vitejeşte. Pentru lumea din afară niciun soldat n-a intrat vreodată într-un bordel, nici nu s-a arătat crud, nici n-a dat bir cu fugiţii ca să se ascundă din faţa duşmanului. Însuşi faptul că au fost acolo a fost o pedeapsă suficient de mare. De câte ori o nevastă e nevoită să ascundă banii pentru rata la casă sau să scoată cuţitele de bucătărie din calea soţului său căruia i s-au rătăcit minţile, o face fără să spună un cuvânt şi uneori chiar fără să o recunoască faţă de ea însăşi.

Tot astfel, Hannah Roennfeldt a învăţat că amintirea pierderii lui Frank este ceva ce nu poate împărtăşi cu nimeni: „Ce rost are să mai răscolim trecutul? La ce bun?”, spuneau oamenii, dornici să se întoarcă la tabloul unei vieţi civilizate în Partageuse – versiunea oficială. Dar Hannah n-a uitat.

Ziua Forţelor Armate. Cârciumile sunt pline – pline de bărbaţi care au fost acolo sau care şi-au pierdut fraţii acolo; bărbaţi care au luat parte la bătălia de la Gallipoli sau la ofensiva de pe râul Somme şi care încă nu şi-au revenit din şocul provocat de explozii sau de iperită nici după atâţia ani.

Douăzeci şi cinci aprilie 1926. În barul din spate se joacă jocuri de noroc, dar, în această zi specială, poliţia se face că nu vede. Ba mai mult, joacă şi poliţiştii, ce naiba, doar a fost şi războiul lor. Iar berea curge în valuri, discuţiile devin tot mai aprinse, cântecele tot mai deocheate. Multe lucruri trebuie uitate.

S-au întors la munca de la fermă, la munca de la tejghea sau din faţa clasei şi au mers mai departe – au mers mai departe, fir-ar să fie, pentru că n-au avut încotro. Şi cu cât beau mai mult, cu atât le e mai greu să uite, cu

atât îşi doresc mai mult să se încaiere cu cineva, cinstit, bărbăteşte. Turcii dracului! Nemţii dracului! Ticăloşii dracului!

Iar Frank Roennfeldt e o ţintă la fel de bună ca oricare alta. E singurul neamţ din oraş, atâta doar că e austriac. Dar în seara asta e tot ce poate fi mai aproape de imaginea Duşmanului, aşa încât, atunci când îl văd trecând pe stradă cu Hannah, încep să fluiere cântecul „It's a Long Way to Tipperary". Hannah e tot mai agitată. Frank o ia pe Grace în braţe, trage jacheta de pe umerii soţiei sale şi înveleşte copilul şi amândoi iuţesc pasul, mergând cu capetele plecate.

Băieţii din cârciumă găsesc că au un bun prilej să se distreze şi ies toţi în stradă. Ies şi cei din celelalte localuri de pe strada principală, apoi unul dintre ei îşi zice că ar fi tare amuzant să-i smulgă pălăria de pe cap lui Frank şi chiar trece la fapte.

— Ei, lasă-ne în pace, Joe Rafferty! îl dojeneşte Hannah. Du-te înapoi în cârciumă şi lasă-ne în pace!

Şi îşi continuă drumul cu paşi grăbiţi.

— Lasă-ne în pace! o imită Joe cu glas subţire şi miorlăit. Neamţul dracului! Toţi sunteţi o apă şi-un pământ, nişte laşi! Se întoarce spre cei din faţă: Ia uitaţi-vă la ăştia doi, cu pruncul lor drăgălaş cu tot!

Continuă cu vorba năclăită de băutură: Ştiţi că nemţii *mâncau* prunci. Îi frigeau de vii, nenorociţii dracului!

— Pleacă de-aici că, dacă nu, chem poliţia! strigă Hannah, dar îi îngheaţă sângele în vine când observă că Harry Garstone şi Bob Lynch, cei doi agenţi de poliţie din oraş, stau pe veranda hotelului cu halbele în mână, rânjind pe sub mustăţile date cu ceară.

Dintr-odată, ca şi cum s-ar fi aprins un chibrit, întreaga scenă ia foc:

— Ia veniţi, băieţi, să ne distrăm un pic cu ăştia care-i

iubesc pe nemţi! strigă cineva. Haideţi să salvăm copilul, să nu-l mănânce de viu!

Şi vreo zece beţivi încep să-i fugărească, Hannah rămâne în urmă din cauză că o strânge cordonul şi nu poate să respire şi atunci îi strigă lui Frank:

— Grace, Frank! Salveaz-o pe Grace!

Iar el fuge cu fata în braţe încercând să scape de gloata care se strânge în jurul lui, fuge spre dig, iar inima îi bate neregulat, nebuneşte în piept, o durere puternică îi străbate braţul când aleargă pe scândurile şubrede, sare în prima barcă şi începe să vâslească spre larg, spre libertate. Măcar până se trezesc oamenii din beţie şi se liniştesc lucrurile.

A trecut el prin momente mai grele la viaţa lui.

Capitolul 18

Când Isabel îşi vede de treburile gospodăriei – veşnic în mişcare, veşnic ocupată – simte prezenţa lui Lucy aproape fizic, ca şi cum fetiţa ar fi legată de ea printr-un fir invizibil de dragoste. Nu se supără niciodată – are cu ea o răbdare nesfârşită. Când scapă mâncarea pe jos, când lasă urme murdare pe pereţi, nu o ceartă niciodată, nu se uită urât la ea. Dacă fetiţa se trezeşte şi plânge noaptea, o linişteşte cu blândeţe şi dragoste. Acceptă darul pe care i l-a făcut viaţa. Acceptă şi greutăţile.

După-amiaza, când copila doarme, Isabel se duce la cele trei cruci făcute din beţe. Aici este biserica ei, tărâmul ei sfânt şi aici se roagă să fie călăuzită şi să fie o mamă bună. Oarecum abstract, se roagă şi pentru Hannah Roennfeldt. Nu este treaba ei să pună la îndoială felul în

care s-au întâmplat lucrurile. Aici, pe insulă, Hannah e doar o noţiune abstractă. Nu are trup, nu are viaţă, pe când despre Lucy, Isabel ştie totul – fiecare expresie, fiecare sunet. A urmărit zi de zi minunea în care s-a transformat acest copil, întocmai ca un cadou despachetat pe îndelete care-şi dă la iveală secretele. Pe măsură ce prinde cuvintele şi începe să le articuleze, personalitatea ei se dezvăluie, spunând ce simte, cine este.

Aşa că Isabel stă în biserica ei fără ziduri, fără ferestre, fără preot şi-i mulţumeşte lui Dumnezeu.

Iar dacă îi răsare în minte vreun gând legat de Hannah Roennfeldt, reacţionează totdeauna în acelaşi fel.

Ea pur şi simplu nu poate da acest copil de lângă ea, n-are dreptul să rişte fericirea lui Lucy. Şi Tom?

Tom e un om bun. Tom totdeauna face ceea ce este corect, pe asta poate conta. Până la urmă o să se împace cu situaţia.

Dar între ei s-a strecurat o umbră de înstrăinare: un teritoriu al nimănui, invizibil, subţire cât un fir de păr.

*

Treptat viaţa pe Ianus îşi reia cursul obişnuit, absorbindu-l pe Tom în detaliile ritualului pe care-l îndeplineşte. Când se întâmplă să se trezească noaptea dintr-un vis urât în care i-a apărut un leagăn sfărâmat sau o busolă de pe care lipsesc punctele cardinale, se scutură de neliniştea care îl apasă şi lasă lumina să contrazică visul. Iar izolarea îl calmează fredonându-i melodia minciunii.

*

— Şi ştii ce zi e azi, da, Luce? întrebă Isabel trăgându-i bluza peste cap şi scoţându-i mânuţele prin mâneci.

Trecuseră şase luni de când reveniseră pe Ianus, în ianuarie 1928.

Fetiţa întoarse capul şi îl lăsă uşor spre spate, de parcă

schimbarea poziţiei i-ar ajuta să ghicească.

— Mmm, făcu ea încercând să câştige timp.

— Să te ajut?

Lucy dădu din cap.

Isabel îi puse prima şosetă.

— Hai, dă-mi o lăbuţă. Aşa! Ca să te ajut, am să-ţi spun că dacă eşti foarte cuminte, diseară s-ar putea să mănânci portocale...

— Vapo'u'! exclamă copila, dându-se jos din poala mamei şi pornind prin casă cu un pantofior într-un picior şi cu celălalt în mână. Vapo'u'! Vine vapo'u'!

— Exact! Aranjăm casa, să fie frumos când vin Ralph şi Bluey?

— Daa! răspunse ea şi se repezi în bucătărie ca să-i spună lui Tom: Vapo'u', tati! Vine Alf şi Buuy!

Tom o luă în braţe şi o sărută.

— Măi, că grăbită mai eşti! Ţi-ai adus tu aminte de asta sau te-a ajutat cineva?

— Spune mama, zise ea râzând, se desprinse din braţele lui Tom şi porni să o caute din nou pe Isabel.

— Hai, îngeraşule, avem o mulţime de treabă, spuse Isabel. Începem din casă sau de afară?

— Afa'ă!

— Bun. Atunci ce ne trebuie în picioare?

— Loşi! răspunse Lucy, încântată de cuvântul pe care-l folosea.

În scurt timp, încălţate cu galoşi şi îmbrăcate cu haine groase, cele două se îndreptară spre adăpostul pentru găini; Isabel ţinea un coş în mână, iar Lucy avea şi ea unul la fel, mai mic.

— O paradă a modei în toată regula, comentă Tom când trecu pe lângă ele în drum spre şopron.

— Mai bine să ne fie cald decât să fim elegante, răspunse Isabel şi-l sărută în grabă. Am pornit în expediţie

în căutare de ouă.

Odată ajunse în adăpost, Lucy lua cu amândouă mâinile câte un ou; o misiune care i-ar fi luat lui Isabel câteva secunde se transforma într-un adevărat ritual. Fetiţa îşi lipea de obraz fiecare ou şi spunea: „Călduţ!” sau „’ece de tot!”, după cum era cazul, apoi i-l trecea lui Isabel, ca să-l pună în siguranţă în coş, păstrându-l doar pe ultimul pentru coşuleţul ei. Apoi îi mulţumea fiecărei găini pe rând pentru contribuţia ei: „’ţume’c, Daphne, ’ţume’c, Speck...”

În grădina de zarzavaturi, când se duceau să scoată cartofii, Lucy ţinea împreună cu Isabel de coada lopeţii, mai mult încurcând-o la treabă decât ajutând-o.

— Ia uită-te, cred că se vede unul, zicea Isabel şi aştepta ca micuţa să descopere punctul albicios în pământul nisipos.

— Găsit! exclama Lucy, îşi vâra mânuţa în groapa săpată şi scotea de acolo o piatră.

— Nu chiar, zâmbea Isabel. Mai caută! Ia vezi acolo, în margine!

— Tatof! Găsit tatof, mami! striga ea fericită şi-l ridica deasupra capului, scuturându-şi tot pământul în păr, în ochi, şi începând după aceea să plângă.

— Ia să văd! Gata, gata! o liniştea Isabel, ştergându-şi palmele pe pantaloni înainte de a se ocupa de ochii fetiţei. Clipeşte, haide, clipeşte pentru mama! Gata, s-a dus, Luce.

Iar Lucy continua să închidă şi să deschidă ochii.

— S-a dus, spunea şi ea în cele din urmă. Iar apoi: Alt tatof!

Şi căutarea reîncepea.

Când se întoarseră în casă, Isabel mătură fiecare cameră şi adună praful nisipos într-un colţ. Dădu fuga să vadă cum merge pâinea în cuptor, iar când se întoarse găsi o dâră de nisip prin toată casa, căci Lucy încercase să adune gunoiul în făraş.

— Vezi, mami?! Fac t’eabă.

Isabel se uită la dâra şerpuită de nisip şi oftă.

— Cum aşa ceva... Apoi o luă pe Lucy în braţe şi-i spuse: Mulţumesc, eşti o fetiţă tare bună. Dar acum, ca să fim sigure că e curat de tot, hai să mai dăm o dată cu mătura, vrei? Apoi, făcându-i un semn de încurajare din cap, îi spuse: Ah, Lucy Sherbourne, ce gospodină o să iasă din tine!

Mai târziu Tom apăru în prag:

— E gata?

— Sigur că da, ne-am spălat pe mâini, pe faţă, nu avem degetele murdare.

— Atunci hai sus, prichindelule!

— Sus pe scă’i, tati?

— Da, sus pe scări.

Şi ea plecă cu el spre turn. Ajungând la baza treptelor, îşi ridică mânuţele, iar el o prinse, stând în spatele ei.

— Hai să numărăm, iepuraşule. Una, două, trei...

Şi porniră în sus într-un ritm ucigător de lent, iar Tom continuă să numere mult timp după ce ea abandonase.

Ajunşi la postul de observaţie, Lucy întinse mânuţele:

— ’Noclu, tati!

— Îşi dau imediat binoclul, îi răspunse Tom. Stai să te pun mai întâi pe masă.

O puse pe masa cu hărţi şi îi dădu binoclul având grijă să-i susţină el greutatea cu mâinile.

— Vezi ceva?

— No’i.

— Da, mulţi nori. Mai vezi şi altceva?

— Nu.

— Sigur?

— Nu vapo’, tati.

Tom zâmbi.

— Cred că n-ar fi bine să te punem într-un post de

control. Dar acolo ce e? Ia uită-te! Acolo unde e degetul meu.

Ea tropăi din picioare.

— Alf şi Buuy! Văd vapo', tati! Cu po'tocale!

— Ralph şi Bluey, aşa e. Şi mama spune că ne aduc portocale, da? Păi, să le ţinem pumnii.

Mai trecu încă o oră până să acosteze vasul. Tom şi Isabel stăteau pe dig, Lucy pe umerii lui Tom.

— S-a adunat toată echipa să ne ureze bun venit, zise Ralph.

— 'Neaţa! îi întâmpină Lucy, peste măsură de fericită să-i vadă. 'Neaţa, Alf, 'neaţa, Bu!

Bluey sări pe dig şi apucă parâma pe care i-o aruncase Ralph.

— Ai grijă, Luce, îi strigă el fetiţiei, care stătea lângă Isabel, căci Tom se dusese să le dea celor doi o mână de ajutor. Nu te apropia de parâmă. Apoi, uitându-se la Tom: Ei, Doamne, e deja fetiţă mare, nu mai e micuţa Lucy!

— Copiii cresc, nu ştiu dacă ai aflat, zise Ralph râzând.

— Ei, n-am vrut să... Dar nu-şi continuă explicaţia şi se ocupă doar de fixarea parâmei. Noi n-o vedem decât o dată la câteva luni, aşa că ne sare în ochi. Pe copiii din oraş îi vedem zilnic şi nu băgăm de seamă cum cresc.

— Şi ajung brusc nişte flăcăi zdraveni ca tine! îl necăji Ralph. Păşi pe dig ţânând în mână ceva ascuns la spate. Ei, cine mă ajută să descarc ce e pe vas?

— Eu! zise fetiţa.

Ralph îi făcu un semn lui Isabel şi scoase de la spate o conservă de piersici.

— Bun, atunci ia asta, e foarte, foarte grea.

Lucy prinse conserva cu amândouă mâinile.

— Ai grijă, Luce, hai s-o ducem în casă! Apoi, adresându-se bărbaţilor: Dă-mi şi mie ceva să duc, Ralph, iar el se întoarse pe vas şi aduse corespondenţa şi câteva

pachete uşoare pe care i le dădu. Vă aştept acasă, zise ea. Pun ceainicul pe foc.

După prânz, când cei mari îşi încheiau masa cu o ceaşcă de ceai, Tom spuse:

— Parcă Lucy e prea cuminte...

— Păi, ar trebui să termine desenul ăla pentru mama şi tata. Mă duc să văd ce face.

Dar înainte de a apuca să iasă din cameră, copila îşi făcu apariţia îmbrăcată în furoul lui Isabel, care îi era prea lung şi-i atârna pe podea, încălţată în pantofi cu tocuri şi având la gât un şirag de mărgele pe care Isabel îl primise de la mama ei în dimineaţa aceea.

— Sunt doamnă! exclamă Lucy.

— Lucy! Ai umblat prin lucrurile mele? exclamă Lucy.

— Nu, răspunse fetiţa făcând ochii mari.

— Îmi cer scuze, zise Isabel adresându-se oaspeţilor. N-am obiceiul să umblu prin casă îmbrăcată sumar. Hai, Lucy, o să răceşti aşa, dezbrăcată. Vino să te îmbrac. Şi mai vorbim noi despre cum e să-ţi bagi nasul prin lucrurile mele. Şi cum e să spui minciuni.

Ieşi din cameră zâmbind, fără să sesizeze expresia care apăru pentru o clipă pe chipul lui Tom.

*

Lucy se simte foarte mândră să îşi ajute părinţii şi păşeşte mărunţel în urma lui Isabel când se duc să adune ouăle. O fascinează puişorii proaspăt ieşiţi din ouă care apar din când în când, îi ia în mânuţă şi şi-i lipeşte de gât ca să le simtă puful fin, auriu. Când participă la scoaterea morcovilor sau păstârnacului din pământ, uneori trage atât de tare, încât cade pe spate şi se umple de pământ.

— Ce-ai făcut, bobocelule? Hopa, sus! râde Isabel.

Când Isabel se aşază la pian, o ia pe genunchi şi zdrăngăne şi ea, făcându-se că urmăreşte punctuleţele negre de pe pagina din faţa ei. Isabel îi ia un degeţel şi o

ajută să lovească clapele unui cântecel: „Are mama o fetiţă”, iar apoi copila zice: „Cânt singură, mami” şi o ia de la început cu aceeaşi cacofonie.

Şade ceasuri la rând pe podeaua bucătăriei şi mâzgăleşte cu creioane colorate pe spatele unor vechi formulare ale Serviciului de Aprovizionare, trasând linii şerpuite pe care i le arată cu mândrie lui Isabel: „Asta-i mama, tata şi Lulu Licurici!”. Ştie sigur că în curtea casei este un turn de patruzeci de metri care are o stea în vârf. O dată cu cuvinte precum „căţel” şi „pisică”, pe care le-a asimilat doar din cărţi, a învăţat, luându-le din realitatea concretă, şi „lentilă”, „prismă” şi „refracţie”.

— Aia e steaua mea, îi spuse ea lui Isabel într-o seară arătându-i lumina farului. Mi-a dat-o tata.

E capabilă să spună secvenţe din poveşti cu peşti, pescăruşi şi vapoare. Când se plimbă toţi trei pe plajă, îi place grozav să-i dea lui Tom o mână şi lui Isabel o mână, iar ei să o legene în aer. „Lulu Licurici” este expresia ei preferată şi o foloseşte când ea însăşi apare în desenele pline de pete sau când se referă la ea însăşi în povestiri.

*

Oceanele nu se termină niciodată. N-au început, n-au sfârşit. Vântul nu se termină niciodată. Uneori poate înceta, dar o face doar pentru a-şi aduna forţe de prin alte colţuri de lume şi a se repezi din nou asupra insulei, încercând să transmită un mesaj pe care Tom nu-l pricepe. Existenţa se desfăşoară aici în proporţii gigantice. Timpul se măsoară în milioane de ani, stâncile care, de la distanţă, par cât nişte zaruri aruncate pe ţărm, sunt în realitate bolovani uriaşi de câteva zeci de metri în lăţime, bătuţi de valuri de mii de ani, răsturnaţi într-o parte, astfel încât straturile care îi compun au ajuns dungi verticale.

Fiinţele umane sunt mărunte, efemere. Tom le priveşte pe Lucy şi Isabel bălăcindu-se în Laguna Paradis, fetiţa e

fermecată de apă, de gustul ei sărat, de steaua-de-mare albastră-sidefie pe care a prins-o. Priveşte vietatea din mâna fetiţei, cu care ea se mândreşte ca şi cum ar fi propria ei creaţie: „Tati, uite! Uite steaua mea!”. Deodată, timpul se divide în straturi, precum cele din pirită, şi el îşi aminteşte cum arăta plaja înainte de sosirea lui Lucy, apoi înainte de sosirea lui Isabel şi în cele din urmă îşi imaginează miile de ani în care plaja s-a format nevăzută de nimeni. Îi vine greu să se concentreze pe ambele planuri temporale: existenţa unei insule şi existenţa unui copil.

Îl uimeşte faptul că viaţa scurtă a fetiţei înseamnă mai mult pentru el decât toate mileniile trecute. Se trudeşte să-şi înţeleagă propriile emoţii – cum se face că simte în egală măsură duioşie şi nelinişte când o sărută seara înainte de culcare sau când ea îi cere să-i sărute un genunchi julit, ca să-i treacă durerea, cu acea putere magică pe care o are doar un părinte.

Şi faţă de Isabel are aceleaşi sentimente contradictorii: dragostea, atracţia pe care o simte faţă de ea şi senzaţia că nu poate respira în prezenţa ei. Cele două stări se macină una pe alta ireconciliabil.

Uneori, când este singur la far, îşi dă seama că îi fuge gândul pe furiş la Hanna Roennfeldt. E înaltă? E plinuţă? Trăsăturile ei se regăsesc în trăsăturile fetiţei? Când încearcă să şi-o imagineze nu vede decât două mâini care acoperă o faţă scăldată în lacrimi. Se înfioară şi se întoarce la treburile concrete pe care le are de făcut.

Copilul este fericit şi iubit în lumea aceasta mică, situată departe de presă şi de bârfe. Departe de contactul cu realitatea. Sunt săptămâni în şir când Tom aproape că îşi găseşte pacea în povestea unei vieţi de familie normale şi fericite, ca şi cum şi-ar administra un fel de narcotic care îl menţine într-o stare de visare.

*

— Şi nu uita că e un *maaare* secret! N-avem voie să-i spunem nimic lui tati. Decât atunci când îţi spun eu.

Lucy o priveşte cu atenţie.

— Nu spun lu’ tati, şi încuviinţează din cap. Dă-mi un biscuit.

— Imediat. Numai să termin de împachetat astea.

Vaporul din septembrie 1928 adusese câteva pachete pe care Bluey reuşise să i le treacă pe furiş lui Isabel când Ralph îl ţinuse pe Tom ocupat cu descărcarea. Nu era uşor de pus la cale o surpriză pentru Tom: asta presupunea să-i scrie mamei ei cu câteva luni înainte şi să-i facă o listă cu lucrurile solicitate.

Întrucât doar Tom avea cont bancar, mai presupunea şi promisiunea de a-i plăti datoria la următoarea vizită.

Era în acelaşi timp foarte uşor şi foarte greu să-i cumperi ceva lui Tom: se bucura de orice cadou pe care-l primea, dar de fapt nu-şi dorea nimic. Ea alesese un stilou Conway Stewart şi cea mai nouă ediţie a almanahului *Wisden*: ceva practic şi ceva amuzant. Într-o seară, când stătea afară cu Lucy, Isabel o întrebase ce ar vrea să-i dea lui tati, iar fetiţa se gândise un moment, răsucindu-şi pe deget o şuviţă de păr, şi răspunsese:

— Stelele...

— Nu cred că am să pot face asta, Luce, răspunsese Isabel râzând.

— Dar eu vreau, zisese fetiţa supărată.

Lui Isabel îi veni o idee.

— Ce-ar fi să-i dăm o hartă a cerului – un atlas?

— Da, un ataş.

Acum, stând în faţa cărţii voluminoase, Isabel o întrebă:

— Ce vrei să-i scrii pe prima pagină?

Conducând cu mâna ei mânuţa copilei, care ţinea între degete stiloul, Isabel scrise cu litere colţuroase: „Pentru

tati, cu dragoste, mereu şi mereu...”

— Mai multe, insistă Lucy.

— Mai multe ce?

— Mai multe „mereu”. „Mereu şi mereu şi mereu şi mereu...”

— OK, zise Isabel râzând. Şi scrise „mereu şi mereu şi mereu şi mereu” ca un miriapod care traversa pagina. În cele din urmă spuse: Cred că o să înţeleagă ce vrei să-i spui. Şi după asta? Să zicem: „de la fetiţa ta iubitoare, Lucy”?

Copila chicoti.

— De la Lulu Licurici.

— Ei, ce-i asta? Fii serioasă! Ce scriem?

— Eu v’eau Lulu Licurici.

Isabel ridică din sprâncene.

— E cadoul tău, la urma urmei.

Fetiţa începu să scrie literele, cu mâna mamei, dar se plictisi curând şi se dădu jos din poala ei la jumătatea unei litere.

— Termină mami, comandă ea în treacăt.

Aşa că Isabel termină semnătura şi adăugă între paranteze: „Prin bunăvoinţa lui Isabel Sherbourne, scrib şi factotum general al semnatarei sus-menţionate”.

Când Tom desfăcu pachetul – o sarcină nu tocmai uşoară cu mânuţele lui Lucy acoperindu-i ochii – spuse:

— E o carte...

— E un ataş! exclamă Lucy.

— Cam aşa ceva, spuse Isabel.

Tom deschise ochii şi văzu cadoul: *Atlasul stelelor, cuprinzând toate stelele strălucitoare şi instrucţiuni complete de folosire pentru navigaţie şi pentru examen la Consiliul Comerţului*. El zâmbi încet şi o privi pe Isabel.

— Ce copil isteţ e Lucy, ea a pus totul la cale.

— Citeşte, tati, ’năuntru. Eu am schis.

Tom deschise coperta şi citi dedicaţia lungă. Continuă să zâmbească, dar şirul de cuvinte „mereu şi mereu şi mereu şi mereu şi mereu” parcă-i străpunse dureros inima. „Mereu” era un concept de neimaginat, mai ales pentru acest copil, în acest loc. Îşi lipi buzele de creştetul lui Lucy.

— E o minune, Lulu Licurici. Cel mai frumos cadou pe care l-am primit vreodată.

Capitolul 19

— Măcar dacă am reuşi să-l câştigăm pe ăsta, n-ar fi chiar o înfrângere totală, spuse Bluey.

Echipa de crichet a Australiei pierduse pe teren propriu primele meciuri de calificare ale sezonului 1928-1929, iar vasul de aprovizionare pentru luna martie ajunsese la Ianus chiar în timp ce avea loc ultimul meci la Melbourne. Bluey îl delecta pe Tom cu ultimele evenimente importante în timp ce descărcau marfa.

— Bradman a adunat o sută de puncte. N-a ieşit din joc. I-a dat mult de furcă lui Gave Larwood, după câte spun ziarele. Dar să-ţi mai spun ceva... meciul durează deja de patru zile. Cred că de data asta o să fie un meci lung.

În timp ce Ralph se dusese la bucătărie să-i dea lui Isabel cadourile pe care Hilda i le trimisese lui Lucy, ca de obicei, Tom şi Bluey aşezară în stivă, în şopron, ultimul sac de făină.

— Ştii, am un văr care lucrează acolo, zise Bluey şi-i făcu semn cu capul spre marcajul firmei Dingo, imprimat pe sac.

— La moara de grâu? întrebă Tom.

— Da. Cred că plătesc bine. Şi poţi să iei câtă făină vrei.

— În orice slujbă mai primeşti şi ceva în plus.

— Sigur că da. Aşa cum aici pot să respir cât aer curat vreau şi să înot în câtă apă vreau, râse Bluey. Se uită în preajmă să vadă dacă nu cumva e căpitanul prin apropiere. Vărul meu zice că-mi poate găsi o slujbă acolo oricând. Făcu o pauză. Uneori mă gândesc că poate ar fi mai bine să lucrez... la o băcănie, poate, adăugă el, trecând brusc la un alt subiect pe un ton ce căuta să pară banal.

Aşa ceva nu-i stătea în fire lui Bluey. Mai discuta uneori despre rezultatele din campionatul de crichet Sheffield Shield sau vorbea despre cei câţiva bănuţi pe care-i câştigase la cursele de cai. Sau despre fratele lui, Merv, care murise la Gallipoli, în prima zi, sau despre Ada, formidabila lui mamă rămasă văduvă. Tom simţi că astăzi lucrurile stau altfel.

— Cum de te-ai gândit la asta?

— Ei, aşa, fără motiv...

— Înţeleg, acceptă Tom.

— Cum e să fii însurat?

— Cum adică? făcu Tom luat prin surprindere de schimbarea de tactică.

— Adică... e bine?

Fără să-şi ridice ochii de pe inventarul pe care îl verifica, Tom întrebă:

— Vrei să-mi spui ceva, Blue?

— Nu.

— Înţeleg, acceptă din nou Tom.

Dacă o să aibă răbdare, lucrurile o să se lămurească de la sine. Aşa se întâmpla de obicei. Până la urmă.

Bluey aşează mai bine încă un sac.

— O cheamă Kitty. Kitty Kelly. Tatăl ei are o băcănie. Am ieşit în oraş împreună în ultimul timp.

Tom zâmbi şi ridică dintr-o sprânceană.

— Bravo!

— Şi... ce să zic... ştii, parcă m-aş gândi să mă însor. Expresia de pe chipul lui Tom îl îndeamnă să continue. Nu sunt *nevoit* să mă însor. Nici vorbă de aşa ceva. Păi, nici măcar nu ne-am... taică-său stă mereu cu ochii pe noi. Şi maică-sa. Şi fraţii ei. Şi doamna Mewett e verişoară cu maică-sa, aşa că îţi dai seama cam din ce familie vine ea.

— Şi care-i problema, de fapt? întrebă Tom râzând.

— Păi, ce să zic...? E un pas important. Ştiu că toţi îl fac până la urmă, dar mă întrebam... de unde *ştii*...

— Nu sunt eu prea priceput în treaba asta. Nu m-am însurat decât o dată şi încă mai învăţ. De ce nu-l întrebi pe Ralph, e însurat cu Hilda de când era bunica fată, a crescut şi câţiva copii. Aş zice că a făcut treabă bună.

— Nu pot să-i spun lui Ralph.

— De ce?

— Ştii, dacă ne căsătorim, Kitty zice că va trebui să termin cu slujba pe vapor şi să intru să muncesc la băcănie. Cred că-i e frică să nu mă înec într-o zi şi să nu mai ajung înapoi acasă de la muncă.

— Ce suflet optimist!

Bluey zâmbi.

— Dar acum, vorbind serios. Cum e să fii însurat? Să ai copii şi tot restul?

Tom îşi trecu mâna prin păr şi cântări întrebarea un timp, vădit stânjenit.

— Noi nu prea suntem o pereche tipică. Nu sunt multe familii ca a noastră pe aici... trăim la un far în mijlocul pustietăţii. Ca să fiu sincer, răspunsul meu depinde de ziua în care mă întrebi. Căsnicia are şi părţi bune, şi greutăţi. Dar un lucru pot să-ţi spun – e mult mai complicat decât viaţa de unul singur.

— Mama zice că-s prea tânăr şi cam necopt la minte.

— Cred că mama ta o să spună acelaşi lucru şi când o să ai cincizeci de ani, răspunse Tom zâmbind, din câte mi-ai spus tu despre ea. Oricum, nu e vorba despre minte. E vorba despre simţire. Ai încredere în ceea ce simţi, Blue. Ezită o clipă, apoi continuă: Dar nu e totdeauna o treabă uşoară, chiar dacă ai găsit femeia potrivită. E ceva în care intri pentru mult timp. Nu ştii niciodată ce se poate întâmpla: te angajezi la tot ce îţi aduce viaţa. N-ai cum să ieşi din chestia asta.

— Uite, tati! Lucy apăru în prag ţinând în mână tigrişorul pe care i-l trimisese Hilda. Ia ascultă! Mârâie!

Şi întoarse jucăria, care scoase un sunet.

Tom o luă în braţe. Prin fereastră îl văzu pe Ralph, care urca încet pe potecă.

— Măi, ce copil dulce eşti tu!

Şi o gâdilă la ceafă.

— Lucy Lipici! chicoti ea.

— Şi cum e să fii tată? întrebă Bluey.

— Aşa e.

— Nu, nu, te întreb serios. Spune-mi!

Expresia lui Tom deveni serioasă.

— Pentru asta nu eşti niciodată pregătit. E incredibil cum un copil îţi doboară toate mijloacele de apărare, Bluey. Pătrunde pur şi simplu în fiinţa ta. E ca un atac care te ia prin surprindere.

— Fă-l să mârâie, tati, îi ceru Lucy.

Tom o sărută şi întoarse tigrişorul cu capul în jos.

— Te-aş ruga să ţii totul pentru tine. De acord, prietene? Apoi, cântărind ceea ce spusese, adăugă: De fapt, se ştie că eşti tăcut ca un mormânt – şi făcu şi el jucăria să mârâie, pentru bucuria copilului.

*

Uneori tu eşti cel norocos. Alteori, alt amărât trage paiul cel scurt şi tu trebuie să-ţi ţii gura şi să mergi mai

departe. Tom bătea în cuie o scândură la adăpostul pentru găini ca să acopere o gaură pe care o făcuse vântul noaptea trecută. Îşi petrecuse jumătate din viaţă încercând să adăpostească lucrurile de vânt. Pur şi simplu trebuie să mergi mai departe, faci ce poţi să faci.

Întrebările lui Bluey stârniseră în el sentimente de demult. Dar, de câte ori se gândea la necunoscuta din Partageuse care îşi pierduse copilul, chipul care-i venea în minte era al lui Isabel: ea pierduse mai mulţi copii şi nu mai putea avea alţii. Nu ştia nimic despre Hannah când a venit Lucy. Nu îşi dorise decât tot ce poate fi mai bun pentru copil. Şi totuşi. El ştia că nu era vorba doar despre a face totul pentru binele copilului. În Isabel sălăşluia o nevoie la care el singur nu va putea răspunde niciodată pe deplin. Ea renunţase la tot: la familie, la confort, la prieteni – la tot doar pentru a fi aici cu el. Nu putea să îi răpească singurul lucru pe care-l avea. Asta îşi spunea Tom, iar şi iar.

*

— Hai, du-te şi te culcă, iubito!

— Aş vrea eu, dar nu pot. Lucy încă n-a adormit, din cauza arsurii.

Isabel era obosită. Le veniseră proviziile şi ea se apucase să facă de mâncare – pâine, o tartă cu fructe şi din prune gem care să le ajungă tot anul. Ieşise din bucătărie doar o clipă şi chiar atunci Lucy se apropiase de soba pe care ceva mirosea tare îmbietor şi îşi fripsese mânuţa la cratiţa cu gem. Nu era grav, doar de ajuns încât să nu o lase să doarmă. Tom îi bandajase rana şi îi dăduse o aspirină, dar la lăsarea serii fetiţa era încă agitată.

— O s-o iau sus la far, am eu grijă de ea. Oricum mai am de lucru la documentele pentru inventar. Eşti sfârşită!

— Epuizată, Isabel acceptă.

Ţinând fetiţa cu un braţ şi o pernă şi un pled cu celălalt,

Tom urcă încet scările şi o puse pe masa cu hărţi.

— Stai aici, puiule! rosti el, dar ea era deja aproape adormită.

Se apucă să adune coloane de cifre, să înregistreze galoane de petrol şi cutii de mantale pentru far.

Deasupra lui, în compartimentul felinarului, lumina se rotea neîncetat, zumzăind lin, molcom. Jos, undeva departe, zărea singura lampă cu gaz ce ardea în casă.

Lucra deja de o oră când simţi instinctiv nevoia să se întoarcă şi văzu că Lucy îl priveşte cu ochişori în care licărea o lumină blândă. Când îi întâlni privirea, fetiţa îi zâmbi şi Tom simţi că a fost din nou luat prin surprindere de miracolul pe care îl reprezenta copila – atât de frumoasă şi de lipsită de apărare.

Ridică mânuţa bandajată şi se uită la ea.

— Am fost ’ăzboi, tati, spuse ea şi se încruntă uşor.

Întinse braţele spre el.

— Culcă-te, puişorule, zise Tom şi încercă să îşi reia lucrul.

Dar copila îi ceru: „Tântecel, tati, v’eau tântecel!” întinzând întruna braţele spre el.

Tom o luă pe genunchi şi o legănă uşor.

— Dacă-ţi cânt eu, Lulu, ai să visezi urât. Mama ştie să cânte, nu eu.

— M-am f’ipt, tati, şi ridică mânuţa bandajată drept dovadă.

— Te-ai fript, nu-i aşa, iepuraşule? Bietul de tine! Îi sărută delicat bandajul. O să treacă repede. Ai să vezi. O sărută pe frunte şi o mângâie pe cap, pe părul blond fin. Of, iepuraşule, iepuraşule! Cum Dumnezeu oi fi ajuns tu aici? Privi pe fereastră în noaptea neagră ca păcura. Cum Dumnezeu oi fi apărut tu în viaţa mea?

Simţi cum trupul copilei se destinde pe când luneca înspre somn. Treptat capul i se lăsă moale pe braţul lui şi

buzele i se deschiseseră odată cu relaxarea muşchilor feţei. Şoptind atât de încet, încât aproape că nu auzi nici el ce spune, Tom repetă întrebarea care îl măcina:

— Cum Dumnezeu m-ai făcut să am asemenea sentimente?

Capitolul 20

— N-am ştiut că a încercat să mă găsească.

Tom şedea pe verandă, lângă Isabel. Întorcea pe o parte şi pe alta un plic vechi, zdrenţuit, adresat lui la batalionul 13 din Forţele Imperiale Australiene. Plicul era acoperit în întregime de adrese şi instrucţiuni de expediere, culminând cu un ordin autoritar, scris cu creion albastru: „Se va înapoia expeditorului”, domnului Edward Sherbourne, tatăl lui Tom. Scrisoarea sosise cu trei zile în urmă, într-un pachet mic adus de vasul de aprovizionare din iunie, împreună cu vestea morţii tatălui.

— Tati, tati, uite! strigă Lucy, care urca poteca anevoie, călare pe căluţul de lemn, cu obrajii ca nişte bujori în aerul aspru al după-amiezii reci.

— Bravo, Lulu! Mai încearcă o dată. Se întoarse spre Isabel, care şedea lângă el pe verandă şi îi oferea o ceaşcă cu ceai.

Scrisoarea venită la cabinetul de avocatură Church, Hattersley & Parfitt respecta formalităţile necesare şi enunţa doar fapte. Cancer la gât. 18 ianuarie 1929. Avuseseră nevoie de câteva luni să dea de urma lui Tom. Fratele său, Cecil, era unicul moştenitor; doar un medalion care-i aparţinuse mamei lui Tom îi revenea lui; medalionul fusese pus în scrisoarea care-l urmase pe Tom de la un

capăt la altul al pământului fără a reuşi să-l găsească.

Nu deschisese pachetul decât după ce Ralph şi Bluey plecaseră. În seara aceea, după ce aprinsese farul, rămăsese în compartimentul lămpii şi citise, complet năucit, scrisul ascuţit, sever al tatălui său.

Merrivale
Sydney
16 decembrie 1915

Dragă Thomas,

Îţi scriu pentru că ştiu că te-ai înrolat voluntar. După cum ştii, nu mă prea pricep la vorbe. Dar, cum eşti atât de departe acum şi cum s-ar putea să ţi se întâmple ceva înainte de a avea ocazia să ne întâlnim, se pare că nu-mi rămâne altă cale decât să-ţi scriu.

Sunt multe lucruri pe care n-aş putea să ţi le explic fără a o denigra pe mama ta şi nu doresc să fac mai mult rău decât s-a făcut deja. Aşadar, unele lucruri vor rămâne nespuse. Într-o anumită privinţă, este vina mea şi pe aceasta aş vrea să o îndrept. Îţi trimit odată cu scrisoarea un medalion pe care mama ta, înainte de a pleca, mi-a cerut să ţi-l dau. În el este fotografia ei. La vremea aceea am considerat că e mai bine să nu ţi se aducă aminte de ea şi prin urmare nu ţi l-am transmis. Nu mi-a fost uşor să iau această hotărâre, să decid că îţi va fi mai bine în viaţă dacă nu vei mai avea parte de influenţa ei.

Acum, că ea a murit, găsesc că este drept să-i îndeplinesc dorinţa, chiar dacă e cam târziu.

Am încercat să fac din tine un bun creştin. Am încercat să îţi asigur cea mai bună educaţie. Sper că te-am învăţat să alegi între bine şi rău: reuşita în cele pământeşti, oricât ar fi de mare sau de plăcută, nu poate compensa pierderea sufletului nemuritor.

Sunt mândru de sacrificiul pe care l-ai făcut înrolându-te. Cu trecerea timpului, ai ajuns un tânăr responsabil şi,

după război, mi-ar plăcea să-ţi găsesc un loc în companie. Cecil este un organizator înnăscut şi mă aştept să conducă bine fabrica după ce eu am să mă retrag. Dar sunt sigur că se va putea găsi şi pentru tine un loc potrivit.

M-a durut că a trebuit să aflu de la alţii că te-ai îmbarcat. M-aş fi bucurat să am ocazia să te văd în uniformă, să te conduc, dar presupun că, după ce ai căutat-o pe mama ta şi ai aflat ca s-a prăpădit, nu vrei să mai ai de-a face cu mine. Aşa că rămâne la latitudinea ta. Dacă ai să te hotărăşti să răspunzi la această scrisoare, o să-mi faci o mare bucurie. Eşti totuşi fiul meu şi, până ce n-ai să fii şi tu tată, n-ai să înţelegi pe deplin ce înseamnă aceste cuvinte.

Dacă totuşi nu vei dori să-mi răspunzi, îţi voi respecta alegerea şi n-o să te mai caut. Însă am să mă rog să ai parte de ocrotire şi să te întorci victorios pe aceste meleaguri.

Tatăl tău iubitor,
Edward Sherbourne

Parcă trecuse o viaţă de când Tom vorbise ultima dată cu omul acesta. Ce greu trebuie să-i fi fost să scrie asemenea lucruri! Faptul că tatăl său încercase să ia legătura cu el după despărţirea lor încărcată de amărăciune veni nu doar ca o surpriză, ci ca un adevărat şoc pentru Tom. Acum parcă nu mai era sigur de nimic. Tom se întrebă dacă nu cumva răceala tatălui nu fusese tot timpul un mod de a-şi ascunde o rană. Era prima oară când reuşea să zărească ceva dincolo de faţada de piatră şi, pentru o clipă, îl văzu pe bărbatul condus de înalte principii morale profund rănit de femeia iubită, dar incapabil să arate ce simte.

Ocazii ratate. Momente prielnice nevalorificate. Tom o căutase pe mama lui dintr-un motiv anume.

Pe când stătea în faţa uşii de la camera din pensiunea

aceea, cu pantofii lustruiţi, cu unghiile tăiate, îşi repetase încă o dată cuvintele pe care avea să i le spună: „Îmi pare rău că te-am băgat în bucluc”. Se simţise atunci la fel de nesigur precum copilul care aşteptase treisprezece ani ca să rostească aceste cuvinte. Crezuse chiar că o să i se facă rău. „N-am spus decât că am văzut o maşină. Că trecuse pe la noi o maşină. N-am ştiut...”

Abia peste câţiva ani înţelesese amploarea consecinţelor ce decurseseră din spusele lui. Ea fusese declarată nedemnă de calitatea de mamă şi alungată din viaţa lui. Dar pelerinajul pe care-l începuse spre a dobândi iertarea venise prea târziu, iar acum nu o va mai putea auzi pe mama lui spunând că îl absolvă de păcatul trădării, chiar dacă fusese comis fără voie. Cuvintele aveau talentul de a se băga în tot felul de locuri unde nu aveau ce căuta. În viaţă e mai bine să ţii pentru tine ceea ce ştii, învăţase lecţia asta.

Se uită la fotografia mamei din interiorul medalionului. Poate că, fiecare în felul său diform, amândoi părinţii îl iubiseră. Simţi că-l cuprinde un val de mânie gândindu-se că tatăl său îşi arogase pur şi simplu dreptul de a-l despărţi de mama lui: atât de sincer, totuşi atât de distrugător.

Tom nu-şi dădu seama că plânge decât atunci când o lacrimă trasă un firicel de cerneală de-a curmezişul foii. După tot ceea ce văzuse, după toate experienţele prin care trecuse, aproape că nu-i venea să creadă că o simplă scrisoare îl mai poate impresiona. Apoi citi din nou: „*... până ce n-ai să fii şi tu tată, n-ai să înţelegi pe deplin...*”

Se uită afară la oceanul negru ca smoala, acum că ultimele licăriri de lumină dispăreau spre apus.

Existaseră perioade când viaţa lui, istoria ei înşirată în zile, îi păruse vastă ca însăşi lumea în care se desfăşurase. Oftă adânc şi flacăra lămpii aruncă umbre peste scrisoare.

Lângă el, pe verandă, acum Isabel îi spunea:

— De fapt, chiar dacă nu l-ai văzut de atâţia ani, era totuşi tatăl tău. În viaţă nu avem decât unul. E normal să te afecteze, iubitule.

Tom se întrebă dacă Isabel era conştientă de ironia cuprinsă în vorbele ei.

— Hai, Luce, vino să-ţi dau o cacao, spuse ea fără să facă nicio pauză.

Fetiţa veni în fugă şi prinse căniţa cu amândouă mâinile. Se şterse la gură cu braţul, nu cu mâna murdară, şi îi dădu cănuţa înapoi.

— Pa, pa! strigă ea vesel. Mă duc cu calul la Pa'taşez să-i văd pe bunicu' şi pe bunica – şi fugi înapoi la căluţul de lemn.

Tom se uită la medalionul pe care-l ţinea în mână.

— Ani de zile am fost convins că mama mă urăşte pentru că i-am trădat secretul. N-am ştiut nimic despre medalion. Asta ar fi schimbat multe.

Şi Tom îşi strânse buzele, împingând buza de jos peste cea de sus.

— Ştiu că eu nu-ţi pot spune nimic. Mi-aş dori grozav să pot... nu ştiu... să pot face ceva să-ţi fie mai bine.

— Mama, foame! strigă Lucy întorcându-se.

— Nici nu mă mir, după cât ai alergat, zise Isabel şi o luă în braţe. Vino! Hai, dă-i lui tati un pupic! E necăjit astăzi.

Puse fetiţa pe genunchii lui şi-i îmbrăţişă strâns pe amândoi.

— Zâmbeşte, tati! spuse Lucy. Uite-aşa!

Şi zâmbi ca să-i arate.

*

Lumina străpungea oblic norii, căutând parcă să fugă din calea ploii care întuneca zarea. Cocoţată pe umerii lui Tom, Lucy radia, fericită că avea o privelişte atât de largă.

— Pe-aici, tati! exclamă ea şi-i făcu semn întinzând degetul spre stânga.

Tom schimbă direcţia şi o duse într-acolo peste pajişte. Una dintre capre scăpase din ţarcul provizoriu rozând nuielele, iar Lucy ceruse insistent să meargă şi ea să-l ajute pe Tom să o găsească.

Capra nu era lângă golfuleţ. Ei, n-avea cum să ajungă prea departe.

— Bine, ne întoarcem, mergem din nou pe potecă, spuse Tom, şi pe urmă o căutăm în altă parte. Urcă iarăşi până în zona de platou şi se învârti în loc. Unde ne ducem acum, Lulu? Tu alegi.

— Acolo, jos! zise ea arătând din nou cu mâna, spre cealaltă parte a insulei, şi amândoi porniră într-acolo.

— Căpriţă. Ce cuvinte mai ştii care sună la fel?

— Fetiţă.

— Fetiţă. Foarte bine. Altul?

Copila încercă din nou.

— Fetiţă?

— Nu, alt cuvânt, zise Tom râzând. Cu ce te îmbracă mama când e frig?

— Cu paltonul.

— Da, dar cu ce te îmbracă mama când e frig? Gândeşte-te la „căpriţă”? Începe cu „b”.

— Botoşi.

— Bundiţă. O gâdilă pe burtică. Fetiţă, bundiţă, căpriţă. Exact despre asta vorbeam. Uită-te, Luce, acolo jos, lângă plajă.

— E acolo. Hai să fugim, tati!

— Nu, nu fugim, iepuraşule. Să nu o speriem. O luăm binişor.

Tom era atât de preocupat de încercarea de a prinde capra, încât la început nu băgă de seamă unde păştea animalul.

— Dă-te jos, prichindelule! O ridică pe Lucy deasupra capului şi o puse pe iarbă. Acum stai aici cuminte până mă duc eu să o iau pe Millie. O s-o leg cu funia asta şi o să vină după mine repede şi uşor. Hai, Millie, vino încoace, nu mai umbla brambura! Capra ridică ochii spre el şi se depărtă câţiva paşi.

— Hai, ajunge, stai cuminte, zise Tom şi înaintă încet spre ea. O prinse de cureaua din jurul gâtului şi legă funia de ea. Gata. Am terminat. Hai, Lulu, putem să ne...

Se întoarse, simţi o furnicătură în tot braţul cu o clipă înainte de a-şi da seama de ce. Lucy şedea pe o moviliţă unde iarba era mai deasă decât pe terenul din jur. De obicei se ferea să vină în această parte a insulei care, pentru el, era în permanenţă într-un con de umbră, oricât de luminoasă ar fi fost ziua.

— Uite, tati, mi-am găsit scăunel! zise Lucy fericită.

— Lucy, pleacă de acolo imediat! strigă el înainte să se controleze.

Trăsăturile fetiţei se crispară, ochii i se umplură de lacrimi – nimeni nu ţipase la ea până acum – şi începu să scâncească.

El se grăbi spre ea.

— Iartă-mă, Lulu! Îmi pare rău, iepuraşule, n-am vrut să te sperii, spuse el stânjenit de propria reacţie. Încercând să-şi ascundă groaza pe care i-o provocase locul unde Lucy se oprise să se joace, se depărtă repede câţiva paşi, apoi spuse: Acolo... acolo nu e bine să stai, draga mea.

— De ce? întrebă ea cu glas scâncit. E scăunelul meu special. E un loc fermecat.

— Nu e chiar..., îi lipi strâns capul de gâtul lui, nu e un loc bun, nu e bine să stai acolo, iubirea mea.

O sărută pe creştet.

— Am fost rea? întrebă Lucy neînţelegând nimic.

— Nu, n-ai fost rea. Tu nu eşti rea.

O sărută pe obraji şi-i îndepărtă părul blond care-i intra în ochi.

Dar acum, ţinând-o în braţe, deveni conştient, pentru prima oară în câţiva ani, că braţele care o strângeau acum pe fetiţă erau aceleaşi care-l căraseră pe tatăl ei până la groapă. Închise ochii şi în muşchi îi reveni aceeaşi senzaţie, greutatea bărbatului, pe care o compară cu greutatea fiicei lui. Dintre cei doi, Lucy i se părea acum mai grea.

Simţi o atingere uşoară pe obraz.

— Tati! Uită-te la mine, tati! spuse copila.

Tom deschise ochii şi o privi fără să spună nimic. În cele din urmă oftă adânc şi spuse:

— Trebuie s-o ducem pe Millie acasă. Ce-ar fi să ţii tu funia?

Ea acceptă dând din cap, el îi înfăşură funia pe mânuţă şi porni în sus pe deal ducând-o pe un şold.

În aceeaşi după-amiază, în bucătărie, Lucy se pregătea să se urce pe un scaun, dar mai întâi se întoarse spre Tom.

— E bine dacă mă aşez aici, tati?

El nici nu-şi ridică ochii de la clanţa pe care o repara.

— Da, e bine, Lulu, răspunse el fără să se gândească.

Când Isabel veni să se aşeze lângă ea, Lucy strigă:

— Nu, mama! Nu scaunul ăla! Acolo *nu* e bine să stai!

— Serios? întrebă Isabel râzând. Aici stau totdeauna, iubito! Cred că e un loc foarte bun.

— Nu, *nu* e un loc bun. Aşa spune tati!

Isabel se uită la Tom, care acum îşi luase ochii de la clanţă.

— Ce vrea să spună copilul, Tom?

— O să-ţi explic mai târziu, răspunse el şi luă din nou şurubelniţa sperând că Isabel va uita.

După ce o culcă pe Lucy, Isabel îl întrebă pe Tom zâmbind:

— Ce-i povestea asta cu locul în care nu e bine să stai? Încă mai vorbea despre asta când m-am aşezat pe patul ei să-i spun povestea. Mi-a zis că o să te superi tu.

— Ei, n-a fost decât un joc inventat de ea. Probabil că până mâine o să uite complet.

— Care erau regulile jocului? întrebă Isabel râzând.

— Dacă-mi spui tu, atunci vom şti amândoi, răspunse Tom ridicând din umeri.

Numai că Lucy trezise în după-amiaza aceea fantoma lui Frank Roennfeldt, iar acum Tom îşi amintea chipul lui ori de câte ori se uita înspre morminte.

Până ce n-ai să fii şi tu tată... Deşi se gândise destul de mult la mama lui Lucy, abia acum înţelegea sacrilegiul pe care-l făcuse prin felul în care se purtase cu tatăl ei. Din cauza lui, bărbatului aceluia nu i se făcuse cuvenita slujbă de înmormântare de către un preot sau un pastor; nu-i va fi îngăduit să trăiască nici măcar ca o amintire, în inima lui Lucy, aşa cum ar fi avut dreptul în calitate de tată. Timp de câteva minute, doar un pumn de ţărână o despărţise pe Lucy de adevărata ei moştenire, de trecutul lui Roennfeldt, oricare ar fi fost istoria vieţii lui şi a tuturor strămoşilor lui. Pe Tom îl străbătu un fior rece când îşi dădu seama că poate ucisese în război rudele bărbatului care îi dăduse viaţă lui Lucy – fusese aproape inevitabil. Brusc, chipurile duşmanilor, contorsionate, pline de sânge, se treziră la viaţă, acuzatoare şi însufleţite, şi ieşiră din mormântul ascuns sub amintiri în care le închisese.

A doua zi dimineaţă, când Isabel şi Lucy plecară să adune ouăle, Tom se apucă să facă ordine în salon, să strângă creioanele colorate ale fetiţei într-o cutie de biscuiţi şi să pună cărţile teanc. Printre ele găsi cartea de rugăciuni pe care Ralph i-o dăruise la botez şi din care Isabel îi citea adesea. Răsfoi paginile subţiri, tivite cu aur. Rugăciuni de dimineaţă, rugăciuni pentru împărtăşanie...

Ajungând la psalmi, ochii îi căzură pe psalmul 36: „Noli aemulari”.

„Nu te mânia pe cei răi,
Şi nu te uita cu jind la cei ce fac răul,
căci sunt cosiţi iute ca iarba şi se veştejesc ca verdeaţa”[2].

Isabel intră cu Lucy în cârcă, amândouă râdeau de ceva.

— Ei, Doamne, aici nu era aşa de curat când am plecat! Au trecut pe-aici niscaiva spiriduşi? întrebă Isabel.

Tom închise cartea şi o puse deasupra teancului.

— Am încercat să fac ordine puţin pe-aici. N-am vrut să calc peste jucăriile lui Lucy, zise el şi începu să adune desenele ei risipite pe jos.

*

Peste câteva săptămâni, Ralph şi Tom şedeau cu spatele sprijinit de zidul de piatră al magaziei, după ce terminaseră de descărcat proviziile pentru luna septembrie. Bluey era pe vas, meşterea ceva la lanţul ancorei, iar Isabel era în bucătărie cu Lucy, făceau omuleţi de turtă dulce. Cei doi avuseseră mult de muncă în dimineaţa aceea, iar acum împărţeau o sticlă de bere în bătaia soarelui timid de primăvară.

Tom îşi tot plănuia acest moment de câteva săptămâni, gândindu-se cum să abordeze subiectul, când va veni vaporul. Tuşi să-şi limpezească glasul, apoi întrebă:

— Ai făcut vreodată... o faptă rea, Ralph?

Ralph îi aruncă o privire scurtă lui Tom.

— Ei, drăcia dracului, ce întrebare e asta?

Cu toate că îşi pregătise de mult ce să spună, întrebarea lui Tom sunase foarte stângaci.

— Adică... vreau să zic... cum îndrepţi un lucru pe care

---

2 Biblia sau Sfânta Scriptură, Liga Bibliei, Bucureşti, 2010, p. 573 (n. tr.).

l-ai stricat rău de tot? Ce trebuie să faci?

Vorbea ţinându-şi privirea aţintită asupra lebedei negre de pe eticheta sticlei de bere, încercând să se controleze. Şi mă refer la ceva cât se poate de serios.

Ralph luă o gură de bere, se uită în jos la iarbă şi dădu încet din cap.

— Poţi să-mi spui ce anume? Desigur, nu e treaba mea... nu vreau să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

Tom rămase neclintit, percepând aproape fizic uşurarea pe care i-ar aduce-o mărturisirea adevărului despre Lucy.

— Moartea tatălui meu... parcă m-a făcut să mă gândesc la tot ce-am greşit în viaţă şi să mă întreb cum aş putea să îndrept lucrurile înainte de a muri. Deschise gura, gata să continue, dar, mai înainte să rostească vreun cuvânt, îi răsări în minte imaginea lui Isabel făcându-i baie fiului lor născut mort şi asta îl reduse la tăcere, aşa că, în loc să spună ce-şi pusese în gând, rosti:

— Nici măcar numele lor n-am să le ştiu vreodată...

Rămase şi el surprins de uşurinţa cu care umpluse golul cu alte gânduri, alte sentimente de vinovăţie. Soarele pătrundea prin sticlă lăsând pe iarbă o pată maronie.

— Ale cui nume?

Tom şovăi şi se clătină pe marginea prăpastiei, încercând să se hotărască dacă să se arunce în gol sau nu. Mai luă o înghiţitură de bere.

— Ale bărbaţilor pe care i-am ucis.

Cuvintele căzură greu şi dur. Ralph îşi cântări cu grijă răspunsul.

— Păi, într-un afurisit de război n-ai altă cale. Ori ucizi, ori eşti ucis.

— Cu cât trece timpul, cu atât mi se pare mai dement ceea ce am făcut.

Tom simţi că îl părăseşte curajul şi avu senzaţia că e la propriu prizonierul fiecărui moment din trecut, prins într-o

menghină ce-i îndesa în trup toate percepţiile fizice, toate gândurile îmbibate de vinovăţie pe care le adunase de-a lungul anilor. Simţi că nu poate respira, îl copleşi sentimentul că pentru el nu va mai exista scăpare niciodată, niciodată. Ralph rămase complet nemişcat, în aşteptare.

În clipa aceea, toate păcatele săvârşite de Tom de-a lungul vieţii parcă se adunară într-un tot copleşitor, din care nu exista cale de scăpare, şi se întoarse tremurând spre Ralph:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Ralph, vreau doar să fac ce e drept! Spune-mi tu care naibii e acel lucru drept pe care ar trebui să-l fac. Simt că... că nu mai suport! Că nu mai pot să trăiesc aşa! Că nu mai pot...

Aruncă sticla cât colo şi se făcu ţăndări lovindu-se de o piatră, iar vorbele lui se stinseră într-un suspin.

Ralph îl cuprinse cu braţul pe după umeri.

— Fii cuminte, băiete! O să treacă, o să treacă! Rămase aşa câteva minute, apoi rosti oftând: Eu am trăit ceva mai mult ca tine, fiule. Am văzut multe la viaţa mea. Binele şi răul sunt ca nişte şerpi scârboşi: atât de încurcaţi, că nu-i deosebeşti unul de altul decât după ce-i împuşti pe amândoi, şi atunci e prea târziu.

Îl privi lung pe Tom, fără să scoată un cuvânt.

— Uite ce-o să te întreb eu, fiule: la ce te ajută dacă tot răscoleşti trecutul? Acum nimic nu se mai poate îndrepta. Cuvintele lui, în care nu era nici urmă de acuzaţie sau duşmănie, pătrunseră totuşi în măruntaiele lui Tom ca un cuţit. Ei, Doamne, dacă vrei să faci pe cineva să-şi piardă minţile, calea cea mai sigură este să-l pui să-şi ducă bătăliile iar şi iar, până îndreaptă lucrurile.

Îşi zgândări o bătătură de pe deget.

— Dacă aş avea un fiu, aş fi mândru să văd ca a ajuns măcar pe jumătate aşa cum ai ajuns tu. Eşti un om bun,

Tom. Şi un om norocos, cu nevasta şi fata pe care le ai. Adună-ţi forţele pentru ceea ce e bine pentru familia ta acum. Al de sus ţi-a mai dat o şansă, aşa că aş zice că nu e foarte supărat pe tine pentru ce-ai făcut şi ce n-ai făcut în trecut. Ocupă-te de ziua de azi. Îndreaptă ceea ce poţi îndrepta azi, iar trecutul lasă-l în plata Domnului. Lasă celelalte lucruri în seama îngerilor sau a diavolului sau a cui s-o fi ocupând de ele. Hai, vino, e timpul să ne întoarcem la treabă, zise el şi-l strânse uşor de umăr.

*

— Sarea. De sare n-ai cum să scapi. Roade ca un cancer, dacă nu eşti atent.

Era a doua zi după discuţia cu Ralph şi Tom vorbea singur. Lucy era cu el, în găoacea imensă a lentilei, şi îi dădea păpuşii ei dulciuri imaginare în timp ce el freca şi lustruia, freca şi lustruia piesele din bronz. Ochii ei îl priveau cu bucurie.

— Îi plac caramelele, tati.

— Ce păpuşică norocoasă!

— Vrea să mănânci şi tu – şi îi întinse o caramelă invizibilă.

— Mmm, mulţumesc, iepuraşule.

— Tu eşti şi tati al ei, tati?

Tom se opri.

— Păi... nu ştiu... ce-ar fi să o întrebi pe ea dacă sunt şi tati al ei.

Ea se aplecă şi-i şopti ceva păpuşii, apoi zise tare:

— Ea spune că nu. Eşti doar tati *al meu*.

El ridică din umeri şi îşi văzu mai departe de treabă, aruncând din când în când o privire către fetiţă.

Nu mai avea aceeaşi faţă rotundă, acum se putea ghici cum va arăta mai târziu – părul, care la început fusese închis la culoare, era acum mai mult spre blond, ochii – plini de curiozitate, pielea – albă. Tom se întrebă dacă va

începe să semene cu mama sau cu tatăl ei. Îşi reaminti faţa bărbatului blond pe care îl îngropase. Îl trecu un fior gândindu-se că, în anii ce vor urma, fetiţa îi va pune întrebări şi mai grele. Se gândi că şi propria lui imagine, văzută în oglindă, seamănă cu a tatălui lui la aceeaşi vârstă. Asemănarea aşteaptă, stă la pândă. Partageuse era un oraş mic: poate că o mamă nu-şi recunoaşte copilul când este încă foarte mic, dar, în timp, oare nu va ajunge să-şi vadă propriul chip în trăsăturile unei femei mature?

Gândul acesta îl rodea ca o rană deschisă. Băgă din nou cârpa în soluţia de lustruit şi frecă până ce sudoarea i se prelinse până la colţurile ochilor.

În seara aceea, sprijinit de stâlpul verandei, Tom privirea soarele dispărând în noapte, alungat de vânt. Aprinsese farul şi turnul era pregătit să-şi facă datoria până în zori. Se tot gândise la sfatul lui Ralph. Îndreaptă lucrurile pe care le poţi îndrepta azi.

— Aici erai, dragule? spuse Isabel. A adormit. A trebuit să-i citesc „Cenuşăreasa” de trei ori. Îl cuprinse cu braţul şi se sprijini de el. Când se preface că citeşte şi dă paginile, mor de dragul ei. Ştie poveştile pe dinafară.

Tom nu răspunse, aşa că Isabel îl sărută pe gât şi zise:

— Am putea să ne culcăm mai devreme. Sunt obosită, dar nu atât de obosită ca să nu...

El privea în continuare oceanul.

— Mai ţii minte... Cum arată doamna Roennfeldt?

Isabel avu nevoie de câteva momente ca să înţeleagă că se referă la Hannah Potts.

— De ce naiba îţi trebuie să ştii asta?

— Tu de ce crezi?

— Nu seamănă deloc cu ea! Lucy e blondă, are ochi albaştri... probabil i-a moştenit de la tatăl ei.

— Oricum, sunt al dracului de sigur că nu i-a moştenit de la noi. Se întoarse cu faţa spre ea. Izzy, trebuie să

vorbim. Trebuie să-i spunem.

— Lui *Lucy*? E prea mică, nu poate să...

— Nu, să-i spunem lui Hannah Roennfeldt.

— De ce? întrebă Isabel îngrozită.

— Merită să ştie.

Isabel se înfioră. În clipe de tristeţe se întrebase dacă e mai rău să crezi că ţi-ai pierdut copilul sau să crezi că trăieşte, dar nu-l vei mai vedea niciodată; îşi imaginase chinurile prin care trecuse Hannah.

Dar, dacă s-ar arăta chiar şi pentru o clipă de acord cu Tom, totul ar fi pierdut, ştia asta.

— Tom, ce-am făcut este pentru toată viaţa. Nu e drept să pui fleacurile care-ţi tulbură conştiinţa mai presus de binele lui Lucy.

— Fleacuri? Pentru numele lui Dumnezeu, Isabel, nu vorbim despre faptul că am şterpelit doi bănuţi din cutia milei. Vorbim despre viaţa unui copil! Şi despre viaţa unei femei, pe deasupra. Fiecare clipă de fericire pe care o trăim noi ar trebui trecută în contul *ei*. Aşa ceva nu e drept, oricât ne-am strădui noi să găsim o cale de scăpare.

— Tom, eşti obosit şi trist şi nu gândeşti limpede. Mâine-dimineaţă o să vezi totul altfel. Nu sunt dispusă să mai discut despre asta acum. Pur şi simplu. Îl prinse de mână şi se luptă să-şi stăpânească tremurul glasului pe care îl stârnise întrebarea lui. Nu suntem... nu trăim într-o lume perfectă, dragul meu. Trebuie să o luam aşa cum e şi să ne descurcăm cât mai bine.

El o privi lung, stăpânit de impresia că poate ea nici nu există. Poate că nimic din toate astea nu există, căci distanţa de câţiva milimetri dintre ei parcă ajunsese să despartă două realităţi complet diferite şi între ei nu mai exista niciun punct de întâlnire.

*

Lui Lucy îi place foarte mult să se uite la pozele făcute

când era mică, când a fost prima oară la Partageuse.

— Asta-s eu! îi spune ea lui Tom, care o ţine pe genunchi, şi îi arată fotografia de pe masă. Da' atunci eram mică. Acum sunt mare!

— Sigur că da, dragostea mea. Ai să împlineşti patru ani.

— Iar asta, arătă fetiţa cu hotărâre, e mama lu' mami.

— Aşa e. Mama lui mami e bunica.

— Iar ăsta e tata lu' tati.

— Nu, ăsta nu e tati al meu, e tati al lui mami. E bunicul.

Lucy pare sceptică.

— Da, ştiu că e cam complicat. Dar bunicul şi bunica nu sunt mama mea şi tatăl meu.

— Şi cine sunt mama ta şi tatăl tău?

— Uite cum e, zise Tom trecând-o de pe un picior pe altul, mama mea şi tatăl meu se numeau Eleanor şi Edward.

— Şi ei sunt bunica mea şi bunicul meu?

— Au murit amândoi, iubito, zise Tom evitând răspunsul.

— Înţeleg, zise Lucy dând din cap cu seriozitate, într-un fel care-l făcu pe Tom să creadă că nu pricepe nimic din spusele lui.

— Ca Millie.

Tom uitase complet ce se întâmplase cu câteva săptămâni în urmă, când o capră se îmbolnăvise şi murise.

— Da, aşa cum a murit Millie.

— De ce?

— De ce-a murit Millie? întrebă el.

— De ce-au murit mama ta şi tata tău?

— Păi, pentru că... pentru că au fost bătrâni şi bolnavi. Asta s-a întâmplat demult, adăugă el.

— Şi eu o să mor?

El o privi serios:

— N-o să mori dacă pot eu să împiedic lucrul ăsta, Lulu.

Dar în ultimul timp fiecare zi trăită alături de acest copil devenea un risc. Fiecare moment o eschivare. Cu cât învăţa mai multe cuvinte, cu atât sporea şi capacitatea ei de a investiga lumea din jur, de a defini portretul a ceea ce era ea însăşi. Pe Tom îl măcina gândul că percepţia ei despre viaţă şi despre ea însăşi se întemeia pe o unică, uriaşă minciună: o minciună la construirea şi desăvârşirea căreia el însuşi participase.

— Mergem să căutăm crabi, iubito? Hai să-i dăm lui mami desenul pe care l-ai făcut şi pe urmă du-te şi ia-ţi găletuşa şi lopăţica.

*

Fiecare suprafaţă din compartimentul felinarului strălucea: Tom avusese totdeauna grijă de ele, dar acum pornise război împotriva fiecărui şurub, fiecărei greutăţi, până ce le făcuse să strălucească. În ultimul timp mirosea tot timpul a soluţie de curăţat. Prismele sclipeau, iar raza de lumină ieşea fără să se împiedice nici măcar de un fir de praf. Fiecare piesă a mecanismului se mişca fără cusur. Instalaţia nu funcţionase nicicând cu atâta precizie.

Casa lor, în schimb, avusese de suferit.

— N-ai putea să pui puţin chit în crăpătura aia? îl întrebă Isabel când stăteau în bucătărie, după prânz.

— O să mă ocup de ea când o să fiu gata cu pregătirile pentru inspecţie.

— Dar eşti gata pentru inspecţie de câteva săptămâni, ba chiar de câteva luni. Că doar nu vine regele, nu?

— Vreau să fie totul perfect, atâta tot. Ţi-am mai spus, suntem propuşi pentru postul de la Point Moore. Am locui pe continent, în apropiere de Geraldton. Am trăi printre oameni. Şi am fi la sute de kilometri de Partageuse.

— Era o vreme când n-ai fi plecat de pe Ianus nici în

ruptul capului.

— Aşa e, dar vremurile se schimbă.

— Nu vremurile s-au schimbat, Tom, spuse ea. Totdeauna ai spus că, dacă locul în care este farul arată altfel, nu înseamnă că farul s-a mutat din loc.

— Ei, atunci dă-ţi tu singură seama ce s-a schimbat, zise el, îşi luă cheia cu care lucra şi plecă spre magazia de materiale fără să se uite înapoi.

În seara aceea Tom îşi luă o sticlă de whisky şi se duse să privească stelele de pe faleză. Vântul molcom îi mângâia faţa, el urmărea constelaţiile şi savura tăria băuturii. Se uită cu atenţie la rotirea razei de lumină şi râse cu amărăciune la gândul că unghiul în care bătea lumina făcea ca insula să rămână tot timpul cufundată în întuneric. Un far este destinat altora; nu poate să lumineze spaţiul din imediata lui apropiere.

Capitolul 21

Sărbătoarea care s-a organizat trei luni mai târziu a fost măreaţă, judecând după standardele zonei de sud-vest. Şeful Departamentului Marinei Comerciale a venit tocmai de la Perth împreună cu guvernatorul provinciei. Notabilităţile oraşului erau toate acolo – primarul, şeful portului, vicarul, trei dintre ultimii cinci paznici de far. S-au adunat pentru a aniversa patruzeci de ani de când farul fusese aprins pentru prima dată, în ianuarie 1890. Cu ocazia acestui eveniment, familia Sherbourne primise un scurt concediu excepţional.

Tom îşi trecu un deget între gât şi gulerul scrobit care-l strângea. „Mă simt ca un idiot!”, i se plânse lui Ralph împreună cu care stătea în spatele scenei, după o perdea,

şi privea adunarea. Aşezaţi în rânduri ordonate erau acolo ingineri din serviciul municipal şi funcţionari din port şi de la Faruri care, de-a lungul timpului, avuseseră legături cu farul de pe Ianus. Dincolo de ferestrele deschise, noaptea de vară răsuna de ţârâitul greierilor. Isabel şi părinţii ei şedeau pe o latură a sălii, Bill Graysmark o ţinea pe Lucy pe genunchi, iar fetiţa turuia poezioare.

— Gândeşte-te la berea pe care o vom avea la discreţie, fiule, îi şopti Ralph lui Tom. Nici măcar Jock Johnson n-o să poată trăncăni prea mult în seara asta – costumul ăla cred că-l ucide.

Îi făcu semn cu capul spre un bărbat chel – lac de transpiraţie, îmbrăcat în robă cu guler de hermină şi purtând la gât colanul de primar – care se plimba încolo şi încoace, în aşteptarea momentului când se va adresa celor adunaţi în primăria cam şubredă.

— Du-te înainte, Ralph, vin şi eu imediat, îi spuse Tom. Trebuie să ies un pic – şi se îndreptă spre toaleta din spatele primăriei.

Întorcându-se de acolo, băgă de seamă că o femeie îl priveşte insistent. Se asigură că nu e descheiat la prohab; se uită în spate, zicând că poate urmăreşte pe altcineva. Ea nu-şi luă ochii de la el, apoi se apropie şi zise:

— Nu vă mai amintiţi de mine, nu-i aşa?

Tom o privi din nou.

— Îmi pare rău, cred că mă confundaţi.

— A trecut mult de-atunci, zise ea roşind.

În clipa aceea expresia ei se schimbă şi Tom o recunoscu în ea pe fata de pe vapor, din prima lui călătorie spre Point Partageuse.

Îmbătrânise, era slabă, avea cearcăne sub ochi. Tom se întrebă dacă nu cumva e bolnavă. Şi-o aminti, îmbrăcată în cămaşă de noapte, cu ochii plini de spaimă, ţintuită la perete de un beţivan idiot.

Amintirea aceasta făcea parte din viaţa altui om, dintr-un alt timp. Atunci presupusese că ea se îndreaptă spre Perth. De-a lungul anilor se întrebase de vreo două ori ce-o mai fi făcând şi ce s-o fi ales de individul care se luase de ea. Nu vorbise cu nimeni despre acest incident, nici măcar cu Isabel, iar instinctul îi spunea că acum e deja prea târziu.

— Nu vreau decât să vă mulţumesc, începu femeia, dar se întrerupse când, de la uşa din spate a primăriei, o voce strigă:

— Începem imediat. Ar fi bine să intraţi.

— Scuzaţi-mă, trebuie să plec, zise Tom. Poate ne vedem la sfârşit.

De îndată ce îşi luă locul pe scenă, ceremonia începu. Se ţinură discursuri, paznicii de far mai bătrâni spuseră câteva glume, se făcu dezvelirea unei machete a farului aşa cum fusese el la început.

— Macheta aceasta a fost făcută pe cheltuiala domnului Septimus Potts, binefăcătorul nostru. Mă bucur că domnul Potts însuşi este aici, la mica noastră întrunire, împreună cu fermecătoarele sale fiice, Hannah şi Gwen, şi v-aş ruga să-i mulţumiţi aşa cum ştiţi. Spunând aceste cuvinte, îl indică printr-un gest pe un domn în vârstă care şedea lângă două doamne, dintre care una – constată Tom, cu senzaţia că-i vine să vomite – era fata de pe vapor. Simţi că se sufocă şi începu să transpire.

Se uită la Isabel, căreia îi îngheţase zâmbetul pe buze, dar care aplauda la fel ca toţi cei din faţă.

— Şi, firește, doamnelor şi domnilor, este cu noi în această seară actualul paznic de far de pe Ianus, domnul Thomas Sherbourne. Sunt convins că Tom va fi încântat să ne spună câteva cuvinte despre viaţa pe Ianus Rock în ziua de azi. Se întoarse spre Tom şi îl invită printr-un gest la tribună.

Tom încremeni. Nu-i spusese nimeni că i se va cere să ţină un discurs. Era încă ameţit de pe urma întâlnirii cu Hannah Roennfeldt. Participanţii aplaudară. Primarul îi făcu semn din nou, de data aceasta mai autoritar.

— Hai, sus, tinere!

Tom nu era sigur dacă e treaz sau visează. O clipă se întrebă dacă nu cumva tot ceea ce se întâmplase din ziua în care barca fusese adusă de valuri, nu făcea parte dintr-un coşmar îngrozitor şi totodată milostiv. Dar acolo, printre participanţi, se aflau Isabel şi familia Potts şi Bluey – fiecare dintre ei o prezenţă concretă şi incontestabilă. Se ridică în picioare, cu inima bătându-i nebuneşte, şi păşi spre tribuna vorbitorilor ca şi cum ar fi păşit spre eşafod.

— Hm, hm, începu el, stârnind un val de râsete printre spectatori. Nu m-am aşteptat la aşa ceva. Îşi şterse palmele pe pantaloni şi se prinse cu mâinile de tribună ca să-şi găsească un sprijin. Viaţa pe Ianus în ziua de azi... Îşi pierdu şirul, se opri şi repetă: Viaţa pe Ianus în ziua de azi...

Cum să le vorbească acestor oameni despre izolare? Cum să-i facă să înţeleagă lumea de acolo, la fel de îndepărtată de viaţa lor ca o altă galaxie? Clopotul de sticlă ce separa Ianus Rock de restul lumii se spărsese ca un vas de sticlă: el se afla aici, în mijlocul unei mulţimi, într-o sală obişnuită, concretă, plină de oameni, de alte vieţi. Şi Hannah Roennfeldt era printre ei. Urmă o pauză lungă. Câţiva tuşiră, alţii se foiră în scaune.

— Farul de pe Ianus a fost proiectat de nişte oameni inteligenţi, după părerea mea. Şi a fost construit de nişte oameni curajoşi. Eu nu fac decât să pun în valoare munca lor. Să fac ca flacăra să ardă mereu.

Inima încă îi bătea cu putere, aşa că se refugie în zona aspectelor tehnice, practice, despre care putea vorbi fără a fi obligat să gândească.

— Oamenii îşi închipuie că flacăra este uriaşă, dar nu este aşa – lumina propriu-zisă vine de la vaporii de petrol lampant care ard în interiorul unei mantale incandescente. Lumina este amplificată şi dirijată printr-un ansamblu uriaş de prisme din sticlă, înalt de aproape patru metri, numit lentila Fresnel de prim rang, care concentrează lumina într-un fascicul atât de puternic, încât poate fi văzut de la o distanţă de treizeci de mile. E uimitor când te gândeşti că un foc atât de mic poate deveni o lumină atât de puternică, încât să se vadă de la mare distanţă. Treaba mea... treaba mea este să-l ţin curat. Să-l ţin în mişcare. Când eşti acolo, parcă trăieşti în altă lume, în alt timp: nu se schimbă nimic în afară de anotimpuri. Pe coastele Australiei sunt zeci de faruri – o mulţime de oameni la fel ca mine care încearcă să facă drumul vaselor sigur, menţinând lumina aprinsă pentru aceia care ar putea avea nevoie de ea, deşi noi, de cele mai multe ori, nu-i vedem sau nu ştim cine sunt. Chiar nu văd ce aş putea să vă mai spun. În afară de faptul că nu ştii niciodată ce îţi poate lăsa fluxul pe plajă, de la o zi la alta... tot felul de lucruri pe care ni le azvârl cele două oceane. Observă că primarul se uită la ceas. Păi, cred că v-am ţinut destul departe de mesele îmbelşugate – toată lumea e însetată pe căldura asta. Vă mulţumesc, încheie el, se întoarse brusc şi se aşeză pe scaun, cuvintele lui fiind urmate de un ropot modest de aplauze din mulţimea nedumerită.

— Te simţi bine, prietene? îl întrebă Ralph în şoaptă. Eşti cam palid.

— Nu prea-mi plac surprizele, îi răspunse Tom laconic.

Doamna căpitan Hasluck era mare amatoare de petreceri. Iar la Partageuse rareori avea parte de asemenea bucurii, aşa că în seara asta era în culmea fericirii. Era datoria ei, şi şi-o îndeplinea cu nespusă plăcere, ca, în calitate de soţie a şefului portului, să facă

participanţii să vorbească între ei, mai ales că erau de faţă şi oaspeţi din Perth. Luneca de la un grup la altul, făcea prezentări, le aducea oamenilor aminte unele nume şi le propunea subiecte de conversaţie pe teme de interes comun. Îl urmărea cu atenţie pe pastorul Norkells să vadă cât bea, o consultă pe soţia directorului de la marina comercială cu privire la curăţarea aplicaţiilor aurii de pe uniformă. Reuşi chiar să îl convingă pe Neville Whittnish să spună cum a salvat echipajul unei goelete a cărei încărcătură de rom luase foc în apropiere de Ianus în 1899.

— Fireşte, asta s-a întâmplat înainte de a lua fiinţă federaţia şi cu mult înainte ca farurile să cadă în mâinile Commonwealth-ului, spuse el. De atunci formalităţile s-au complicat mult.

Soţia guvernatorului aprobă din cap aşa cum se cuvenea şi se întrebă dacă el ştie că are mătreaţă.

Doamna căpitan privi în jur, ca să vadă ce ar mai fi de făcut şi sesiză o ocazie.

— Isabel, draga mea! zise ea prinzând-o uşor de mână. Ce discurs interesant a ţinut Tom! Vorbi puţin şi cu Lucy, pe care Isabel o ţinea pe un şold: Cam târziu pentru tine, domnişoară! Sper că nu o superi pe mami!

— Niciodată, zâmbi Isabel.

Cu o mişcare abilă, doamna Hasluck o trase aproape pe o femeie care tocmai trecea pe lângă ele.

— Gwen! O cunoşti pe Isabel Sherbourne, nu-i aşa?

Gwen Potts şovăi puţin. Ea şi sora ei erau ceva mai mari decât Isabel şi, cum făcuseră şcoala în Perth, nu o cunoşteau prea bine. Doamna Căpitan îi sesiză ezitarea.

— *Graysmark*. Probabil o ştii sub numele de Isabel Graysmark, zise ea.

— Ah, da... sigur că ştiu cine sunteţi, zâmbi ea politicos. Tatăl dumneavoastră este directorul şcolii.

— Da, răspunse Isabel simţind un val de greaţă.

Se uită în jur, căutând un pretext să se retragă.

Doamna căpitan începu să regrete că făcuse prezentările. Fetele din familia Potts nu prea aveau de-a face cu cele din Partageuse. Şi-apoi, după toată povestea aia cu neamţul... sora ei se cam... Of, Doamne... Începu să caute o cale de a rezolva situaţia când Gwen îi făcu un semn lui Hannah, care era la câţiva paşi mai încolo.

— Ţi-ai dat seama, Hannah, că domnul Sherbourne, care tocmai a ţinut discursul, este căsătorit cu Isabel Graysmark? Fiica directorului şcolii, o ştii.

— Nu, nu mi-am dat seama, răspunse Hannah, care părea cu gândul în altă parte când veni lângă ele.

Incapabilă să scoată vreun cuvânt, Isabel înţepeni când femeia din faţa ei întoarse încet spre ea un chip stors de vlagă. O strânse pe Lucy mai tare lângă ea şi încercă să articuleze câteva vorbe de salut, dar nu reuşi.

— Cum o cheamă pe micuţa dumneavoastră? întrebă Gwen zâmbind.

— Lucy.

Făcând un efort uriaş, Isabel reuşi să nu o rupă la fugă ca să iasă din sală.

— Minunat nume, răspunse Gwen.

— Lucy, repetă Hannah pronunţând parcă un cuvânt dintr-o limbă străină.

Privea insistent fetiţa şi întinse mâna să o mângâie pe braţ.

Isabel tresări. Inima i se zbătea în piept cuprinsă de groază văzând expresia de pe chipul lui Hannah, care nu-şi mai lua ochii de la copil. N-avea cum să o recunoască, fireşte. Şi totuşi poate că...

Lucy, la rândul ei, părea hipnotizată de atingerea ei. Privi insistent în ochii femeii, niciuna dintre ele nu zâmbi, nu se încruntă, ca şi cum amândouă s-ar fi concentrat pe dezlegarea unei enigme.

— Mami, rosti ea şi amândouă femeile clipiră. Mami, somn, zise fetiţa şi se frecă la ochi.

Timp de o fracţiune de secundă Isabel se văzu trecând-o pe Lucy în braţele lui Hannah. Ea era mama. Era dreptul ei. Dar se lăsase pradă unei halucinaţii. Nu, de prea multe ori se gândise la lucrul ăsta. Nu mai putea reveni asupra hotărârii luate. Indiferent ce avusese de gând Dumnezeu când aranjase totul, Isabel trebuia să rămână fidelă acelui plan, să meargă în direcţia voinţei lui Dumnezeu. Îşi scotoci mintea încercând să spună ceva.

— Ah, iată-l şi pe omul zilei! exclamă doamna Hasluck văzându-l pe Tom care se apropia şi îl aduse lângă ele, iar ea se îndreptă spre alt grup.

Tom o căutase pe Isabel, vrând să dispară discret de acolo, când lumea se îndrepta spre mesele încărcate cu sandviciuri şi cârnaţi. Când observă cu cine stătea ea de vorbă, îl trecu un fior şi inima începu să-i bată tare, mai tare decât până atunci.

— Tom, doamnele sunt Hannah şi Gwen Potts, zise Isabel, afişând un zâmbet îngheţat.

Tom rămase cu ochii la soţia lui, care o ţinea pe Lucy pe şold şi care îi puse o mână pe braţ.

— Bună seara, rosti Gwen.

— Mă bucur să vă întâlnesc din nou şi să facem cunoştinţă cu adevărat, spuse Hannah luându-şi în sfârşit ochii de la copil.

Tom nu reuşi să articuleze niciun cuvânt.

— „Cu adevărat?” repetă Gwen.

— De fapt, ne-am cunoscut cu nişte ani în urmă, dar nu i-am ştiut niciodată numele domnului.

Acum Isabel se uita îngrijorată când la unul, când la celălalt.

— Soţul dumneavoastră a fost un adevărat cavaler. M-a scăpat de un individ care... în fine, care nu-mi dădea pace.

Pe vaporul cu care veneam de la Sydney. Citind în ochii lui Gwen o întrebare, Hannah zise: Ei, o să-ţi spun mai încolo. S-a întâmplat cu mult timp în urmă. Apoi, adresându-se lui Tom: Nu ştiam că sunteţi pe Ianus.

Între cei trei se lăsă o tăcere apăsătoare, aşa cum stăteau, doar la un pas unul de altul şi totuşi la o distanţă uriaşă.

— Tati! zise Lucy în cele din urmă şi întinse braţele spre Tom.

Isabel se opuse, dar fetiţa se supără.

— Vreau la tati! Şi-şi puse braţele după gâtul lui şi se trase spre el. Fără prea multă tragere de inimă, Tom o lăsă să se suie la el în braţe, agăţată de gâtul lui şi cu capul pe pieptul lui, ascultându-i bătăile inimii.

Gwen Potts o întrebă ceva pe Isabel, iar Tom încercă să profite de moment pentru a pleca, dar Hannah îl reţinu atingându-i uşor braţul:

— Mi-a plăcut foarte mult ce aţi spus, că farul este acolo pentru oricine are nevoie de el. Făcu o pauză, ca să-şi aleagă cuvintele potrivite. Pot să vă întreb ceva, domnule Sherbourne?

Întrebarea ei îl umplu de groază, dar răspunse:

— Ce anume?

— Poate o să vi se pară o întrebare stranie, dar...se întâmplă vreodată ca navele să salveze oameni pierduţi departe în larg? Aţi auzit, să zicem, istorii despre bărci culese din valuri? Despre supravieţuitori ajunşi poate tocmai la celălalt capăt al pământului? Mă întrebam dacă aţi auzit vreodată poveşti de felul ăsta...

Tom tuşi să-şi dreagă glasul.

— Ştiţi, dacă vorbim despre ocean, orice este posibil, cred. Absolut orice.

— Înţeleg... Vă mulţumesc. Hannah trase adânc aer în piept şi o mai privi o dată pe Lucy. Apoi adăugă, ca şi cum

ideea i-ar fi venit ulterior: Apropo, v-am urmat sfatul cu privire la bărbatul acela de pe vas. Aşa cum spuneaţi, avea el şi aşa destule probleme. Se întoarse spre sora ei: Aş vrea să plec acasă, Gwen. Nu sunt prea mare amatoare de evenimente de felul ăsta. Apoi, către Tom şi Isabel: Vă rog să mă scuzaţi.

Era gata să plece când Lucy rosti cu glasul somnoros: „Pa, pa!” şi le făcu un semn de rămas-bun cu mâna. Hannah încercă să zâmbească şi-i răspunse: „Pa, pa!”. Printre lacrimi, adăugă:

— Aveţi o fetiţă foarte, foarte drăgălaşă – şi plecă în grabă spre uşă.

— Îmi pare foarte rău, interveni Gwen. Hannah a trecut printr-o mare nenorocire acum câţiva ani. Şi-a pierdut familia pe mare... soţul şi fiica ei care ar fi avut acum cam aceeaşi vârstă ca fetiţa dumneavoastră. Mereu pune astfel de întrebări. Aşa i se întâmplă când vede copii mici.

— Îngrozitor, reuşi să îngaime Isabel.

— Ar trebui să mă duc să văd cum se simte.

Când Gwen plecă, mama lui Isabel se apropie de ei.

— Nu-i aşa că eşti mândră de tatăl tău, Lucy? Ce băiat deştept şi ce discurs grozav a ţinut! Se întoarse spre Isabel. Nu vrei s-o duc eu acasă? Ca să mai staţi voi să vă distraţi la petrecere? Cred că n-aţi mai dansat de câţiva ani buni. Ştii că uşa e mereu descuiată, aşa că întraţi fără probleme.

Isabel se întoarse să vadă ce spune Tom.

— I-am promis lui Bluey şi băieţilor că mă duc să beau o bere cu ei. Toată chestia asta nu prea e pe gustul meu.

Şi fără să se mai uite la soţia lui, dispăru cu paşi mari în noapte.

*

În aceeaşi seară, ceva mai târziu, când Isabel se uită în oglindă, după ce se spălase pe faţă, pentru o clipă îi apăru

chipul lui Hannah, pustiit de durere. Se stropi din nou cu apă pe faţă pentru a îndepărta imaginea insuportabilă, odată cu urmele de transpiraţie rămase după întâlnirea cu ea. Dar nu reuşi să spele imaginea şi nici să alunge fiorul de spaimă care o cuprinsese când aflase că Tom se mai întâlnise cu ea. Nu-şi putea explica de ce lucrul acesta înrăutăţeşte situaţia, dar îi dădea senzaţia că pământul i se clătinase sub picioare.

Întâlnirea îi produsese un şoc. Fusese pusă în situaţia de a vedea de aproape abisul din ochii lui Hannah Roennfeldt. De a simţi parfumul abia perceptibil al pudrei cu care se dădea. De a simţi, aproape fizic, starea ei de fiinţă lipsită de orice speranţă. Dar în acelaşi timp i se înfăţişase perspectiva de a o pierde pe Lucy. Muşchii braţelor i se încordară, ca şi cum ar fi strâns copilul la piept.

— O, Doamne, se rugă ea, dăruieşte-i pacea lui Hannah Roennfeldt. Şi îngăduie-mi să o păstrez pe Lucy în siguranţă.

Tom nu se întorsese acasă. Întră în camera lui Lucy să vadă dacă fetiţa e bine. Îi luă din mânuţă o carte cu poze şi o puse pe noptieră.

— Somn uşor, îngeraşul meu, îi şopti fetiţei, care dormea deja, şi o sărută.

Când o mângâie pe obraz se trezi că face o comparaţie între ovalul feţei copilului şi cel văzut mai devreme în oglindă, căutând ceva în forma bărbiei sau în arcuirea sprâncenelor – o căutare care în scurt timp deveni obişnuinţă.

Capitolul 22

— Mami, putem să ne luăm şi noi o pisică? întrebă Lucy a doua zi dimineaţă când intră, după Isabel, în bucătăria bunicii.

Era fascinată de animalul tărcat, Tabatha Tabby, care se plimba prin casă. Văzuse pisici în cărţile de poveşti, dar aceasta era prima pisică adevărată pe care o atingea.

— Ei, nu cred că o pisică ar fi prea fericită pe Ianus, gândăcelule. N-ar avea prieteni cu care să se joace, răspunse Isabel cu un aer absent.

— Tati, putem să ne luăm şi noi o pisică? Te rog! întrebă Lucy la fel de încrezătoare, incapabilă să perceapă atmosfera tensionată din jurul ei.

Tom se întorsese acasă după ce Isabel adormise şi se sculase de dimineaţă înaintea tuturor. Acum şedea la masa din bucătărie şi răsfoia un număr vechi de o săptămână din ziarul *Western Australian*.

— Lulu, ce-ar fi să o duci pe Tabatha în grădină şi să porniţi amândouă într-o aventură... în căutare de şoareci? zise Tom.

Fetiţa luă animalul docil în braţe şi ieşi cu paşi nesiguri din bucătărie. De îndată ce ieşi ea, Tom se întoarse spre Isabel:

— Cât o s-o mai ţinem aşa, Izz? Cât dracu’ o s-o mai ţinem aşa?

— Ce?

— Cum de putem face una ca asta? Cum de suntem în stare s-o ţinem aşa zi după zi? Ştiai că biata femeie a luat-o razna din cauza noastră. Acum ai văzut-o cu ochii tăi!

— Nu putem face nimic, Tom. Ştii la fel de bine ca mine. Dar chipul lui Hannah îi reveni în minte, la fel şi glasul ei. Tom strânse din dinţi, ea încercă să-l împace: Poate... – se încumetă ea – ... poate... nu ştiu, când o mai creşte Lucy, o să-i putem spune lui Hannah, când durerea n-o să mai fie

atât de sfâşietoare. Dar asta va fi peste mulţi ani, Tom, peste mulţi ani.

Uluit atât de faptul că ea e dispusă la o asemenea concesie, cât şi de faptul că soluţia era peste putinţă, Tom insistă:

— Cât o să mai aşteptăm, Isabel? Nu putem amâna lucrurile încă nişte ani. Gândeşte-te la situaţia ei! Gândeşte-te la viaţa ei! Tu chiar *ai cunoscut-o* pe femeia asta!

Jignită de faptul că Tom nu-i apreciază sugestia, Isabel trăi un moment de spaimă adevărată.

— Păi, după câte văd, şi tu o cunoşti, Tom Sherbourne. Dar n-ai scos un cuvinţel despre asta, nu-i aşa?

Tom rămase complet uluit de contraatacul ei.

— Cum adi... Nu o *cunosc* deloc. Am întâlnit-o, atât. O singură dată.

— Când?

— Aşa cum ţi-am spus, pe vasul cu care am venit de la Sydney.

— Şi-acum tocmai din acest motiv faci asta, nu? De ce nu mi-ai spus nimic despre ea până acum? Ce înseamnă cuvintele ei, „aţi fost un adevărat cavaler”? Ce-mi ascunzi?

— Ce-ţi ascund *eu* ţie? Asta-i prea de tot!

— Nu ştiu mai nimic despre trecutul tău, Tom. Cine ştie câte lucruri îmi ascunzi? Câte aventuri la bordul navelor?

— Destul! Termină imediat, Isabel! Şi Tom se ridică în picioare. O tot ţii ca o moară stricată cu Hannah Roennfeldt numai ca să schimbi vorba pentru că ştii că am dreptate. Chiar nu contează dacă am mai întâlnit-o sau nu până acum. Dădu din cap cu amărăciune şi încercă să facă apel la raţiunea ei: Izz, ai văzut în ce hal a ajuns femeia asta. Totul este din vina *noastră*. Se întoarse cu spatele la ea. În război am văzut... am văzut nişte lucruri, Izz... Lucruri despre care nu ţi-am vorbit niciodată şi n-am s-o

fac nici de acum încolo. Am *făcut* nişte lucruri... Avea pumnii strânşi şi dinţii încleştaţi. Mi-am jurat că n-am să mai fac niciodată pe cineva să sufere, dacă îmi va sta în puteri. De ce crezi tu că m-am angajat la Faruri? Mi-am spus că poate aşa o să reuşesc să fac bine cuiva, că poate o să salvez vreun nefericit de la naufragiu. Şi acum uite în ce m-am băgat! Nu i-aş dori nici unui *câine* să treacă prin ce a trecut Hannah Roennfeldt! Se întoarse în loc, căutându-şi cu dificultate cuvintele: Dumnezeule mare, am învăţat în Franţa că te poţi considera un tip norocos dacă ai o bucată de pâine şi dinţi cu care să o mesteci. Se opri, copleşit de avalanşa de imagini care-i asaltau mintea. Aşa că, atunci când te-am întâlnit pe tine şi m-ai învrednicit cu o privire, mi s-a părut că am ajuns într-un paradis al dracului de frumos.

Se opri pentru un moment, complet uluit.

— Ce suntem noi, Izz? Cam ce fel de joc ne închipuim că jucăm, pentru numele lui Dumnezeu? Am jurat că voi rămâne lângă tine la bine şi la greu, Isabel, *la bine şi la greu*! Ei bine, să ştii de la mine că am ajuns amândoi într-un punct în care este al dracului de greu, zise el şi porni cu paşi mari pe coridor.

Lucy se oprise în cadrul uşii din spate şi asculta uimită sfârşitul acestei discuţii aprinse fără ca vreunul dintre ei să o vadă. Nu-l auzise niciodată pe Tom rostind atât de multe cuvinte şi nici atât de tare. Nu-l văzuse niciodată plângând.

*

— A dispărut!

Cu aceste cuvinte îl întâmpină Isabel pe Tom când el se întoarse acasă la familia Graysmark, împreună cu Bluey.

— Cine?

— Lucy! Am lăsat-o afară, se juca cu pisica şi m-am dus să fac bagajele. Credeam că are mama grijă de ea, iar

mama a zis că mă ocup eu.

— Linişteşte-te, Izz! Linişteşte-te! rosti Tom şi îi prinse amândouă mâinile. S-o luăm încet. Când ai văzut-o ultima oară?

— Acum o oră? Poate două.

— Când ţi-ai dat seama că lipseşte?

— Acum câteva minute. Tata s-a dus s-o caute printre tufele din spate.

Partageuse se învecina cu o zonă de arbuşti, iar dincolo de grădina îngrijită a familiei Graysmark se întindea o zonă întinsă de vegetaţie pitică ce se pierdea în pădure.

— Doamne, ce bine c-ai venit, Tom! Şi Violet veni în fugă din verandă. Îmi pare atât de rău... numai eu sunt de vină. Trebuia să stau cu ochii pe ea! Bill a plecat în căutarea ei pe vechiul drum forestier...

— În ce alte locuri s-ar mai fi putut duce? întrebă Tom regăsindu-şi reflexele gândirii ordonate şi practice. Locuri despre care i-aţi povestit tu şi Billy?

— Poate fi oriunde, răspunse Violet dând din cap.

— Tom, pe-aici sunt şerpi. Păianjeni ucigaşi. Doamne, apără-ne! se rugă Isabel.

— Când eram copil, interveni Bluey, mă jucam şi eu prin tufele alea, doamnă S. N-o să păţească nimic. O s-o găsim sigur. Vino, Tom!

— Izz... eu mă duc cu Bluey să căutăm prin tufişuri, să vedem dacă dăm de ceva urme. Tu mai uită-te prin grădină şi prin faţa casei. Violet, scotoceşte toată casa... prin dulapuri, pe sub paturi. Peste tot pe unde s-ar fi putut duce după pisică. Dacă n-o găsim într-o oră, va trebui să anunţăm poliţia, să mobilizeze vânătorii aborigeni.

Când auzi cuvântul „poliţie”, Isabel îi aruncă o privire scurtă.

— N-o să fie nevoie, spuse Bluey. N-o să păţească nimic, doamnă S., aveţi puţină răbdare şi o să vedeţi.

Abia după ce bărbaţii se depărtară şi femeile nu-i mai puteau auzi, Bluey spuse:

— Să sperăm că a făcut gălăgie pe drum. Ziua şerpii dorm. Dacă te aud prin preajmă, se feresc din calea ta. Dar dacă-i iei prin surprindere... A mai plecat vreodată atât de departe?

— Nici n-a avut unde dracu’ să se ducă, răspunse Tom tăios. Scuză-mă, Bluey... N-am vrut să... Nu are noţiunea distanţei. Pe Ianus totul e aproape de casă.

— Nu-ţi face probleme, îl linişti Bluey. E singurul tău copil... e normal să fii îngrijorat.

Mergeau strigând-o tot timpul pe Lucy, aşteptând zadarnic un răspuns. Înaintau de-a lungul unei foste poteci, acum în cea mai mare parte acoperită de vegetaţie cât un stat de om, ale cărei ramuri se împleteau la înălţime, dar pe sub care Lucy ar fi putut trece fără nicio dificultate.

După ce merseră vreo cincisprezece minute, dădură de un fel de luminiş, din care drumul se ramifica în mai multe direcţii.

— Pe-aici sunt o mulţime de poteci, spuse Bluey. Odinioară se deschisese un drum, pe vremea când se căuta lemn de bună calitate. Pe ici, pe colo sunt gropi, mergi cu grijă. Cele mai multe sunt deja acoperite, adăugă el, referindu-se la puţurile săpate cu mult timp în urmă în căutare de surse de apă.

O fetiţă crescută lângă un far nu cunoaşte frica. Ştie că nu trebuie să se apropie prea mult de buza stâncilor. Ştie că păianjenii muşcă şi trebuie să te fereşti de ei. Ştie foarte bine că nu te duci să înoţi decât dacă mama sau tata sunt lângă tine. În apă ştie să deosebească aripa unui delfin inofensiv, care se mişcă în sus şi în jos, de aripa unui rechin, care stă nemişcată când taie apa. La Partageuse, dacă trage pisica de coadă, s-ar putea să o zgârie. De

aceste primejdii este conştientă.

Aşa că se duce după Tabatha Tabby până trece de hotarul grădinii, nu ştie că s-ar putea rătăci. După un timp nu mai vede pisica, dar acum e deja prea târziu – a ajuns prea departe pentru a mai găsi drumul înapoi şi, cu cât încearcă să-l găsească, cu atât se depărtează mai mult.

În cele din urmă ajunge într-un luminiş şi se aşază lângă un buştean. Priveşte în jur. Vede furnici, de care ştie că trebuie să se ferească şi are grijă să se ţină departe de urmele pe care le lasă ele. Nu e speriată. Mama şi tata o s-o găsească.

În timp ce stă acolo şi face desene pe pământul nisipos cu o rămurică, observă că de sub un buştean iese o făptură ciudată, mai lungă decât degetul ei. Nu seamănă cu cele pe care le-a mai văzut până acum: are corpul lung, picioruşe ca de insectă sau păianjen, dar are şi două braţe puternice ca ale crabilor pe care tata îi prinde uneori pe Ianus. Fascinată, o atinge cu rămurica şi imediat coada i se arcuieşte frumos spre cap. În clipa aceea, mai apare o făptură, la fel ca prima, la mică distanţă.

E încântată de felul în care insectele vin după beţişorul ei şi încearcă să-l apuce cu braţele ca de crab. De sub buştean mai apare şi a treia. Timpul trece încet.

Când ajung în luminiş, Tom tresare. Sub buştean zăreşte un picioruş încălţat în pantof.

— Lucy! Se repede spre buşteanul lângă care stă Lucy şi se joacă cu o rămurică. Lu...! Şi încremeneşte când îşi dă seama că de capătul beţişorului e agăţat un scorpion. Iisuse Hristoase, Lucy! Ia repede fetiţa, o ridică cât mai sus în aer, aruncă beţişorul şi striveşte scorpionul cu piciorul. Ce naiba faci, Lucy? strigă el, în timp ce copila protestează.

— Tati, l-ai omorât.

— Lucy, e foarte rău. Te-a muşcat?

— Nu, suntem prieteni. Şi uite, îi arată ea desfăcând buzunarul larg al şorţuleţului, am prins unul şi pentru *tine*.

— Doamne, apără-ne! Nu mişca!

Şi lasă fetiţa jos. Îi ia din mână rămurica şi o bagă în buzunar, aşteaptă ca scorpionul să se prindă de ea, îl scoate încet, îl aruncă la pământ şi îl striveşte cu piciorul.

— Ei, drăcia dracului, Lucy! Îi examină cu atenţie braţele şi picioarele căutând urme de muşcături sau de înţepături. Eşti sigură că nu te-am înţepat? Te doare ceva?

Ea clatină din cap.

— Am avut o aventură! Eu singură!

— Chiar că ai avut o aventură!

— Uită-te bine, zise Bluey. Uneori nici nu se văd urmele de înţepătură. Dar nu pare ameţită. Ăsta e semn bun. Să-ţi spun drept, teama mea a fost să n-o găsim în fundul unui puţ.

— Eşti un optimist incurabil, răspunse Tom încet. Lucy, dragostea mea, pe Ianus nu sunt scorpioni. Niciodată să nu pui mâna pe ei. O strânse cu putere în braţe. Unde Dumnezeu te-ai dus? Ce-ai făcut?

— M-am jucat cu Tabatha. Aşa mi-ai spus.

Tom simţi o strângere de inimă amintindu-şi că el o trimisese să se joace afară cu pisica.

— Vino, iubito, hai să mergem la mama. Spunând acestea, avu senzaţia că buzele lui rostesc cuvântul într-un fel nou, ca şi cum şi-ar fi revenit dintr-o amorţeală, căci evenimentele serii anterioare i se înfăţişară din nou în minte. Nu vrei să-i mulţumeşti lui Bluey pentru că m-a ajutat să te găsesc?

— Mulţumesc, Booy! spuse fetiţa. Acum merg singură, şi încercă să se desprindă din braţele lui Tom.

— Ai mers destul singură pe ziua de azi. Stai aici la mine, te duc eu.

Isabel veni în fugă din verandă în întâmpinarea lor când

apărură la capătul grădinii. O prinse pe Lucy în braţe, o strânse la piept şi începu să plângă de uşurare.

— Doamne, îţi mulţumesc! rosti Bill, care stătea lângă Violet. Slavă Domnului! Şi îţi mulţumesc şi ţie, Bluey, ne-ai salvat viaţa. Nici nu ştiu ce ne-am face dacă...

Din mintea lui Isabel pierise orice gând legat de Hannah Roennfeldt, iar Tom ştia că acum nu e momentul să abordeze din nou subiectul. Dar chipul femeii îl urmărea obsesiv. Persoana care existase doar ca o noţiune abstractă devenise acum o femeie în carne şi oase, care se chinuia în fiecare minut din viaţa ei din cauza a ceea ce făcuse el. Fiecare trăsătură – obrajii scobiţi, ochii duşi în fundul capului, unghiile roase – îi apăreau cu precizie în minte. Cel mai greu de suportat era respectul pe care femeia i-l arătase: încrederea ei într-un om pe care ştia că poate conta.

Cotloanele ascunse ale minţii lui Isabel erau pentru Tom o sursă de uimire continuă – locurile în care ea putea înmormânta frământarea de care el nu putea scăpa.

Când Ralph şi Bluey desprinseră nava de chei, după ce duseseră familia înapoi pe Ianus, tânărul spuse:

— Fir-ar să fie, treburile par cam îngheţate între ăştia doi, nu crezi?

— Ascultă sfatul meu! Nu încerca niciodată să pricepi cum stau lucrurile în familia altuia, Blue.

— Da, ştiu... dar... mă rog, te-ai aştepta să se bucure că Lucy n-a păţit nimic ieri. Isabel se purta de parcă ar fi fost vina lui Tom că fetiţa s-a pierdut.

— Nu te băga, băiete. Ar fi timpul să faci un ceai.

Capitolul 23

Ce se întâmplase cu micuţa Grace Roennfeldt şi cu tatăl ei devenise o enigmă pentru cartierul de sud al oraşului. Pentru unii era o dovadă că în nemţi nu poţi avea încredere niciodată: era spion şi după război fusese chemat în sfârşit înapoi în Germania. Faptul că era austriac nu conta. Alţii, care ştiau ce înseamnă oceanul, spuneau fără să clipească: „Păi, ce-o fi fost în capul lui când a plecat pe mare? Cred că n-avea minte nici cât un cangur. N-ar fi rezistat nici cinci minute”. Sentimentul general era acela că Dumnezeu îşi arătase astfel dezaprobarea faţă de alegerea pe care o făcuse Hannah când se măritase.

Sigur că e bine să ierţi, dar uite ce-au făcut cei din neamul lui...

Recompensa oferită de bătrânul Potts căpătă o aură mistică. De-a lungul anilor îi atrăsese pe cei care lucrau în zonele aurifere din nord şi chiar şi pe cei din Adelaide, care găsiseră în povestea asta un bun prilej de a face avere, aşa că veniseră cu câte o bucată de lemn aruncată de valuri pe mal şi cu o explicaţie. În primele luni Hannah ascultase cu interes fiecare poveste născocită pe baza a ceva ce zăriseră unii, îşi amintise fiecare scâncet de copil venind dinspre ţărm în noaptea aceea fatidică.

Cu timpul, chiar şi sufletul ei dornic să creadă ajunsese să vadă punctele slabe din poveştile oamenilor. Când, pusă în faţa unui costumaş „găsit” pe o plajă, ea spunea că nu seamănă cu cel pe care-l purtase Grace, căutătorul de recompense îi sugera:

— Gândiţi-vă! Sunteţi copleşită de durere! Cum aţi putea să vă amintiţi exact cu ce era îmbrăcat bietul copilaş?

Sau:

— Aţi dormi fără îndoială mai bine dacă aţi accepta

aceste dovezi, doamnă Roennfeldt.

Apoi, când Gwen îi invita să plece, le mulţumea pentru osteneală şi le dădea un şiling pentru drumul înapoi, ei plecau bombănind nemulţumiţi.

*

În acea lună de ianuarie, iasomia era din nou în floare, aerul era încărcat de acelaşi miros greu, stăruitor, dar Hannah, mai măcinată de durere ca oricând, îşi continua drumul ritual – acum doar o dată la câteva luni – pe la poliţie, pe la plajă, pe la biserică. „Şi-a pierdut minţile de tot”, comenta încet agentul Garstone după ce ea pleca. Până şi pastorul Norkells o sfătuia să-şi petreacă mai puţin timp în umbra bisericii şi să „îl caute pe Dumnezeu în viaţa din jurul ei”.

La două zile după ce avusese loc aniversarea farului, noaptea, când Hannah stătea trează în pat, auzi scârţâitul uşiţei de la cutia de scrisori. Se uită la ceas, cifrele fantomatice indicau ora trei. Să fie un oposum? Se dădu jos din pat încet şi se uită afară printre draperii, dar nu văzu nimic. Luna de-abia răsărise: era întuneric, doar stelele presărate pe cer răspândeau o lumină slabă. Auzi din nou zăngănitul uşiţei de la cutia de scrisori, mişcată acum de vântul molcom.

Aprinse un felinar şi se încumetă să iasă pe uşa din faţă, cu grijă să nu o trezească pe sora ei şi fără să dea prea mare atenţie faptului că ar putea deranja şerpii care, profitând de bezna nopţii, porneau la vânătoare de şoareci sau broaşte. Picioarele ei albe păşeau fără zgomot pe potecă.

Uşiţa cutiei de scrisori se legăna încet încolo şi încoace, lăsând să se zărească o formă în interior.

Când apropie felinarul, observă un pachet mic, dreptunghiular. Îl scoase de acolo. Era cât palma ei, învelit în hârtie cafenie. Privi în jur căutând un semn care să-i

arate cum a ajuns pacheţelul acolo, dar întunericul se strânse în jurul felinarului ca un pumn. Se întoarse în grabă în dormitor şi luă o foarfecă pentru a tăia sfoara. Pe pachet era adresa ei, cu acelaşi scris îngrijit ca data trecută. Deschise pachetul. Dădu la o parte mai multe straturi de hârtie şi, în timp ce făcea asta, din interior se auzea, la fiecare mişcare, un sunet slab. Inima lui Hannah bătea nebuneşte. Când îndepărtă şi ultimul strat de hârtie, ieşi la iveală, lucind în lumina lămpii, jucăria zornăitoare din argint pe care tatăl ei o comandase la Perth pentru nepoţica lui. Modelul cu îngeraşi în relief de pe mâner era inconfundabil. Sub zbârnâitoare era un bileţel.

„*Fetiţa e bine. E iubită şi nu duce lipsă de nimic. Rugaţi-vă pentru mine, vă rog*."

— Gwen! Gwen, vino repede! o strigă Hannah bătând în uşă. Vino să vezi! Trăieşte! Grace trăieşte! Ştiam eu!

Gwen se dădu jos din pat în grabă, pregătită să audă încă o poveste incredibilă. Dar, văzând jucăria, se dezmetici brusc, căci ea fusese cu tatăl ei la firma fraţilor Caris, din Perth, şi aleseseră modelul împreună cu argintarul. Atinse cu teamă jucăria, de parcă ar fi fost un ou în interiorul căruia se clocea ceva înspăimântător.

Hannah plângea şi zâmbea şi râdea privind când în sus, spre tavan, când în jos, spre podea.

— Nu ţi-am spus eu? Ah, Grace, dragostea mea! Trăieşte!

Gwen îi puse mâna pe umăr.

— Să nu ne pierdem cu firea, Hannah. Dimineaţă mergem, îl luăm pe tata şi ne ducem împreună la poliţie. Ştiu ei ce au de făcut. Du-te şi te culcă acum. Trebuie să ai mintea limpede mâine.

De somn nici nu putea fi vorba. Hannah se temea că, dacă o prinde somnul, s-ar putea să se trezească. Ieşi în spatele casei, se aşeză în balansoar, acolo unde stătuse

cândva cu Frank şi Grace, şi se uită la puzderia de stele risipite pe bolta cerului din care picurau parcă stropi de speranţă şi a căror neclintire o alina. Pe o pânză atât de întinsă, vieţile mărunte de-abia dacă se auzeau, de-abia dacă se simţeau. Şi totuşi ea avea jucăria, iar jucăria îi redase speranţa. Nu era vorba de nicio amăgire. Acesta era un talisman de dragoste – un simbol al iertării dăruit de tatăl ei; un obiect atins de mânuţa fiicei ei şi de cei ce o iubeau. Se duse cu gândul înapoi la ceea ce învăţase în anii de facultate, la legenda lui Demeter şi a Persefonei. Deodată această poveste veche, abstractă, deveni pentru ea una concretă, gândindu-se la întoarcerea fiicei ei din locurile în care trăise în captivitate.

Simţea... nu, *ştia*... că se apropie de capătul drumului îngrozitor pe care-l parcursese. Când Grace va reveni la ea, viaţa va reîncepe, vor culege împreună roadele fericirii ce le fusese refuzată atâta timp.

Începu chiar să râdă, asaltată de amintiri amuzante: Frank chinuindu-se să-i schimbe scutecele, chipul tatălui ei încercând să nu-şi arate nemulţumirea când nepoata lui vomitase pe costumul lui cel mai bun.

După câţiva ani simţea pentru prima dată, în tremurul stomacului, emoţia. Numai de-ar rezista până în zori.

Când în gândurile ei se strecură o urmă de îndoială, Hannah se concentră pe lucruri mărunte: faptul că părul lui Grace era mai rar la spate din cauză că se frecase de pernă, faptul că la baza unghiilor avea câte o mică semilună. Îşi va înconjura copila cu gândurile ei şi o va trage spre casă prin simpla putere a voinţei, prin însuşi faptul că undeva pe pământ se ştia totul despre ea. Prin dragostea ei o va aduce acasă, în locul unde era în siguranţă.

*

Oraşul clocotea de poveşti. Se găsise o suzetă. Ba nu, o

jucărie de cauciuc pentru perioada când copilului îi cresc dinţii. Un obiect care dovedea că micuţa e moartă; un obiect care dovedea că micuţa e în viaţă. Tatăl ei o omorâse; tatăl ei fusese ucis. De la măcelărie până la băcănie, de la potcovărie până în poarta bisericii, povestea adăuga sau pierdea elemente şi detalii, trecând din gură în gură, totdeauna însoţită de exclamaţii – ţţţ, phii – prin care povestitorii încercau să-şi ascundă emoţia.

— Domnule Potts, nu punem la îndoială faptul că recunoaşteţi obiectul cumpărat de dumneavoastră. Dar trebuie să fiţi de acord cu mine că asta nu dovedeşte că fetiţa trăieşte.

Sergentul Knuckey încerca să-l calmeze pe Septimus Potts care stătea în faţa lui, aprins la faţă, cu bărbia ridicată şi pieptul înainte, ca un luptător.

— Trebuie să faci cercetări! De ce să fi aşteptat cineva până acum şi nu l-a adus mai demult? De ce în toiul nopţii? De ce n-a venit să ceară recompensa? Favoriţii lui păreau şi mai albi în contrast cu faţa, care devenea tot mai roşie.

— Cu tot respectul, de unde dracu’ să ştiu eu?

— Nu vreau să mai aud asemenea cuvinte! Sunt şi doamne de faţă.

— Îmi cer scuze, zise Knuckey strângând din buze. O să facem cercetări, vă asigur.

— Cum anume? întrebă apăsat Septimus.

— Noi... eu... Vă dau cuvântul meu că mă voi ocupa.

Hannah simţi că-i stă inima în loc. Totul va rămâne ca şi până acum. Totuşi, îşi făcu obiceiul de a sta trează până noaptea târziu, supraveghind cutia de scrisori, aşteptând un semn.

*

— Ascultă, Bernie, am nevoie să-i faci ăsteia o fotografie, zise agentul Lynch.

În studioul fotografic al lui Gutcher scoase jucăria de

argint dintr-o punguţă de stofă.

Bernie Gutcher îl privi chiorâş.

— De când te interesează jucăriile pentru copii mici?

— De când pot fi dovezi, răspunse poliţistul.

Fotograful îşi aranjă aparatele şi, între timp, Lynch se uită în jur unde, pe pereţi, erau înşirate portrete care sugerau diverse poziţii şi cadre pentru fotografii. Se uită cu acelaşi interes la pozele cu membrii echipei de fotbal a oraşului, cu Harry Garstone şi mama lui, cu Bill şi Violet Graysmark fotografiaţi împreună cu fiica şi nepoata lor.

Peste câteva zile, în faţa secţiei de poliţie apăru, pe un panou, o fotografie a jucăriei zornăitoare alături de o riglă, astfel încât să fie clare dimensiunile ei, împreună cu invitaţia adresată tuturor celor care o recunoşteau să vină la poliţie. Lângă fotografie se găsea un anunţ dat de domnul Septimus Potts care promitea, pentru informaţii ce ar putea duce la găsirea nepoatei sale, Grace Ellen Roennfeldt, o recompensă de *trei* mii de guinee şi garanta confidenţialitate deplină pentru oricine le-ar furniza.

În Partageuse cu o mie de guinee îţi puteai cumpăra o fermă. Cu trei mii... ei, cu trei mii puteai face orice.

— Eşti sigur? întrebă din nou mama lui Bluey, în timp ce străbătea bucătăria de la un capăt la altul având încă în cap papiotele pe care-ţi pusese părul peste noapte. Gândeşte-te bine, băiete, ce Dumnezeu!

— Nu, nu sunt sigur... pe deplin sigur... e atât de mult de atunci. Dar n-am mai văzut în viaţa mea o jucărie aşa de preţioasă în pătuţul vreunui copil. Îi tremurau mâinile când îşi răsuci o ţigară şi bâjbâi în căutarea unui chibrit. Ce să fac, mamă? Pe frunte, sub buclele roşcate, îi apăruseră broboane de sudoare. Poate că există o explicaţie. Sau poate am visat eu. Trase adânc din ţigară, expiră fumul şi, odată cu el, o idee. Poate ar trebui să aştept până fac următorul drum la Ianus şi să vorbesc cu Tom, ca de la

bărbat la bărbat.

— Ca de la bărbat la prostănac, mai degrabă! Eşti un nătărău mai mare decât credeam dacă asta crezi tu că trebuie să faci. Trei mii de guinee! Şi îi flutură trei degete prin faţa ochilor. Nu faci tu trei mii de guinee pe vasul ăla prăpădit nici în zece ani.

— Dar e vorba de *Tom*. Şi de Isabel. Cum ar putea ei să facă ceva rău? Şi chiar dacă este aceeaşi jucărie... poate că au adus-o valurile şi au găsit-o. Nici nu-ţi trece prin minte ce aruncă valurile pe Ianus. Odată a găsit o ghiulea de tun! Şi un căluţ de lemn.

— Nici nu mă mir că Kitty Kelly ţi-a dat papucii. N-ai pic de ambiţie! N-ai pic de minte!

— Mamă! sări Bluey jignit, prins pe picior greşit de atacul ei.

— Pune-ţi o cămaşă curată! Mergem la poliţie.

— Dar e vorba de Tom, mamă! E prietenul meu!

— E vorba de *trei mii binecuvântate de guinee*! Şi dacă nu te duci tu primul, o să se înfiinţeze acolo Ralph Addicott şi o să le înşire aceeaşi poveste. Şi mai e ceva, adăugă ea, cred că Kitty Kelly n-o să mai strâmbe din nas în faţa unui bărbat cu atâta bănet. Ai grijă să te piepteni. Şi stinge naibii ţigara aia!

Capitolul 24

La început Tom a crezut că doar i se pare că vede silueta vasului *Windward Spirit* apropiindu-se, biciuit de coada ciclonului care măturase toată coasta Australiei de Vest. O chemă pe Isabel să spună dacă vede şi ea acelaşi lucru. Se întorseseră pe Ianus doar de o săptămână. Vasul

nu ar fi trebuit să vină decât la mijlocul lui martie când urma să îi ia şi să îi ducă pe continent, înainte de transferul la Point Moore. Poate că avusese probleme cu motorul în drum spre altă destinaţie. Poate că Ralph şi Bluey fuseseră răniţi în timpul furtunii?

Vasul se balansa puternic, echipajul îşi folosi toată priceperea pentru a-l trage la chei fără să-l zdrobească de dig. După ce nava acostă, Tom strigă, încercând să acopere vuietul vântului:

— Pe furtună tragi în orice port, aşa-i, Ralph?

Dar bătrânul nu răspunse.

Când, în locul lui Bluey, apăru de la pupa navei Neville Whittnish cu trăsăturile lui aspre, fără vârstă, nedumerirea lui Tom spori. După el veneau patru poliţişti.

— Ei, drăcie, Ralph? Ce-i asta?

Din nou nu primi niciun răspuns. Pe Tom îl trecu un fior. Se uită spre deal şi o văzu pe Isabel cum se retrage, ca să nu mai poată fi văzută de pe dig. Unul dintre poliţişti înaintă pe pasarelă cu paşi legănaţi, căutând să se adapteze la mersul pe teren ferm. Ceilalţi veneau în urma lui.

— Thomas Edward Sherbourne?

— Eu sunt. Dumneavoastră cine sunteţi?

— Sergent Spragg. Poliţia din Albany. Iar acesta este colegul meu, agentul Strugnell. Pe sergentul Knuckey şi pe agentul Garstone îi cunoaşteţi probabil de la Point Partageuse.

— Nu cred.

— Domnule Sherbourne, am venit în legătură cu Frank Roennfeldt şi fiica lui, Grace.

Cuvintele lui căzură ca o lovitură sub centură care-i tăie răsuflarea. Muşchii gâtului i se crispară şi se făcu brusc galben ca ceara la faţă. Aşteptarea luase sfârşit. Era ca şi cum primise ordin să atace după zile întregi de aşteptare

în tranşee.

Sergentul căută ceva prin buzunare şi scoase o bucată de carton care se zbătu în bătaia vântului tăios. O ţinu ferm cu ambele mâini.

— Recunoaşteţi acest obiect, domnule?

Tom privi fotografia jucăriei zornăitoare. Aruncă o privire în sus, spre faleză, înainte de a răspunde: Isabel dispăruse. Tom oscilă între două impulsuri: din momentul acesta nu va mai exista cale înapoi.

Cu capul plecat, cu ochii închişi, oftă adânc, de parcă i s-ar fi luat de pe umeri o grea povară. Simţi o mână pe umăr. Mâna lui Ralph.

— Tom! Tom, băiatul meu! Ce naiba s-a întâmplat aici?

*

Cât timp poliţiştii îl interoghează doar pe Tom, Isabel se retrage lângă crucile mici dinspre faleză.

Imaginea tufelor de rozmarin e când mai clară, când mai tulbure, la fel ca gândurile ei. Revăzând scena în minte, începe să tremure: cel mai scund dintre poliţişti, şi cel mai tânăr totodată, îi arătase fotografia cu un aer foarte oficial şi remarcase, desigur, că, văzându-o, ea făcuse ochii mari şi îşi pierduse răsuflarea.

— Cineva i-a trimis doamnei Roennfeldt jucăria săptămâna trecută.

— Săptămâna trecută?

— Se pare că aceeaşi persoană i-a mai trimis o scrisoare acum doi ani.

Aceste informaţii, noi pentru ea, n-aveau nicio noimă.

— După ce stă de vorbă cu soţul dumneavoastră, o să vă rugăm să ne răspundeţi la câteva întrebări, dar, între timp, poate n-ar fi rău să staţi..., ridică din umeri stânjenit, să nu plecaţi prea departe.

Isabel se uită afară spre faleză: e atât de mult aer în jur şi totuşi ea nu poate respira, gândindu-se la Lucy, care îşi

face somnul de după-amiază în camera cealaltă, şi la tatăl ei anchetat acum de poliţie. O să-i ia copilul. În mintea ei se declanşează o căutare febrilă: poate ascunde copila undeva pe insulă.

Poate... poate fugi cu ea într-o barcă. Îşi face un calcul rapid – barca de salvare este totdeauna pregătită pentru lansare la apă. Dacă s-ar putea folosi de scuza că o duce pe Lucy la... unde? Oriunde, nu contează. Ar putea duce fata în barcă, ar putea dispărea mai înainte să-şi dea cineva seama că au fugit. Şi dacă reuşesc să prindă curenţi prielnici, o să se ducă spre nord... Se şi vede împreună cu fata, ajungând în siguranţă pe ţărm, undeva mai sus de Perth. În cele din urmă, logica intervine şi-i spune că oceanul şi curenţii sunt extrem de periculoşi, ceea ce înseamnă practic că s-ar duce la moarte sigură.

Examinează rapid alte posibilităţi. Poate susţine sub jurământ că Lucy este copilul ei, că în barca adusă de valuri fuseseră *două* cadavre şi că ei păstraseră doar jucăria. Se agaţă de orice soluţie, oricât de absurdă ar părea.

Îi revine în minte acelaşi gând: Trebuie să-l întreb pe Tom ce să fac. Apoi îşi aminteşte că totul e din vina lui Tom şi simte că i se face rău. Retrăieşte starea pe care o avusese în ziua în care a aflat de moartea fratelui ei, Hugh, şi când îşi spusese în gând: „Trebuie să-i dau lui Hugh această veste îngrozitoare”.

Treptat, o parte din fiinţa ei acceptă faptul că nu mai are scăpare, iar în locul fricii se instalează mânia. De ce? De ce n-a putut el să lase lucrurile aşa cum erau? Rolul lui Tom ar trebui să fie acela de a ocroti familia, nu de a o destrăma. În străfundul sufletului, sub sentimentul că nu mai e nimic de făcut, zac trăiri întunecate care ies acum la lumină şi care par să-i ofere un liman sigur. Gândurile ei se cufundă rapid în întuneric – de doi ani el se tot pregăteşte

să facă asta. Cine e bărbatul ăsta care a fost în stare s-o mintă şi să-i smulgă copilul de lângă ea? Îi revine în minte momentul în care Hannah Roennfeldt a pus mâna pe braţul lui şi Isabel se întreabă – ce o fi fost, de fapt, între ei doi? O cuprinde un acces de greaţă şi vomită violent în iarbă.

*

Oceanul se izbea cu furie de faleză, aruncând o ploaie de stropi mărunţi până sus, unde Isabel sta pe buza stâncii, la zeci de metri deasupra apei. Apa a udat crucile, i-a pătruns în rochie.

— Izzy! Isabel! strigă Tom, iar furtuna îi purtă glasul dincolo de hotarele insulei.

Un pescăruş plutea în zbor, se rotea, se rotea, iar apoi se aruncă, iute ca fulgerul, în marea zbuciumată pentru a prinde un hering. Dar norocul şi furtuna se dovediră a fi de partea peştelui, care se zbătu, scăpă din ciocul păsării şi căzu în valuri.

Tom parcurse cei câţiva metri care-l despărţeau de soţia lui. Pescăruşul continuă să plutească în zbor pe curentul de aer, ştiind că va fi uşor să culeagă din apele învolburate un peşte care nu se adăpostise în adâncurile mării, printre corali.

— N-avem prea mult timp, spuse el, trăgând-o pe Isabel aproape. Lucy o să se scoale imediat.

Fusese interogat de poliţişti o oră întreagă, iar acum doi dintre ei, înarmaţi cu lopeţi, se îndreptau spre celălalt capăt al insulei, acolo unde erau vechile morminte.

Isabel studie trăsăturile lui Tom de parcă ar fi avut în faţă un străin.

— Poliţistul zicea că cineva i-a trimis lui Hanna Roennfeldt jucăria zornăitoare...

El o privi în ochi fără să spună nimic.

— ... că cineva i-a scris *acum doi ani* şi i-a dat de ştire

că fetiţa trăieşte. Se luptă să înţeleagă sensul ascuns al faptelor. Tom! reuşi ea să rostească, iar în ochi i se citea groază. Vai, Tom! repetă ea şi făcu un pas înapoi.

— Trebuia să fac *ceva*, Izzy. Dumnezeu mi-e martor că am încercat să-ţi explic. N-am vrut decât să-i spun că fiica ei e în siguranţă. Îmi pare rău...

Ea îl privi, încercând parcă să priceapă nişte vorbe strigate de undeva, de la mare distanţă, deşi el era atât de aproape, încât părul ei, răvăşit de vânt, îi biciuia obrajii.

— Am avut încredere în tine, Tom... Am... am... Cum... Îşi prinse părul în pumnii strânşi, îl privi lung şi rămase cu buzele întredeschise căutându-şi cuvintele. Pentru numele lui Dumnezeu, ce-ai făcut cu viaţa noastră? Ce-ai făcut cu viaţa lui Lucy?

În poziţia umerilor lui Isabel citi resemnarea, în ochii lui citi uşurarea. Lăsă mâinile în jos, părul liber îi acoperi faţa ca un văl de doliu şi începu să plângă:

— Doi ani! Timp de *doi ani* totul a fost minciună?

— Ai văzut-o şi tu pe amărâta aia. Ai văzut cu ochii tăi ce i-am făcut.

— Şi ea înseamnă pentru tine mai mult decât familia noastră?

— Nu este familia *noastră*, Izz.

— Altă familie nu avem! Ce-o să se întâmple acum cu Lucy?

El o prinse strâns de mâini.

— Uite ce e, fă cum spun eu şi o să scapi cu bine. Le-am spus că totul e din vina mea, ai înţeles? Le-am spus că a fost ideea mea să o ţinem pe Lucy... că tu nu ai vrut, dar eu te-am obligat. Cât timp o să mergi pe calea asta, n-o să se atingă nimeni de tine... Ne duc înapoi la Partageuse. Izzy, îţi promit c-o să te apăr. O trase spre el, o strânse în braţe şi o sărută pe creştet. Nu contează ce se întâmplă cu mine. Ştiu că o să mă bage la puşcărie, dar, când o să ies,

vom putea...

Ea se repezi deodată asupra lui şi începu să-l lovească cu pumnii.

— Nu mai vorbi de „noi”, Tom! După tot ce ai făcut! El nu încercă să o oprească. Tu ai ales! Nu dai doi bani pe mine şi nici pe Lucy. Aşa că..., se opri căutându-şi cuvintele, ... să ştii că nu-mi pasă nici cât negru sub unghie ce-o să se întâmple cu tine de azi înainte.

— Linişteşte-te, Izz... Nu-ţi dai seama ce spui!

— Asta s-o crezi tu! Glasul ei era acum un ţipăt. Îmi dau seama foarte bine c-o să ne ia fata. N-ai priceput încă? Ai făcut un lucru... de neiertat!

— Dumnezeule, Izz...

— Mai bine *mă omorai*, Tom! Dacă mă omori pe *mine* e mai bine decât să omori copilul nostru. Eşti un monstru! Un monstru egoist şi fără suflet!

Tom rămase neclintit, asimilându-i cuvintele, care îl răneau mai adânc decât loviturile ei. Îi studie faţa căutând în trăsăturile ei o urmă din dragostea pe care ea jurase să i-o poarte pe vecie, dar nu găsi acolo decât o furie rece ca gheaţa, precum oceanul care îi înconjura.

Pescăruşul se aruncă din nou în valuri şi se înălţă victorios ducând în cioc peştele care doar mai deschidea anemic gura, semn că încă exista.

*

— Marea e prea agitată ca s-o pornim înapoi, îi spuse Ralph sergentului Knuckey.

Sergentul Spragg, poliţistul de rang mai înalt de la Albany, ceruse cu hotărâre să se întoarcă imediat.

— N-are decât să se ducă înot, replică scurt căpitanul.

— Sherbourne poate sta pe vas, sub pază. N-am chef să văd că născoceşte vreo istorie împreună cu nevastă-sa, insistase Spragg.

Sergentul se uită la Ralph, ridică din sprâncene şi făcu o

strâmbătură care exprima grăitor părerea lui despre colegul său.

Când începu să se însereze, Neville Wittnish o porni hotărât spre navă.

— Ce vrei? îl întrebă agentul Strugnell, care îşi lua în serios misiunea de a-l păzi pe Tom.

— Sherbourne trebuie să-mi predea staţia. Trebuie să vină cu mine sus la far.

Deşi Whittnish vorbise scurt şi rar, tonul lui arăta că nu permite să fie contrazis.

Cererea lui îl luă pe nepregătite pe Strugnell, care însă îşi reveni repede şi zise:

— De acord, dar va trebui să mergem şi noi cu el.

— Numai personalul autorizat poate intra în far. Aşa spune regulamentul Commonwealth-ului. Când ne terminăm treaba, îl duc înapoi.

Tom şi Whittnish porniră spre far fără să-şi vorbească. Când ajunseră la uşă, Tom întrebă încet:

— Ce înseamnă asta? N-ai nevoie de mine ca să aprinzi farul.

— N-am văzut niciodată un far atât de bine întreţinut, răspunse bătrânul simplu. Nu e treaba mea ce altceva ai mai făcut. Dar cred că îţi doreşti să-ţi iei rămas-bun de la el. Te aştept aici – îi întoarse spatele şi privi prin fereastra rotundă încercând să evalueze intensitatea furtunii.

Aşa că Tom urcă pentru ultima oară zecile de trepte. Împlini pentru ultima oară alchimia luminii născute din sulf şi petrol. Trimise pentru ultima oară un semnal către navigatorii aflaţi la multe mile depărtare: Atenţie!

*

Până a doua zi dimineaţă furtuna s-a liniştit şi cerul e din nou albastru şi senin. Plajele sunt acoperite cu spumă şi grămezi de alge aduse de valuri. Când vasul se depărtează de Ianus, în faţa lui înoată o vreme un banc de

delfini; siluetele lor lucioase, cenuşii, apar şi dispar ca nişte jeturi de apă, când mai aproape, când mai departe. Cu ochii roşii şi umflaţi, Isabel stă într-o parte a cabinei, Tom în cealaltă.

Poliţiştii discută între ei despre tot felul de liste şi despre cea mai bună metodă de a-şi lustrui cizmele.

La pupă, prelata putrezită emană mirosul conţinutului său oribil.

Aşezată în poala lui Isabel, Lucy întreabă iar:

— Unde mergem, mami?

— Înapoi în Partageuse, iubito.

— De ce?

Isabel aruncă o privire spre Tom.

— Nu prea ştiu, Lucy, dragostea mea. Dar trebuie să mergem.

O strânge cu putere la piept.

Apoi fetiţa se dă jos de pe genunchii mamei şi se căţără în poala lui Tom. El o ia în braţe fără să scoată niciun cuvânt, încercând să-şi întipărească în memorie fiecare amănunt: mirosul părului ei, delicateţea pielii, forma degeţelelor ei, adierea respiraţiei ei când îşi aproprie faţa de obrazul lui.

Insula se depărtează, se face mai mică decât este în realitate, până ce ajunge doar o palidă amintire păstrată diferit, imperfect, de către fiecare dintre pasageri. Tom o urmăreşte pe Isabel, aşteptând ca ea să răspundă privirii lui, să-i adreseze un zâmbet, ca odinioară, acel zâmbet care-i amintea de farul de pe Ianus – un punct fix pe întinsul lumii, pe care te poţi baza şi care-ţi spune că nu te-ai rătăcit. Dar flacăra s-a stins – de pe chipul ei viaţa a dispărut.

El măsoară lungimea drumului până la ţărm în numărul de rotaţii ale farului.

Partea a III-a

Capitolul 25

De îndată ce coborâră de pe vas, sergentul Spragg scoase din buzunar o pereche de cătuşe şi se îndreptă spre Tom. Vernon Knuckey îl opri arătându-i printr-o mişcare a capului că nu trebuie să facă asta.

— Aşa cere procedura, zise sergentul din Albany care, din punctul de vedere al importanţei secţiei de poliţie, deţinea un rang mai înalt.

— Nu contează. E un copil de faţă, răspunse Knuckey arătând către Lucy, care veni în fugă la Tom şi se agăţă de piciorul lui.

— Tati, tati, ia-mă-n braţe!

O disperare profundă se aşternu pe chipul lui Tom când o privi în ochi, căci fetiţa îi adresase o rugăminte atât de banală. În vârful unei tufe de mentă se ciondăneau două codobaturi. Tom înghiţi cu greu şi îşi înfipse unghiile în palmă.

— Lulu, Lulu! Uită-te la păsărelele alea, sus în pom. Sunt păsări pe care nu le vezi acasă. Continuă să se uite la ele şi-i spuse: Du-te mai aproape, să le vezi mai bine!

Lângă dig erau trase două maşini, iar sergentul Spragg îi spuse lui Tom:

— Pe aici, vă rog, în prima maşină.

Tom se întoarse din nou spre Lucy, care urmărea cu interes păsările şi felul în care îşi mişcau cozile lungi şi negre. Vru să întindă mâna către ea, apoi se gândi că i-ar face mai mult rău – cel mai bun lucru ar fi să dispară pe neobservate.

Lucy îi sesiză gestul şi întinse braţele spre el.

— Tati! Tati, stai! Ia-mă-n braţe! ceru ea din nou, iar în glas se simţea că fetiţa îşi dă seama că ceva nu e tocmai în regulă.

— Haideţi, vă rog, insistă sergentul Spragg, apucându-l pe Tom de braţ.

Pe când Tom se depărta, fiecare pas un chin mai mare decât cel dinainte, Lucy venea după el cu paşi mărunţei şi cu braţele mereu întinse spre el.

— Tati, aşteaptă-mă! Aşteapt-o pe Lulu! se rugă ea cu durere, fără să înţeleagă nimic.

Când se împiedică şi căzu cu faţa în jos pe pietriş şi începu să plângă, Tom, nemaiputând suporta, se întoarse în loc şi se smulse din strânsoarea poliţistului.

— Lulu! O ridică de la pământ şi-i sărută bărbia julită. Lucy, Lucy, Lucy, Lucy, murmură el întruna mângâindu-i obrazul cu buzele. Gata, n-ai păţit nimic, puiule! O să treacă.

Vernon Knuckey privi în pământ şi tuşi să-şi limpezească glasul.

— Dragostea mea, spuse Tom, trebuie să plec. Sper să..., dar se opri. O privi în ochi, îi mângâie părul, o sărută. Rămâi cu bine, puişorule!

Cum copila nu voia să se despartă de el, Knuckey se întoarse spre Isabel:

— Doamnă Sherbourne?

Isabel o desprinse de Tom.

— Vino, sufleţelule! O să fie bine. Eşti cu mama, zise ea, deşi copila continuă să strige: „Tati! Tati! Vreau să

merg cu *tine*, tati!”. Eşti fericit acum, Tom? Asta ţi-ai dorit, nu?

Lacrimile curgeau pe faţa lui Isabel şi apoi pe obrazul lui Lucy.

Preţ de-o clipă, Tom rămase paralizat în faţa imaginii celor două, cu chipurile răvăşite de durere: cele două fiinţe pe care îi promisese lui Bill Graysmark că le va ocroti şi le va iubi. În cele din urmă reuşi să rostească:

— Doamne, Izz... îmi pare rău!

Kenneth Spragg îşi pierdu răbdarea, îl apucă iar de braţ şi-l împinse până la automobil. Când Tom se urcă pe bancheta din spate, Lucy începu să urle:

— Tati! Tati, nu pleca! Te rog, tati! *Te rog!*

Era roşie la faţă, avea trăsăturile distorsionate, lacrimile îi curgeau în gura căscată, iar Isabel încerca zadarnic s-o liniştească.

— Mami! Mami, nu-i lăsa! Oameni răi, mami! Răi cu tati!

— Ştiu, puiule, ştiu. Îşi apropie buzele de capul ei şi rosti încet: Oamenii fac uneori lucruri foarte rele. Lucruri foarte rele. Şi spunând aceste cuvinte, îşi dădu seama că ceva şi mai rău avea să vină.

Ralph urmărea totul de pe puntea vaporului. Dădu din cap incapabil să priceapă ciudata scenă şi ce era în spatele ei. Când ajunse acasă la Hilda, se uită la ea – se uită la ea cu adevărat, poate pentru prima dată în douăzeci de ani.

— Ce înseamnă asta? întrebă soţia lui, nedumerită de atenţia care i se acorda.

— Înseamnă că... ei, nu înseamnă nimic, răspunse el şi o prinse într-o îmbrăţişare lungă.

*

În biroul său, Vernon i se adresă lui Kenneth Spragg:

— Vă spun încă o dată, domnule sergent: n-o să-l duceţi

la Albany în după-amiaza asta. La timpul potrivit va fi transferat acolo, dar numai după ce o să-i mai pun câteva întrebări.

— În cele din urmă tot la noi o să ajungă. Farurile sunt sub autoritatea Commonwealth-ului, ştiţi doar, aşa că procedăm cât se poate de corect.

— Cunosc şi eu regulamentul, ca şi dumneavoastră.

Toţi poliţiştii din zona oraşului Perth ştiau cât de mult îi place lui Kenneth Spragg să-şi dea importanţă. Cum însă se simţea vinovat că nu se înrolase în armată, încerca să compenseze printr-un comportament tipic unui sergent major mizerabil.

— Va fi trimis la Albany la timpul potrivit.

— Îi arăt eu lui Sherbourne... scot eu adevărul de la el până la urmă. Sunt aici acum. Şi-o să-l iau cu mine când plec.

— Dacă ţii atât de mult să faci asta, atunci n-ai decât să vii dracului înapoi şi să-l iei. *Eu* conduc secţia asta de poliţie.

— Dă telefon la Perth.

— Ce să fac?

— Lasă-mă pe mine să dau telefon la Perth. Dacă îmi spune comandantul provinciei să-l las aici, aşa am să fac. Dacă nu, îl sui în maşină şi-l duc la Albany.

Isabel avu nevoie de atât de mult timp ca să convingă copilul disperat să urce în cea de a doua maşină, încât, atunci când ele ajunseră la secţia de poliţie, Tom era deja în celulă. În sala de aşteptare, Lucy şedea pe genunchii lui Isabel, agitată şi epuizată de drumul lung şi de întâmplările de neînţeles din jurul ei. O lovea uşurel pe Isabel pe obraz, sâcâind-o cu întrebări:

— Unde e tati? Vreau să-l văd pe tati, mami!

Isabel era palidă, încruntată şi cu gândurile aiurea.

— E... e în altă parte, gândăcelule.

Şi apoi mintea îi zbura, ochii i se fixau pe un nod din lemnul unui birou, iar auzul pe ţipătul unei coţofene. Apoi, Lucy, împungând-o cu degeţelele şi cu o nouă întrebare, o aducea înapoi la realitatea devastatoare a locului în care se afla.

Un bătrân stătea în faţa ghişeului şi aştepta o chitanţă, după ce plătise amendă pentru că vitele lui ieşiseră pe şosea. Ca să-i treacă timpul, încercă să o atragă pe Lucy într-un joc, făcându-i „bau”, şi reuşi în cele din urmă să-i aducă un zâmbet şters pe faţă.

— Cum te cheamă? o întrebă el.

— Lucy, răspunse fetiţa cu sfială.

— Asta s-o crezi tu, bombăni Harry Garstone pentru sine cu un zâmbet răutăcios, în timp ce-i scria chitanţa omului.

Bătrânul îl privi uimit, dar poliţistul nu-i dădu nicio atenţie, ci doar îi înmână chitanţa.

În momentul acela sosi gâfâind de la cabinetul său doctorul Sumpton, cu geanta în mână. O salută în treacăt pe Isabel fără să o privească în ochi. Ea se înroşi toată, amintindu-şi de ultimul consult pe care i-l făcuse doctorul şi de concluzia zdrobitoare la care ajunsese.

— Pe aici, domnule doctor, zise Garstone şi-l îndrumă spre o cameră din spate. Agentul se întoarse spre Isabel: Fetiţa trebuie consultată de doctor. Vă rog să mi-o daţi mie.

— De ce să fie consultată? Nu e bolnavă.

— Nu contează ce credeţi dumneavoastră, doamnă Sherbourne.

— *Sunt ma*..., Isabel se opri la jumătatea cuvântului. N-are nevoie de niciun consult medical. Vă rog! Aveţi un pic de înţelegere!

Poliţistul înşfăcă fetiţa, care urla şi se zbătea, şi plecă împreună cu ea. Ţipetele ascuţite ale copilului răsunau în

toată clădirea, ajungând până în celula lui Tom, unde se auzeau parcă mai tare; cu inima bătându-i nebuneşte, Tom îşi imagina ce se întâmplă cu Lucy.

În biroul lui Knuckey, Spragg puse receptorul jos şi se încruntă la colegul său din Partageuse.

— Bun, o să rămână aşa, deocamdată... Îşi ridică centura pe burtă şi schimbă tactica. După părerea mea, şi femeia ar trebui închisă. Probabil e şi ea la fel de vinovată.

— O cunosc pe fata asta de când s-a născut, domnule sergent, zise Knuckey. N-a lipsit o dată de la biserică. Aţi auzit ce-a spus Sherbourne: se pare că şi ea e victima lui.

— Nu dau doi bani pe ce-a spus el! După mine, face pe nevinovata. Stai să-l iau eu puţin la întrebări pe Sherbourne şi aflăm noi cum a murit de fapt Roennfeldt ăsta... Nici nu-ţi închipui câte pot eu să scot de la un om în arest dacă stau de vorbă cu el între patru ochi.

Knuckey era la curent cu faima de care se bucura Spragg şi în privinţa asta, dar lăsă remarca să treacă neobservată.

— Ştiţi ce, pentru mine Sherbourne nu înseamnă nimic. Din partea mea, n-are decât să fie Jack Spintecătorul. Dacă e vinovat, o s-o păţească. Dar ca s-o băgaţi pe nevastă-sa la puşcărie... asta n-ar folosi nimănui, aşa că lăsaţi-o mai moale. Ştiţi la fel de bine ca mine că soţia nu e vinovată, în faţa legii, de ceea ce face din cauză că a forţat-o soţul. Aşează un teanc de foi unele peste altele şi le îndreptă cu tamponul de sugativă. Ăsta e un oraş mic. Lucrurile urâte nu se uită. Nu închizi o femeie decât dacă eşti absolut sigur că e vinovată. Aşa că să nu ne pripim!

După ce sergentul Spragg ieşi din secţia de poliţie cu un aer nemulţumit, Knuckey intră în sala unde avea loc consultul medical şi se întoarse aducând-o pe Lucy.

— Doctorul spune că totul e în ordine, zise el, apoi cu glas mai scăzut, adăugă: Acum o să ducem fetiţa la mama

ei, Isabel. Ţi-aş fi foarte recunoscător dacă n-ai îngreuna şi mai mult situaţia. Aşa că dacă... poate vrei să-ţi iei rămas-bun de la ea...

— Vă rog, nu faceţi asta!

— Nu înrăutăţi lucrurile.

Vernon Knuckey, care urmărise ani de-a rândul drama trăită de Hannah Roennfeldt convins că femeia se amăgeşte cu speranţe deşarte, se uită acum la această femeie cu uimire şi se întrebă dacă şi ea face acelaşi lucru.

Crezând că e în siguranţă în braţele mamei ei, fetiţa o ţinea strâns pe Isabel, care-i săruta întruna obrajii şi nu-şi putea dezlipi buzele de pielea ei delicată. Harry Garstone prinse copilul de mijloc şi îl trase.

Cu toate că evenimentele ultimelor douăzeci şi patru de ore merseseră spre acest final, cu toate că Isabel purtase în inimă spaima că va veni acest moment încă din clipa în care văzuse pentru prima oară pruncul, sfârşitul acesta era zdrobitor pentru ea.

— Vă rog! Vă implor, un pic de milă! se rugă ea printre lacrimi. Aveţi milă! Glasul ei răsună între pereţii goi. Nu-mi luaţi copilul!

Când îi smulseră copilul din braţe, Isabel leşină şi căzu cu zgomot pe pardoseala de piatră.

*

Hannah Roennfeldt nu-şi găsea locul. Consulta ceasul de mână, ceasul de pe poliţa căminului, o întreba pe sora ei, pe oricine îi putea spune cât timp a trecut. Vaporul plecase spre Ianus ieri-dimineaţă şi de atunci fiecare minut se scurgea cu încetineala cu care Sisif urca dealul împingând bolovanul.

Faptul că în curând îşi va ţine fetiţa în braţe i se părea incredibil. De când primise vestea despre jucăria zornăitoare visase cu ochii deschişi la reîntoarcerea copilei. La momentul când o va strânge în braţe. La

lacrimile pe care le va vărsa. La zâmbetul cu care o va privi. Culesese din grădini flori de migdal şi le pusese în camera copilului, iar parfumul lor umplea toată casa. Zâmbind şi fredonând o melodie, făcuse curat, ştersese praful, aşezase păpuşile pe scrin. Apoi o încercaseră îndoielile: Oare cum arată fetiţa acum? Oare ce mănâncă? Şi asta o făcuse să o trimită pe Gwen la cumpărături, să ia fructe, lapte şi dulciuri. Mai înainte ca sora ei să se întoarcă, Hannah se întrebă oare ce-ar mai trebui să-i dea copilului. Ea, care nu mânca mai nimic, se duse până la doamna Darnley, vecina care avea cinci copii, şi o întrebă ce mâncare ar fi potrivită pentru un copil de vârsta lui Grance. Fanny Darnley, o femeie totdeauna fericită când avea ceva de povestit, îi strecură doamnei Kelly, de la băcănie, ştirea că Hannah a luat-o razna de tot şi că face de mâncare pentru fantome.

— Nu-i frumos să-ţi vorbeşti de rău vecinii, dar... cred că au şi azilele de nebuni un rost, nu? Nu-mi place deloc ideea că la doi paşi de copiii mei locuieşte cineva care nu mai e în toate minţile. Dacă ai fi în locul meu, ai gândi şi tu la fel.

*

Apelul telefonic fusese destul de rece:

— Ar fi bine să veniţi personal până la noi, domnule Graysmark. Fiica dumneavoastră e aici.

Bill Graysmark ajunse cu totul nedumerit la secţia de poliţie în după-amiaza aceea. Când primise telefonul, în minte îi răsărise imediat imaginea lui Isabel moartă, întinsă pe o masă de ciment, aşteptând să vină cineva să ridice cadavrul. Nici nu mai auzise celelalte cuvinte rostite la telefonul de curând instalat: concluzia care se prefigura de la sine era aceea că Isabel murise. Nu se poate să-şi fi pierdut şi al treilea copil. Nu se poate să-şi fi pierdut *toţi* copiii – Dumnezeu nu putea îngădui aşa ceva! Mintea lui

se dovedise incapabilă să priceapă sensul vorbelor referitoare la pruncul Roennfeldt şi alte lucruri încâlcite despre Tom şi despre un cadavru.

De îndată ce ajunse la secţie îl conduseră spre o cameră din spate, unde o găsi pe Isabel şezând pe un scaun de lemn cu mâinile în poală. Fusese atât de convins că a murit, încât, în clipa în care o văzu, îi dădură lacrimile.

— Isabel! Isabel! şopti el şi o strânsese la piept. Credeam că ai... credeam că n-am să te mai văd niciodată!

Abia după câteva secunde observă în ce stare era: nu-i răspunse la îmbrăţişare, nu se uită la el. Se lăsă din nou greoi pe scaun, palidă şi fără vlagă.

— Unde e Lucy? o întrebă mai întâi pe ea, apoi pe agentul Garstone. Unde e Lucy? Şi Tom?

Mintea îi lucră rapid: cu siguranţă s-au înecat. Cu siguranţă au...

— Domnul Sherbourne este în celulă, domnule. Poliţistul puse pe birou o foaie de hârtie. Va fi transferat la Albany după un interogatoriu preliminar.

— Interogatoriu preliminar? Ce dracu'... Unde e Lucy?

— Fata este cu mama ei, domnule.

— Evident că fata *nu* este cu mama ei! Ce-aţi făcut cu copilul? Ce înseamnă toate astea?

— Se pare că *adevărata* mamă a copilului este doamna Roennfeldt.

Bill îşi închipui că n-a auzit bine ce-a spus Garstone şi continuă prosteşte:

— Solicit eliberarea imediată a ginerelui meu.

— Mă tem că nu putem face asta, domnule.

— De ce?

— Domnul Sherbourne este arestat.

— *Arestat*? De ce dracu'?

— Deocamdată, pentru fals în documentele Commonwealth-ului. Încălcarea îndatoririlor de serviciu.

Asta pentru început. Apoi mai e şi răpirea unui copil. Şi faptul că am găsit rămăşiţele pământeşti ale lui Frank Roennfeldt îngropate pe Ianus Rock.

— Ţi-ai pierdut minţile? Se întoarse spre fiica lui şi deodată pricepu de ce era palidă şi complet absentă. Nu-ţi face griji, draga mea. Rezolv eu situaţia. Oricum, nu poate fi vorba decât despre o greşeală îngrozitoare. Aflu eu exact cum stau lucrurile.

— Cred că nu înţelegeţi situaţia, domnule Graysmark, începu poliţistul.

— Să fiu al dracului dacă înţeleg! Cineva o să plătească scump pentru toate astea! Cum vă permiteţi să-mi târâţi fiica pe la poliţie din cauza unei poveşti fără noimă? Şi să-mi denigraţi ginerele? Se întoarse spre fiica lui: Isabel, spune-i că bate câmpii!

Ea rămase neclintită, cu chipul complet inexpresiv.

— Fiica dumneavoastră nu vrea să spună nimic, domnule.

*

Tăcerea celulei îl apasă pe Tom, simţind-o densă şi fluidă ca mercurul. De atâta timp sunetul valurilor şi al vântului, ritmul luminii i-au marcat existenţa. Deodată totul a încetat. Ascultă chemarea unei păsări care-şi delimitează teritoriul de sus, dintr-un eucalipt, fără să-i pese de tot ce era în jur.

Singurătatea îi este bine cunoscută şi îl poartă cu gândul înapoi, la vremea când era doar el pe Ianus şi se întreabă dacă nu cumva a visat anii petrecuţi cu Isabel şi Lucy. Apoi îşi bagă mâna în buzunar şi dă de o bentiţă liliachie a copilei, îşi aminteşte de zâmbetul ei când i-a dat-o, căci îi alunecase de pe cap.

— Ţine-o tu, te rog, tati.

Când Harry Garstone încercase să i-o confişte, la secţie, Knuckey intervenise hotărât:

— Mai las-o-ncolo, măi băiete! Doar nu crezi c-o să ne stranguleze cu aia, ce naiba!

Şi Tom o băgase în buzunar.

Nu reuşeşte să împace suferinţa născută din fapta pe care a făcut-o cu sentimentul de uşurare pe care-l simte în toată fiinţa lui. Fiind două trăiri cu totul opuse, ele generează o reacţie inexplicabilă, întrecută însă în intensitate de o a treia – conştiinţa faptului că a lipsit-o pe soţia lui de copil. Pierderea este proaspătă şi crudă, ca o bucată de carne agăţată într-un cârlig de măcelărie: este o stare pe care Hannah Roennfeldt o trăise cu siguranţă, pe care Isabel o trăise de atâtea ori şi care o copleşeşte acum din nou. Începe să se întrebe ce dracu' făcuse, de fapt.

Se luptă să înţeleagă ce s-a întâmplat, cum de atâta dragoste fusese deformată, refractată, precum lumina printr-o lentilă.

*

Vernon Knuckey o cunoştea pe Isabel de când era mică. Tatăl ei fusese profesorul a cinci dintre copiii lui.

— Cel mai bun lucru ar fi s-o iei acasă, Bill, spuse Knuckey grav. O să stau de vorbă cu ea mâine.

— Dar ce înseamnă...

— Îmi pare rău, trebuie să lămuresc nişte lucruri cu cei de la Perth, prin telefon. Du-o acasă, Bill, atâta tot. Du-o pe biata fată acasă, zise el şi închise uşa biroului în urma lui.

— Isabel, draga mea!

Şi mama îşi strânse fata în braţe de îndată ce aceasta intră pe uşa din faţă. Violet Graysmark era la fel de nedumerită precum ceilalţi, dar, când văzu în ce stare este fiica ei, nu îndrăzni să o întrebe nimic.

— Ţi-am făcut patul. Adu-i bagajul, Bill.

Isabel intră, cu acelaşi chip inexpresiv. Violet o conduse până la un fotoliu, apoi se duse în grabă la bucătărie, de

unde veni cu un pahar.

— Apă caldă cu coniac. Să-ţi liniştească nervii, spuse ea. Isabel luă câteva înghiţituri din băutură cu un gest mecanic, apoi puse paharul jos pe măsuţă.

Violet aduse o pătură şi-i înveli picioarele, deşi în cameră era cald. Isabel începu să mângâie pătura şi să traseze cu degetul liniile drepte ale desenului pe suprafaţa ei. Era atât de cufundată în ceea ce făcea, încât parcă nici nu auzi întrebarea mamei ei.

— Ce să-ţi dau, puiule? Nu ţi-e foame? Iar apoi îi sugeră ea: Poate puţină supă? Hai, zi.

Bill băgă capul pe uşă şi-i făcu semn lui Violet să vină la bucătărie.

— A spus ceva?

— N-a scos niciun cuvânt. Cred că e în stare de şoc.

— Aşa cred şi eu. Nu pricep nimic din toată povestea asta. Mâine-dimineaţă la prima oră mă duc la secţie să aflu exact ce s-a întâmplat. Hannah Roennfeldt asta nu mai e de mult în toate minţile. Cât despre bătrânul Potts, crede el că se poate da mare doar pentru că e bogat? Îşi trase în jos, peste burtă, vesta. Nu mă las eu călcat în picioare de o nebună şi de tatăl ei, oricâţi bani ar avea. Lasă totul în seama mea.

*

Isabel îşi petrecu noaptea în patul copilăriei, acum străin şi neîncăpător. Un vânt molcom umfla perdeaua de dantelă, iar afară ţârâitul greierilor oglindea stelele din înalt. Într-o altă noapte la fel ca asta, de la care parcă trecuseră numai câteva minute, stătuse tot aşa, incapabilă să doarmă şi emoţionată la gândul nunţii de a doua zi dimineaţă. Îi mulţumise lui Dumnezeu că i-l trimisese pe Tom Sherbourne: că îngăduise ca el să se nască, pentru că-l ţinuse teafăr şi sănătos în război, că-l adusese pe o adiere a destinului până la ţărmul ei, unde ea fusese prima

persoană pe care o întâlnise când coborâse de pe vas.

Încercă să-şi amintească trăirile de atunci: bucuria imensă a ceea ce avea să vină, sentimentul că viaţa începea să înflorească, după toată durerea şi golul pe care războiul le adusese cu sine. Dar acea trăire se stinsese: acum totul părea o greşeală, o amăgire. Fericirea trăită pe Ianus era ceva îndepărtat, de neimaginat. De doi ani fiecare cuvânt rostit de Tom şi fiecare tăcere a lui fuseseră doar minciuni. Dacă nu văzuse lucrurile astea, ce altceva îi mai scăpase? De ce nu suflase nicio vorbă despre întâlnirea cu Hannah Roennfeldt? Ce avea de ascuns? Într-o imagine de o clipă îi văzu pe Tom, Hannah şi Lucy... o familie fericită. Gândul că el o înşelase, care îi răsărise în minte când încă era pe Ianus, îi reveni acum, mai sumbru, mai insinuant. Poate că el mai trăise şi alte vieţi, cu alte femei. Poate că lăsase undeva, în partea de răsărit, altă nevastă... *alte neveste*... câţiva copii. Tot ceea ce îşi imagina îi părea plauzibil, apăsător şi venea să umple golul dintre amintirea nopţii din ajunul nunţii şi momentul prezent în care tremura şi asuda. Un far are misiunea de a avertiza, de a le spune oamenilor să se ferească din calea primejdiei. Ea îl luase, în mod greşit, drept un loc lipsit de primejdii.

Faptul că îşi pierduse copilul. Faptul că o văzuse pe Lucy speriată şi răvăşită în clipa în care fusese smulsă de lângă singurii oameni pe care îi cunoştea – toate îi păreau acum de nesuportat. Dar faptul că toate astea se întâmplaseră din cauza soţului ei – a omului pe care-l adora şi căruia îi dedicase viaţa – era complet de neînţeles. El îşi asumase misiunea de a o ocroti şi totuşi făcuse exact gestul ce avea să o distrugă sigur.

Demersul ei de a proiecta în afara ei şi de a arunca totul asupra lui Tom, deşi dureros, o cruţă de o investigaţie şi mai greu de suportat. Astfel, încet-încet, din umbrele

minţii se închegă o stare aproape palpabilă: dorinţa de a pedepsi, mânia unei fiare care şi-a pierdut puiul. Mâine va fi anchetată la poliţie.

Până ce stelele începură să pălească şi cerul să se trezească, în mintea ei se conturase o hotărâre fermă: Tom merita să sufere pentru ceea ce făcuse. Şi chiar el îi furnizase armele potrivite.

Capitolul 26

Secţia de poliţie din Point Partageuse, ca multe alte clădiri din oraş, era făcută din piatra existentă în zona aceea şi lemn luat din pădurea înconjurătoare. Vara era un cuptor, iar iarna un gheţar, ceea ce făcea ca uniforma poliţiştilor să sufere abateri de la regulament în zilele cu temperaturi extreme. Când ploua abundent, celulele se umpleau de apă, tavanul se lăsa, ba chiar o dată a şi căzut şi a ucis un om în arest. Cei din Perth erau prea zgârciţi ca să aloce bani pentru repararea clădirii aşa cum trebuie, ceea ce făcea ca aceasta să aibă tot timpul un aspect deplorabil, mai degrabă cârpit decât reparat.

Septimus Potts şedea la o masă lângă ghişeul din faţă şi completa un formular cu cele câteva date pe care şi le amintea despre ginerele său. Reuşi să treacă numele complet al lui Frank şi data lui de naştere, o mai menţionase şi pe factura pentru piatra funerară. Cât despre locul naşterii, numele părinţilor...

— Uite ce e, tinere, cred că nu greşim dacă presupunem că omul a avut părinţi. Hai să ne ocupăm de ceea ce s-a întâmplat aici, zise el autoritar, punându-l pe agentul Garstone în dificultate prin acea tehnică

dezvoltată de-a lungul anilor în perfectarea tranzacţiilor.

Agentul se arătă de acord că datele furnizate sunt suficiente pentru etapa iniţială a acuzaţiei împotriva lui Tom. Ziua în care dispăruse Frank era uşor de menţionat – Ziua Forţelor Armate, 1926. Dar data morţii lui Frank?

— Asta va trebui să-l întrebi pe domnul Sherbourne, rosti Potts acru, chiar în clipa în care Bill Graysmark intra pe uşă.

Septimus se întoarse şi ce doi bărbaţi schimbară între ei o privire plină de furie, ca doi tauri bătrâni.

— Mă duc să-l chem pe sergentul Knuckey, spuse agentul sărind de pe scaun, care se răsturnă cu zgomot.

Bătu cu viteza unei rafale de mitralieră la uşa sergentului, reveni imediat şi-l chemă pe Bill, care se repezi spre biroul lui Knuckey trecând grăbit pe lângă Potts.

— Vernon! se năpusti el asupra sergentului de îndată ce se închise uşa. Nu ştiu ce se întâmplă aici, dar cer ca nepoata mea să se întoarcă imediat la mama ei. E posibil să o smulgeţi de lângă ea în halul ăsta? N-are nici patru ani, pentru numele lui Dumnezeu! Făcu un gest spre biroul din faţă. Ce s-a întâmplat în familia Roennfeldt e o adevărată tragedie, recunosc, dar asta nu-i dă dreptul lui Septimus Potts să-mi ia mie nepoata în schimbul copilului pierdut.

— Uite ce e, Bill, începu sergentul, înţeleg cât îţi e de greu...

— Înţelegi, pe dracu’! Orice ar fi, lucrurile au mers deja prea departe, foarte probabil doar pe temeiul celor spuse de o femeie plecată cu sorcova de ani buni!

— Ia un pic de coniac...

— N-am nevoie de un pic de coniac! Am nevoie de un pic de bun-simţ, dacă se mai găseşte aşa ceva pe-aici. De când băgaţi voi un om la puşcărie după vorbele fără noimă

ale... ale unei nebune?

Knuckey se aşează la birou şi începu să învârtă creionul între degete.

— Dacă te referi la Hannah Roennfeldt, să ştii că ea nu l-a acuzat pe Tom. Totul a pornit de la Bluey Smart... el a identificat jucăria. Făcu o pauză. Isabel nu ne-a spus nimic deocamdată. Refuză să vorbească. Se uită atent la creionul din mâna lui şi spuse: Nu crezi că e cam ciudat, dacă chiar e o greşeală la mijloc?

— Păi, e firesc să fie bulversată după ce i s-a luat copilul în felul ăsta!

Knuckey îşi ridică privirea spre el.

— Atunci poţi să-mi spui tu, Bill, de ce Sherbourne nu a negat?

— Pentru că el..., Bill se grăbi să răspundă mai înainte de a pricepe sensul cuvintelor poliţistului, apoi reveni: Cum adică nu a negat?

— Când am fost pe Ianus, ne-a spus că o barcă a fost adusă de valuri; în barcă erau copilul şi un bărbat mort şi că el a insistat să păstreze copilul. Au presupus că mama s-a înecat, din cauza jachetei pe care au găsit-o în barcă. El ne-a mai spus că Isabel a vrut să fie comunicat incidentul, dar a împiedicat-o. O găsea pe ea vinovată de faptul că nu făcea copii. Se pare că de atunci încoace totul a fost o înşiruire de minciuni... o mascaradă. Trebuie să facem o anchetă, Bill. Poliţistul şovăi, apoi continuă cu glas scăzut: Se mai pune şi întrebarea: *cum* a murit Frank Roennfeldt? Cine ştie ce are Sherbourne de ascuns? Cine ştie ce altceva a mai obligat-o pe Isabel să treacă sub tăcere? E o treabă tare urâtă.

*

Oraşul nu mai clocotise aşa de mulţi ani. După cum se exprimase redactorul ziarului *South Western Times*, spunându-i colegului său:

— Mai tare ca asta nu poate fi decât să coboare însuşi Iisus Hristos pe pământ şi să ne dea tuturor de băut. Avem o mamă care şi-a regăsit copilul, o moarte misterioasă, un bătrân „purcoi de bani” care azvârle cu bani în toate părţile de parcă ar fi... Crăciunul! Oamenii nu se mai satură de povestea asta.

*

A doua zi după sosirea copilului, casa lui Hannah este în continuare decorată cu fâşii de hârtie creponată. Pe un scaun, într-un colţ, o păpuşă nouă, a cărei faţă delicată luceşte în lumina după-amiezii, a rămas uitată cu ochii mari deschişi, exprimând parcă o rugăminte tăcută. Ceasul de pe poliţa căminului ticăie nepăsător, cutia muzicală cântă la nesfârşit un cântec de leagăn care sună aproape macabru, ameninţător. Muzica este acoperită de ţipetele care răsună din curtea din spate.

Acolo, pe iarbă, copila urlă, are faţa vânătă de spaimă şi de furie, pielea obrajilor întinsă, dinţii mici i se văd precum clapele unui pian minuscul. Încearcă să scape de Hannah, care o ia în braţe şi de fiecare dată fetiţa se zbate, se eliberează, şi începe să urle din nou.

— Grace, dragostea mea! Şşt, gata, gata! Hai, vino, te rog!

Copila ţipă din nou, cu aceeaşi disperare:

— Vreau la mami! Vreau la tati! Pleacă de-aici! Nu-mi place de tine!

Fusese mare agitaţie când cei de la poliţie aranjaseră întâlnirea dintre mamă şi fiică. Se făcuseră fotografii, poliţiştii fuseseră felicitaţi, se mulţumise călduros, atât lor, cât şi lui Dumnezeu. Gura lumii trăncănise din nou, răspândind tot felul de poveşti, descriind privirea visătoare a copilului şi zâmbetul fericit al mamei.

— Săraca fetiţă, era atât de adormită când a ajuns în braţele mamei ei. Arăta ca un îngeraş! Slavă Domnului că

a scăpat din ghearele acelui monstru! comentă Fanny Darnley, care nu se lăsase până nu aflase toate detaliile de la mama agentului Garstone.

Dar Grace nu era pe jumătate adormită, ci aproape inconştientă sub efectul unui sedativ puternic administrat de doctorul Sumpton, care văzuse că fata ajunsese în pragul unei crize de isterie la momentul despărţirii de Isabel.

Pusă în faţa unui copil îngrozit, Hannah era acum complet blocată. Păstrase în suflet cu atâta dragoste imaginea fiicei ei în toţi aceşti ani, încât nici nu-i trecuse prin minte că poate copilul nu avusese aceeaşi trăire. Când Septimus Potts intră în grădină, cu greu ar fi putut spune care dintre cele două era mai disperată.

— Grace, dragostea mea, nu-ţi fac nimic. Vino la mami! o imploră Hannah.

— Eu nu sunt Grace! Sunt Lucy! ţipă copila. Vreau acasă. Unde e mama? Tu nu eşti mama mea!

Fiecare cuvânt o rănea tot mai adânc pe Hannah, care nu putea decât să rostească încet:

— Te-am iubit atâta timp! Atâţia ani...

Septimus nu uitase că asistase la fel de neputincios la momentele în care Gwen, cam la aceeaşi vârstă, îi cerea să i-o aducă înapoi pe mama ei, ca şi cum el ar fi ascuns-o pe soţia decedată undeva în casă. Încă îl durea această amintire.

Hannah îl zări pe tatăl ei. Expresia de pe chipul lui arăta cum privea situaţia şi atunci o năpădi un sentiment de umilinţă, deşi el îi spuse:

— Are nevoie de timp să se obişnuiască cu tine. Ai răbdare, Hanny.

Fetiţa îşi găsise un colţ ferit, în spatele lămâiului bătrân şi al tufei de agrişe, iar acum stătea acolo, gata s-o rupă la fugă.

— Habar n-are cine sunt, tată. N-are nici cea mai vagă idee. Sigur că... Nici nu vrea să se apropie de mine, zise Hannah plângând.

— O să se dea pe brazdă, răspunse Septimus. Fie o să obosească şi o să adoarmă acolo, fie o să i se facă foame şi o să iasă. E doar o chestiune de timp.

— Ştiu, ştiu că trebuie să se obişnuiască iarăşi cu mine.

— Nu e vorba de „iarăşi”, spuse Septimus luând-o pe Hannah pe după umeri. Eşti o persoană complet necunoscută pentru ea.

— Încearcă *tu*. Te rog, poate reuşeşti să o faci să iasă de acolo. Nici pe Gwen n-a lăsat-o să se apropie.

— Cred că a văzut destule feţe noi pe ziua de azi. Numai de mutra mea n-are ea nevoie acum, colac peste pupăză. Las-o puţin să se liniştească.

— Cu ce-am greşit, tată, ca să merit toate astea?

— Tu n-ai nicio vină. E fiica ta şi se află exact acolo unde îi este locul. E nevoie de timp, fetiţo! E nevoie de timp. O mângâie pe cap. Şi am eu grijă ca individul ăla, Sherbourne, să plătească aşa cum merită. Îţi promit.

Când plecă, pe culoarul întunecos dădu de Gwen, care se uita la sora ei. Clătină din cap şi spuse:

— Vai, tată, ţi se rupe inima când te uiţi la biata fetiţă. Atâta a plâns! Mi se sfâşie sufletul! Oftă adânc şi adăugă: Poate o să se obişnuiască cu noua situaţie – şi ridică din umeri, dar ochii ei arătau că se îndoieşte de ceea ce spune.

*

În ţinutul din jurul oraşului Partageuse fiecare formă de viaţă are propriul său sistem de apărare.

Cele care se pot mişca iute sunt cel mai bine protejate, căci scapă cu viaţă dispărând: varanul, papagalul, oposumul cu coada stufoasă. O iau din loc la cel mai mic semn de pericol: se retrag, se ascund, se camuflează –

acestea sunt strategiile lor de supravieţuire. Altele reprezintă un risc doar atunci când le ieşi în cale. Şarpele veninos, rechinul, păianjenul ucigaş: îşi folosesc armele de atac pentru a se apăra de oameni dacă se simt ameninţate.

Cele de care trebuie să te temi cel mai mult sunt cele care stau nemişcate, nevăzute, ale căror mijloace de apărare nu se văd decât dacă le declanşezi fără să vrei. Asemenea vietăţi nu aleg. Dacă mănânci, de exemplu, frunza de leandru ţi se opreşte inima. Nu fac altceva decât să se apere. Dar să te ferească Dumnezeu dacă te apropii de ele prea mult. Abia când s-a simţit ameninţată s-au trezit în Isabel Sherbourne mijloacele de apărare.

Vernon Knuckey bătea uşor cu degetele în tăblia mesei la care stătea, iar în camera de alături Isabel aştepta să fie interogată. Pentru un poliţist, Partageuse era un loc destul de liniştit. O încăierare sau un scandal la beţie erau cele mai grave incidente care se puteau ivi într-o săptămână obişnuită. Sergentul s-ar fi putut muta la Perth, unde ar fi obţinut şi o avansare şi ar fi avut ocazia să vadă lucruri mai grave – cicatrice mai urâte pe viaţa unor oameni care nu însemnau prea mult pentru el. Dar avusese parte, în război, de atâtea confruntări încât să-i ajungă pentru toată viaţa. Se mulţumea doar cu furtişagurile mărunte şi amenzile date pentru contrabanda cu băuturi. În schimb, Kenneth Spragg ardea de nerăbdare să ajungă cât mai sus. Ar muta cazul ăsta la oraş dacă ar putea. Ar fi pentru el, în cel mai adevărat sens al cuvântului, biletul pe drumul ascensiunii la Perth. El nu cunoştea pe nimeni în Partageuse, nu-i păsa de nimeni, îşi spuse Knuckey. Cum ar fi, de exemplu, Bill şi Violet Graysmark şi băieţii pe care-i pierduseră. Îşi aminti de anii când o vedea pe micuţa Isabel, cu vocea ei dulce şi faţa frumoasă, cântând în corul bisericii de Crăciun. Apoi gândurile i se îndreptară spre

bătrânul Potts, atât de devotat fiicelor lui de când îi murise soţia şi distrus de alegerea pe care o făcuse Hannah când se măritase. Cât despre biata Hannah... N-avea nimic special în înfăţişare, dar era înzestrată cu un cap bun şi o comportare fără cusur. Tot timpul fusese convins că şi-a cam pierdut minţile, judecând după felul în care îşi păstrase convingerea că i se va întoarce copilul, după atâţia ani, şi uite ce întorsătură au luat lucrurile...

Apăsă pe clanţa uşii, trăgând adânc aer în piept, şi intră. I se adresă lui Isabel cu respect, pe un ton oficial:

— Isabel... doamnă Sherbourne... trebuie să-ţi mai pun câteva întrebări. Ştiu că este soţul tău, dar situaţia este deosebit de serioasă.

Deşurubă capacul stiloului şi-l puse alături. Din vârful peniţei se scurse o picătură de cerneală neagră, pe care el o întinse în toate părţile trasând un fel de raze ce porneau dintr-un centru.

— El spune că tu ai vrut să anunţi apariţia bărcii şi că el te-a oprit. Este adevărat?

Isabel rămase cu ochii aţintiţi asupra mâinilor ei.

— Spune că îţi purta pică din cauză că nu i-ai dăruit copii, aşa că s-a hotărât să rezolve singur problema.

Cuvintele lui Knuckey îi pătrunseră adânc în suflet. Oare, spunând această minciună, Tom spusese adevărul?

— N-ai încercat să-l faci să priceapă că nu e bine?

— Când lui Tom Sherbourne îi intră în cap că ceea ce face este drept, nimic nu-l poate clinti din hotărârea lui, răspunse Isabel cu toată onestitatea.

— Te-a ameninţat? întrebă el cu blândeţe. A fost brutal?

Isabel nu răspunse şi toată furia nopţii nedormite se năpusti asupra ei. Rămase neclintită în tăcerea ei.

Knuckey văzuse de multe ori neveste şi fiice de muncitori forestieri reduse la tăcere de o simplă privire a unui bărbat cât un munte.

— Îţi era frică de el?

Cu buzele strânse, Isabel nu rosti niciun cuvânt.

Knuckey îşi sprijini coatele pe birou şi se aplecă în faţă.

— Isabel, legea recunoaşte că o nevastă poate fi complet neputincioasă în faţa bărbatului ei. În lumina Codului Penal, nu eşti răspunzătoare de lucrurile pe care el te-a forţat să le faci sau pe care te-a împiedicat să le faci, aşa că, în privinţa asta, n-ai de ce să te temi. Tu nu poţi fi pedepsită pentru ce a făcut el. Şi acum trebuie să-ţi pun o întrebare la care vreau să te gândeşti foarte bine înainte de a răspunde. Şi nu uita că nu poţi suferi consecinţele unor fapte pe care ai fost silită să le faci. Tuşi să-şi dreagă glasul, apoi continuă: După spusele lui Tom Sherbourne, Frank Roennfeldt era mort când barca a ajuns la ţărm. O privi drept în ochi: E adevărat?

Isabel rămase complet uluită. Îşi auzi propriul glas rostind: „Bine-nţeles că e adevărat!”. Dar, înainte de a reuşi să deschidă gura, gândurile i se năpustiră asupra lui Tom şi a trădării lui. Copleşită brusc de pierderea lui Lucy, de mânie, de neputinţă sfâşietoare, închise ochii.

— E adevărat, Isabel? repetă poliţistul cu glas blând.

Ea îşi aţinti privirea asupra verighetei şi rosti:

— N-am nimic de declarat.

Şi izbucni în plâns.

*

Tom sorbea încet din ceaiul fierbinte şi se uita cum aburul şerpuitor se risipeşte în aerul cald.

Razele soarelui de după-amiază pătrundeau prin ferestrele înalte ale încăperii sărăcăcios mobilate. Îşi trecu mâna peste bărbia ţepoasă şi gestul îi aminti de zilele când nu putea să se bărbierească şi nici să se spele.

— Mai vrei ceai? întrebă Knuckey pe un ton neutru.

— Nu, mulţumesc.

— Fumezi?

— Nu.

— Aşadar: o barcă este adusă de valuri pe ţărm, venind de pe mare.

— V-am spus toate astea când eram pe Ianus.

— Şi o să mi le mai spui ori de câte ori am să te întreb. Deci ai găsit o barcă.

— Da.

— Şi în barcă e un copil.

— Da.

— În ce stare se află copilul?

— E sănătos. Plânge, dar e sănătos.

Knuckey îşi notează.

— Şi în barcă e un bărbat.

— Un cadavru.

— Un bărbat, spuse Knuckey.

Tom ridică ochii şi îl priveşte, cântărind diferenţa dintre cele două formulări.

— Ţi se pare normal să fii stăpân peste regatul tău acolo, pe Ianus, nu?

Tom remarcă ironia pe care orice om care ştia cum e viaţa pe Ianus ar fi sesizat-o, dar nu răspunse.

Knuckey continuă:

— Aşa că îţi spui că poţi scăpa basma curată. Doar nu mai e nimeni prin preajmă.

— Nici nu se pune problema să scapi basma curată.

— Aşa că te hotărăşti să păstrezi copilul pe insulă. Isabel pierduse copilul vostru. N-o să afle nimeni. Nu-i aşa?

— V-am spus: eu am luat hotărârea. Am făcut-o pe Isabel să accepte.

— Îţi baţi nevasta ca să facă ce vrei tu?

Tom îl privi.

— Aşa credeţi?

— De-asta a pierdut copilul?

Chipul lui Tom exprimă uimirea.

— A spus *ea* asta?

Knuckey nu răspunse, iar Tom trase adânc aer în piept.

— Ştiţi ceva, v-am povestit totul aşa cum s-a întâmplat. Ea a încercat să mă convingă să nu facem asta. Sunt vinovat de tot ceea ce consideraţi că sunt vinovat, aşa că hai să terminăm odată şi lăsaţi-o pe soţia mea în pace.

— Să nu-mi spui tu mie ce să fac, ai înţeles? replică scurt Knuckey. Nu sunt sluga ta! Fac ce hotărăsc *eu* că trebuie să fac când hotărăsc *eu* că e momentul potrivit. Împinse în spate scaunul pe care stătea şi îşi strânse braţele la piept. Bărbatul din barcă...

— Ce-i cu el?

— În ce stare era când l-ai găsit?

— Era mort.

— Eşti sigur?

— Am văzut destui morţi la viaţa mea.

— De ce aş crede că spui adevărul despre ăsta?

— De ce-aş minţi?

Knuckey făcu o pauză, lăsând întrebarea să plutească în aer, pentru ca răspunsul să-l apese şi mai greu. Tom se foi pe scaun.

— Întocmai! exclamă Knuckey. De ce ai minţi?

— Soţia mea o să vă spună că omul era mort când barca a ajuns pe insulă.

— Aceeaşi soţie pe care recunoşti că ai obligat-o să mintă?

— Păi, e cu totul altceva să adăposteşti un copil şi...

— ...să ucizi un om? intervenit Knuckey.

— Întrebaţi-o pe *ea*.

— Am întrebat-o, spuse calm Knuckey.

— Asta înseamnă că ştiţi că era mort.

— Nu ştiu nimic. Ea refuză să vorbească despre asta.

Tom simţi că îl loveşte un ciocan în piept. Se feri să-i întâlnească privirea lui Knuckey.

— *Ce* a spus ea?

— Că n-are nimic de declarat.

Tom îşi plecă capul.

— Doamne, Dumnezeule atotputernic... Singurul lucru pe care pot să-l fac este să repet ceea ce am spus deja. Nu l-am văzut pe omul ăla în viaţă niciodată. Îşi împreună mâinile. Dac-aş putea măcar să o văd, să vorbesc cu ea...

— N-ai nicio şansă. Pe lângă faptul că aşa ceva nu este permis, am impresia că n-ar accepta să stea de vorbă cu tine nici dac-ai fi ultimul om în viaţă de pe faţa pământului.

*

Argintul viu. Fascinant, dar imprevizibil. Capabil să susţină greutatea uriaşă a lentilei de la far, dar, dacă încerci să pui degetul pe el, fuge în toate părţile. Această imagine stăruia în mintea lui Tom când se gândea la Isabel, după interogatoriul lui Knuckey. Se duse cu gândul înapoi, la ziua când ea pierduse ultimul copil, iar el încercase să o aline.

— Iubita mea, totul o să fie bine. Dacă nu vom fi decât noi doi pentru tot restul vieţii, pentru mine e destul.

Ea îşi ridicase ochii şi îl privise, iar ceea ce citise în ei îl înfiorase. Disperare. Înfrângere.

— Nu... n-am vrut să spun că... Întinse mâna să o mângâie pe obraz, dar ea se feri. Ai să-ţi revii. O să fie bine. E nevoie doar de timp.

Ea se ridică brusc, se repezi spre uşă, se opri o clipă săgetată de durere şi ieşi şchiopătând în noapte.

— Izz, stai! E noapte. Pentru numele lui Dumnezeu, opreşte-te! Îţi faci singură rău!

— O să fac chiar mai mult de atât!

Luna plutea pe cer în aerul cald şi neclintit. Cămaşa de noapte albă, lungă, pe care o purtase cu patru ani în urmă în noaptea nunţii, un punct alb minuscul, licărea ca un felinar de hârtie într-un ocean de beznă.

— Nu mai suport! ţipă ea, iar urletul ei, puternic şi ascuţit, făcu să tresară în somn caprele care începură să se agite, sunând din tălăngi, în ţarcul lor.

— Nu mai suport! Doamne, de ce mă laşi să trăiesc şi copiii mei mor? Mai bine mor – şi se îndreptă împiedicându-se spre faleză.

Tom se repezi pe urmele ei şi o luă în braţe.

— Linişteşte-te, Izz! Hai, vino!

Dar ea i se smulse din braţe şi fugi din nou, cu paşi la fel de nesiguri, chinuită de durere.

— Nu-mi spune tu mie să mă liniştesc, idiotule! Numai *tu* eşti de vină! E vina ta! Urăsc locul ăsta! Te urăsc! Dă-mi copilul înapoi! Copilul meu!

În înaltul cerului luna croise o potecă, dar razele ei nu o atingeau pe Isabel.

— Izz, Izz, iubita mea...

— N-ai dorit acest copil, nu-i aşa? De-asta a murit. Şi-a dat seama că nici nu-ţi pasă de el.

— Haide, Izz, vino în casă!

— N-ai pic de simţire, Tom Sherbourne! Nu simţi nimic în sufletul tău! Nu ştiu ce-ai făcut cu inima ta în viaţa pe care ai dus-o până acum, dar sigur n-o mai porţi în piept!

Resursele omului se termină la un moment dat. Văzuse asta de multe ori acolo, în tranşee. Bărbaţi buni şi puternici, solizi şi iuţi şi devotaţi ca nişte câini ciobăneşti. Dar uneori ajungeau la capătul puterilor: îşi pierdeau orice urmă de speranţă şi deveneau alţi oameni. Bărbaţi plini de vigoare şi gata să-i facă praf pe nemţi, care scăpaseră cu viaţă din bombardamente, înduraseră zăpada şi păduchii şi noroiul uneori chiar câţiva ani la rând. Apoi, brusc, parcă o parte din ei îşi strânsese bagajele şi plecase acasă – dispăruse undeva în adâncuri şi nu mai putea fi atinsă. Sau alteori se năpusteau asupra ta, veneau cu baionete în mână, râzând ca nebunii şi plângând în acelaşi timp.

Doamne, când se gândea în ce hal ajunsese el însuşi când totul se terminase: când singurul lucru pe care-l mai putea face era să pună un picior în faţa celuilalt, să n-o rupă la fugă şi să se ascundă când trecea un automobil, să nu-l plesnească pe omul care-i apărea pe neaşteptate din spate. Cine-i dădea lui dreptul să o judece pe Isabel? Ajunsese la capătul puterilor, asta era tot. Toţi rezistăm doar până la un punct. Toţi. Şi, când i-o luase pe Lucy, o împinsese pe Isabel până în acel punct.

*

În noaptea aceea, târziu, Septimus Potts îşi scoase ghetele şi îşi mişcă degetele în ciorapii de lână fină. Scoase un geamăt când auzi trosnetul bine cunoscut al coloanei vertebrale. Şedea pe marginea patului solid de lemn, construit dintr-un eucalipt din pădurea lui. În camera imensă nu se auzea decât ticăitul ceasului de pe noptieră. Oftă văzând obiectele de calitate – aşternuturile scrobite, mobila lustruită, portretul răposatei sale soţii, Ellen – în lumina lămpii electrice cu abajur mat roz. Chipul nepoatei sale disperate şi îngrozite, aşa cum îl văzuse în după-amiaza aceea, îi era încă proaspăt în minte: micuţa Grace pe care toată lumea o considerase pierdută în afară de Hannah. Viaţa asta. Cine dracu’ ar putea spune cum se vor sfârşi lucrurile?

Suferinţa, disperarea produsă de pierderea mamei – nu-şi închipuise că le va vedea din nou după moartea lui Ellen până ce nu dăduse cu ochii de nepoata lui, în grădină. Tocmai când ajunsese la concluzia că a văzut deja toate festele pe care i le poate juca viaţa, iată că ea mai scotea una, ca pe o carte prevestitoare de rău. Ştia prea bine prin ce trece fetiţa. Într-un colţ al minţii îi răsări o umbră de îndoială. Poate că... poate că e nedrept să o despartă de femeia aia, Isabel Sherbourne...

Se uită din nou la portretul lui Ellen. Grace avea bărbia

ei. Poate când o fi mare o să fie la fel de frumoasă ca bunica ei. Se duse cu gândul la zilele de Crăciun şi la aniversările ce aveau să vină. O familie fericită, asta era tot ce îşi dorea. Îşi aminti de expresia chinuită de pe chipul lui Hannah, îşi aminti cu un sentiment de vinovăţie că văzuse aceeaşi expresie când încercase să o împiedice să se mărite cu Frank.

Nu. Aici era locul copilului, alături de familia lui adevărată. O să aibă parte de tot ce poate fi mai bun. Cu timpul o să se obişnuiască cu noua ei casă şi cu adevărata ei mamă. Numai să reziste Hannah până atunci!

Simţi că-i dau lacrimile şi că se trezeşte în el mânia. Cineva trebuie să plătească. Cineva trebuie să sufere aşa cum suferise fiica lui. Cum a putut cineva să păstreze un copil care i-a ieşit în cale ca pe o bucată de lemn adusă de valuri?

Alungă îndoiala care îl încercase. Nu mai putea schimba trecutul, nici anii în care refuzase să recunoască existenţa lui Frank, dar putea să-i ofere lui Hannah ceva în schimb acum. O să aibă el grijă.

Stinse veioza şi se uită la portretul lui Ellen care licărea în lumina lunii. Şi îşi alungă din minte întrebarea: la ce s-or fi gândind cei din familia Graysmark în noaptea aceea?

Capitolul 27

Isabel constată că, de când se întorsese, era mereu cu gândul la Lucy. Unde se dusese? Era ora de culcare? Ce să-i facă de mâncare pentru prânz? Apoi raţiunea o aducea la realitate şi-i amintea cum stau lucrurile, ceea ce o făcea să trăiască din nou durerea sfâşietoare a pierderii copilei.

Ce se întâmpla cu fiica ei? Cine îi dădea să mănânce? Cine o dezbrăca? Lucy era probabil complet pierdută.

Chipul copilei obligate să înghită sedativul amar era o imagine care aproape o sufoca. Încearcă să o estompeze suprapunându-i alte imagini: Lucy jucându-se în nisip, Lucy ţinându-se de nas şi sărind în apă; Lucy dormind fericită, fără griji, desăvârşită. Nu există ceva mai frumos pe lumea asta decât un copil care doarme. Tot corpul lui Isabel purta senzaţia contactului cu trupul fetiţei: simţea în degete fineţea părului ei când i-l peria, simţea pe şold greutatea ei şi în jurul taliei picioruşele ei încolăcite strâns; simţea pe buze delicateţea obrazului ei.

Pe când hoinărea printre aceste amintiri şi îşi trăgea din ele alinarea, precum nectarul dintr-o floare ofilită, era totuşi conştientă de prezenţa a ceva întunecat în spatele ei, ceva la care nu avea puterea să se uite. Îi apărea în vise, imprecis şi înspăimântător. Îi striga: „Izzy! Izzy, draga mea...”, dar ea nu se putea întoarce, strângea din umeri încercând parcă să nu se lase prinsă. Se trezea din somn fără suflare, cu senzaţie de vomă.

În tot acest timp părinţii ei îi luau tăcerea necurmată drept loialitate faţă de cine nu trebuia. „Nu pot să vă spun nimic”, fuseseră singurele ei cuvinte când venise acasă, la început, şi pe acestea le repeta când Bill şi Violet încercau să aducă vorba despre Tom şi despre ceea ce se întâmplase.

*

Celulele din partea din spate a secţiei de poliţie nu prea aveau altă misiune decât să adăpostească vreun beţivan până ce se trezea din beţie sau să-i dea timp unui soţ mânios să se calmeze şi să promită că n-o să-şi mai verse furia folosindu-şi pumnii. De cele mai multe ori omul care era de serviciu nici măcar nu se ostenea să încuie celula şi, dacă cel din celulă era o persoană cunoscută, de multe

ori se întâmpla ca, atunci când timpul trecea prea greu, să-l scoată şi să joace cu el o partidă de cărţi, după ce obţinuse de la el promisiunea fermă că nu va încerca să fugă.

Astăzi, Harry Garstone era peste măsură de emoţionat, căci avea în sfârşit misiunea de a păzi un răufăcător autentic. Încă mai era furios pentru că nu fusese de serviciu acum un an, în noaptea aceea când îl aduseseră pe Bob Hitching de la Karridale. Individul nu mai era întreg la minte de la Gallipoli încoace. Îl ucisese cu un satâr pe fratele lui de la ferma învecinată pentru că nu se înţelegeau cu privire la testamentul mamei lor. Şi sfârşise în ştreang. Aşa că acum Garstone se delecta cu chichiţele procedurale. Ba chiar scosese şi broşura cu regulamentul, ca să fie sigur că îl respectă cu fidelitate.

Când Ralph ceruse să stea de vorbă cu Tom, agentul consultase ceremonios regulamentul, plescăise din buze şi îşi plimbase limba de la un colţ la altul al gurii sale ca fanta unei cutii de scrisori.

— Îmi pare rău, domnule căpitan Addicott. Tare mi-aş dori să vă ajut, dar aici scrie că...

— Nu mă lua pe mine cu prostii de-astea, Harry Garstone, că mă duc şi te spun lu’ maică-ta.

— Scrie aici foarte clar că...

Cum zidurile secţiei de poliţie erau foarte subţiri, agentul se trezi întrerupt de vocea lui Vernon Knuckey, care rareori catadicsea să se ridice de pe scaun pentru a transmite asemenea mesaje.

— Nu fi tâmpit, Garstone! În celulă e paznicul de far, nu dobitocul de Ned Kelly. Lasă omul să intre!

Dezamăgit, agentul zăngăni viguros legătura de chei în semn de protest şi îl conduse pe Ralph printr-o uşă pe care o ţinuse încuiată, apoi coborî câteva trepte, străbătu un culoar întunecat şi ajunse la cele câteva celule prevăzute

cu graţii.

Întruna dintre ele Tom şedea pe un pat de campanie fixat în perete. Examină chipul slăbit, cenuşiu al lui Ralph.

— Tom, îl salută căpitanul.

— Ralph, răspunse Tom cu o înclinare a capului.

— Am venit cât am putut de repede. Hilda îţi trimite salutări, la fel şi Blue, enunţă el mesajele de parcă şi-ar fi golit buzunarele de mărunţiş.

Tom răspunse cu acelaşi gest.

Un timp, niciunul nu spuse nimic. Apoi Ralph zise:

— Dacă ai prefera să te las...

— Nu, mă bucur că te văd. Atâta doar că nu prea am ce să-ţi spun, îmi pare rău. Te superi dacă deocamdată nu vorbim?

Ralph avea de pus o mulţime de întrebări, atât ale lui, cât şi ale nevestei lui, dar rămase tăcut pe scaunul şubred. Ziua era din ce în ce mai caldă şi zidurile de lemn trosneau ca o fiinţă care se întinde trezită din somn. Afară ciripeau păsări de tot felul. Din când în când un vehicul trecea pe stradă cu zgomot, acoperind ţârâitul greierilor.

Pe Ralph îl năpădiseră gânduri pe care de-abia aştepta să le rostească, dar reuşi să se stăpânească la timp. Îşi vârî mâinile sub coapse ca să îşi controleze dorinţa de a-l apuca pe Tom de umeri şi a-l zgâlţâi zdravăn. Când nu mai reuşi să se abţină, explodă:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Tom, ce se întâmplă? Ce-i cu toată povestea asta, cum că Lucy ar fi copilul lui Roennfeldt?

— E adevărat.

— Dar... cum adică... ce dracu’?

— Am dat toate explicaţiile celor de la poliţie, Ralph. Nu sunt deloc mândru de ceea ce am făcut.

— La asta te refereai când mi-ai vorbit acolo, pe Ianus, despre cum să îndrepţi lucrurile?

— Nu e chiar aşa de simplu, Ralph.

Urmă o lungă tăcere.

— Povesteşte-mi ce s-a întâmplat.

— N-are rost, Ralph. Am luat o hotărâre proastă şi a venit timpul să plătesc.

— Pentru numele lui Dumnezeu, măcar lasă-mă să te ajut, măi băiete!

— N-ai cu ce să mă ajuţi. Sunt singurul vinovat de tot ce-am făcut.

— Indiferent ce-ai făcut, eşti un om bun şi nu pot să văd cum te distrugi în felul ăsta. Se ridică în picioare. O să-ţi aduc un avocat bun... să vedem ce pricepe el din chestia asta.

— Nici avocatul nu poate face mare lucru, Ralph. Poate mi-ar prinde mai bine un preot.

— Dar se spun tot felul de lucruri îngrozitoare despre tine, Tom!

— Nu chiar toate sunt aşa, Ralph.

— Ia spune-mi tu mie clar şi răspicat că numai tu ai făcut chestia asta! Că ai ameninţat-o pe Isabel! Uită-te în ochii mei şi spune-mi că e adevărat şi o să te las în pace, băiete.

Tom îşi aţinti privirea pe lemnul zidului.

— Vezi? exclamă Ralph victorios. Nu eşti în stare să faci aşa ceva.

— Eu purtam răspunderea, nu ea. Tom se uită la Ralph şi cântări în gând dacă i-ar mai putea spune ceva, dacă i-ar mai putea da vreo explicaţie cât de mică fără să o pună pe Isabel în pericol. În cele din urmă rosti: Izzy a suferit destul. A ajuns la capătul puterilor.

— Nu rezolvi nimic dacă te arunci în bătaia focului. Treaba asta trebuie lămurită aşa cum se cuvine.

— Nu e nimic de lămurit, Ralph, şi nu există cale înapoi. I-o datorez lui Isabel.

*

Era oficial: se întâmplă minuni. În zilele ce au urmat întoarcerii lui Grace, reverendul Norkells a constatat o creştere simţitoare a numărului de membri din congregaţia sa, mai ales printre femei. Multe mame care îşi pierduseră orice speranţă de a-şi revedea fiul preaiubit şi multe văduve îşi reluară cu forţe sporite rugăciunile fără a mai considera că e o prostie să te rogi pentru ceva în care nu mai poţi spera. Niciodată nu i se acordase atâta atenţie sfântului Iuda. Dureri înăbuşite provocate de pierderea celor dragi se deşteptară sub mângâierea unui leac de mult uitat – speranţa.

*

Gerald Fitzgerald şedea în faţa lui Tom, pe partea cealaltă a mesei încărcate de hârtii şi formulare juridice tipărite pe hârtie roz şi scosese un dosar. Avocatul lui Tom era scund, începuse să chelească, arăta ca un jocheu îmbrăcat în costum şi vestă, slab şi agil. Venise cu o seară înainte de la Perth, cu trenul, şi citise dosarul în timp ce îşi lua cina la hotelul *The Empress*.

— Aşadar aţi fost pus sub acuzare oficial. La Partageuse vine o dată la două luni un judecător care trece din oraş în oraş, pe aici tocmai a trecut, aşa că o să fiţi reţinut până când va veni din nou. E mult mai bine să staţi aici în arest decât într-o închisoare din Albany, de asta sunt sigur... O să profităm de timp pentru a pregăti interogatoriul preliminar.

Tom îl privi, iar în ochi i se citea o întrebare.

— Adică interogatoriul preliminar care va decide dacă avem sau nu un caz de rezolvat. Dacă da, veţi fi trimis pentru judecată la Albany sau Perth. Depinde.

— De ce anume? întrebă Tom.

— Hai să vedem acuzaţiile şi atunci o să înţelegeţi, spuse Fitzgerald. Parcurse din nou lista din faţa lui. Ia te

uită, au întins plasa cât au putut. Codul penal din Australia de Vest, Legea Serviciului Public din Commonwealth, Statutul Procurorilor din Australia de Vest, Legea penală din Commonwealth. O amestecătură de acuzaţii în temeiul legilor provinciei şi ale Commonwealth-ului. Zâmbi şi-şi frecă mâinile. Grozav îmi place când văd aşa ceva.

Tom ridică dintr-o sprânceană.

— Asta înseamnă că bâjbâie şi că nu prea ştiu de ce să vă acuze, continuă avocatul. Neglijenţă în serviciu – asta înseamnă doi ani şi amendă. Manevrarea necorespunzătoare a unui cadavru – doi ani de muncă silnică. Neraportarea faptului că a fost găsită o persoană decedată – ei, asta înseamnă doar o amendă de zece lire. Fals în declaraţii privind înregistrarea unei naşteri – doi ani de muncă silnică şi amendă de două sute de lire.

Se scărpină în barbă.

— Cum e cu... acuzaţia de furt de copil? îndrăzni Tom să întrebe.

Folosea această expresie pentru prima oară şi tresări auzindu-şi propriile cuvinte.

— Articolul 343 din Codul penal. Şapte ani de muncă silnică. Avocatul se strâmbă şi clătină din cap ca pentru sine. Avantajul dumneavoastră, domnule Sherbourne, este că legea se referă la cazul *general*. Legile sunt făcute în aşa fel încât să acopere ceea ce se întâmplă în *majoritatea* cazurilor. Aşa că articolul 343 priveşte..., şi deschise o carte cu colţurile răsucite din care citi, „orice persoană care, cu intenţia de a deposeda un părinte de copilul său, reţine sau ademeneşte sau sechestrează copilul...”

— Asta înseamnă că...? întrebă Tom.

— Asta înseamnă că n-o să poată dovedi aşa ceva niciodată. Spre norocul dumneavoastră, copiii nou-născuţi în general nu pleacă de lângă mamele lor decât dacă sunt luaţi de cineva. Şi de obicei nu ajung pe insule aproape

nelocuite. Înţelegeţi? Nu se pot întruni elementele necesare pentru această acuzaţie. Nu aţi „sechestrat” copilul: din punct de vedere legal, fetiţa ar fi putut pleca oricând dorea. Şi cu siguranţă nu aţi „ademenit-o”. Şi nici n-au cum să dovedească faptul că aţi avut „intenţia de a deposeda un părinte de copilul său”, deoarece vom susţine că aţi crezut sincer că părinţii sunt morţi. Aşa încât cred că de asta vă pot scăpa. Pe lângă asta, sunteţi şi erou de război, decorat cu Crucea Militară cu baretă, ce naiba! Majoritatea tribunalelor încă-i tratează cu îngăduinţă pe cei care şi-au riscat viaţa pentru patrie şi nu au antecedente.

Expresia lui Tom era ceva mai relaxată acum, dar a avocatului se schimbă când continuă:

— Dar lucrul care nu este deloc pe placul lor este minciuna. De fapt, le displace atât de mult, încât pedeapsa pentru mărturie mincinoasă este de şapte ani de muncă silnică. Iar dacă cel care minte împiedică pedepsirea adevăratului vinovat, asta înseamnă vicierea demersului juridic şi aduce o pedeapsă de încă şapte ani. Înţelegeţi ce spun?

Tom se uită la avocat.

— Legea urmăreşte ca persoana cu adevărat vinovată să fie pedepsită. Judecătorii ţin foarte mult la lucrul ăsta. Se ridică în picioare, se îndreptă spre fereastră şi rămase cu privirea pierdută spre copacii de dincolo de gratii. Ei, şi dacă eu aş intra în sala tribunalului şi le-aş spune povestea unei femei amărâte, tulburate peste măsură de durerea pierderii copilului ei născut mort... o femeie ce nu mai gândea cum trebuie, care nu mai făcea deosebirea între ce e bine şi ce e rău... şi dacă le-aş arăta cum soţul ei, un tip de treabă care şi-a făcut totdeauna datoria, dar care, în această unică împrejurare, încercând să facă viaţa soţiei sale mai bună, s-a lăsat condus de îndemnul inimii, mai

degrabă decât de cel al raţiunii şi a acceptat ideea ei... Ei, i-aş putea vinde povestea asta judecătorului. Aş putea vinde povestea asta juraţilor. Curtea poate recurge la ceea ce noi numim „prerogativul milei” – dreptul de a da o sentinţă mai uşoară şi soţiei. Dar în momentul de faţă eu am un acuzat care, după propria mărturisire, este nu numai un mincinos, ci şi o persoană excesiv de autoritară. Am un bărbat care se teme că oamenii vor gândi că nu e-n stare să facă copii şi se hotărăşte să păstreze un prunc şi o obligă pe soţia lui să mintă.

Tom îşi îndreptă spatele.

— Am spus ceea ce am spus.

— Ei, şi dacă chiar sunteţi genul de om care ar face aşa ceva, continuă Fitzgerald, atunci în mintea celor de la poliţie sunteţi şi genul de om care ar putea să meargă chiar mai departe pentru a căpăta ceea ce îşi doreşte. Dacă sunteţi genul de om capabil să îşi ia singur ceea ce îşi doreşte pentru simplul motiv că poate face asta, capabil să îşi oblige soţia să acţioneze sub imperiul forţei, atunci poate că sunteţi şi genul de om capabil chiar să ucidă pentru a obţine ceea ce îşi doreşte. Ştim cu toţii că aţi făcut asta în timp războiului. Avocatul face o pauză. Cam aşa ar putea gândi ei.

— Nu m-au acuzat de aşa ceva.

— Deocamdată. Dar, din câte am aflat eu, tipul din Albany de-abia aşteaptă să pună gheara pe dumneavoastră. Am mai avut de-a face cu el şi, credeţi-mă, e un mare ticălos.

Tom trase adânc aer în piept şi clătină din cap.

— Şi e foarte intrigat de faptul că soţia dumneavoastră nu vă susţine afirmaţia că Roennfeldt era mort când l-aţi găsit. Îşi răsuci pe deget banda roşie de la dosarul cu acte. Cu siguranţă vă urăşte din adâncul sufletului. Desfăşură banda şi rosti încet: S-ar putea să vă urască din adâncul

sufletului pentru că aţi pus-o să mintă în legătură cu păstrarea copilului. Sau pentru că aţi ucis un om. Dar eu bănuiesc că vă urăşte din adâncul sufletului pentru că aţi dat totul în vileag.

Tom nu scoase niciun cuvânt.

— E treaba statului să dovedească cum a murit omul ăla. Numai că nu va fi uşor având în vedere că trupul a stat în pământ aproape patru ani. N-a mai rămas aproape nimic din el. Nu s-au găsit oase rupte. Fracturi. Există documente care arată că avea probleme cu inima. În mod normal asta l-ar putea face pe procuror să pronunţe verdictul „mort din cauze necunoscute”. Dacă aţi depune mărturie şi aţi spune tot adevărul.

— Dacă m-aş declara vinovat de toate acuzaţiile şi aş spune, de exemplu, că am forţat-o pe Isabel să facă ce spun eu şi dacă nu ar exista nicio altă dovadă, ea ar scăpa de pedeapsă. Aşa este?

— Da, dar...

— Atunci am să suport toate consecinţele.

— Problema e că s-ar putea să aveţi de suportat mult mai multe consecinţe decât bănuiţi, zise Fitzgerald, punându-şi hârtiile la loc în servietă. Habar n-aveţi ce-o să spună soţia dumneavoastră că aţi făcut sau că n-aţi făcut dacă se va hotărî să vorbească. Dacă aş fi în locul dumneavoastră, m-aş gândi al naibii de bine la ce am de făcut.

*

Dacă oamenii o priveau insistent pe Hannah înainte ca Grace să se întoarcă, după întoarcerea fetiţei se uitau la mamă cu şi mai multă insistenţă. Se aşteptaseră la o transformare miraculoasă, ca un fel de reacţie chimică ce s-ar fi declanşat odată cu întâlnirea lor.

Dar în privinţa asta oamenii au avut parte de o mare dezamăgire: copilul părea profund nefericit, iar mama

complet rătăcită. Chipul lui Hannah nu numai că nu înflorise, ci se ofilise şi mai mult, căci fiecare ţipăt al lui Grace o făcea să se întrebe dacă nu greşise atunci când o luase înapoi.

Jurnalele vechi de pe Ianus fuseseră ridicate de poliţie, examinate şi comparate cu scrisorile primite de Hannah: nu exista nicio îndoială că în jurnale şi în ambele scrisori era acelaşi scris sigur, uniform. Nici în privinţa jucăriei identificate de Bluey nu exista vreo îndoială. Copilul însă se schimbase atât de mult, încât devenise de nerecunoscut. Hannah îi pusese în braţe lui Frank un prunc dolofan, cu părul negru, iar destinul îi adusese înapoi un copil care arăta cu totul altfel – blond, înspăimântat şi încăpăţânat, care mergea în picioare şi urla până se învineţea la faţă şi i se înnodau lacrimile sub bărbia tremurândă. Încrederea pe care Hannah o căpătase în primele luni de viaţă ale fetiţei dispăruse rapid. Ritmul relaţiei profunde dintre ele şi comunicarea fără cuvinte pe care Hannah gândise că le va relua exact din punctul în care se întrerupseseră erau acum inexistente: copila nu reacţiona deloc în felul în care se aşteptase mama. Erau ca doi dansatori care nu reuşeau să-şi coordoneze paşii.

Hannah trăia momente de groază atunci când îşi pierdea răbdarea cu fiica ei, care nu accepta să mănânce, să doarmă şi să facă baie decât după ce se certau, iar apoi, în cele din urmă, se închidea în sine. În anii din urmă nu-şi imaginase niciodată – nici când visa cu ochii deschişi, nici când avea coşmaruri – că i s-ar putea întâmpla ceva atât de oribil.

Cuprinsă de disperare, duse fetiţa la doctorul Sumpton. Doctorul cel rotofei puse stetoscopul pe masă şi spuse:

— Din punct de vedere fizic este perfect sănătoasă. Împinse spre Grace castronul cu bomboane: Te rog să te serveşti, domnişoară.

Îngrozită încă de pe urma primei întâlniri cu doctorul, la secţia de poliţie, Grace nu scoase niciun cuvânt, iar Hannah o îmbie să ia o bomboană:

— Hai, ia una, ce culoare vrei tu, dragostea mea.

Dar fetiţa întoarse capul şi începu să-şi răsucească pe deget o şuviţă de păr.

— Şi spuneţi că face pipi în pat?

— Deseori. La vârsta ei parcă ar fi normal să...

— Cred că nu e cazul să vă amintesc că aici nu vorbim despre o situaţie *normală*.

Apăsă un buton de pe birou şi în cabinet intră o femeie cu părul alb, după ce bătu discret la uşă.

— Doamnă Fripp, ia-o, te rog, pe micuţa Grace la dumneata până stau eu puţin de vorbă cu mama.

— Vino, drăguţo, spuse femeia zâmbind, hai să vedem dacă nu găsim nişte biscuiţi pentru tine pe-aici – şi o scoase din cabinet pe fetiţa apatică.

— Nu mai ştiu ce să fac, ce să spun, începu Hannah. O cere întruna pe ma... – şi continuă după o ezitare – ... pe Isabel Sherbourne.

— Ce i-aţi spus despre ea?

— Nimic. I-am spus că eu sunt mama ei şi că o iubesc şi că...

— Păi, ceva trebuie să-i spuneţi despre Isabel Sherbourne.

— Ce să-i spun?

— După părerea mea, ar trebui să-i spuneţi că ea şi soţul ei au fost nevoiţi să plece.

— Unde să plece?

— La vârsta ei asta nu contează. Important este să primească un răspuns la întrebările ei. Cu timpul o să uite... dacă în jurul ei nimic n-o să-i amintească de soţii Sherbourne. O să se obişnuiască cu noua ei casă. Am mai văzut aşa ceva în comportamentul copiilor orfani adoptaţi

şi în alte cazuri asemănătoare.

— Dar parcă intră într-o criză. Nu vreau decât să fac ce este bine pentru ea.

— Nu poţi să faci omletă fără să spargi ouăle; mă tem că nu se poate altfel, doamnă Roennfeldt. Soarta n-a fost prea blândă cu acest copil şi aici nu putem face nimic. Până la urmă i se vor şterge din minte cei doi, dacă nu va mai avea de-a face cu ei. Iar până atunci daţi-i o picătură din siropul ăsta calmant, dacă e prea agitată sau speriată. N-o să-i facă rău.

Capitolul 28

— N-ai ce căuta la omul ăla, m-ai înţeles?

— Trebuie să mă duc să-l văd, mamă. Stă în puşcărie de atâta timp! Şi numai din vina mea, se văită Bluey.

— Termină cu prostiile. N-ai făcut decât să aduci un copil lângă mama lui şi o să te şi alegi cu trei mii de guinee ca răsplată. Doamna Smart luă de pe sobă fierul de călcat şi îl apăsă pe faţa de masă tot mai viguros, cu fiecare cuvânt rostit. Unde ţi-e capul, băiete? Ai făcut ce aveai de făcut, acum stai deoparte.

— Nici primii colonişti nu au avut o situaţie atât de grea, mamă. Şi cred că lucrurile o să se sfârşească prost pentru el.

— Asta nu e treaba ta. Hai, du-te în spate şi vezi-ţi de curăţat straturile de trandafiri.

Din reflex, Bluey făcu un pas spre uşa din spate, în timp ce mama lui bombănea:

— Of, Doamne, am rămas cu prostănacul ăsta pe cap!

Bluey se opri şi, spre surprinderea ei, îşi îndreptă

spatele, făcându-se parcă mai înalt.

— Da, oi fi eu prostănac, dar nu sunt laş. Nu sunt eu omul care să-şi părăsească prietenii.

Se întoarse şi porni spre uşa din faţă.

— Da' unde te duci, Jeremiah Smart?

— În oraş, mamă.

— Numai peste cadavrul meu, replică ea şi i se puse în cale.

Ea avea cam un metru şi jumătate. El era cu vreo treizeci de centimetri mai înalt.

— Îmi pare rău, zise el, o prinse de mijloc şi o dădu uşor deoparte, de parcă ar fi fost o bucată de lemn de santal.

Ieşi din casă şi o luă pe poteca din faţă, lăsând-o pe maică-sa cu gura căscată.

*

Bluey privi tabloul din faţa lui. Celula strâmtă, găleata din colţ, cana de tinichea de pe masa fixată în podea. Niciodată, în toţi anii cât lucrase cu Tom, nu-l văzuse nebărbierit, nepieptănat şi cu cămaşa mototolită. Acum avea cearcăne negre sub ochi şi pometii îl împungeau prin pielea obrajilor întinsă peste fălcile colţuroase.

— Tom! Mă bucur să te văd, prietene! rosti vizitatorul, iar cuvintele lui treziră în mintea amândurora amintirea zilelor când vasul acosta la ţărm, la capătul călătoriei, şi când erau cu adevărat bucuroşi să se revadă.

— Da, şi eu mă bucur.

Bluey încercă să se uite la faţa lui Tom, dar nu reuşi să stabilească relaţia potrivită între aceasta şi gratii, astfel încât fie faţa, fie gratiile îi rămâneau neclare. Îşi căută cuvintele un timp, apoi reuşi să rostească:

— Cum te simţi?

— Am avut şi zile mai bune.

Bluey îşi frământă bereta în mână până reuşi să-şi facă curaj.

— Să ştii că n-am să iau banii de recompensă. Ar fi nedrept.

Cuvintele îi ieşiră fără voia lui de pe buze.

Tom privi într-o parte.

— M-am gândit eu că ai avut un motiv să nu vii când m-au ridicat de pe insulă.

Glasul lui trăda dezinteres mai degrabă decât mânie.

— Îmi pare rău! Mama m-a pus. Nu trebuia s-o ascult. Nu m-aş atinge de banii ăia pentru nimic în lume.

— Mai bine ia-i tu decât să-i ia altul. Pentru mine nu mai contează.

La orice s-ar fi aşteptat Bluey din partea lui Tom, numai la o asemenea indiferenţă nu.

— Şi acum ce urmează?

— Să fiu al naibii dacă ştiu, Blue.

— Ai nevoie de ceva? Pot să-ţi aduc ceva?

— Un petic de cer şi un strop de ocean mi-ar prinde bine.

— Hai, te întreb foarte serios.

— Şi eu îţi răspund la fel de serios. Tom trase adânc aer în piept, cântărind în gând o idee. Ai putea să faci ceva pentru mine. Ai putea să treci pe la Izzy. O găseşti la părinţii ei. Numai să... să vezi dacă e bine. Cred că nu-i e uşor. Lucy era viaţa ei... Tom se opri simţind că-i tremură glasul. Spune-i că... înţeleg. Atâta tot. Spune-i că înţeleg, Bluey.

Deşi tânărul nu pricepu nimic, primi rugămintea de a-i transmite mesajul ca pe o datorie sacră, ca şi cum însăşi viaţa lui depindea de asta.

După ce plecă Bluey, Tom se întinse pe pat şi se întrebă cum s-o fi simţind Lucy; cum o fi făcând Isabel faţă situaţiei. Încercă să îşi închipuie cum ar fi trebuit să procedeze încă de la început, chiar din acea primă zi. Apoi îşi aminti cuvintele lui Ralph: „n-are rost să duci o bătălie

iar şi iar până când îndrepţi lucrurile”. Aşa că îşi căută în schimb alinarea în ceea ce avea să fie: cu ochii minţii, marcă pe tavanul celulei poziţia pe care o vor avea stelele în noaptea aceea, începând cu Sirius, totdeauna steaua cea mai strălucitoare; apoi Crucea Sudului; apoi planetele – Venus şi Uranus – care se vedeau cu uşurinţă de pe insulă. Urmări traseul constelaţiilor, drumul lor pe acoperişul lumii de la apus până în zori. Precizia acestei mişcări, ordinea care guverna stelele îi dădură un sentiment de libertate. Din tot ceea ce trăia el acum nu exista nimic care să nu se mai fi întâmplat cândva, undeva, pe pământ. Odată cu trecerea timpului, memoria stelelor se va închide peste viaţa lui aşa cum se închide o rană care se vindecă. Totul va fi dat uitării, toată suferinţa se va stinge. Apoi îşi aminti de atlasul cerului pe care Lucy scrisese: „mereu şi mereu şi mereu şi mereu” şi suferinţa momentului prezent îl invadă din nou.

Rosti o rugăciune pentru Lucy: „Veghează asupra ei. Fă să aibă parte de o viaţă fericită. Ajut-o să mă ierte”. Şi pentru Isabel, rătăcită în întuneric: „Călăuzeşte-o spre casă, spre ea însăşi, până nu e prea târziu”.

*

Stând la uşa casei familiei Graysmark, Bluey se muta de pe un picior pe celălalt şi îşi repeta în gând ce avea să spună. Când uşa se deschise, în faţa lui apăru Violet, al cărei chip exprima precauţie.

— Cu ce pot să vă ajut? întrebă ea, folosind formula politicoasă ca pe un scut împotriva vreunui nou moment neplăcut.

— Bună ziua, doamnă Graysmark. Sunt Bl... Jeremiah Smart, continuă el văzând că ea nu dă niciun semn că l-ar recunoaşte.

— Ştiu cine eşti.

— Aş vrea... credeţi că aş putea vorbi câteva minute cu

doamna Sherbourne?

— Nu doreşte să vadă pe nimeni.

— Atunci... Era pe punctul de a renunţa, dar îşi aminti chipul lui Tom şi insistă: Nu o ţin mult. Vreau doar să...

Din salonul întunecat se auzi vocea lui Isabel.

— Lasă-l să intre, mamă.

Doamna Graysmark se încruntă.

— Hai, intră. Ai grijă să te ştergi pe picioare.

Şi se uită insistent la ghetele lui Bluey cât timp el se şterse pe covoraşul de la intrare şi încă o dată pe unul mai aspru, apoi intră după ea.

— E în ordine, mamă. Nu e cazul să stai aici, rosti Isabel din fotoliu.

Isabel arăta la fel de rău ca Tom, constată Bluey, cu faţa cenuşie şi lipsită de orice expresie.

— Vă mulţumesc... că m-aţi primit, spuse el şovăitor. Bereta pe care o strângea în mâini se umezise de transpiraţie. Am fost să-l văd pe Tom.

Chipul ei se întunecă, îşi întoarse capul într-o parte.

— O duce foarte rău, doamnă S. Cât se poate de rău.

— Şi te-a trimis să-mi spui asta, nu?

Bluey continuă să-şi frământe bereta în mâini.

— Nu. M-a rugat să vă transmit un mesaj.

— Serios?!

— Să vă spun că înţelege.

Ea nu-şi putu stăpâni o expresie de mirare.

— Ce înţelege?

— Nu mi-a spus. A zis doar să vă spun asta.

Ochii ei erau fixaţi asupra lui Bluey, dar nu-l vedeau. După o pauză lungă, în care el se aprindea tot mai tare la faţă, simţindu-se privit astfel, Isabel rosti:

— Bun, mi-ai spus ce-ai avut de spus. Te conduc – şi se ridică din fotoliu.

— Păi.. şi eu ce...? întrebă Bluey uluit.

— Tu... ce?

— Eu ce să-i spun? Adică... nu-i transmiteţi... câteva cuvinte? Ea nu răspunse. Tom a fost totdeauna bun cu mine, doamnă S.... Amândoi aţi fost buni.

— Vino pe-aici, spuse ea şi îi arătă drumul spre uşă.

După ce închise uşa în urma lui, Isabel îşi sprijini fruntea de perete.

— Vai, Isabel, draga mea! exclamă doamna Graysmark. Vino să te întinzi în pat, hai, fetiţa mea, spuse ea şi o îndrumă spre dormitor.

— Iar îmi vine să vomit, spuse Isabel, iar Violet îi puse iute în poală vechiul lighean de porţelan, exact la timp.

*

Bill Graysmark se mândrea cu faptul că se pricepe să evalueze corect oamenii. În calitatea sa de director de şcoală, urmărise procesul de formare a caracterului uman. Rareori se înşela când anticipa cine o să se descurce în viaţă şi cine o să ajungă un neisprăvit. Intuiţia nu-i arătase în niciun fel că Tom Sherbourne ar fi un mincinos sau un bărbat violent. Numai văzându-l împreună cu Lucy îţi dădeai seama că fetiţei nu-i era frică de el deloc. Şi niciun alt bărbat n-ar fi putut să o iubească mai mult pe Isabel.

Dar, întrucât îşi pierduse singurul nepot pe care putea spera să-l aibă şi rămăsese doar cu fiica sa, era firesc ca tot devotamentul lui să se îndrepte acum către ea. Dăduse deoparte instinctul prin care judeca oamenii: sângele apă nu se face – numai Dumnezeu ştie cât de greu învăţase lecţia asta.

— E o treabă tare urâtă, Vernon. Tare urâtă. Biata Isabel e distrusă, spuse el când stăteau împreună într-un colţ al localului.

— Atâta timp cât ea depune mărturie împotriva lui Tom, n-are niciun motiv să-şi facă griji, zise Knuckey.

În privirea lui Bill se citi o întrebare.

— Ea nu poate fi urmărită penal pentru ceva ce a silit-o el să facă, nu trebuie decât să prezinte propria ei versiune. Ea este ceea ce noi numim „un factor competent, dar liber de constrângere” în calitate de martor într-un caz de felul ăsta, îi explică poliţistul. Mărturia ei este admisă, legea spune că este o mărturie valabilă, la fel ca a oricărui alt martor. Dar soţia nu poate fi constrânsă să depună mărturie împotriva soţului. Şi, firește, are şi dreptul de a nu spune nimic. Nici pe el nu-l putem obliga să depună mărturie împotriva ei dacă nu vrea, iar el a arătat cât se poate de limpede că n-are de gând să facă asta. Knuckey făcu o pauză. Isabel... ţi s-a părut vreodată că nu e chiar în largul ei când venea vorba despre copil?

Bill îi aruncă o privire scurtă.

— Hai să nu ne depărtăm de subiect, Vernon.

Knuckey nu insistă. Apoi continuă, gândind parcă cu glas tare:

— Munca la un far implică multe răspunderi, ştii bine. Ţara toată – ba chiar lumea toată, dacă vrei să luăm lucrurile în felul ăsta – contează pe faptul că paznicii de far sunt oameni de încredere, de caracter: cinstiţi, la locul lor. Nu ne putem permite să punem acolo oameni care falsifică documentele guvernamentale şi care îşi constrâng nevestele. Ca să nu mai vorbim despre ce-o fi făcut el cu Frank Roennfeldt înainte să-l îngroape. Knuckey remarcă îngrijorarea care se ivise pe chipul lui Bill, dar continuă: Nu. Aşa ceva trebuie să înceteze imediat. Judecătorul va veni în câteva săptămâni pentru interogatoriul preliminar. Având în vedere ce a spus Sherbourne până acum... Foarte probabil va fi transferat la Albany, tribunalul de acolo este în măsură să dea sentinţe mai aspre. Sau, dacă au pică pe el, pot chiar să-l trimită la Perth. Fireşte, Spragg de-abia aşteaptă să prindă un semn că Roennfeldt nu era mort când a ajuns pe Ianus. Îşi sorbi berea până la fund şi

zise: Lucrurile nu arată deloc bine în ceea ce-l priveşte, Bill, asta pot să-ţi spun sigur.

*

— Îţi plac cărţile, draga mea? se încumetă Hannah să o întrebe.

Încerca orice metodă ca să deschidă o punte spre fiica ei. Şi ei îi plăcuseră poveştile în copilărie, iar una dintre puţinele amintiri pe care le păstra legate de mama ei era aceea a unei după-amiezi însorite când, pe pajiştea de la *Bermondsey*, ea îi citise povestea Iepuraşului Peter. Îşi aducea aminte foarte clar bluza albastră pe care o purta mama ei, parfumul cu care se dădea – un parfum rar cu aromă floral㠖 Şi zâmbetul mamei ei – cea mai de preţ comoară.

— Ce cuvânt e ăsta? o întrebase mama pe Hannah. Nu-i aşa că ştii cuvântul ăsta?

— Morcov, răspunsese Hannah cu mândrie.

— Bravo, Hannah! zâmbise mama ei. Eşti o fetiţă tare isteaţă!

Aici amintirile se estompau, la fel ca sfârşitul unei poveşti, şi ea relua scena în minte iar şi iar.

Acum încerca să-i trezească interesul lui Grace cu aceeaşi carte.

— Vezi? E o poveste cu un iepuraş. Hai s-o citim.

Dar copila o privi bosumflată.

— Vreau la mami. Nu-mi place cartea.

— Ei, cum aşa? Nici nu te-ai uitat la ea. Se opri să-şi tragă sufletul şi încercă din nou: Măcar o pagină. Hai să citim o pagină şi, dacă nu-ţi place, ne oprim.

Fetiţa îi smulse cartea din mână şi i-o aruncă în cap – colţul o lovi pe Hannah în obraz, aproape de ochi –, apoi ieşi în fugă din cameră şi nimeri drept în Gwen, care intra chiar atunci.

— Hei, unde fugi, domnişoară? întrebă Gwen. Ce i-ai

făcut lui Hannah? Du-te şi cere-i iertare!

— Las-o în pace, Gwen, zise Hannah. N-a vrut să mă lovească. A fost un accident. Luă cartea de jos şi o puse cu grijă pe raft. M-am gândit să încerc să-i dau nişte supă de pui diseară. Tuturor le place supa de pui, nu? întrebă ea fără prea multă convingere.

Peste câteva ore, Hannah curăţa, în patru labe, supă pe care fiica ei o vomitase.

*

— Dacă stăm să ne gândim, ce ştiam noi despre el? Toate poveştile lui cum că ar fi din Sydney... toate astea pot fi simple scorneli. Singurul lucru pe care-l ştim sigur este că nu e din Partageuse. Violet Graysmark stătea de vorbă cu Bill, după ce fiica lor adormise. Ce fel de om e ăsta? Aşteaptă până când ea nu mai poate trăi fără copil şi apoi i-l smulge din braţe.

Avea privirea aţintită asupra fotografiei nepoatei ei. N-o mai ţinea pe poliţa căminului, o păstra sub aşternuturi în sertarul cu lenjerie.

— Păi, ştiu şi eu, tu pricepi ceva, Vi? De fapt?

— Pentru numele lui Dumnezeu! Chiar dacă nu i-a pus pistolul la tâmplă, tot e răspunzător pentru ceea ce a făcut. E cât se poate de limpede că ea era complet distrusă după ce a pierdut al treilea copil. Şi, ca să dai vina pe ea pentru... Era treaba lui să respecte regulamentul în momentul acela, dacă asta avea de gând să facă. Nu să vină după câţiva ani şi să schimbe ce-a hotărât la început şi să distrugă atâtea vieţi. Purtăm cu noi toată viaţa hotărârile pe care le luăm, Bill. Ăsta e adevăratul curaj. Să accepţi consecinţele greşelilor tale.

Bill nu răspunse, iar ea aşeză la loc punguţele cu levănţică şi continuă să vorbească.

— Pur şi simplu îi întoarce cuţitul în rană atunci când pune mustrările lui de conştiinţă mai presus de urmările

pe care fapta lui le poate avea asupra lui Isabel şi Lucy sau – şi aici îşi puse mâna pe mâna lui – a noastră. În toată povestea asta nu s-a gândit nicio clipă la noi. Ca şi cum n-am fi avut destul de suferit până acum. În ochi îi licări o lacrimă. Nepoţica noastră, Bill. Toată dragostea noastră...

Închise sertarul încet.

— Ei, Vi, draga mea. Ştiu cât îţi e de greu, ştiu, răspunse soţul ei, o strânse la piept şi observă că în ultimele zile îi încărunţise părul. Rămaseră îmbrăţişaţi, ea plângea, iar Bill continuă: Cât de prost am fost să-mi închipui că greul a trecut.

Pe neaşteptate, îi scăpă un suspin adânc şi îşi strânse şi mai tare soţia în braţe, ca şi cum ar fi putut să pună astfel o stavilă în calea destrămării familiei lui.

*

După ce a spălat pe jos şi a reuşit să-şi culce fiica, Hannah a rămas lângă pătuţul ei şi o priveşte îndelung. Pe timpul zilei nu poate face asta. Când se simte privită, Grace îşi ascunde faţa. Întoarce spatele sau fuge în altă cameră.

Acum, la lumina unei singure lumânări, Hannah îi poate observa fiecare trăsătură, iar în rotunjimea obrazului şi în arcuirea sprâncenelor lui Grace ea îl vede pe Frank. Îi creşte inima în piept şi e aproape convinsă că, dacă vorbeşte cu fetiţa adormită, Frank îi va răspunde. Flacăra lumânării dansează şi aruncă umbre în ritmul respiraţiei ei, lumina se reflectă în părul auriu al copilei sau în firicelul de salivă care-i curge din guriţa cu buze trandafirii. Treptat Hannah îşi dă seama că undeva, în străfundurile minţii ei, a prins contur o dorinţă: aceea ca fetiţa să doarmă neîntrerupt timp de mai multe zile, poate chiar ani, dacă e nevoie, până ce i se va şterge cu totul din minte amintirea acelei vieţi, a acelor oameni. Simte din nou golul pe care l-a simţit în fiinţa ei prima oară când a văzut nefericirea pe

chipul copilului reîntors la ea. Ce n-ar da să fie Frank aici! El ar şti ce să facă şi cum să treacă prin această situaţie. De fiecare dată când viaţa îl trântise la pământ el se ridicase drept în picioare, cu zâmbetul pe buze şi fără urmă de resentiment.

Hannah se duce cu gândul înapoi şi revedere o făptură şi mai mititică – fetiţa ei desăvârşită la vârsta de o săptămână – şi îl aude pe Frank cântându-i un cântec de leagăn, „*Schlaf, Kinderlein, schlaf*”. „Dormi, copilaşule, dormi.” Îşi aminteşte cum el privea copila din pătuţ şi îi şoptea în germană. „Îi şoptesc lucruri bune pentru visele ei”, spunea el. „Atâta timp cât porţi în minte lucruri bune, poţi fi fericit. Sunt sigur.”

Apoi Hannah îşi îndreaptă spatele. Amintirile au în ele puterea de a-i da curaj pentru ziua ce va veni. Grace este fiica ei. Ceva din sufletul copilului îşi va aminti, cu siguranţă, o va recunoaşte în cele din urmă. Trebuie doar să ia lucrurile pas cu pas, cum spune tatăl ei. În curând fetiţa va fi din nou a ei, va redeveni bucuria care a fost în ziua în care s-a născut.

Stinge lumânarea şi iese încet din cameră, condusă doar de lumina care pătrunde prin uşa deschisă.

Când se suie în pat, simte din plin senzaţia de loc gol.

*

Isabel se mişcă de la un punct la altul iar şi iar. Este ora trei dimineaţă, a ieşit tiptil pe uşa din spate a casei părinţilor ei. Un eucalipt a încătuşat luna între două ramuri ca nişte degete slăbănoage. Iarba uscată îi foşneşte sub picioarele goale când trece de la copacul de jacaranda la copacul de foc şi înapoi: locul unde cu ani în urmă era vechea poartă.

Mintea îi oscilează între capacitatea şi incapacitatea de a înţelege, de a trăi sub avalanşa gândurilor care i-au răsărit în minte mai întâi când a pierdut primul copil, care

s-au intensificat când i-a pierdut pe următorii doi şi acum pe Lucy. Şi Tom, cel pe care-l iubea, cel cu care se măritase, pierise în această ceaţă a amăgirii – dispăruse când ea nu fusese atentă: dăduse fuga şi trimisese bileţele altei femei, pusese la cale să-i ia fata.

„*Înţeleg*.” Mesajul lui Tom era enigmatic. I se strânge stomacul într-un ghem de furie şi de dor.

Gândurile îi zboară în toate părţile şi pentru o clipă redevine fetiţa de nouă ani călare pe un cal scăpat de sub control. Un şarpe veninos în mijlocul potecii. Calul se dă înapoi, apoi ţâşneşte înainte printre copaci, fără să-i pese de ramurile lor şi de copilul care se agăţa cu disperare de coama lui. Isabel stătuse culcată pe gâtul calului până ce animalul obosise, îşi învinsese frica şi se oprise într-un luminiş la mai bine de un kilometru de casă. „N-ai ce face!”, îi spusese tatăl ei. „Când un cal o ia la goană, nu poţi decât să spui o rugăciune şi să te ţii cât poţi. N-ai cum să opreşti un animal orbit de groază.”

N-are cu cine să vorbească. N-are cine să o înţeleagă. Ce rost mai are o viaţă goală fără familia pentru care a trăit? Îşi trece mâna peste scoarţa copacului de jacaranda şi dă peste semnul rămas acolo, semnul care indica înălţimea ei, făcut de Alfie chiar cu o zi înainte să plece, împreună cu Hugh, spre Franţa. „Ei, când o să mă întorc, o să văd cât ai crescut, surioară, aşa că ocupă-te de chestia asta.”

— Când ai să te întorci, de fapt? întrebase ea.

Băieţii schimbaseră între ei o privire iute – cu îngrijorare şi emoţie.

— Când ai să ajungi până aici – şi crestase alt semn în copac, cu cincisprezece centimetri mai sus. Când ajungi la înălţimea asta, o să ne întoarcem şi noi să te necăjim iar, Bella.

Nu ajunsese niciodată atât de înaltă.

O şopârlă care trece iute prin preajmă o readuce în prezent, la nefericirea ei. Întrebările o asaltează în timp ce luna trece alene printre ramurile de deasupra ei: cine este Tom, de fapt? Bărbatul acesta pe care crezuse că îl cunoaşte atât de bine să fie capabil de o asemenea trădare? Ce a însemnat viaţa ei alături de el? Şi cine erau sufletele care, împletind sângele ei cu al lui, nu reuşiseră să-şi găsească drumul spre viaţă prin fiinţa ei? Un gând schimonosit i se aşează pe umăr: Ce rost mai are ziua de mâine?

*

Săptămânile care au urmat după întoarcerea lui Grace au fost pentru Hannah mai distrugătoare decât cele care au urmat după pierderea ei, întrucât a fost nevoită să ţină piept unor adevăruri care, după ce fuseseră îndelung evitate, deveneau acum de neocolit. Anii trecuseră cu adevărat. Frank era mort cu adevărat. O parte din viaţa fiicei ei se consumase deja şi nu mai putea fi adusă înapoi. Se gândi iarăşi la Persefona, care îşi trăise o parte din viaţă în lumea din adâncuri, o viaţă la care Demeter nu participase.

Cât timp lipsise din viaţa lui Hannah, copila fusese parte din existenţa altora. Îşi dădu seama că fiica ei trăise fără ea, fără a avea nici măcar un gând pentru ea. Avu sentimentul jenant că a fost trădată. De un copil.

Îşi aminti de nevasta lui Billy Wishart, pentru care bucuria reîntoarcerii unui soţ pe care-l crezuse mort pe râul Somme se transformase în disperare. Bărbatul atins de efectele iperitei care se întorsese acasă era un străin pentru ea. După ce răbdase cinci ani, într-o dimineaţă, când apa din rezervorul lor era îngheţată, femeia se urcase pe o găleată pusă cu gura în jos şi se spânzurase în grajd, lăsând în seama copiilor ei misiunea de a-i tăia funia şi de a o da jos, căci Billy nici după atâta timp nu putea

ţine în mână un cuţit.

Hannah se ruga la Dumnezeu să-i dea răbdare şi putere şi înţelegere. În fiecare dimineaţă se ruga să poată trece prin ziua ce tocmai începea.

Într-o după-amiază, trecând pe lângă uşa camerei lui Grace, auzi un glas. Îşi încetini paşii şi se apropie tiptil de uşa întredeschisă: simţi o mare bucurie văzând că fetiţa se joacă, în sfârşit, cu păpuşile; până atunci toate încercările de a o face să se joace dăduseră greş. Acum piesele dintr-un serviciu de ceai în miniatură erau întinse pe cuvertura patului. Una dintre păpuşi era încă îmbrăcată în rochia elegantă din dantelă, cealaltă era dezbrăcată, rămăsese doar în furou şi pantalonaşi. Păpuşa îmbrăcată în rochiţă avea în poală un cârlig de rufe. „La masă!”, spuse păpuşa în rochiţă, iar fetiţa îi întinsese o ceşcuţă cârligului de rufe şi rosti: „Măi, măi, măi, ce bun e!”. „Ce fetiţă cuminte! Şi acum la culcare! Noapte bună, gândăcelule!” şi păpuşa sărută cârligul de rufe. „Uite, tati, Lucy doarme”, rosti păpuşa mângâind cârligul de rufe. „Noapte bună, Lulu. Noapte bună, mami”, zise păpuşa în pantalonaşi. „Acum trebuie să mă duc să aprind farul. Soarele aproape a apus.” Şi păpuşa în pantalonaşi se depărtă şi dispăru sub pătură. Păpuşa în rochiţă adăugă: „Nu-ţi fie frică, Lucy. Vrăjitoarea nu poate să te ia. I-am făcut de petrecanie”.

Înainte să-şi dea seama ce face, Hannah dădu buzna în încăpere şi-i smulse păpuşile.

— Să termini cu jocurile astea tâmpite, m-ai înţeles? spuse ea tăios şi o plesni peste mână.

Copila încremeni, dar nu începu să plângă – o privi doar pe Hannah în tăcere.

Imediat Hannah regretă ce făcuse.

— Îmi pare rău, dragostea mea! Îmi pare foarte rău. N-am vrut să te lovesc. Apoi, amintindu-şi de sfatul doctorului, continuă: Oamenii aceia nu mai sunt, au plecat.

Au făcut o faptă urâtă când nu te-au lăsat să te întorci acasă. Iar acum au plecat. Auzind cuvântul „acasă”, Grace o privi mirată. Hannah oftă: Cândva, într-o zi, ai să ajungi să înţelegi.

La prânz, pe când Hannah plângea în bucătărie, copleşită de ruşine din cauza ieşirii pe care o avusese, fiica ei se juca exact la fel, de data aceasta însă cu trei cârlige de rufe. În noaptea aceea Hannah lucră până târziu, croind şi cosând, aşa că a doua zi dimineaţă, când Grace se trezi, găsi pe pernă o păpuşă nouă de cârpă: o fetiţă pe al cărei şorţuleţ era brodat numele „Grace”.

*

— Nici nu îndrăznesc să mă gândesc ce înseamnă toate astea pentru ea, mamă, spuse Isabel; cele două stăteau pe scaune de nuiele, în spatele casei, la umbră. Cred că-i e dor de casă, de noi. Bietul copil, cred că nu-nţelege nimic din ce i se întâmplă.

— Ştiu, draga mea, ştiu, răspunse mama.

Violet făcuse un ceai şi pusese ceaşca în poala fiicei sale. Isabel se schimbase atât de mult – avea ochii încercănaţi şi duşi în fundul capului, părul nepieptănat şi lipsit de strălucire.

Isabel rosti cu glas tare câteva cuvinte care-i trecuseră prin minte, poate pentru a le înţelege mai bine.

— N-au avut niciodată parte de înmormântare...

— Cum adică? întrebă Violet.

În ultimele zile Isabel vorbea cam fără noimă.

— Toţi cei pe care i-am pierdut... au fost pur şi simplu răpiţi de lângă mine... au dispărut în neant. Poate că dacă ar fi avut loc o înmormântare... ştiu şi eu... poate ar fi fost altceva. De la Hugh avem fotografia mormântului din Anglia. Alfie e doar un nume trecut pe monumentul comemorativ. Primii mei trei copilaşi... *trei*, mamă... n-au avut parte nici măcar de o rugăciune. Iar acum..., şi vocea

i se frânse izbucnind în plâns... Lucy.

Violet nu regreta că nu-şi înmormântase fiii: o înmormântare reprezintă o dovadă. Este ceva definitiv. O înmormântare ar fi însemnat recunoaşterea faptului că băieţii ei erau cu adevărat morţi şi îngropaţi. Era o trădare. Niciodată o înmormântare nu îţi lasă speranţa că poate, într-o zi, ei o să apară în bucătărie şi o să te întrebe ce mâncare le-ai făcut pentru cină şi o să se amuze toţi de greşeala absurdă care o făcuse pe ea să creadă, fie şi numai pentru o clipă, că ei... închipuie-ţi!... au plecat pe vecie.

Îşi alese cuvintele cu grijă.

— Draga mea, Lucy nu e *moartă*. Isabel se cutremură, alungând parcă vorbele mamei ei, iar Violet continuă: Tu n-ai nicio vină în tot ce s-a întâmplat, draga mea. Pe omul ăla n-am să-l iert niciodată!

— Credeam că mă iubeşte, mamă. Îmi spunea că sunt tot ce are mai scump pe lume. Şi pe urmă... şi pe urmă a făcut un lucru atât de îngrozitor.

Mai târziu, când lustruia ramele cu pozele băieţilor ei, Violet revăzu în gând, pentru a nu ştiu câta oară, situaţia în care se aflau. Odată ce un copil îţi pătrunde în suflet, nu se mai pune problema dacă lucrul ăsta este sau nu drept. Cunoscuse femei care aduseseră pe lume copiii unor soţi pe care îi detestau sau, mai rău, copiii unor bărbaţi care le siluiseră. Iar acele femei îşi iubiseră copiii cu disperare, deşi, în acelaşi timp, îi urâseră pe taţii lor din tot sufletul. De dragostea pe care o nutreşti faţă de un copil nu te poţi apăra, Violet o ştia prea bine.

Capitolul 29

— De ce o aperi?

Întrebarea îl surprinse pe Tom, care îl privi pe Ralph precaut, printre gratii, în timp ce bătrânul continuă:

— Se vede de la o poştă. Cum aduc vorba de Isabel, începi să te porţi ciudat şi să baţi câmpii.

— Ar fi trebuit să o apăr mai bine. Să o apăr de mine.

— Nu spune tâmpenii!

— Mi-ai fost un prieten bun, Ralph. Dar... sunt multe lucruri pe care nu le ştii despre mine.

— Şi sunt multe lucruri pe care le ştiu despre tine, băiete!

Tom se ridică în picioare.

— S-a reparat motorul? Bluey spunea că aţi tot avut probleme cu el în ultimul timp.

— Nu merge prea grozav, răspunse Ralph privindu-l atent.

— Vaporul ăla te-a slujit cu credinţă atâţia ani.

— Da. M-am bazat tot timpul pe el, gândeam că n-o să mă lase niciodată. Cei din Fremantle vor să-l scoată din uz. Îl privi pe Tom drept în ochi. Toţi murim, mai curând sau mai târziu, fiule. De ce să-ţi arunci pe apa sâmbetei cei mai frumoşi ani din viaţă?

— Cei mai frumoşi ani din viaţă mea s-au dus de mult, Ralph.

— Asta-i o prostie şi o ştii la fel de bine ca mine! Ar fi cazul să te trezeşti şi să faci ceva. Pentru numele lui Dumnezeu, vino-ţi în fire şi gândeşte-te şi la tine!

— Ce crezi c-ar trebui să fac, Ralph?

— Cred c-ar trebui să spui dracului cum s-au petrecut lucrurile cu adevărat. Cu minciuna nu faci decât să dai de belea.

— Uneori exact acolo ajungi şi dacă spui adevărul. Îşi trecu mâinile prin păr. Oamenii au o limită, Ralph. Ei,

Doamne, nimeni n-o ştie mai bine decât mine. Izz... era o fată ca oricare alta, fericită, până când m-a cunoscut pe mine. Nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat dacă nu venea cu mine pe Ianus. Şi-a închipuit că vom trăi într-un paradis. Habar n-avea în ce se bagă. N-ar fi trebuit s-o las să vină acolo.

— E femeie în toată firea, Tom.

Tom îl privi pe Ralph, cântărindu-şi cu grijă vorbele.

— Ralph, lucrul ăsta trebuia să mi se întâmple. Păcatele tot te ajung din urmă la un moment dat. Oftă şi se uită în colţul celulei, la o pânză de păianjen în care erau prinse câteva muşte, ca nişte globuri de Crăciun mizerabile. Eu ar fi trebuit să-mi închei socotelile cu viaţa încă de acum câţiva ani. Ar fi trebuit să mă nimeresc în calea unui glonţ sau a unei baionete de sute de ori, Dumnezeu mi-e martor. De mulţi ani trăiesc într-un timp luat pe datorie. Înghiţi cu greu. Trebuie să-i fie foarte greu lui Isabel fără Lucy. N-ar rezista dacă ar fi să ajungă în... E singurul lucru pe care pot să-l fac pentru ea, Ralph. E singura cale prin care pot să-i ofer o compensaţie.

*

— Nu-i cinstit.

Copila repetă cuvintele iar şi iar, nu pe un ton plângăreţ, ci ca pe un apel disperat la raţiune. Chipul ei poartă expresia cuiva care încearcă să-i explice unui străin înţelesul unei expresii englezeşti.

— Nu-i cinstit. Vreau acasă.

Uneori Hannah reuşeşte să-i capteze interesul pentru câteva ore. Fac prăjituri împreună. Taie figurine de hârtie. Presară firimiturile astfel încât pitulicile vin chiar până în uşa casei, ţopăind pe picioruşe subţiri ca nişte firicele, iar Grace e încântată să le vadă ciugulind delicat bucăţelele de pâine uscată.

Într-o zi, remarcând expresia de încântare de pe chipul

lui Grace la vederea unui pisoi, Hannah începe să întrebe în dreapta şi în stânga dacă are cineva pui de pisică şi astfel o făptură mică şi neagră, cu bot şi lăbuţe albe îşi face apariţia în casa lor.

Grace se arată interesată, dar rămâne bănuitoare.

— Hai, ia-l, e al tău, e numai al tău, spune Hannah şi i-l pune cu grijă în mâini. Aşa că de-acum va trebui să ai grijă de el. Ia spune, ce nume crezi că trebuie să-i dăm?

— Lucy, răspunde fetiţa fără ezitare.

— Eu zic că Lucy e un nume de fetiţă, nu de pisoi, comentează Hannah. Hai să căutăm un nume potrivit pentru un motănel.

— Tabatha Tabby, răspunde Grace, oferind singurul nume potrivit pe care-l cunoaşte, cel al pisicii din casa bunicilor ei.

— Atunci să fie Tabatha Tabby, consimte Hannah, stăpânindu-şi dorinţa de a-i spune că ceea ce au ele nu e pisică, ci pisoi.

Măcar a reuşit să o facă pe Grace să spună câteva cuvinte.

A doua zi, Hannah o îmbie:

— Haide, vino să-i dăm lui Tabatha nişte cărniţă, dar Grace răspunde, învârtind pe deget o şuviţă de păr:

— Nu-i place de tine. Îi place numai de mine.

Fără niciun pic de răutate. Doar enunţă un fapt.

*

— Poate n-ar fi rău s-o laşi s-o revadă pe Isabel Sherbourne, propune Gwen după o aprigă confruntare între mamă şi fiică, iscată din cauza unei perechi de pantofi.

— Gwen! exclamă Hannah îngrozită.

— Ştiu că este ultimul lucru pe care ai vrea să-l faci. Încercam să-ţi spun că... dacă Grace ar ajunge să creadă că eşti prietenă cu mama ei, poate asta ar mai îndrepta

puţin lucrurile.

— *Prietenă* cu mama ei! Cum îţi poate trece prin minte una ca asta?! Şi apoi ştii ce-a spus doctorul Sumpton. Cu cât o uită pe femeia aceea mai curând, cu atât mai bine.

Dar Hannah nu avea cum să nu vadă că pe viaţa fetiţei ei îşi pusese amprenta pentru totdeauna cealaltă viaţă, trăită cu ceilalţi părinţi. Când ieşeau să se plimbe pe plajă, Grace ţinea morţiş să intre în apă. Seara, spre deosebire de alţi copii care de-abia identificau lumina aceea mare de pe cer ca fiind „luna", Grace era capabilă să indice prima stea a înserării şi să o denumească: „Venus! Şi Calea Laptelui", spunea ea cu voce atât de sigură, încât Hannah se speria şi o ducea repede în casă spunând:

— Hai în casă! E ora de culcare.

Hannah se ruga la Dumnezeu să-şi învingă resentimentele, să-şi învingă amărăciunea. „Doamne, faptul că mi-am recăpătat copilul e o adevărată binecuvântare. Arată-mi ce trebuie să fac." Dar imediat îi apărea în faţa ochilor Frank, aruncat într-un mormânt fără cruce, învelit într-o prelată. Îşi amintea expresia de pe chipul lui când îşi ţinuse prima oară copilul în braţe, ca şi cum Hannah i-ar fi dăruit cerul şi pământul înfăşate în păturica roz.

Nu stătea în puterea ei. Tom Sherbourne trebuia pedepsit conform legii, aşa era drept. Dacă justiţia îl condamna la închisoare... ochi pentru ochi, aşa scrie la Biblie. O să lase justiţia să-şi facă treaba.

Dar apoi îşi amintea de bărbatul care intervenise şi o salvase de la Dumnezeu ştie ce i s-ar fi putut întâmpla cu ani în urmă, pe vas. Îşi amintea sentimentul de siguranţă pe care îl trăise imediat în prezenţa lui. Ce ironie a sorţii, chiar şi acum i se tăia răsuflarea. Cine poate spune cum e un om în adâncul sufletului lui? Văzuse cum se impusese cu autoritate în faţa beţivului. Oare el chiar se credea mai

presus de lege? Credea că poate scăpa de puterea legii? Şi totuşi cele două mesaje; scrisul acela îngrijit: „Rugaţi-vă pentru mine”. Aşa că ea se întorcea la rugăciune şi se ruga şi pentru Tom Sherbourne: ca el să aibă parte de o judecată dreaptă, cu toate că un glas din adâncul fiinţei ei îi spunea că îşi doreşte ca el să sufere pentru ceea ce a făcut.

*

A doua zi după-amiază Gwen îşi trecu o mână pe sub braţul tatălui ei, în timp ce se plimbau pe pajişte.

— Ştii ceva, mi-e dor de casa asta, spuse ea privind înapoi spre casa mare din piatră.

— Şi casei îi e dor de tine, Gwenny, răspunse tatăl ei. Mai făcu câţiva paşi şi zise: M-am tot gândit şi eu... Acum, că Grace s-a întors acasă la Hannah, poate ar fi timpul să vii şi tu lângă bătrânul tău tată.

Ea îşi muşcă buza.

— Grozav mi-ar plăcea. Chiar aş veni. Dar...

— Dar ce?

— Nu cred că Hannah ar fi în stare să se descurce. Se depărtă de el şi-l privi drept în faţă. Îmi pare rău că trebuie s-o spun, tată, dar cred că nu va reuşi niciodată să facă faţă situaţiei. Iar sărmana fetiţă! Nici nu mi-ar fi trecut prin minte că un copil poate fi atât de nefericit!

Septimus o mângâie pe obraz.

— Cunosc eu o fetiţă care a fost la fel de nefericită. Mi se rupea inima de milă. Ai ţinut-o aşa luni de zile după ce a murit mama ta.

Se aplecă să miroasă un trandafir roşu catifelat, bătrân, care tocmai trecuse de faza de maximă înflorire. Inspiră adânc parfumul lui, apoi îşi duse o mână la spate pentru a reuşi să se îndrepte.

— Dar tocmai asta este trist, insistă Gwen. Mama *ei* nu e moartă. E aici, în Partageuse.

— Da. *Hannah* e chiar aici, în Partageuse.

Gwen îşi cunoştea prea bine tatăl ca să mai insiste. Îşi continuară plimbarea în tăcere. Septimus examinând straturile de flori, Gwen încercând să nu mai audă glasul încărcat de suferinţă al nepoatei sale, întipărit adânc în mintea ei.

În noaptea aceea Septimus se gândi îndelung la ce ar trebui să facă. Mai ştia el câte ceva despre fetiţele care şi-au pierdut mama. Şi mai ştia câte ceva şi despre puterea de convingere. După ce-şi contură un plan, se lăsă cuprins de un somn fără vise.

*

A doua zi dimineaţă apăru acasă la Hannah.

— Ia să văd. E toată lumea gata? Pornim într-o expediţie de explorare.

— Ce expediţie?

— Haide, ar cam fi timpul ca Grace să înceapă să cunoască mai bine oraşul, să afle şi ea de unde vine.

— Dar n-am apucat să repar perdelele pentru biserică. I-am promis pastorului Norkells...

— Ei, atunci o să merg doar eu cu ea. N-o să păţească nimic.

„Expediţia de explorare” începu la fabrica de cherestea a lui Potts. Septimus îşi amintise că, pentru Hannah şi Gwen, în copilărie, era o mare plăcere să le dea mere şi cuburi de zahăr cailor de povară din rasa Clydesdale. Astăzi buştenii erau transportaţi pe calea ferată, dar la fabrică încă mai existau câteva exemplare pentru situaţii de urgenţă, când ploile spălau terasamentul şinelor din pădure.

Potts mângâie un cal şi zise:

— Aceasta, micuţă Grace, este Arabella. Poţi să spui „Arabella”?

— Alabella, repetă fetiţa.

— Fii bun, băiete, şi înham-o la şaretă, îi spuse Septimus băiatului de la grajd, care sări imediat să facă treaba: când îţi cere patronul să faci ceva, execuţi în cea mai mare viteză.

După puţin timp apăru cu Arabella înhămată la o trăsurică.

— Bravo, hopa, sus! spuse Potts şi o ridică pe Grace, o puse pe banchetă, apoi se aşeză şi el lângă ea. Hai să mergem într-o expediţie, vrei? o întrebă el şi îndemnă calul să pornească la drum.

Grace nu mai văzuse un cal atât de mare. Nu mai fusese niciodată într-o pădure adevărată – ceva asemănător văzuse doar în „aventura" nefericită din tufişurile din spatele casei bunicilor. În toată viaţa ei văzuse doar doi copaci – pinii de Norfolk de pe Ianus. Septimus o luă pe drumul forestier ce trecea printre eucalipţii înalţi, arătându-i cangurii şi şopârlele mari, ici şi colo: copila intrase într-o lume de poveste. Din când în când arăta câte o pasăre sau un cangur mai mic.

— Ce e aia? întrebă ea, iar bunicul îi spunea numele acelei vietăţi.

— Uite, un pui de cangur! exclamă ea arătând spre un alt marsupial care trecea în salturi pe lângă drum.

— Acela nu e un pui de cangur. E un *quokka*. Seamănă cu cangurul, dar e mult mai mic. Nu creşte mai mare de atât. O mângâie pe creştet. Mă bucur să te văd zâmbind, puiule! Ştiu că eşti necăjită... Ţi-e dor de viaţa pe care ai dus-o. Septimus stătu puţin pe gânduri. Ştiu şi eu ce înseamnă asta... mi s-a întâmplat şi mie.

Fata îl privi mirată, iar el continuă:

— A trebuit să mă despart de mama mea şi să vin pe mare, cu un vapor, tocmai până la Fremantle. Eram doar puţin mai mare decât tine. Sigur că nu e uşor să-ţi închipui asta. Dar am ajuns aici, la altă mamă şi la alt tată, îi

chema Walt şi Sarah. De atunci ei mi-au purtat de grijă. Şi m-au iubit aşa cum te iubeşte pe tine Hannah a mea. După cum vezi, se întâmplă ca în viaţă să nu ai doar o singură familie.

Pe chipul lui Grace nu se vedea nimic care să arate că a înţeles ceva din vorbele lui, aşa că schimbă subiectul. Calul înainta încet, soarele pătrundea ici şi colo prin frunzişul copacilor.

— Îţi plac copacii?

Grace răspunse dând din cap.

Septimus îi arătă câţiva puieţi.

— Uite... copăcei, cresc în locul celor mari. Pe cei mari şi bătrâni îi tăiem şi punem alţii noi în locul lor. Cu timpul totul creşte la loc. Când tu ai să ajungi la vârsta mea, aceştia vor fi mari de tot. Şi totul o să fie bine. Apoi îi veni o idee: Pădurea asta o să fie într-o zi a ta. O să fie pădurea ta.

— Pădurea mea?

— Acum este a mea, peste un timp o să fie a mamei tale şi a mătuşii Gwen şi apoi o să fie a ta. Ce părere ai?

— Pot să mân eu calul? întrebă Grace.

— Dă-mi mâinile şi o să ţinem amândoi hăţurile, zise Septimus râzând.

— Uite, am adus-o înapoi teafără şi nevătămată, zise Septimus ceva mai târziu, lăsând-o pe Grace în mâinile lui Hannah.

— Mulţumesc, tată. Apoi se aplecă spre fetiţă şi o întrebă: Ţi-a plăcut ce-ai văzut azi?

Grace dădu din cap.

— Ai mângâiat calul?

— Da, răspunse ea încet, frecându-se la ochi.

— Ai avut o zi plină, dragostea mea. E timpul să faci baie şi să te culci.

— Mi-a dat mie pădurea, zise Grace cu un mic zâmbet,

iar inima lui Hannah se opri o clipă.

În seara aceea, după ce Grace făcut baie, Hannah se aşează pe patul ei.

— Mă bucur că ţi-a plăcut ziua de azi. Povesteşte-mi şi mie ce-ai văzut, îngeraşule.

— Un quota.

— Cum?

— Un quota mic şi care ţopăie.

— Ah, un *quokka*! Nu-i aşa că sunt drăgălaşi? Şi mai ce?

— Un căluţ. Am mânat eu.

— Mai ţii minte cum îl cheamă?

— Alabella, răspunse fetiţa după ce se gândi puţin.

— Arabella, aşa e. E foarte drăguţă. Mai are şi alţi prieteni acolo... pe Samson, pe Hercule, pe Daphne. Ştii, Arabella e foarte bătrână acum. Dar e încă în putere. Ţi-a arătat bunicul carele cu buşteni pe care poate să le tragă? Grace părea nedumerită şi Hannah continuă: Căruţele alea mari, mai mari decât un om, cu două roţi uriaşe. Cu alea se scot copacii din pădure, după ce sunt tăiaţi. Grace dădu din cap în semn că n-a văzut aşa ceva, iar Hannah o mângâie pe obraz. Of, sunt atâtea lucruri pe care aş vrea să ţi le arăt, dragostea mea. Sunt sigură că ai să iubeşti pădurea.

Pe când Grace se cufunda în somn, Hannah rămase lângă ea, făcând planuri. O să-i arate florile de câmp, când va veni primăvara. O să-i ia un ponei, poate din rasa Shetland, ca să poată călări împreună pe cărările din pădure. În minte i se deschise perspectiva multor ani de aici încolo, iar ea îşi găsi curajul de a explora acest tablou. „Bun venit acasă!”, îi şopti ea fetiţei adormite. „Bun venit, în sfârşit acasă, sufletul meu.” Hannah se apucă de treabă în seara aceea fredonând încet o melodie.

Capitolul 30

Partageuse are un număr restrâns de locuitori şi un număr restrâns de locuri în care aceşti oameni se pot afla. Mai curând sau mai târziu ajungi să dai nas în nas cu cineva pe care ai prefera să nu-l întâlneşti.

După multe, multe zile de efort, Violet reuşise să o convingă pe Isabel să iasă din casă.

— Hai, vino, facem câţiva paşi pe jos şi pe urmă eu intru la prăvălia lui Mouchemore pentru două minute. Vreau să cumpăr nişte lână pentru cuvertura la care lucrez.

Violet nu mai împleteşte jacheţele vesele. Nu mai croieşte rochiţe pentru petreceri la iarbă verde. Acum s-a apucat din nou să facă pleduri pentru ultimii amărâţi care-şi mai duc zilele în căminul pentru repatriaţi. Măcar dădea o ocupaţie mâinilor ei, chiar dacă nu totdeauna îi ocupa şi mintea.

— Te rog, mamă! Nu mă simt în stare. Rămân acasă.

— Haide, vino, draga mea!

Pe când cele două mergeau pe stradă, trecătorii încercau să nu se uite la ele prea insistent. Unii chiar le-au zâmbit politicos, dar niciunul nu li s-a adresat cu formulele de altă dată: „Ce mai faci, Vi?” sau „Ne vedem duminică la biserică?”. Nimeni nu prea ştia cum să se poarte în faţa acestei atmosfere de doliu care nu se lega de un deces. Unii chiar traversau strada pentru a le evita. Locuitorii oraşului citeau ziarele în căutare de veşti noi, dar în ultimul timp se aşternuse tăcerea.

Când Violet şi fiica ei au intrat pe uşa merceriei, Fanny Darnley, care tocmai ieşea, a inspirat adânc, gata parcă să se sufoce, apoi s-a oprit afară, în faţa magazinului, cu ochii

cât cepele, cuprinsă de spaimă şi de încântare.

În magazin mirosea a levănţică şi a trandafiri uscaţi de la coşuleţul cu flori pus lângă casa de marcat. Pe lângă pereţi se înălţau piramide de suluri de ţesături – damasc, muselină, in şi bumbac. Un curcubeu de papiote de aţă, un nor de gheme de lână. Bobine de dantelă – mai groasă, mai subţire, franţuzească, de Bruxelles – erau înşirate pe tejgheaua la care domnul Mouchemore servea o clientelă mai în vârstă. De la tejghea până în fundul magazinului, pe ambele laturi, erau aşezate măsuţe şi scaune la care clienţii să se poată odihni.

La o astfel de măsuţă şedeau, cu spatele la Isabel, două femei. Una dintre ele era blondă, cealaltă brunetă, iar aceasta examina nişte pânză de in de un galben deschis desfăşurată în faţa ei. Lângă ea, o fetiţă blondă, cam posacă, îmbrăcată într-o rochiţă roz imaculată şi în şosete cu dantelă, învârtea în mâini o păpuşă de cârpă.

În timp ce femeia examina ţesătura şi discuta cu vânzătorul despre preţ şi metraj, fetiţa îşi întoarse privirea să vadă cine a intrat. Scăpă din mână păpuşa, sări de pe scaun strigând „Mami!” şi se repezi spre Isabel. „Mami! Mami!”

Înainte ca cei de faţă să-şi dea seama ce se petrece, Lucy îşi încolăcise braţele în jurul picioarelor lui Isabel, strângându-le cu toată puterea.

— Oh, Lucy! Şi Isabel o luă în braţe şi o strânse la piept, iar capul copilei se lipi de gâtul ei. Lucy, sufletul meu!

— Femeia aia rea m-a luat, mami! Şi m-a bătut! se văicări fetiţa arătând cu degetul.

— Ah, Doamne, bietul meu îngeraş!

Isabel strângea copilul la piept, suspinând şi îmbrăţişând-o totodată, picioarele fetiţei se încolăciseră în jurul mijlocului, iar capul i se culcuşise în golul de sub bărbia ei, ca o ultimă piesă dintr-un joc. Uitase de toţi şi de

toate câte erau în jurul ei.

Complet năucită, Hannah privea: se simţea umilită, disperată, simţind forţa ca de magnet pe care Isabel o exercita asupra lui Grace. Pentru prima dată înţelese cu adevărat proporţiile furtului care se comisese. Sub ochii ei se afla acum dovada vie a tuturor lucrurilor care-i fuseseră furate. Îşi imagină într-o clipă sutele de zile şi sutele de îmbrăţişări care le legau pe cele două – iubirea uzurpată. Simţi că-i tremură picioarele şi se temu să nu cadă la pământ. Gwen puse o mână pe braţul ei, neştiind cum să acţioneze.

Hannah se luptă să-şi stăpânească sentimentul de umilinţă şi lacrimile care stăteau să-i ţâşnească.

Femeia şi copila erau contopite într-o singură fiinţă, aparţineau unei lumi în care nu putea pătrunde nimeni. Simţi că i se face rău, dar se luptă să rămână în picioare, să-şi păstreze o fărâmă de demnitate.

Străduindu-se să respire normal, îşi luă geanta de pe tejghea şi se îndreptă spre Isabel, încercând să meargă fără să se clatine.

— Grace, draga mea! încercă ea.

Fetiţa era în continuare lipită de Isabel şi amândouă rămaseră neclintite.

— Grace, draga mea, trebuie să mergem acasă. Haide, vino!

Întinse mâna şi atinse fetiţa, care începu să ţipe: nu scoase doar un scâncet, ci un urlet din străfundul plămânilor, plin de furie, care reverberă în interiorul magazinului.

— Mami, mami! Goneşte-o! Fă-o *să plece*!

Cei de faţă urmăreau scena – bărbaţii uluiţi, femeile îngrozite. Faţa lui Grace era schimonosită, vineţie. „Te rog, mami!”, o implora ea, ţinându-şi mânuţele pe obrajii lui Isabel, ţipând cât putea de tare, vrând parcă să învingă fie

o mare distanţă, fie incapacitatea mamei de a auzi. Isabel nu scoase niciun cuvânt.

— Poate n-ar fi rău să... interveni Gwen, dar sora ei i-o tăie scurt.

— Dă-i drumul! ţipă Hannah, incapabilă să rostească numele lui Isabel. I-ai făcut destul rău! continuă pe un ton mai scăzut, dar încărcat de amărăciune.

— Cum poţi să fii atât de crudă? izbucni Isabel. Nu vezi în ce hal e? Nu ştii absolut nimic despre ea... de ce are nevoie, cum trebuie îngrijită! Dacă nu ţi-e milă de ea, măcar ai puţin bun-simţ!

— Dă-i drumul fiicei mele! Acum! comandă Hannah tremurând toată.

Nu-şi dorea decât să iasă din magazin, să învingă atracţia magnetică ce le unea pe cele două. Prinse fetiţa de mijloc şi o trase, în timp ce aceasta se zbătea şi ţipa:

— Mami! Vreau la mami! Dă-mi drumul!

— Gata, iubito! Hai, linişteşte-te, hai să mergem, puişorule! îi spunea Hannah. Ştiu că eşti supărată, dar trebuie să plecăm, continuă ea să-i vorbească, încercând să o liniştească şi ţinând-o totodată cu fermitate, ca să nu-i scape din braţe şi s-o ia la fugă înapoi.

Gwen o privi scurt pe Isabel şi clătină cu tristeţe din cap. Apoi se întoarse spre nepoata ei:

— Şşt, gata, sufleţelule! Nu mai plânge! Şi-i sterse faţa cu o batistă fină din dantelă. Hai acasă şi am să-ţi dau o bomboană. Cred că lui Tabatha Tabby i s-a făcut dor de tine. Vino, puiule!

Şirul vorbelor menite să calmeze copila, rostite şi de Hannah, şi de Gwen, continuă până când cele trei ieşiră din magazin. La uşă Gwen întoarse capul, o privi pe Isabel şi citi toată disperarea din ochii ei.

Timp de câteva secunde cei de faţă stătură neclintiţi. Isabel rămase cu privirea în gol, neavând curajul să se

mişte, ca să nu piardă senzaţia de contact cu fiica ei. Violet îi privi în ochi pe vânzători, vrând parcă să vadă dacă îndrăzneşte cineva să facă vreun comentariu. În cele din urmă, băiatul care le prezentase femeilor pânza de in apucă sulul şi începu să-l ruleze.

Larry Mouchemore îi luă gestul drept un semnal şi se întoarse spre femeia în vârstă pe care o servea.

— Şi nu doriţi decât doi metri din dantela asta, doamnă?

— Da, numai doi metri, răspunse ea vorbind pe un ton cât se poate de normal, deşi, vrând să plătească, scoase din geantă pieptănul în loc de bani.

— Hai să mergem, draga mea, şopti Violet. Apoi mai tare: Cred că totuşi nu vreau aceeaşi lână de data asta. O să mă uit la model încă o dată şi o să văd ce aleg.

Fanny Darnley, care bârfea pe şoptite cu o altă femeie pe trotuarul din faţă, îngheţă când mama şi fiica ieşiră din magazin, urmărindu-le apoi doar din priviri.

*

Knuckey se plimbă pe promontoriul de la Point Partageuse ascultând valurile care lovesc din ambele părţi. Vine aici ca să-şi limpezească gândurile seara, după ceai. A şters vasele spălate de soţia lui. Încă îi este dor de vremea când erau copiii prin preajmă şi făceau treaba asta împreună, trecându-le din mână în mână. Acum aproape toţi sunt oameni mari. Zâmbeşte gândindu-se la micuţul Billy, rămas pentru totdeauna la vârsta de trei ani.

Învârte între degete o scoică, rece şi netedă ca o monedă. Familia. Dumnezeu ştie ce s-ar fi făcut fără familie. Era cel mai firesc lucru din lume ca o femeie să-şi dorească un copil. Irene, soţia lui, ar fi făcut orice să-l recapete pe Billy. Orice. Când vine vorba de copii, părinţii sunt alcătuiţi doar din instinct şi speranţă. Şi teamă. În privinţa asta nu mai ţin cont nici de regulamente, nici de

legi.

Legea e lege, dar oamenii sunt oameni. Se duce cu gândul înapoi la ziua în care a început această poveste nefericită: Ziua Forţelor Armate, când el era plecat la Perth pentru înmormântarea mătuşii lui. I-ar fi putut acuza pe toţi, toată gloata, inclusiv Garstone. Pe toţi cei care se foloseau de Frank Roennfeldt numai ca să-şi aline durerea măcar pentru o clipă. Dar n-ar fi făcut decât să înrăutăţească situaţia. Nu poţi face un întreg oraş să vadă ce faptă ruşinoasă a făcut. Uneori uitarea este singura cale înapoi spre normalitate. Timpul şi uitarea vindecă rănile.

Se întoarse cu gândul la bărbatul din celulă. Tom Sherbourne ăla era o enigmă. Ferecat ca o alună.

N-ai cum să afli ce se ascunde în interior, dincolo de coaja dură şi netedă, n-are niciun punct slab pe care să apeşi. Ticălosul ăla de Spragg de-abia aşteaptă să pună gheara pe el. L-a amânat el cât a putut, dar nu peste mult timp va trebui să-l lase să-l interogheze pe Sherbourne. Acolo, la Albany sau la Perth, Dumnezeu ştie ce-o să scoată de la el. După felul în care se purta, Sherbourne era propriul său duşman.

Măcar reuşise să-l împiedice pe Spragg s-o ia la întrebări pe Isabel.

— Ştiţi bine că nu putem obliga soţia să vorbească, aşa că lăsaţi-o în pace, ne-am înţeles? Dacă o ţinem sub presiune s-ar putea să nu mai deschidă gura niciodată. Aici vreţi să ajungeţi? îl întrebase el pe sergent. Lăsa-ţi-o în seama mea.

Iisuse Hristoase, era deja prea de tot. Nu-şi dorise decât o viaţă liniştită într-un oraş liniştit. Şi tocmai el trebuia să dezlege povestea asta. Ce caz împuţit! O mizerie, nu alta! Datoria lui era să fie cinstit şi temeinic. Şi să transfere cazul la Albany la momentul potrivit. Aruncă cochilia în apă. Nici măcar un plescăit nu se auzi, cochilia se duse la

fund, înghiţită de vuietul valurilor.

*

Sergentul Spragg, transpirat încă de pe urma călătoriei de la Albany până aici, îşi piguli o scamă de pe mânecă. Întoarse încet foile din faţa lui.

— Thomas Edward Sherbourne. Născut la 28 septembrie 1893.

Tom nu răspunse. Greierii ţârâiau ascuţit în pădure, de parcă erau însuşi glasul arşiţei.

— Mai sunteţi şi mare erou de război. Crucea Militară cu baretă. Am aflat şi faptele de vitejie: capturarea unei baterii de mitraliere germane de unul singur, scoaterea a patru camarazi în afara câmpului de luptă, chiar în bătaia focului inamicului. Şi toate celelalte. Spragg făcu o pauză. Mai mult ca sigur aţi ucis mulţi oameni la viaţa dumneavoastră.

Tom nu scoase niciun cuvânt.

— Am spus, repetă Spragg aplecându-se peste masă, spre el, că mai mult ca sigur aţi ucis mulţi oameni la viaţa dumneavoastră.

Ritmul respiraţiei lui Tom rămase egal. Privea drept înainte, cu faţa complet inexpresivă.

Spragg bătu cu pumnul în masă.

— Când îţi pun o întrebare, să faci bine şi să răspunzi, m-ai înţeles?

— Când o să-mi puneţi o întrebare am să răspund, zise Tom calm.

— De ce l-ai ucis pe Frank Roennfeldt? Asta este o întrebare.

— Nu l-am ucis.

— Din cauză că era neamţ? După câte se pare, nu-şi pierduse accentul nemţesc.

— Nu avea niciun fel de accent când l-am întâlnit eu. Era mort.

— Ai mai omorât destui ca el. Încă unul în plus nu mai conta, nu?

Tom oftă adânc şi îşi încrucişă braţele pe piept.

— Şi asta e tot o întrebare, Sherbourne.

— Despre ce e vorba aici, de fapt? V-am spus că eu sunt răspunzător pentru păstrarea lui Lucy. V-am spus că bărbatul era mort când a ajuns barca la ţărm. L-am îngropat, şi de asta tot eu sunt răspunzător. Ce mai vreţi?

— O, cât e de curajos, cât e de cinstit, cum îşi asumă el totul cu seninătate şi e gata să meargă la puşcărie! zise Spragg pe un ton batjocoritor. Ştii ce, cu mine nu-ţi merge, amice! Mie îmi miroase tare urât şi nu-mi place. Prea se vede că vrei să scapi basma curată. Tăcerea lui Tom îl irită şi mai tare. Am mai văzut eu d-ăştia ca tine. Şi m-am cam săturat de eroi de război. Care se întorc acasă şi vor să fie trataţi ca nişte idoli toată viaţa. Care-i privesc de sus pe toţi cei care n-au îmbrăcat uniforma. Ştii ce, războiul s-a terminat de mult. Dumnezeu ştie că am văzut destui care s-au întors acasă şi apoi au luat-o razna. Într-o ţară civilizată nu supravieţuieşti aşa cum ai supravieţuit acolo, aşa că n-ai să scapi.

— Ce legătură are povestea asta cu blestematul ăla de război?

— Cineva trebuie să fie şi de partea oamenilor care ştiu ce-i buna-cuviinţă şi eu am de gând să fac asta.

— Şi cu bunul-simţ cum rămâne, domnule sergent? Pentru numele lui Dumnezeu, judecaţi şi singur! Aş fi putut nega totul. Aş fi putut spune chiar că Frank Roennfeldt nici măcar nu era în barcă şi n-aveaţi cum să aflaţi. V-am spus adevărul pentru că am vrut să ştie şi soţia lui ce s-a întâmplat şi pentru că omul merita să aibă parte de o înmormântare decentă.

— Sau poate ai spus adevărul doar pe jumătate ca să-ţi uşurezi conştiinţa şi ca să scapi cu o pedeapsă uşoară.

— Eu atât vă cer, să judecaţi raţional.

Sergentul îl privi cu răceală.

— Scrie aici că ai omorât şapte oameni în aventura ta cu mitralierele. Eu văd în asta acţiunea unui om violent. Sau a unui ucigaş nemilos. Faptele tale eroice s-ar putea să te îngroape, să ştii, spuse Spragg adunându-şi hârtiile. E cam greu să fii erou când atârni în ştreang.

Închise dosarul şi-l chemă pe Harry Garstone să vină să îl ia pe acuzat şi să-l ducă în celulă.

Capitolul 31

Peste o săptămână, întorcându-se de la croitoreasă, Gwen cântări iar şi iar situaţia. De la scena din prăvălia lui Mouchemore, Hannah aproape că nici nu mai ieşise din casă, starea lui Grace se înrăutăţise, devenise şi mai închisă în ea, în ciuda eforturilor susţinute ale mamei.

— Vreau acasă! Vreau la mami! scâncea copila.

— *Eu* sunt mama ta, Grace, draga mea. Ştiu că nu prea înţelegi cum stau lucrurile. Îi punea o mână sub bărbie. Te iubesc din ziua în care te-ai născut, sufleţelule. Am aşteptat atâta timp să te întorci acasă!

Sunt sigură că într-o zi ai să înţelegi.

— Vreau la tati! începea din nou Grace, dându-i peste mână.

— Tati e... tati nu poate fi cu noi. Dar te-a iubit foarte mult. Foarte, foarte mult.

Şi îl revedea în gând pe Frank cu fetiţa în braţe. Grace se uita la Hannah nedumerită, uneori furioasă, în cele din urmă resemnată.

Gwen se întreba cu îngrijorare ce se va alege de

nepoata ei: era un păcat, fără îndoială, să laşi un copil să sufere atât de mult. Nu mai putea rămâne indiferentă.

Trecând pe lângă parcul care se învecina cu zona de vegetaţie sălbatică, îi atrase atenţia o femeie care stătea pe o bancă, cu privirea pierdută în gol. Remarcă mai întâi culoarea plăcută a bluzei pe care o purta – albastru deschis. Uitându-se încă o dată, constată că femeia este Isabel Sherbourne. Trecu repede, dar nu exista niciun risc să fie văzută de Isabel: parcă era căzută în transă. A doua zi şi în ziua următoare, Gwen o văzu din nou în acelaşi loc, în aceeaşi stare. Cine ştie dacă ideea nu încolţise în mintea lui Gwen încă înaintea tărăboiului pe care-l făcuse Grace când rupsese toate foile din cartea de poveşti? Hannah o certase, apoi strânsese plângând filele din prima carte pe care Frank o cumpărase pentru fiica lui – basmele fraţilor Grimm în germană, cu ilustraţii frumos colorate.

— Uite ce-ai făcut din cartea de la tata! Ah, cum ai putut să faci aşa ceva, copilule?

Fetiţa reacţionă ascunzându-se sub pat, ghemuindu-se într-un colţ în care nu ajungea nimeni până la ea.

— Mi-a rămas atât de puţin de la Frank..., suspina Hannah iar şi iar uitându-se la filele rupte din mâna ei.

— Ştiu, Hanny, ştiu. Dar Grace nu ştie. N-a făcut-o intenţionat. Puse o mână pe umărul surorii sale şi zise: Ştii ce, du-te şi întinde-te în pat şi o scot eu de acolo.

— Trebuie să se obişnuiască cu viaţa în casa ei nouă.

— Ne ducem până la tata. El o să se bucure, iar fetei o să-i facă bine să ia o gură de aer.

— Nu, chiar nu vreau să...

— Haide, Hanny. Ai nevoie de puţină odihnă.

— Bine, fie, oftă Hannah. Dar mergeţi doar acolo şi veniţi direct acasă după aceea.

După ce făcură câţiva paşi pe stradă, Gwen îi întinse o acadea.

— Nu-i aşa că vrei o acadea, Lucy?

— Da, răspunse copila şi apoi îşi lăsă capul într-o parte şi privi în sus, observând numele cu care i se adresase.

— Acum te rog să fii fetiţă cuminte, mergem în vizită la bunicul.

În ochii fetiţei se citi bucuria, auzind că merge la omul acela care are cai mari şi copaci mari.

Merse pe lângă Gwen sugând din acadea. Nu zâmbea, dar nici nu ţipa, nici nu urla, observă Gwen.

De fapt, nu era nevoită să treacă pe lângă parc. Ar fi ajuns mai repede la casa lui Septimus dacă ar fi luat-o pe lângă cimitir şi pe lângă capelă.

— Ai obosit, Lucy? Ce-ar fi să stăm puţin şi să ne tragem sufletul? Mai avem mult de mers până la bunicul, iar tu eşti tare mititică...

Fetiţa continuă să-şi aproprie şi să îşi depărteze degetele ca pe nişte cleşti, preocupată de felul în care se lipeau din cauza urmelor de zahăr. Cu coada ochiului, Gwen o zări pe Isabel pe bancă.

— Du-te înainte acum şi fii cuminte. Fugi şi te aşază pe banca aia şi vin şi eu.

Fetiţa nu fugi, ci merse agale, târând de pământ păpuşa de cârpă. Gwen rămase la o oarecare distanţă şi privi.

Isabel clipi.

— Lucy! Îngeraşule! exclamă ea şi o strânse la piept fără a-şi lua răgazul să se întrebe cum ajunsese copilul aici.

— Mami! strigă fetiţa ţinând-o strâns în braţe.

Isabel se întoarse şi o văzu pe Gwen la câţiva metri mai încolo, de unde, după ce se asigură că nu mai e nimeni în preajmă, îi făcu un semn din cap, spunându-i parcă: „E bine”.

Pentru Isabel nu conta ce urmăreşte femeia asta, de ce

face ceea ce face. Strânse fetiţa la piept plângând, apoi o depărtă ca să o poată vedea mai bine. Poate că totuşi, în ciuda a tot ceea ce se întâmplase, Lucy ar putea fi încă a ei, cumva. Gândul acesta o umplu de speranţă.

— Vai, ai slăbit, puişorule! Eşti pielea şi osul. Trebuie să fii cuminte şi să mănânci. Pentru mami.

Constată treptat şi celelalte schimbări în înfăţişarea lui Lucy: părul pieptănat cu cărarea în partea cealaltă; rochiţa cu margarete făcută din muselină fină, pantofiorii noi cu fluturaşi la catarame.

Văzând felul în care reacţionează nepoata ei, Gwen simţi o adevărată uşurare. Vedea acum un copil complet schimbat, care se simţea brusc în siguranţă alături de mama pe care o iubea. Le lăsă un timp împreună, atâta cât îndrăzni, apoi se apropie:

— Acum ar fi bine să o iau. Nu eram sigură că am să vă găsesc aici.

— Dar... nu înţeleg...

— E îngrozitor. E atât de greu pentru toţi. Oftă dând din cap. Sora mea e un om bun, chiar e un om bun. A suferit atât de mult. Apoi, arătând spre copil, continuă: Am să încerc să o mai aduc. Nu pot să promit nimic. Aveţi răbdare. Atâta pot să vă spun. Aveţi răbdare şi poate... Lăsă propoziţia neterminată. Dar vă rog să nu spuneţi nimănui. Hannah nu ar înţelege. Nu m-ar ierta niciodată dacă... Haide, Lucy, spuse ea şi întinse braţele spre fetiţă.

Copila se agăţă de Isabel.

— Nu, mami! Nu pleca!

— Haide, sufleţelule! Fii cuminte, pentru mami, da? Acum trebuie să pleci cu doamna, dar o să ne vedem iar peste puţin timp. Îţi promit.

Fetiţa nu se dezlipea de Isabel.

— Haide, vino! Dacă mă asculţi acum, putem veni din nou, zise Gwen zâmbind şi desprinzând-o uşor de lângă

Isabel. Vino, draga mea! O să fie bine.

O urmă de raţiune o împiedică pe Isabel să acţioneze în virtutea impulsului de a-şi lua copilul înapoi. Nu. Dacă avea răbdare, femeia aceea o să facă ce a promis şi o s-o aducă din nou. Cine ştie ce schimbări ar putea interveni în timp?

Gwen avu nevoie de mult timp ca să o liniştească pe nepoţica ei. O luă în braţe, îi spuse ghicitori şi frânturi de poezii, numai ca să-i abată atenţia. Încă nu ştia prea bine cum să-şi pună în practică planul, dar pur şi simplu nu mai suporta să vadă copilul ţinut departe de mama lui. Hannah fusese totdeauna cam încăpăţânată, iar Gwen se temea că încăpăţânarea o orbea acum. Se întreba ce şanse are să ascundă de Hannah întâlnirea care avusese loc. Chiar dacă nu reuşea, încercarea tot merita făcută. După ce Grace se linişti în cele din urmă, Gwen o întrebă:

— Tu ştii ce e un secret, îngeraşule?

— Da, răspunse fetiţa.

— Bun. Atunci o să ne jucăm de-a secretele. Vrei?

Fetiţa o privi, aşteptând o explicaţie.

— Nu-i aşa că o iubeşti pe mama Isabel?

— Da.

— Şi ştiu că vrei s-o mai vezi. Dar Hannah s-ar putea să se supere, pentru că ea e foarte tristă, aşa că nu trebuie să-i spunem, nici ei, nici bunicului. Ce zici?

Trăsăturile fetiţei trădau încordare.

— Trebuie să păstrăm acest secret special şi, dacă te întreabă cineva ce-am făcut azi, o să spui că am fost la bunicul. Nu trebuie să vorbeşti despre întâlnirea cu mama ta. M-ai înţeles, draga mea?

Cu buzele strânse şi cu un aer grav, copila dădu din cap în semn că înţelege, deşi în ochi i se citea limpede nedumerirea.

*

— E un copil inteligent. Ştie că Isabel Sherbourne nu a murit, am văzut-o în prăvălia lui Mouchemore.

Hannah era din nou în cabinetul doctorului Sumpton, de data aceasta fără fiica ei.

— Părerea mea de profesionist este că singurul remediu pentru fiica dumneavoastră este timpul şi evitare oricărei întâlniri cu doamna Sherbourne.

— Mă gândesc că... poate dacă aş face-o să-mi vorbească despre... despre cealaltă viaţă a ei. Cea de pe insulă. Credeţi că ar ajuta?

Doctorul trase din pipă.

— Hai să luăm lucrurile în felul următor: dacă eu v-aş opera de apendicită, cea mai proastă idee ar fi să dăm bandajul la o parte din cinci în cinci minute ca să vedem dacă operaţia s-a vindecat. Ştiu că nu e uşor, dar aici funcţionează principiul: cu cât vorbim mai puţin, cu atât lucrurile se îndreaptă mai curând. O să-i treacă.

Din câte vedea Hannah, Grace nu dădea niciun semn că i-ar trece. Copila deveni obsedată de grija de a-şi pune jucăriile la loc şi de a-şi face patul. Îi dădu o palmă pisoiului când acesta răsturnă căsuţa păpuşilor şi în cea mai mare parte a timpului stătea cu buzele strânse, ca baierele pungii unui zgârcit, şi nu lăsa să-i scape nici cea mai mică dovadă de afecţiune faţă de această mamă impostoare.

Totuşi, Hannah persevera. Îi spunea poveşti: despre păduri şi oamenii care munceau în mijlocul lor; despre şcoala din Perth şi ce făcuse ea acolo; despre Frank şi viaţa lui la Kalgoorlie. Îi cânta cântecele în germană, deşi fata nu-i dădea nicio atenţie. Îi făcea hăinuţe pentru păpuşi şi budincă pentru masa de seară. Fetiţa răspundea desenând. Făcând mereu aceleaşi desene. Cu mama şi tata şi farul, al cărui fascicul de lumină era mereu îndreptat spre marginea hârtiei, alungând întunericul

înconjurător.

*

Din bucătărie, Hannah o vedea pe Grace stând pe jos în salon şi jucându-se cu cârligele de rufe. În ultimele zile fusese excesiv de agitată, liniştindu-se doar în prezenţa lui Septimus, aşa că mama se bucură văzând că se joacă în linişte. Se apropie de uşă ca să asculte.

— Ia o bomboană, Lucy, spuse un cârlig.

— Mmm, ce bună e, zise altul mestecând cu poftă aerul pe care copila i-l întinsese cu vârfurile degetelor.

— Am un secret special, zise primul cârlig. Vino cu mătuşa Gwen. Când doarme Hannah.

Hannah urmărea scena cu mare atenţie, simţind că o cuprinde o stare de greaţă rece.

Din buzunarul şorţuleţului, Grace scoase o lămâie şi o înveli cu o batistă.

— Noapte bună, Hannah! rosti mătuşa Gwen. Acum mergem s-o vedem pe mama în parc.

— Ţoc, ţoc! Două cârlige se atinseseră ca şi cum s-ar fi sărutat pe obraji. Lucy, dragostea mea! Vino, îngeraşule! Hai să fugim repede pe Ianus!

Şi cârligele o porniră pe covor cu paşi mici.

Ibricul începu să fluiere în bucătărie, Grace se sperie, se întoarse şi o văzu pe Hannah în prag. Aruncă la pământ cârligele, se plesni singură peste mână cu mâna cealaltă şi spuse:

— Lucy, copil rău ce eşti!

Groaza care o cuprinse pe Hannah văzând această scenă se transformă în disperare, înţelegând cu uimire cum o vedea, în realitate, fiica ei. Nu ca pe mama care o iubea, ci ca pe un tiran. Se strădui să-şi păstreze calmul şi se gândi ce are de făcut.

Îi tremurau mâinile când pregăti o cacao şi i-o duse.

— Era frumos jocul pe care-l jucai, iubito! rosti ea

luptându-se să-şi stăpânească tremurul glasului.

Copilul rămase neclintit, fără să spună nimic şi fără să soarbă din căniţă.

— Ştii vreun secret, Grace?

Fetiţa dădu încet din cap.

— Sunt sigură că e un secret grozav.

Din nou bărbia fetiţei se mişcă în sus şi în jos, pe când ochii ei arătau că încearcă să decidă cum să acţioneze.

— Vrei să ne jucăm?

Grace îşi mişcă piciorul încolo şi încoace, descriind un arc pe covor.

— Hai să facem un joc în care eu îţi ghicesc secretul. În felul ăsta secretul rămâne secret, pentru că nu mi-l spui. Şi, dacă îl ghicesc, îţi dau o acadea drept răsplată. Trăsăturile fetiţei trădau încordare, Hannah zâmbea nefiresc. Eu cred... că te-ai dus s-o vezi pe doamna de pe Ianus. Aşa e?

Copilul începu să facă aceeaşi mişcare din cap, apoi se opri.

— Ne-am dus să-l vedem pe nenea din casa aia mare. Era roşu la faţă.

— Să ştii că nu sunt supărată pe tine, draga mea. Nu-i aşa că e plăcut să mergi în vizită câteodată? Şi doamna aceea te-a strâns în braţe?

— Da, şopti Grace, străduindu-se să priceapă, când spuse acest cuvânt, dacă făcea sau nu parte din secret.

O jumătate de oră mai târziu, pe când Hannah strângea rufele de pe sârmă, încă îşi simţea stomacul răscolit. Cum se poate să-i facă chiar sora ei aşa ceva? Îi reveni în minte expresia de pe chipul clienţilor din prăvălia lui Mouchemore şi avu sentimentul că ei vedeau ceva ce ea era incapabilă să vadă – toată lumea, inclusiv Gwen, râdea de ea pe la spate. Lăsă pe sârmă un jupon prins doar într-un cârlig, se întoarse în casă şi intră vijelios în camera lui

Gwen.

— Cum de-ai putut face aşa ceva?

— Ce Dumnezeu s-a întâmplat? întrebă Gwen.

— De parcă n-ai şti!

— Ce, Hannah?

— Ştiu ce-ai făcut. Ştiu unde ai dus-o pe Gwen.

De data asta Hannah rămase mută de uimire când Gwen izbucni în plâns zicând:

— Bietul copilaş, Hannah!

— *Cum*?

— Sărmana de ea! Da, am dus-o s-o vadă pe Isabel Sherbourne. În parc. Şi le-am lăsat să stea de vorbă. Dar am făcut-o pentru *ea*. Copila nu mai ştie nici măcar cum o cheamă. Am făcut-o pentru *ea,* Hannah... pentru Lucy!

— O cheamă Grace! O cheamă Grace, este fiica mea şi nu vreau decât să fie fericită şi... Vocea i se frânse şi începu să suspine. Mi-e dor de Frank. Of, Doamne, ce dor îmi e de tine, Frank! Apoi se uită la sora ei: Iar tu o duci la nevasta bărbatului care l-a îngropat într-un şanţ! Cum de ţi-a trecut prin minte aşa ceva? Grace trebuie să-i uite pe oamenii ăia, pe amândoi. *Eu sunt* mama ei!

Gwen şovăi o clipă, apoi se apropie de sora ei şi o luă în braţe cu blândeţe.

— Ştii cât de mult te iubesc, Hannah. Am încercat să fac tot ce mi-a stat în putinţă să te ajut încă de când... încă din ziua aceea. Şi tot aşa am făcut de când s-a întors ea acasă. Dar tocmai asta este problema. Asta nu e casa *ei*. Nu suport s-o văd suferind. Şi nu suport să văd cât te afectează pe tine.

Între două suspine, Hannah trase aer în piept.

— Părerea mea este... Gwen îşi îndreptă ţinuta. Părerea mea este că ar trebui s-o duci înapoi. La Isabel Sherbourne. Cred că nu există altă cale. Pentru binele copilului. Şi pentru binele tău, Hannah, draga mea. Pentru

binele tău.

Hannah făcu un pas înapoi şi rosti cu răceală în glas:

— Atâta timp cât trăiesc eu, n-o s-o mai vadă niciodată pe femeia aia. Niciodată!

Niciuna dintre surori nu zări chipul micuţei care se uita la ele prin uşa întredeschisă şi nici urechile mititele care auziseră totul în casa aceea complet străină.

*

Vernon Knuckey stătea faţă în faţă cu Tom la birou.

— Până să apari tu, eram convins că am văzut toate soiurile de oameni care există. Se uită din nou la foaia din faţa lui. O barcă este adusă de valuri la ţărm şi tu îţi spui: „Ia te uită, ce copilaş drăguţ! Pot să-l păstrez şi n-o să afle nimeni”.

— E o întrebare?

— Vrei să-mi faci greutăţi?

— Nu.

— Câţi copii a pierdut Isabel?

— Trei. Ştiţi asta.

— Dar *tu* ai hotărât să păstraţi copilul. Nu femeia care pierduse trei copii? Totul a pornit de la *tine*, ţi-ai spus că lumea n-o să te creadă destul de bărbat din cauză ca n-ai fost în stare să faci copii. Şi mai ai şi Crucea Militară. Cam cât de prost mă crezi?

Tom nu zise nimic, iar Knuckey se aplecă spre el peste birou şi-i spuse cu glas mai blând:

— Eu ştiu ce înseamnă să pierzi un copil. Ştiu prin ce a trecut nevastă-mea. S-a cam zdruncinat la cap. Aşteptă puţin, dar nu primi niciun răspuns. Să ştii că pe ea o s-o trateze cu îngăduinţă.

— Să nu se atingă nimeni de ea, spuse Tom.

Knuckey clătină din cap.

— Interogatoriul preliminar va fi săptămâna viitoare, când va veni judecătorul în oraş. După aceea eşti cu totul

în mâinile celor din Albany, iar Spragg o să te primească cu braţele deschise şi Dumnezeu ştie cu ce altceva. Nu te are deloc la inimă şi, odată ajuns acolo, n-am să mai pot face nimic ca să-l împiedic să-şi folosească metodele obişnuite.

Tom nu răspunse.

— Vrei să anunţ pe cineva despre interogatoriu?

— Nu. Mulţumesc.

Knuckey îi aruncă o privire. Era gata să plece când Tom îl întrebă:

— Pot să-i scriu soţiei mele?

— Cum dracu' să poţi? N-ai voie să influenţezi martorii. Dacă ăsta e jocul pe care l-ai ales, atunci trebuie să joci după reguli, prietene.

Tom îl măsură din priviri.

— Aţi fost acolo, nu-i aşa? Câţi ani aveaţi atunci? Şaisprezece? Douăzeci şi opt?

Aluzia la batalioanele plecate din Australia de Vest îl făcu pe Knuckey să-l privească strângând din ochi.

— Ce te priveşte pe tine?

— Doar o foaie de hârtie şi un creion. Puteţi citi ce-i scriu, dacă vreţi... E soţia mea.

— Iar eu sunt omul legii, pentru numele lui Dumnezeu!

— Să nu-mi spuneţi că acolo n-aţi încălcat niciodată regulamentul, că n-aţi închis ochii pentru vreun amărât bătut de soartă, că n-aţi lăsat un neamţ să scape cu viaţă când aţi fi putut să-i faceţi de petrecanie. Se întrerupse o clipă. O foaie de hârtie şi un creion.

*

Ralph îi aduse lui Isabel scrisoarea în aceeaşi după-amiază. Ea o primi fără nicio tragere de inimă, cu o mână nesigură.

— Păi, o să te las s-o citeşti. Omul ăla are nevoie de ajutorul tău, spuse el grav punându-i o mână pe braţ.

— La fel şi fetiţa mea, replică ea cu lacrimi în ochi.

După ce Ralph plecă, ea se duse cu scrisoarea în dormitor şi o privi îndelung. O apropie de obraz şi o mirosi, căutând o urmă care să-i amintească de soţul ei, dar scrisoarea nu avea nimic special – nu-i transmitea nimic despre bărbatul acela. Luă o forfecuţă de unghii şi începu să taie colţul, dar ceva mai presus de ea îi înţepeni degetele. În faţa ochilor îi apăru chipul lui Lucy urlând şi Isabel se cutremură la gândul că toate se întâmplaseră din cauza lui Tom. Lăsă forfecuţa din mână şi puse scrisoarea într-un sertar pe care îl închise apoi încet, fără zgomot.

*

Perna e udă de lacrimi. Luna ca o seceră, oprită în dreptul ferestrei, nu reuşeşte să-şi lumineze nici propriul drum pe cer. Hannah o priveşte. Sunt atâtea lucruri în lumea asta pe care ar vrea să i le arate fiicei ei, dar şi copilul, şi lumea au fost parcă smulse de lângă ea.

Se arsese stând prea mult la soare. La început e nedumerită în faţa amintirii care i s-a ivit în minte, necăutată, nesemnificativă. O guvernantă englezoaică, ce nu avea habar ce înseamnă expunerea prelungită la soare şi cum se tratează, o băgase în cada cu apă fierbinte „ca să-i scoată fierbinţeala” căpătată din cauză că stătuse prea mult la scăldat în golf când tatăl ei era plecat.

— Nu te mai văicări, îi spusese femeia lui Hannah, care avea atunci zece ani. Durerea o să-ţi facă bine.

Hannah continuă să urle de durere până când, în cele din urmă, bucătăreasa venise să vadă ce crimă se petrece şi o scosese din apa fierbinte.

— Cine a mai pomenit atâta prostie? comentase bucătăreasa după aceea. Ce poate fi mai rău pentru o arsură decât să-i pui ceva fierbinte? Doar nu trebuie să fii nebuna aia de Florence Nightingale ca să ştii atâta lucru!

Hannah îşi amintea că totuşi ea nu fusese supărată.

Guvernanta era convinsă că făcea ceea ce trebuie. Că o să-i facă bine. Îi produsese durere doar ca s-o ajute.

O cuprinse brusc furia pe luna neputincioasă, aruncă perna cât colo şi începu să bată cu pumnul în saltea, iar şi iar.

— O vreau înapoi pe Grace *a mea*! şopti ea printre lacrimi. Asta nu este Grace *a mea*!

Până la urmă, pruncul ei murise cu adevărat.

*

Tom aude cheile zornăind.

— Salut! îi spune Gerald Fitzgerald intrând însoţit de Harry Garstone. Îmi pare rău că am întârziat. Trenul a dat peste o turmă de oi lângă Bunbury şi a trebuit să încetinească.

— Nu plec nicăieri, răspunse Tom ridicând din umeri.

Avocatul îşi aranjă foile pe masă.

— Interogatoriul preliminar este peste patru zile.

Tom confirmă din cap.

— Te-ai răzgândit?

— Nu.

— Ce aştepţi? întrebă Fitzgerald oftând.

Tom se uită la el şi avocatul repetă:

— Ce dracu’ aştepţi? Să ştii că nu vine afurisita de cavalerie de peste deal să te salveze, amice. Nu vine nimeni să te salveze în afară de mine. Iar eu sunt aici pentru că Addicott, căpitanul, mi-a plătit onorariul.

— I-am spus să nu-şi irosească banii!

— Dar de ce să fie bani irosiţi? M-ai putea ajuta să-i câştig.

— Cum?

— Dându-mi posibilitatea să spun adevărul... dându-ţi şansa de a rămâne un om liber.

— Credeţi că aş rămâne un om liber dacă aş distruge-o pe soţia mea? N-o băgaţi şi pe ea în chestia asta. Ştiţi ce,

totul este aşa cum v-am spus. Eu am făcut totul. Indiferent ce-o să urmeze.

— Ce încerc să-ţi spun este... De jumătate din aceste acuzaţii pot să te scap, orice ai fi făcut, acuzaţiile trebuie dovedite. Dacă te declari nevinovat, procurorul trebuie să dovedească faptul că eşti vinovat de fiecare dintre acuzaţiile care ţi se aduc. Acuzaţiile murdare pe care ţi le aduce scârba aia de Spragg: lasă-mă să mă înfig în el, măcar din mândrie profesională!

— Dacă mă declar vinovat, atunci pe nevastă-mea o s-o lase în pace, da? Dumneavoastră cunoaşteţi legile. Iar eu ştiu ce vreau să fac. Dumnezeu mi-e martor că am avut destul timp să mă gândesc.

— O să vezi pe pielea ta că una e să te gândeşti la treaba asta şi alta e să treci prin aşa ceva. Puşcăria din Fremantle e iadul pe pământ. Un loc în care e al dracului de greu de trăit douăzeci de ani.

Tom îl privi drept în ochi.

— Vreţi să vă spun eu câte ceva despre locuri în care a fost al dracului de greu de trăit? Mergeţi la Pozières, Bullecourt, Passchendaele. Duceţi-vă acolo şi pe urmă spuneţi-mi cât e de greu de trăit într-un loc în care ţi se dă un pat, ceva de mâncare şi un acoperiş deasupra capului. Într-un loc în care nu încearcă nimeni să te facă praf şi unde capul tău nu serveşte drept ţintă pentru trageri.

Fitzgerald se uită la hârtiile din faţa lui şi îşi notă ceva.

— Dacă-mi spui să trec aici că te declari vinovat, eu aşa am să fac. Şi o să te duci de-a berbeleacul în jos pe tobogan. Dar, după părerea mea, ar trebui să te consulte cineva, să vadă dacă eşti zdravăn la cap... Şi n-ar fi rău să te rogi la Dumnezeu ca Spragg să nu te acuze de alte mizerii mult mai urâte, imediat ce ajungi la Albany.

Capitolul 32

— Ei? Ce dracu’ s-a întâmplat? întrebă Vernon Knuckey când Harry Garstone intră, închise uşa după el şi rămase mut în biroul sergentului.

Garstone se lăsă de pe un picior pe altul, tuşi să-şi dreagă glasul şi făcu un semn din cap spre biroul din faţă al secţiei de poliţie.

— Hai, spune, agent!

— A venit cineva în vizită.

— La mine?

— Nu, nu la dumneavoastră, domnule.

Knuckey îi aruncă o privire scurtă, de avertizare.

— La Sherbourne, domnule.

— Şi? Ei, drăcie, şi nu ştii ce ai de făcut? Notează-i numele şi bagă-l înăuntru.

— A venit... Hannah Roennfeldt, domnule.

Sergentul se ridică în picioare.

— Ah! făcu el, închise dosarul de pe birou şi-şi frecă bărbia. Cred că ar trebui să vorbesc cu ea.

Knuckey se opri lângă ghişeul din biroul din faţă.

— De regulă procedura nu permite celor din familia victimei să stea de vorbă cu acuzatul, doamnă Roennfeldt.

Hannah îl privi stăruitor, în tăcere, pe sergent, obligându-l astfel să continue.

— Mă tem că ar fi un lucru cu totul neobişnuit. Vă rog respectuos...

— Neobişnuit, dar nu împotriva regulamentului? N-ar fi ilegal, nu?

— Credeţi-mă, doamnă. O să vă fie tare greu când va trebui să veniţi la tribunal. Ascultaţi-mă pe mine: un proces ca ăsta e foarte deprimant. Cred că nu doriţi cu

adevărat să vă faceţi singură rău încă înainte să înceapă procesul.

— Vreau să-l văd. Vreau să mă uit drept în ochii lui, în ochii omului care mi-a ucis copilul.

— V-a *ucis* copilul? Nici chiar aşa, vă rog!

— Copilul pe care l-am pierdut nu se mai întoarce la mine, domnule sergent, niciodată. Grace nu va mai fi niciodată cum a fost.

— Ştiţi, mă tem că nu prea înţeleg ce vreţi să spuneţi, doamnă Roennfeldt, dar în orice caz...

— Am dreptul măcar la atât, nu credeţi?

Knuckey oftă. Înfăţişarea femeii îţi făcea milă. Ani de zile bântuise prin oraş. Poate că în felul ăsta o să ajungă să lase fantomele trecutului să-şi găsească liniştea.

— Vă rog să aşteptaţi aici...

— Cu mine? Tom se ridicase în picioare, uluit de ceea ce auzise. Hannah Roennfeldt vrea să stea de vorbă cu mine? Pentru ce?

— Nu eşti obligat să o primeşti, desigur. Pot să-i spun să plece.

— Nu, răspunse Tom iute. Îşi privi îndelung mâinile care strângeau gratiile, apoi îşi lăsă braţele să-i atârne pe lângă corp. O primesc. Mulţumesc.

— Cum doreşti.

Peste câteva momente Hannah intră, urmată de agentul Garstone, care aducea un scăunel de lemn.

Puse scăunelul cam la un metru de gratii.

— O să las uşa deschisă, doamnă Roennfeldt, şi am să aştept afară. Dar, dacă doriţi, pot să rămân aici.

— Nu e cazul. Nu durează mult.

Garstone strânse din buze şi zornăi cheile.

— Bine. Păi, atunci vă las să vorbiţi, doamnă.

Şi se depărtă pe culoar.

Hannah îl privi îndelung pe Tom fără să spună nimic,

întipărindu-şi în minte fiecare detaliu din înfăţişarea lui: cicatricea ca un cârlig de sub urechea stângă – locul unde îl lovise un şrapnel –, loburile urechilor detaşate de cap, degetele lungi şi fine, în ciuda faptului că erau pline de bătături.

El îi îndură privirea fără să clipească, precum un animal care stă să fie împuşcat de vânător de la mică distanţă. Între timp i se perindară prin minte tot felul de imagini: barca, jucăria, cadavrul – toate proaspete şi clar conturate. Apoi alte amintiri – prima scrisoare, pe care i-o scrisese noaptea târziu în bucătăria familiei Graysmark, şi emoţia pe care o simţise în stomac, căutându-şi cuvintele potrivite; pielea delicată a lui Lucy, râsul ei, felul în care-i plutea părul, ca nişte alge, când o ţinea la suprafaţa apei lângă Plaja Epavei. Momentul când descoperise că o cunoştea deja pe mama fetiţei. Simţi că-i curge sudoarea pe spate.

— Vă mulţumesc că m-aţi primit, domnule Sherbourne.

Dacă Hannah i-ar fi tras o înjurătură sau ar fi izbit gratiile cu scaunul, Tom ar fi fost mai puţin surprins decât în faţa acestei atitudini politicoase.

— ... îmi dau seama că nu aveaţi nicio obligaţie să o faceţi.

El înclină uşor din cap şi clipi.

— Nu-i aşa că e ciudat? continuă ea. Până acum câteva săptămâni, dacă m-aş fi gândit la dumneavoastră, aş fi făcut-o cu recunoştinţă. După cum se vede, de dumneavoastră ar fi trebuit să mă tem în noaptea aceea, nu de beţiv. „Viaţa de acolo te schimbă”, aşa mi-aţi spus, „ajungi să nu mai vezi diferenţa dintre bine şi rău”. Acum înţeleg, în sfârşit, ce aţi vrut să ziceţi.

Tom nu spuse nimic, aşa că ea continuă, fără să-i tremure glasul:

— Trebuie să ştiu: chiar totul s-a întâmplat din vina

dumneavoastră?

Tom confirmă din cap, încet şi grav.

Un fior trecu peste trăsăturile lui Hannah, ca şi cum ar fi primit o palmă.

— Vă pare rău de ce-aţi făcut?

Întrebarea căzu ca o lovitură de cuţit asupra lui Tom, care îşi aţinti privirea pe un nod din lemnul podelei, cântărindu-şi bine răspunsul.

— Îmi pare mult mai rău decât sunt în stare să exprim în cuvinte.

— Nu v-aţi gândit nicio clipă că acel copil s-ar putea să aibă o mamă? Nu v-a trecut prin minte că poate cineva îl iubeşte şi-i duce dorul? Privi împrejur la celula în care era el, apoi la Tom. *De ce*? Dacă aş reuşi să înţeleg *de ce* aţi făcut-o...

Tom strânse din dinţi.

— Chiar nu pot să vă spun de ce am făcut ceea ce am făcut.

— Încercaţi, vă rog!

Tom deschise gura puţin. Femeia merita să ştie adevărul. Dar nu-i putea spune nimic fără să o trădeze pe Isabel. Făcuse ceea ce era important – Lucy fusese înapoiată mamei ei, iar el suporta consecinţele. Dincolo de asta erau doar vorbe.

— Chiar nu pot să vă spun.

— Poliţistul din Albany crede că l-aţi ucis pe soţul meu. L-aţi ucis?

El o privi drept în ochi.

— Vă jur că era mort când l-am găsit... Ştiu că ar fi trebuit să procedez altfel. Regret sincer tot răul pe care l-am provocat, hotărârile pe care le-am luat în ziua aceea. Dar soţul dumneavoastră murise deja.

Ea trase adânc aer în piept, pregătindu-se să plece.

— Cu mine puteţi face orice. Nu cer să fiu iertat, zise

Tom, dar soţia mea... Ea n-a avut încotro. O iubeşte pe fetiţă. A iubit-o ca şi cum... ca şi cum n-ar mai fi existat nimic altceva pe lume. Faptul că a pierdut-o a... Aveţi milă de ea.

Expresia de amărăciune de pe faţa lui Hannah se topi înlocuită de o tristeţe istovită.

— Frank era un om minunat, rost ea şi porni încet înapoi pe coridor.

În lumina împuţinată, Tom ascultă greierii care parcă măsurau trecerea secundelor, mii de greieri ţârâind în cor. Constată că îşi strânge şi îşi desface mâinile, ca şi cum l-ar putea duce acolo unde picioarele nu puteau ajunge. Îşi privi mâinile şi se gândi o clipă la tot ce făcuseră ele. *Viaţa*: acest conglomerat de celule şi muşchi şi gânduri alcătuiau viaţa lui – deşi cu siguranţă viaţa însemna mult mai mult. Reveni în prezent – la zidurile fierbinţi şi aerul irespirabil. Şi avu sentimentul că ultima treaptă a scării care l-ar fi putut scoate din iad i-a fost luată.

*

Ore în şir Isabel reuşea să şi-l scoată pe Tom din minte. Când o ajuta pe mama ei la treburile gospodăreşti. Când se uita la desenele, păstrate de Violet, făcute de Lucy în timpul vizitelor scurte la bunici. Când resimţea tot mai intens durerea pierderii copilului. Apoi gândul la scrisoarea trimisă de Tom se deştepta din nou şi o revedea cu ochii minţii, în sertarul în care o aruncase încă din ziua în care i-o adusese Ralph.

Gwen îi promisese că o va aduce pe Lucy să o vadă, dar nu mai apăruse în parc, deşi Isabel aşteptase acolo ore în şir. Dar ea trebuia să persevereze atâta timp cât exista fie şi cea mai slabă speranţă de a-şi revedea fiica. Trebuia să-l urască pe Tom de dragul lui Lucy. Scotea scrisoarea, se uita la colţul tăiat când începuse să o deschidă. O punea la loc şi pleca în grabă către parc să aştepte, pentru orice

eventualitate.

*

— Spune-mi ce vrei să fac, Tom. Ştii că vreau să te ajut. Te rog, spune-mi ce vrei să fac.

Vocea lui Bluey trăda încordare, iar ochii îi străluceau.

— Nu e cazul să faci nimic, Bluey.

În celula lui Tom aerul era încins şi mirosea a fenolul cu care se spălase cu o oră în urmă.

— Grozav mi-aş dori să nu fi văzut blestemata aia de jucărie. Şi să-mi fi ţinut gura. Se prinse strâns de gratii. Sergentul din Albany a venit pe la mine şi mi-a pus tot soiul de întrebări despre tine – dacă eşti bătăuş, dacă eşti beţiv. A trecut şi pe la Ralph. Lumea vorbeşte că s-ar putea... că s-ar putea să te spânzure, fir-ar să fie de treabă, Tom. La cârciumă oamenii spun ca l-ai fi *omorât*!

— Şi tu îi crezi? întrebă Tom privindu-l drept în ochi.

— Sigur că nu-i cred. Dar cred că asemenea vorbe ajung să aibă viaţa lor. Şi mai cred că un om nevinovat nu poate fi acuzat de ceva ce n-a făcut. După ce moare, degeaba spui că-ţi pare rău. Îşi aţinti privirea pe mâinile lui şi se înroşi la faţă. Tu pentru mine eşti ca Merv. Eşti cum ar fi fost Merv dacă n-ar fi păţit-o la Suvla. Mi-eşti ca un frate, Tom, şi să fiu al dracului dacă am chef să mai pierd un frate.

— Merv era probabil un om mult mai bun decât mine, Blue. Dar îţi mulţumesc oricum. Chipul lui Bluey exprima aceeaşi implorare tăcută, aşa că Tom continuă: Unele lucruri... unele lucruri sunt greu de explicat. Am avut motivele mele să fac ceea ce am făcut.

— Dar *ce* ai făcut, Tom?

— Am făcut lucruri care au distrus vieţile altora, iar acum a venit timpul să plătesc.

— După câte spun oamenii, bătrânul Potts zice că dacă o nevastă nu-şi susţine bărbatul înseamnă că bărbatul ăla

a făcut ceva rău.

— Mulţumesc, prietene. Îmi face bine ce-mi spui.

— Nu te da bătut, Tom. Din ce mi-au spus alţii, nici Merv nu s-a dat, şi nici tu să nu te laşi. Promite-mi!

— Totul o să fie bine, Blue.

Dar, pe când sunetul paşilor lui Blue se stingea, Tom se întreba dacă lucrurile stăteau chiar aşa.

Isabel nu-i răspunsese la scrisoare şi se văzu nevoit să accepte ideea că nu-i răspundea din cel mai rău motiv posibil. El trebuia totuşi să continue să se bazeze pe ceea ce ştia despre ea, pe ea, cea pe care o cunoştea el.

*

La marginea oraşului există căsuţele rămase de la muncitorii forestieri, construcţii fragile din lemn cu aspect variind de la dărăpănat la respectabil. Sunt înălţate pe mici petice de pământ, în apropierea staţiei de pompare care alimentează oraşul cu apă. Într-una din acestea, după câte ştie Isabel, locuieşte Hannah Roennfeldt, şi aici a fost adusă nepreţuita ei Lucy. Isabel aşteptase zadarnic să apară Gwen.

Cuprinsă de disperare, a pornit în căutarea lui Lucy. Măcar să vadă unde trăieşte. Măcar să afle cum o duce. E ora prânzului şi nu se vede ţipenie de om pe strada largă, mărginită de copaci de jacaranda.

Una dintre case arată mult mai îngrijită decât celelalte. Lemnul e proaspăt vopsit, iarba e tunsă şi, spre deosebire de celelalte, este împrejmuită de un gard viu înalt care reuşeşte mai bine decât un gard obişnuit să ferească locul de ochi iscoditori.

Isabel o ia pe aleea ce trece prin spatele căsuţelor şi, din spatele gardului viu, prinde un scârţâit ritmic metalic. Se uită printr-o gaură mică în masa de verdeaţă şi începe să gâfâie zărindu-şi fetiţa care merge pe o tricicletă de la

un capăt la altul al potecii din spatele casei. E complet singură, pe faţă nu i se citeşte nici bucurie, nici tristeţe, ci numai concentrarea de care are nevoie pentru a pedala înainte şi înapoi. E atât de aproape: mai că ar putea să o atingă, să o ia în braţe, să o mângâie. Deodată i se pare complet absurd că nu poate fi împreună cu fetiţa – ca şi cum tot oraşul a înnebunit şi numai ea a rămas cu mintea întreagă.

Analizează faptele. Trenul trece o dată pe zi de la Perth la Albany şi o dată de la Albany la Perth.

Dacă ar aştepta şi ar sări în tren în ultima clipă, ar avea şanse să treacă neobservată? S-ar putea ca absenţa fetiţei să nu fie descoperită? În Perth ar fi mai uşor să se piardă în anonimat. Apoi ar putea pleca la Sydney cu vaporul. Poate chiar în Anglia. Spre o viaţă nouă. Faptul că n-are nici măcar un şiling pe numele ei – n-a avut niciodată cont la bancă – nu pare a fi o piedică. Îşi priveşte iarăşi fiica şi îşi calculează pasul următor.

*

Harry Garstone bătu insistent la uşa familiei Graysmark. Bill deschise, după ce se uitase prin geam să vadă cine ar putea fi la această oră.

— Domnule Graysmark, salută hotărât agentul cu o înclinare a capului.

— Bună seara, Harry, ce vânt te-aduce pe la noi?

— Treburi oficiale.

— Înţeleg, răspunse Bill pregătit să audă alte veşti proaste.

— O caut pe tânăra Roennfeldt.

— Pe *Hannah*?

— Nu, pe fiica ei. Grace.

Bill avu nevoie de câteva clipe ca să priceapă că agentul se referă la Lucy, apoi îl privi întrebător.

— E cumva aici? întrebă Garstone.

— Cum să fie aici? rosti Bill lăsându-şi capul pe spate, uimit peste măsură. Bine-nţeles că nu-i aici. De ce dracu'...

— Păi, nu e nici la Hannah Roennfeldt. A dispărut.

— A pierdut-o Hannah?

— Sau i-a fost luată. Fiica dumneavoastră e acasă?

— Da.

— Sunteţi sigur? întrebă agentul uşor dezamăgit.

— Bine-nţeles că sunt sigur.

— A fost acasă toată ziua?

— Nu, nu chiar toată ziua. Ce vrei să spui? Unde e Lucy?

Violet apăruse şi ea în spatele lui Bill.

— Ce s-a întâmplat?

— Trebuie să vorbesc cu fiica dumneavoastră, doamnă Graysmark, spuse Garstone. V-aş ruga s-o chemaţi.

Fără nicio tragere de inimă, Violet o căută pe Isabel în camera ei, dar camera era goală. Se duse în grabă în spatele casei şi o găsi pe Isabel şezând pe un balansoar, cu privirea pierdută în gol.

— Isabel! A venit Harry Garstone.

— Ce vrea? întrebă Isabel cu un tremur în glas.

— Cred că ar fi bine să vii şi să vorbeşti cu el, răspunse Violet şi ceva din glasul ei o făcu pe Isabel să se ridice şi să meargă, împreună cu mama ei, până la uşa din faţă.

— Bună seara, doamnă Sherbourne. Am venit în legătură cu Grace Roennfeldt, începu Garstone.

— Ce-i cu ea? întrebă Isabel.

— Când aţi văzut-o ultima oară?

— N-a văzut-o de când s-a întors de pe insulă, răspunse Violet, dar se corectă imediat: De fapt, ne-am întâlnit întâmplător în prăvălia lui Mouchemore, dar asta a fost singura dată când...

— E adevărat, doamnă Sherbourne?

Isabel nu răspunse, aşa că interveni tatăl ei.

— Sigur că e adevărat. Ce-ţi închipui că...

— Nu, tată. De fapt, am mai văzut-o.

Nedumeriţi peste măsură, amândoi părinţii se întoarseră spre ea.

— În parc, acum câteva zile. Gwen Potts a adus-o, ca să mă vadă. Isabel cântări dacă ar fi bine să mai spună şi altceva, hotărî că n-ar fi bine şi adăugă în grabă: Nu m-am dus eu să o caut... ele au venit la mine, vă jur. Unde e fata?

— A fugit. A dispărut.

— Când?

— Mă gândeam că poate îmi spuneţi dumneavoastră, răspunse poliţistul. Domnule Graysmark, îmi daţi voie să arunc o privire pe-aici? Doar ca să m-asigur.

Bill dădu să se împotrivească, dar ceea ce aflase de la Isabel îl neliniştise, aşa că spuse:

— N-avem nimic de ascuns în casă. Caută unde vrei.

Poliţistul, care nu uitase că Bill Graysmark îl bătuse cu nuiaua pentru că copiase la o lucrare la matematică, se apucă să caute cu multă hotărâre: deschise uşile şifonierelor, se uită sub paturi, dar făcu totul cu aerul celui care încă se aşteaptă să încaseze vreo două la fund din partea directorului. Se întoarse în cele din urmă în holul de la intrare.

— Vă mulţumesc. Dacă apare, vă rog să ne anunţaţi imediat.

— Să vă anunţăm? întrebă Isabel revoltată. Încă n-aţi început s-o căutaţi? De ce n-aţi pornit în căutarea ei?

— Asta nu este problema dumneavoastră, doamnă Sherbourne.

De îndată ce Garstone plecă, Isabel se întoarse spre tatăl ei.

— Trebuie să o găsim, tată! Unde Dumnezeu poate fi? Trebuie să ne ducem...

— Potoleşte-te, Izz! Stai să văd dacă reuşesc să aflu ceva de la Vernon Knuckey. O să dau telefon la secţie, să văd ce s-a întâmplat.

Capitolul 33

Încă din primele zile de viaţă, fetiţa de pe Ianus luase situaţiile extreme ca pe ceva normal. Cine ştie ce amintiri viscerale legate de cea dintâi sosire pe insulă şi de cauzele ei dăinuie încă în trupul copilei? Chiar dacă se şterg, zilele petrecute la far, într-o lume populată de numai trei fiinţe omeneşti, i s-au imprimat în adâncurile fiinţei. Legătura ei cu oamenii care au crescut-o este profundă şi indiscutabilă. Nu e capabilă să denumească despărţirea de ei ca pe o suferinţă. Nu are cuvintele potrivite pentru dor şi disperare.

Dar duce dorul mamei şi tatălui ei, tânjeşte după ei şi îşi petrece timpul gândindu-se la ei chiar şi acum, la câteva săptămâni de când a plecat de pe insulă. Probabil că a fost un copil tare neascultător dacă a făcut-o pe mami să plângă atât de mult. Cât despre femeia cu păr negru şi ochi întunecaţi care zice că e mama ei... nu-i frumos să minţi. Şi atunci de ce îi tot spune aşa o minciună doamna asta tristă, nu doar ei, ci şi altora? De ce oamenii mari îi dau voie să facă lucrul ăsta?

Ştie că mama ei e aici, în Partaguese. Ştie că nişte oameni răi l-au luat pe tata, dar nu ştie unde l-au dus. A auzit de mai multe ori cuvântul „poliţişti”, dar n-are decât o vagă idee despre ce înseamnă asta. A prins din zbor mai multe discuţii. A auzit oameni care spuneau, trecând spre stradă, „ce scandal, ce situaţie îngrozitoare”. A auzit-o pe

Hannah, care spunea că n-o s-o mai vadă pe mami niciodată.

Ianus este uriaş, dar ea cunoaşte fiecare palmă de pământ: Plaja Epavei, Golful Înşelător, Creasta Vânturilor. Ca să ajungă acasă, nu trebuie decât să caute farul, asta îi spunea tata mereu. Şi mai ştie, căci a auzit asta de multe ori, că Partaguese e un oraş mic.

În timp ce Hannah e în bucătărie, iar Gwen e plecată, fetiţa se duce în camera ei. Se uită în jur. Îşi încheie sandalele cu grijă. Îşi pune într-un săculeţ un desen cu farul şi cu mama şi tata. Pune şi mărul pe care i l-a dat doamna în dimineaţa asta; şi cârligele de rufe care sunt păpuşile ei.

Închide încet uşa din spate şi caută cu atenţie o spărtură în gardul viu din spatele casei până ce găseşte una prin care să se poată strecura. A văzut-o pe mama în parc. Acolo o să se ducă. Împreună o să-l găsească pe tata. Şi o să meargă acasă.

După-amiaza e pe sfârşite când porneşte la drum. Soarele îşi trimite pieziş razele, iar umbrele copacilor, întinse pe pământ, sunt nefiresc de lungi, parcă ar fi din cauciuc.

După ce se strecoară prin gardul viu, fetiţa merge, târând săculeţul după ea, prin zona de vegetaţie măruntă din spatele casei. Zgomotele care se aud nu seamănă cu cele de pe Ianus. Sunt atâtea păsări care-şi trimit semnale unele altora. Pe măsură ce înaintează, vegetaţia devine mai densă şi mai verde.

Nu-i e frică de şopârlele pe care le vede trecând iute, negre şi lucioase, prin iarba măruntă. Şopârlele nu-i fac rău, ştie ea. N-a fost nevoită niciodată să facă deosebirea esenţială între şopârlele cu picioare şi cele fără picioare. N-a văzut niciodată şerpi.

*

— N-avea cum să ajungă prea departe. Foarte probabil a găsit-o cineva. Şi o s-o aducă imediat înapoi, o linişti Septimus pe Hannah. Dar, de fapt, se gândea la altceva. La vietăţile veninoase pe care copila nu le cunoştea, la apa de la staţia de pompare, la râu şi la ocean – la primejdiile existente la tot pasul.

Gwen şovăi înainte de a da glas gândului care-i trecuse prin minte.

— Eu... Ştiţi, dacă o fi venit Isabel Sherbourne şi-o fi luat-o? Era complet distrusă...

Aşa se face că agentul Garstone fusese trimis acasă la familia Graysmark.

*

Până să ajungă fetiţa în parc, lumina s-a împuţinat. Dă fuga la bancă, dar nici urmă de mama ei. Se aşază acolo, trăgând după ea săculeţul, şi priveşte parcul gol. Scoate din săculeţ mărul, cam stâlcit după drumul pe care l-a făcut, şi muşcă din el.

La ora asta e activitate intensă în bucătăriile din Partaguese, unde mamele sunt agitate şi copiii sunt flămânzi. Copiii se spală pe mâini şi pe faţă, după ce toată ziua s-au căţărat în copaci şi s-au jucat pe plajă. Taţii îşi îngăduie o bere din răcitorul Kalgoorlie, mamele stau cu ochii pe cratiţele în care fierb cartofi şi pe cuptoarele în care se face tocana. Familiile se adună acasă, în siguranţă, la sfârşitul zilei.

Iar întunericul cuprinde treptat cerul, până ce umbrele nu mai cad pe pământ, ci se ridică din pământ şi umplu tot văzduhul. Oamenii se retrag la casele lor şi lasă noaptea în mâinile făpturilor ei: greierii, bufniţele, şerpii. O lume ce a rămas neschimbată timp de sute de mii de ani se trezeşte şi îşi continuă existenţa ca şi cum ziua şi oamenii şi schimbările de peisaj n-ar fi decât o iluzie. Pe străzi nu trece nimeni.

*

Când sergentul Knuckey ajunge în parc, acolo nu mai este decât un săculeţ pe bancă şi un cotor de măr pe care se mai văd urmele dinţişorilor care au muşcat, deşi l-au invadat furnicile.

Când se lasă noaptea, în întuneric încep să licărească luminile. Puncte luminoase în beznă, venind uneori de la o lampă pusă în fereastră, alteori de la becurile electrice, în casele mai noi. Strada principală din Partaguese e iluminată electric, cu felinare puse pe stâlpi înşiraţi pe ambele părţi. Şi stelele luminează cerul limpede, iar Calea lactee trasează o dungă luminoasă imprecisă peste cerul întunecat.

Printre copaci, câteva puncte luminoase se mişcă precum fructele luminiscente: sunt oameni care cercetează parcul cu felinare în mână. Nu doar cei de la poliţie, ci şi lucrători de la fabricile de cherestea ale lui Potts, lucrători din administraţia portului şi farurilor. Îngrijorată, Hannah aşteaptă acasă, aşa cum i s-a cerut. Soţii Graysmark merg pe aleile parcului strigând-o pe fetiţă. Se aude şi numele „Lucy”, şi numele „Grace”, deşi nu se caută decât un singur copil.

Strângând în mână desenul care înfăţişează farul, pe mama şi pe tata, copila îşi aminteşte de povestea magilor care şi-au găsit drumul spre pruncul Iisus urmând o stea. A zărit farul de pe Ianus, undeva în larg: nu e deloc departe – niciodată farul nu e departe. Şi totuşi parcă ceva nu e tocmai aşa cum trebuie.

Lumina are şi o sclipire roşie printre cele albe. Fetiţa merge totuşi spre această lumină. Se îndreaptă spre mare, unde nivelul apei s-a ridicat la flux, iar valurile au pus stăpânire pe ţărm. La far o să-i găsească pe mama şi pe tata. Porneşte pe promontoriul lung, „Capul” din numele „Capul Partaguese”, unde cu ani în urmă Isabel îl învăţase

pe Tom să se întindă la pământ dacă vrea să se uite în vârtejul de sub stânci, ca să nu fie tras în jos de forţa apei. Cu fiecare pas, micuţa e tot mai aproape de lumina din larg.

Dar ea nu merge după raza farului de pe Ianus. Fiecare far are caracteristica sa, iar pulsaţiile roşii care apar printre cele albe le spun navigatorilor că se apropie de pragurile de la gura portului Partaguese, la o sută de mile de Insula Ianus.

Vântul se înteţeşte. Valurile vuiesc. Copilul înaintează. Întunericul învăluie totul.

*

Din celula sa, Tom aude glasurile care strigă afară: „Lucy? Lucy, unde eşti?”. Apoi: „Grace? Unde eşti, Grace?”.

Din celulă, strigă către partea din faţă a secţiei de poliţie:

— Domnule sergent! Sergent Knuckey!

Se aude zornăitul cheilor şi agentul Lynch îşi face apariţia.

— Doreşti ceva?

— Ce s-a întâmplat? Am auzit voci de afară strigând-o pe Lucy.

Bob Lynch se gândi un timp înainte de a răspunde. Omul merita să ştie. Oricum nu putea face nimic.

— A dispărut... a dispărut fetiţa.

— Când? Cum?

— Acum câteva ceasuri. Se pare că a fugit de acasă.

— Dumnezeule mare! Cum dracu’ s-a putut întâmpla una ca asta?

— Habar n-am.

— Şi-acum ce fac?

— O caută.

— Lăsaţi-mă să dau o mână de ajutor. Nu pot să stau

aici cu mâinile-n sân. Expresia de pe faţa lui Lynch era cel mai concludent răspuns. Ei, drăcia dracului! exclamă Tom. Unde crezi că aş putea să fug?

— Am să te ţin la curent, amice, imediat ce am veşti.

Şi, zornăind din nou cheile, Lynch plecă.

În întuneric, gândurile lui Tom se întoarseră spre Lucy, atât de dornică să exploreze teritoriul pe care se afla. Niciodată nu-i era frică de întuneric. Poate că ar fi trebuit să o înveţe să fie mai temătoare. Nu o pregătise pentru viaţa de dincolo de hotarele Insulei Ianus. Apoi îi veni în minte altă întrebare. Unde era Isabel? De ce ar fi fost ea capabilă în starea în care se afla? Îşi puse într-o rugăciune scurtă speranţa că nu se apucase să rezolve situaţia prin propriile forţe.

*

Slavă Domnului că nu e iarnă. Vernon Knuckey simţea cum se instalează frigul pe măsură ce se apropria miezul nopţii. Fetiţa era îmbrăcată doar într-o rochiţă de bumbac şi avea sandale în picioare.

În ianuarie erau şanse să treacă noaptea cu bine. În august ar fi fost deja vânătă de frig.

N-avea niciun rost să continue căutarea la ora asta. Puţin după ora cinci va răsări soarele. Mai bine ca oamenii să fie odihniţi şi gata de muncă când vor avea şi lumina zilei de partea lor.

— Daţi de ştire tuturor, îi spuse el lui Garstone când îl întâlni la capătul străzii. Sistăm căutarea deocamdată. Să fie toată lumea la secţie imediat ce se luminează şi începem din nou.

Era ora unu după miezul nopţii, dar simţea nevoia să-şi limpezească gândurile. Porni pe traseul pe care îl făcea de obicei seara, pe jos, având încă în mână felinarul care tăia întunericul la fiecare pas.

*

În căsuţa ei, Hannah se ruga.

— Doamne, ai grijă de ea. Ocroteşte-o şi salveaz-o. Ai mai salvat-o şi altă dată...

Pe Hannah o cuprinse teama – poate că şansele lui Grace de a avea parte de miracole se epuizaseră.

Apoi se linişti singură. Nu era nevoie de un miracol pentru ca fetiţa să rămână în viaţă aici. Trebuia doar să aibă puţin noroc. Era cu totul altceva. Apoi în locul acestui gând se instală altul, mai înspăimântător, mai apăsător. Gândul îi veni cu o claritate înfiorătoare. Poate că Dumnezeu chiar nu vrea ca Grace să rămână cu ea? Poate că ea poartă toată vina pentru ce se întâmplă. Aşteptă şi se rugă. Şi făcu un pact cu Dumnezeu.

*

Cineva bate cu piciorul în uşa căsuţei unde locuieşte Hannah. Deşi a stins luminile, Hannah e trează şi sare imediat să deschidă uşa. În faţa ei stă sergentul Knuckey ducând în braţe trupul moale al lui Grace, ale cărei picioare atârnă fără vlagă.

— Ah, Dumnezeule mare!

Hannah se repede spre trupul mititel. Stă cu ochii aţintiţi asupra copilului, nu asupra bărbatului, şi nu vede că el zâmbeşte.

— Aproape că m-am împiedicat de ea acolo, unde se termină Capul. Doarme dusă, spune el. Fetiţa asta are şapte vieţi, nu încape nicio îndoială.

Şi, deşi zâmbeşte, are lacrimi în ochi, căci îşi aminteşte cât de greu fusese trupul fiului lui pe care nu reuşise să-l salveze, cu zeci de ani în urmă.

Hannah aproape că nici nu aude ce spune el, îşi strânge la piept fetiţa, care doarme în braţele ei.

În noaptea aceea Hannah o puse pe Grace lângă ea, în patul ei, îi ascultă fiecare răsuflare, îi urmări fiecare mişcare a capului şi fiecare zvâcnire a picioruşelor. Dar

uşurarea pe care o trăia simţind trupul cald al copilului lângă ea era umbrită de înţelegerea unui aspect mai sumbru.

Sunetul primilor stropi de ploaie, amintind de căderea unor pietricele pe un acoperiş de tablă, o purtă pe Hannah înapoi la ziua nunţii ei: înapoi la vremea când apa intra prin acoperişul căsuţei lor modeste şi erau nevoiţi să pună găleţi peste tot, la vremea când se bucura de dragoste şi speranţă.

Speranţă, mai presus de orice. Şi de Frank, cu zâmbetul lui şi cu seninătatea lui, indiferent ce le scotea în cale viaţa. Hannah îşi dorea ca şi Grace să aibă parte de aceste lucruri. Îşi dorea ca fiica ei să fie un copil fericit şi se ruga ca Dumnezeu să-i dea curajul şi tăria de a împlini ceea ce trebuia făcut pentru a se ajunge acolo.

Când o trezi bubuitul tunetului, fetiţa se uită cu ochi somnoroşi la Hannah, se cuibări mai aproape de ea şi se reîntoarse la visele ei, lăsând-o pe mama ei să plângă pe tăcute, amintindu-şi de jurământul făcut.

*

Păianjenul negru s-a întors în colţul celulei lui Tom şi acum se plimbă încolo şi încoace pe plasa lui construită minuţios, dându-i o formă pe care doar el o înţelege... de ce firul trebuie întins într-un anumit loc, de ce atât de larg şi de ce într-un anumit unghi. Noaptea iese să-şi dreagă plasa – un adevărat furnal plăsmuit din fire în care se adună praful şi care creează noi desene aleatorii. Îşi ţese lumea arbitrară, încearcă mereu să o cârpească, nu îşi părăseşte plasa decât dacă n-are încotro.

Măcar Lucy e în siguranţă. Tom simte în tot corpul o senzaţie de uşurare. Dar de la Isabel tot nu a primit niciun răspuns. Niciun semn că l-ar fi iertat sau că-l va ierta vreodată. Faptul că n-a putut face nimic pentru Lucy îi întăreşte acum hotărârea de a face tot ce-i stă în putinţă

pentru soţia lui. Este singura libertate de care mai dispune.

Dacă va trebui să treacă prin viaţă fără ea, asta îi va face misiunea mai uşoară – să lase lucrurile să meargă de la sine, să-şi urmeze propriul curs. Se întoarce cu gândul la momente din trecut. Sunetul ca o bufnitură pe care-l fac vaporii de petrol când se aprind. Curcubeiele izvorâte din prismele felinarului.

Oceanele care se întind în faţa lui, în jurul lui Ianus, ca un dar secret: dacă va fi nevoit să-şi ia rămas-bun de la lumea aceasta, Tom ar vrea să-şi aducă aminte de tot ce era frumos, nu doar de suferinţa existentă în ea. De respiraţia lui Lucy care şi-a pus toată încrederea în doi necunoscuţi, contopindu-se cu inimile lor ca o moleculă. Şi de Isabel, de Isabel cea de odinioară, care-i luminase drumul şi-l ajutase să revină la viaţă, după toţi anii pe care-i trăise în moarte.

O ploaie slabă îi aduce în celulă aburul încărcat de mirosurile pădurii: de pământ, de pădure udă, de caprifoi, cu florile lui ca nişte conuri păroase. Mirosul stăruitor de eucalipt îl poartă înapoi pe vasul ce ducea trupele la război şi, pentru o clipă, tânărul de pe punte îi pare un străin. Îşi spune că în propria lui fiinţă există mai multe variante ale lui însuşi în momentele de bun-rămas: copilul de opt ani abandonat, soldatul derutat care bântuie prin iad, paznicul de far care a avut nechibzuinţa să-şi lase sufletul lipsit de apărare. Toate aceste vieţi sălăşluiesc în el precum păpuşile ruseşti.

Pădurea cântă pentru el: ploaia care cade pe frunze, picăturile care cad în bălţi, papagalii care râd ca nebunii de nişte glume de neînţeles pentru mintea omenească. La fel ca în momentul când sosise pe Ianus, când limitele fiinţei lui parcă se topiseră în neant, are acum din nou senzaţia că este parte dintr-un ansamblu interconectat, că

este suficient. Încă o zi sau încă un deceniu nu va schimba asta. Este îmbrăţişat de natura care aşteaptă să îl primească, în cele din urmă, pentru a reorganiza atomii fiinţei lui într-o altă formă.

Ploaia cade cu mai mare intensitate şi undeva, departe, tunetul bombăne, nemulţumit că a rămas în urma fulgerului.

Capitolul 34

Familia Addicott locuia într-o casă care, de n-ar fi existat un petic de iarbă, s-ar fi afundat în apa oceanului. Componentele din lemn şi cărămidă erau bine întreţinute de Ralph, iar Hilda reuşise să întocmească o mică grădină în pământul nisipos din spatele casei: cârciumărese şi dalii, viu colorate ca nişte dansatoare, mărgineau poteca ce ducea spre o cuşcă mare în care cintezoii ciripeau vesel, spre uimirea păsărilor specifice locului. Mirosul de gem ce ieşea pe fereastră îl întâmpină pe Ralph, care înainta anevoie pe poteca din faţă în ziua în care fusese găsită Lucy. Când îşi scotea bereta în hol, Hilda îi ieşi în întâmpinare grăbită, ţinând în mână lingura de lemn ca pe o acadea portocalie. Duse un deget la buze şi-l trase în bucătărie:

— În salon! rosti ea în şoaptă, cu ochii mari. Isabel Sherbourne! Te aşteaptă.

Ralph dădu din cap.

— S-a întors lumea pe dos. Ce vrea?

— Cred că asta este problema. Nici ea nu ştie ce vrea.

Salonul mic, ordonat, al căpitanului nu era împodobit cu vapoare construite în sticle şi nici cu modele în miniatură

ale unor nave de război, ci cu icoane. Arhanghelii Mihail şi Rafael, Fecioara Maria cu pruncul şi alţi sfinţi îi priveau pe oaspeţi cu o seninătate severă din locurile lor în veşnicie.

Paharul cu apă de lângă Isabel era aproape gol. Îşi aţintise ochii asupra unui înger cu sabie şi scurt, aplecat peste şarpele de la picioarele lui. Norii negri făceau ca lumina din încăpere să fie slabă, aşa încât icoanele păreau picături nelămurite de aur ce pluteau în întuneric.

Isabel nu băgă de seamă că Ralph intrase, aşa că avu timp să o observe înainte de a rosti:

— Aia e prima pe care am primit-o. Am pescuit un rus înecat în băutură, lângă Sevastopol, acum patruzeci şi ceva de ani. Mi-a dăruit-o în semn de recunoştinţă. Vorbea rar, făcând pauze între cuvinte. Pe celelalte le-am strâns din diferite locuri, pe vremea când lucram în marina comercială. Chicoti scurt. Nu sunt eu prea bisericos, iar despre pictură n-am habar. Dar au ele ceva care parcă... parcă stau de vorbă cu tine. Hilda zice că-i ţin de urât când sunt plecat.

Oftă zgomotos şi-şi vârî mâinile în buzunare, apoi făcu un semn cu capul spre icoana la care se uita Isabel.

— Pot să spun că cel de acolo chiar şi-a plecat urechea la rugăciunile mele. Arhanghelul Mihail. Stă cu sabia în mână, dar are şi scutul pe jumătate ridicat. Parcă nu s-a hotărât ce să facă.

În încăpere se lăsă tăcerea, iar vântul bătea în geamuri cu mai multă forţă, vrând parcă să-i atragă atenţia lui Isabel. Până departe, la linia orizontului, valurile se frământau în haos, iar cerul începuse să se acopere de norii care prevesteau din nou ploaie. Isabel se întorsese cu gândul la Ianus, la golul nesfârşit şi la Tom. Începu să plângă cu suspine adânci, precum valurile, care parcă o purtau înapoi spre un ţărm cunoscut.

Ralph se aşeză lângă ea şi îi luă mâna. O jumătate de

oră ea plânse neîntrerupt, iar el stătu lângă ea, fără ca vreunul dintre ei să vorbească.

În cele din urmă Isabel îşi făcu curaj şi zise:

— Lucy a fugi ieri de-acasă din cauza mea, Ralph... mă căuta pe mine. Putea să moară. Ah, Ralph, Ralph, ce încurcătură! Ce mare încurcătură! Cu mama şi cu tata nu pot vorbi despre asta.

Bătrânul tot nu spuse nimic, o ţinu mai departe de mână uitându-se la unghiile ei roase până în carne.

Dădu încet din cap, doar o dată.

— Ei, bine că e în viaţă. Şi în siguranţă.

— Nu mi-am dorit altceva decât să fie în siguranţă, Ralph. Din clipa în care a ajuns pe Ianus, n-am vrut decât să fie bine. Avea nevoie de noi. Iar noi aveam nevoie de *ea*. Făcu o pauză. *Eu* aveam nevoie de ea. Când pur şi simplu *a apărut*... de nicăieri... a fost... a fost un miracol, Ralph. Am fost sigură că rostul ei era să fie cu noi. Era limpede ca lumina zilei. Un prunc îşi pierduse părinţii, iar noi pierduserăm un prunc... O iubesc atât de mult.

Îşi suflă nasul.

— Viaţa acolo... tu, Ralph, eşti unul dintre puţinii oameni care ştiu cum e viaţa pe Ianus. Unul dintre puţinii care îşi pot imagina. Dar nici chiar tu nu ştii cum e să faci semne cu mâna unui vas care se îndepărtează, n-ai stat pe dig ascultând cum se stinge zgomotul motorului, privind cum vasul se face din ce în ce mai mic. Nu ştii ce înseamnă să stai departe de lume câţiva ani în şir. Ianus era *real*. La fel era şi *Lucy*. Orice altceva era doar imitaţie. Când am aflat noi despre Hannah Roennfeldt... atunci era deja prea târziu, Ralph. Pur şi simplu n-am avut tăria să renunţ la Lucy, n-am putut să-i fac fetei aşa ceva...

Bătrânul şedea respirând rar, adânc, şi din când în când aproba din cap. Îşi stăpânea orice dorinţă de a formula o întrebare sau de a o contrazice. Cea mai bună cale de a o

ajuta era să nu spună nimic; de a-i ajuta pe toţi.

— Eram o familie atât de fericită. Apoi, când poliţiştii au venit pe insulă, când am aflat ce-a făcut Tom... Nimic nu mi s-a mai părut sigur, Ralph. Niciun loc nu mi s-a mai părut sigur. Nici măcar adâncul sufletului meu nu mai era sigur. M-am simţit atât de profund rănită, atât de furioasă. Şi de speriată. Totul a devenit fără noimă din momentul în care poliţistul mi-a spus despre jucăria aia.

Se uită la Ralph.

— Ce-am făcut?

Întrebarea nu era retorică. Isabel căuta o oglindă, ceva care să-i arate ce nu putea vedea singură.

— N-aş putea spune că asta mă preocupă mai mult decât ce vei face de acum înainte.

— Nu *pot* să fac nimic. Totul e distrus. Nimic nu mai are rost.

— Omul ăla te iubeşte. Iar asta, după părerea mea, chiar înseamnă ceva.

— Şi cum rămâne cu Lucy? E *fiica* mea, Ralph. Căută un mod de a se face înţeleasă. Poţi să-ţi închipui cum ar fi dacă Hilda i-ar da altuia unul dintre copiii voştri?

— Aici nu e vorba despre a da altuia. E vorba despre a da înapoi, Isabel.

— Dar Lucy nu ne-a fost dată nouă? Nu asta a aşteptat Dumnezeu de la noi?

— Poate că a aşteptat să aveţi grijă de ea. Şi asta aţi şi făcut. Şi poate că acum El vă cere să lăsaţi locul altcuiva să facă acest lucru. Răsuflă din adâncul plămânilor. Eu nu sunt preot, ce naiba! Ce ştiu eu despre Dumnezeu? Dar ştiu că există un om gata să renunţe la tot... *la absolut tot*... ca să te apere pe tine. Crezi că ar fi drept aşa?

— Dar ai văzut ce s-a întâmplat ieri. Îţi dai seama cât e de disperată Lucy. Are nevoie de mine, Ralph. Cum să-i explic? Nu-i poţi cere să înţeleagă, la vârsta ei.

— Uneori viaţa se dovedeşte a fi dură, Isabel. Uneori te loveşte crunt. Şi uneori, când îţi spui că mai rău de atât nu se poate, se întoarce şi îţi mai trage una.

— Credeam că viaţa mi-a dat toate loviturile de care e capabilă încă de acum câţiva ani.

— Dacă-ţi închipui că acum lucrurile stau rău, să ştii că vor sta mult mai rău dacă n-ai să vorbeşti în sprijinul lui Tom. Asta-i treabă serioasă, Isabel. Lucy e mică. Are alături oameni care vor s-o ocrotească şi să-i ofere o viaţă frumoasă. Tom nu are pe nimeni. N-am văzut în viaţa mea un om care să-şi merite suferinţa atât de puţin ca Tom Sherbourne.

Sub privirile atente ale sfinţilor şi îngerilor, Ralph continuă:

— Dumnezeu ştie ce s-a petrecut cu voi amândoi când eraţi acolo. Aţi adunat minciuni peste minciuni şi toate cu cele mai bune intenţii. Dar lucrurile au mers prea departe. Tot ce aţi făcut pentru Lucy a afectat viaţa altora. Ei, Doamne, sigur că înţeleg cât îţi e de greu. Dar, din câte am auzit, Spragg ăla e un mare ticălos care nu s-ar da înapoi de la nimic. Tom e soţul tău. La bine şi la greu, când vom fi sănătoşi şi când vom fi bolnavi. Dacă nu vrei să-l vezi în puşcărie sau... Nu reuşi să termine propoziţia. Cred că asta este ultima ta şansă.

*

— Unde pleci? O oră mai târziu Violet se arătă deosebit de îngrijorată de starea în care se afla fiica ei. Doar ce te-ai întors acasă!

— Plec, mamă. Trebuie neapărat să fac ceva.

— Dar plouă cu găleata. Mai stai măcar până se opreşte. Îi arătă un maldăr de haine puse pe jos, lângă ea. M-am apucat să triez lucrurile rămase de la băieţi. Nişte cămăşi vechi, ghete: poate i-ar fi de folos cuiva. Mă gândeam să le dau la biserică. Îi tremură glasul. Dar mi-ar

prinde bine să fac treaba asta împreună cu cineva. Hai, vino, draga mea!

— Trebuie... trebuie să mă duc acum până la secţia de poliţie.

— Ce naiba cauţi acolo?

Isabel se uită la mama ei şi o clipă se simţi tentată să-i spună. Dar apoi rosti:

— Trebuie să stau de vorbă cu domnul Knuckey.

— Dar...

— Mă întorc mai târziu, îi spuse mamei ei peste umăr, în timp ce mergea pe culoar, spre uşa din faţă.

Deschise uşa şi tresări văzând în prag silueta cuiva care se pregătea să sune. Era Hannah Roennfeldt, udă până la piele. Isabel rămase mută de uimire.

Stând în pragul casei, Hannah începu să vorbească repede, ţinându-şi privirea aţintită asupra câtorva trandafiri de pe masa din spatele lui Isabel, temându-se că, dacă s-ar uita drept la ea, s-ar putea să se răzgândească.

— Am venit să vă spun ceva... doar să spun ce am de spus şi să plec. Vă rog să nu mă întrebaţi nimic. Trase adânc aer în piept, ca pentru o cursă de alergare. Lui Grace i s-ar fi putut întâmpla orice azi-noapte. Vă căuta cu disperare pe dumneavoastră. Slavă Domnului că am găsit-o înainte să păţească ceva. Se uită în sus. Vă puteţi închipui cum te simţi când vezi aşa ceva? Când vezi că fiica pe care ai conceput-o şi ai purtat-o în pântece, fiica pe care ai născut-o şi ai îngrijit-o îi spune „mamă” altei femei? Privi iute într-o parte. Dar mă văd nevoită să accept asta, oricât de mult m-ar durea. Şi nu pot pune fericirea mea mai presus de a ei. Copilul pe care l-am născut... Grace a mea... nu se mai întoarce. Acum îmi dau seama. Dacă e să spunem lucrurilor pe nume, ea poate trăi fără mine, chiar dacă eu nu pot trăi fără ea. Nu pot s-o

pedepsesc pe ea pentru greşeala soţului dumneavoastră.

— Eu...

Isabel încercă să protesteze, dar Hannah continuă să vorbească fără să-i dea timp să spună ceva. Îşi fixă din nou privirea asupra trandafirilor şi zise:

— Îl cunoşteam pe Frank până în adâncul sufletului. Poate că şi pe Grace am cunoscut-o puţin. O privi pe Isabel drept în ochi. Grace vă iubeşte. Poate că locul ei este lângă dumneavoastră. Cu mare efort, reuşi să adauge şi următoarele cuvinte: Dar vreau să fiu sigură că se face dreptate. Dacă-mi spuneţi sub jurământ că tot ce s-a întâmplat a fost numai din vina soţului dumneavoastră... dacă juraţi pe viaţa dumneavoastră... atunci am s-o las pe Grace să vină şi să trăiască alături de dumneavoastră.

În mintea lui Isabel nu se contură niciun răspuns conştient – zise automat, din reflex: „Jur”, cu inima bătându-i nebuneşte cu gândul la Lucy.

— De îndată ce depuneţi mărturie împotriva acelui om, continuă Hannah, de îndată ce va ajunge după gratii, Grace se poate întoarce la dumneavoastră. Deodată o podidi plânsul. Doamne, ajută-mă! spuse ea şi plecă în mare grabă.

*

Isabel e complet năucită. Parcurge iar şi iar tot ceea ce a auzit şi se întreabă dacă nu cumva mintea ei născocise totul. Dar în verandă au rămas urme de apă de la picioarele lui Hannah Roennfeldt şi un şir de picături de apă prelinse de pe umbrela ei.

Priveşte cu atâta concentrare prin uşa de sită, încât fulgerul pare divizat în carouri minuscule. Apoi vine bubuitul tunetului care zdruncină acoperişul.

— Parcă spuneai că te duci la secţia de poliţie?

Cuvintele lui Violet se năpustesc peste gândurile lui Isabel care, timp de câteva secunde, nu mai ştie unde se

află. Se întoarce şi o vede pe mama ei.

— Credeam că ai plecat deja. Ce s-a întâmplat?

— Fulgeră afară.

„Ştiu sigur că Lucy n-o să se sperie”, îşi spune Isabel, surprinsă de propriul ei gând, când cerul se despică, brăzdat de fulgere. Încă de când fetiţa era foarte mică, Tom o învăţase să respecte, dar să nu se teamă de forţele naturii – de fulgerul care poate lovi turnul farului de pe Ianus, de oceanele care izbesc insula. Se gândeşte la respectul cu care Lucy priveşte tot ceea ce este în compartimentul felinarului: nu se atinge de instrumente, nu pune degetele pe prisme. Îşi aminteşte o scenă în care copila este în braţele lui Tom, pe platforma exterioară a turnului, şi-i face semn cu mâna lui Isabel, care este jos, la sârma pentru rufe. „A fost odată ca niciodată un far...” Câte dintre poveştile lui Lucy începeau astfel? „Şi chiar a venit o furtună. Şi vântul a bătut iar şi iar şi paznicul de far a aprins lumina şi Lucy l-a ajutat. Şi era întuneric, dar paznicului nu-i era frică pentru că avea lumina fermecată.”

Îi vine în minte chipul schimonosit de suferinţă al lui Lucy. Îşi poate păstra fiica, o poate creşte, fericită şi în siguranţă, toate astea pot fi date uitării. O poate iubi, adora şi o poate vedea crescând...

Peste câţiva ani zâna Măseluţă o să-i ia dinţii de lapte, apoi fata va creşte şi vor vorbi împreună despre lumea din jur şi despre...

Îşi poate păstra fiica. Dacă. Suspină ghemuită în pat. „*O vreau* pe fiica mea. Ah, Lucy, nu pot să îndur!”

Promisiunea lui Hannah. Rugămintea lui Ralph. Jurământul ei strâmb prin care îl trădase pe Tom la fel cum o trădase şi el. Toate astea se rotesc în jurul ei ca un carusel de posibilităţi care o trag după ele când într-o parte, când într-alta. Aude vorbele care s-au rostit, care răsună cu putere, care încep să se amestece. Numai glasul

lui Tom nu se aude. Bărbatul care stă acum între ea şi Lucy. Între Lucy şi mama ei.

Încet, învinsă de puterea cu care o atrage, Isabel se târâie spre sertar şi scoate de acolo scrisoarea.

Deschide încet plicul.

Izzy, dragostea mea,

Sper că eşti bine şi că nu te-au lăsat puterile. Ştiu că părinţii tăi au grijă de tine. Sergentul Knuckey a avut bunătatea să mă lase să-ţi scriu, dar el va citi totul înaintea ta. Mi-aş dori mult să putem vorbi faţă în faţă.

Nu ştiu dacă şi când voi mai reuşi să stau de vorbă cu tine. Totdeauna ne închipuim că vom avea prilejul să spunem ceea ce trebuie spus, să punem treburile în ordine. Dar am văzut destui bărbaţi ucişi în mijlocul unei propoziţii, aşa că ştiu că lucrurile nu stau totdeauna aşa.

N-am putut merge mai departe pe drumul pe care mergeam – pur şi simplu n-am mai putut să mă accept pe mine însumi. Îmi pare mult mai rău decât voi putea exprima vreodată în cuvinte că te-am făcut să suferi.

Fiecăruia dintre noi îi este dat să parcurgă un anumit drum în viaţă şi, chiar dacă momentul ăsta se va dovedi a fi sfârşitul drumului ce mi-a fost hărăzit, tot a meritat să fac ceea ce am făcut. Drumul meu ar fi trebuit să se încheie cu mulţi ani în urmă. Faptul că te-am întâlnit când credeam că viaţa mea s-a terminat şi că m-ai iubit... dacă aş mai trăi o sută de ani, n-aş putea cere să am parte de ceva mai bun de atât. Te-am iubit cum m-am priceput eu mai bine, Izz, ceea ce nu spune mare lucru, ştiu. Eşti o fată minunată şi meritai un om mult mai bun decât mine.

Ştiu că eşti plină de mânie şi de durere, că găseşti că totul e lipsit de sens şi cunosc această stare. Dacă hotărăşti să te lepezi de mine, să nu mai ai de-a face cu mine, n-am să te acuz.

Poate că, atunci când stai să cântăreşti lucrurile, niciun

om nu este caracterizat doar prin fapta lui cea mai rea. Tot ce pot să fac este să-l rog pe Dumnezeu şi să te rog pe tine să mă iertaţi pentru tot răul pe care l-am făcut. Şi să-ţi mulţumesc pentru fiecare zi pe care am trăit-o împreună.

Oricare va fi hotărârea ta, am să accept şi am să îţi susţin alegerea.

Voi fi întotdeauna soţul tău iubitor,
Tom

Ca şi cum n-ar fi fost o scrisoare, ci un desen, Isabel îşi trecu vârful degetul peste litere, urmând curbele curate, elegante – de parcă ar fi încercat în felul acesta să descifreze înţelesul cuvintelor. Îşi imagină degetele lui lungi ţinând creionul şi trecând peste foaia de hârtie. Rescrise cu degetul, iar şi iar, numele „Tom”, care parcă-i era străin şi familiar totodată. Se întoarse cu gândul la jocul pe care-l jucau împreună, când ea scria ceva cu degetul pe spatele lui gol, iar el trebuia să ghicească ce scrisese, şi apoi scria el pe spatele ei. Dar această amintire dispăru imediat, alungată de amintirea senzaţiei pe care i-o dădea contactul cu Lucy. Cu pielea ei de copil. Din nou văzu mâna lui Tom, de data aceasta scriind scrisorile către Hannah. Gândurile ei oscilau ca un pendul, înainte şi înapoi, între ură şi regret, între bărbat şi copil.

Îşi ridică mâna de pe scrisoare, o citi din nou, de data aceasta încercând să prindă sensul cuvintelor scrise pe hârtie, şi auzind glasul lui Tom cum le rosteşte. O citi iar şi iar, simţind că trupul i se frânge în două, până când, în cele din urmă, izbucni într-un plâns cu suspine şi luă o hotărâre.

Capitolul 35

Când plouă în Partageuse, norii prăvălesc apa asupra oraşului şi îl udă până la piele. Milenii în şir de asemenea potopuri au făcut să se nască, din mâlul bogat, pădurile. Cerul se întunecă şi temperatura scade brusc. Apa sapă jgheaburi adânci în drumurile de ţară pe care şuvoaiele venite pe neaşteptate le fac inaccesibile maşinilor. Râurile se umflă, simţind în sfârşit prezenţa oceanului de care au fost îndelung despărţite. Nimic nu le poate stăvili în graba lor de a se uni cu el – de a ajunge acasă.

Peste oraş se aşterne liniştea. Ultimii cai amărâţi înhămaţi la şarete stau în ploaia care li se scurge pe ochelari şi care ricoşează în tabla automobilelor, al căror număr îl depăşeşte acum cu mult pe cel al animalelor. Oamenii se adăpostesc sub copertine, cu braţele strânse la piept, cu gurile crispate în expresii ce arată înfrângerea. În spatele şcolii, în curte, câţiva zăpăciţi plescăie cu picioarele prin bălţi.

Femeile se uită exasperate la rufele nestrânse de pe sârme, iar pisicile se strecoară prin uşa cea mai apropiată, mieunând a dispreţ. Apa se prelinge pe monumentul ridicat în memoria victimelor războiului, ale căror nume scrise cu auriu au început să pălească. Apa sare în toate părţile de pe acoperişul bisericii, se scurge prin gura streşinii şi cade pe mormântul lui Frank Roennfeldt. Ploaia îi transformă şi pe cei vii, şi pe cei morţi, fără preferinţe.

*

„Lucy n-o să se sperie.” Acelaşi gând se iveşte şi în mintea lui Tom. Îşi aminteşte de ceea ce simţea – ca un tremur în coşul pieptului – văzând uimit că fetiţa priveşte cu curaj fulgerul şi râde. „Fă-l să mai bubuie o dată, tati!”, strigă ea şi aşteaptă să vină bubuitul tunetului. Micuţa Lulu.

— Ei, drăcia dracului! exclamă Vernon Knuckey. Iar vine

apa peste noi!

Apa care venea de pe dealul din spatele secţiei de poliţie era destul de abundentă. Partea din spate a clădirii, aşezată ceva mai jos, era lovită în plin de şuvoaie. La câteva ore după ce se dezlănţuise furtuna, în celula lui Tom apa ajunsese la cincisprezece centimetri, pătrunzând de sus şi de jos.

Păianjenul îşi abandonase plasa şi se refugiase într-un loc mai sigur.

Knuckey apăru cu cheile în mână.

— Ai noroc azi, Sherbourne.

Tom nu pricepu despre ce e vorba.

— Aşa se întâmplă când plouă atât de mult. În partea asta plafonul stă să cadă. Cei din Perth ne tot spun c-o să-l repare, dar, după câte văd, mereu ne trimit pe câte unul care îl lipeşte cu cocă. Dar tot ei se supără când acuzaţii o mierlesc înainte de proces. Ar fi bine să vii în biroul din faţă un timp. Până se scurge apa din celulă. Vârî cheia în broască, fără să o întoarcă: Sper că n-ai de gând să faci vreo prostie.

Tom se uită drept la el şi nu răspunse.

— Bine, hai, ieşi de-aici!

Tom merse după Knuckey până în biroul din faţă, sergentul îi puse o cătuşă pe o mână, iar pe cealaltă o prinse de o ţeavă.

— Până trece ploaia asta, n-o să ne caute râuri-râuri de oameni, spuse Harry Garstone.

Râse singur de gluma pe care o făcuse. „Să moară poeţii de ciudă!”

Nu se auzeau decât zgomotele ploii: răpăitul şi bubuitul care transformau toate obiectele în tobe şi talgere. Vântul încetase, doar apa se mai mişca afară. Cu un mop şi câteva prosoape, Garstone se apucă să îndrepte situaţia în interiorul secţiei.

Tom şedea cu privirea pierdută pe fereastră, spre drum, şi îşi imagina cum arată peisajul văzut de pe platforma farului de pe Ianus: paznicul de far ar avea senzaţia că pluteşte în nori, din cauza inversiunii termice rapide. Urmărea mersul lent al limbilor pe cadranul ceasului ca şi cum ar avea tot timpul la dispoziţie.

Ceva îi atrase atenţia. O siluetă firavă îşi croia drum spre secţia de poliţie. N-avea umbrelă, n-avea haină de ploaie, mergea cu braţele strânse la piept, plecată în faţă de parcă se sprijinea pe ploaie. Inima îi tresări în piept când recunoscu silueta. După câteva momente Isabel deschise uşa. Privi drept în faţă şi se îndreptă spre ghişeu, unde Harry Garstone, dezbrăcat până la brâu, încerca să strângă apa dintr-o băltoacă manevrând mopul.

— Trebuie..., începu Isabel.

Garstone se întoarse să vadă cine vorbeşte.

— Trebuie să stau de vorbă cu sergentul Knuckey...

Agentul, pe jumătate dezbrăcat şi cu mopul în mână, se înroşi tot. Îşi întoarse ochii scurt spre Tom.

Isabel urmări direcţia privirii lui şi rămase mută de uimire.

Tom sări în picioare, dar nu reuşi să se desprindă de lângă perete. Întinse o mână spre ea, iar ea îi examină chipul, îngrozită.

— Izzy! Izzy, dragostea mea!

Întinse mâna spre ea, încordându-se până în vârful degetelor. Ea rămase locului, paralizată de frică, de regret şi de ruşine, fără a avea curajul să se mişte. Deodată, învinsă de spaimă, se întoarse să plece.

Trupul lui Tom parcă revenise la viaţă în clipa în care o văzuse. Gândul că ea ar putea dispărea din nou se dovedi a fi peste puterile lui. Trase din nou, de data aceasta cu atâta forţă, încât smulse ţeava din perete, iar apa tâşni în sus până în tavan.

— Tom! suspină Isabel când Tom o prinse în braţe. Ah, Tom! Tremura din tot corpul cu toate că el o strângea cu putere la piept. Trebuie le spun. Trebuie să...

— Şşt, taci, Izzy, taci, iubito! E bine, e foarte bine.

Sergentul Knuckey apăru din biroul lui.

— Garstone, ce Dumnezeu se...

Se opri văzând-o pe Isabel în braţele lui Tom şi pe amândoi uzi leoarcă de la apa care ţâşnea din ţeavă.

— Domnule Knuckey, nu-i adevărat... nimic nu-i adevărat! strigă Isabel plângând. Frank Roennfeldt era mort când barca a ajuns pe insulă. Eu am venit cu ideea s-o păstrăm pe Lucy. Eu l-am oprit să raporteze situaţia. Este vina mea.

Tom o ţinea strâns în braţe sărutând-o pe creştet.

— Şşt, taci, Izzy! Lasă lucrurile aşa cum sunt!

Se desprinse de ea şi, ţinând-o de umeri, îşi îndoi puţin genunchii şi o privi drept în ochi.

— E-n regula, iubito! Nu mai spune nimic.

Knuckey dădu din cap încet.

Garstone îşi îmbrăcase în grabă tunica şi încercă să-şi aranjeze părul.

— S-o arestez, domnule?

— Măcar o dată în viaţa ta nefericită, arată că ai un dram de minte, agent Garstone! Apucă-te şi repară ţeava aia spartă, că ne înecăm toţi aici! Se întoarse apoi spre cei doi, care se priveau adânc în ochi, iar tăcerea lor vorbea de la sine. Cât despre voi, ar fi bine să intraţi în biroul meu.

*

Ruşine. Spre surprinderea ei, Hannah trăi un sentiment de ruşine, mai degrabă decât de mânie, când sergentul Knuckey trecu pe la ea şi-i aduse vestea mărturisirii făcute de Isabel Sherbourne. Se aprinse la faţă gândindu-se la vizita pe care i-o făcuse lui Isabel cu o zi înainte şi la târgul

pe care i-l propusese.

— Când? Când v-a spus toate astea?

— Ieri.

— Ieri la ce oră?

Knuckey rămase surprins de întrebare. Ce contează la ce oră?

— Cam pe la cinci.

— Prin urmare, după...?

— După ce?

Obrajii lui Hannah se aprinseră şi mai tare, umilită de faptul că Isabel nu-i acceptase sacrificiul ei şi scârbită de faptul că fusese minţită.

— Nimic...

— M-am gândit că s-ar putea să vă intereseze...

— Sigur. Sigur...

Nu-i dădea nicio atenţie poliţistului, nu vedea decât geamul casei. Trebuia spălat. Toată casa avea nevoie de o curăţenie temeinică: nu mai făcuse asta de câteva săptămâni. Gândurile ei porniră în sus pe scara treburilor gospodăreşti, ajutând-o astfel să rămână pe teren sigur, dar până la urmă reuşi să le ţină sub control.

— Şi până la urmă... ea unde e acum?

— E acasă la părinţii ei, pe cauţiune.

Hannah îşi rupse o pieliţă de la unghie.

— Ce se va întâmpla cu ea?

— O să fie judecată, împreună cu bărbatul ei.

— M-a minţit tot timpul... m-a făcut să cred că...

Dădu din cap, furată de alte gânduri.

— O treabă tare urâtă, de la un cap la altul, zise Knuckey trăgând adânc aer în piept. Isabel Graysmark era o fată la locul ei înainte să plece pe Ianus. Viaţa pe insula aia îndepărtată nu prea i-a priit. Mă tem că nu prea îi prieşte nimănui. De fapt, Sherbourne a primit postul ăla după ce Trimble Docherty şi-a pus capăt zilelor.

— Cât timp... Hannah nu prea ştia cum să formuleze întrebarea. Ce condamnare o să primească?

Knuckey se uită la ea.

— Pe viaţă.

— *Pe viaţă*?

— Nu mă refer la anii pe care o să-i petreacă în puşcărie. Ăştia doi n-o să mai fie niciodată oameni liberi. N-o să mai scape niciodată de ceea ce au făcut.

— Nici eu, domnule sergent.

Knuckey o măsură din cap până în picioare şi se hotărî să facă o încercare.

— Ştiţi ceva, Crucea Militară nu ţi-o dă nimeni dacă eşti laş. Şi bareta nu ţi-o dă nimeni decât dacă... decât dacă ai salvat vieţilor multor camarazi, punând-o pe a ta în primejdie. Tom Sherbourne e un om de treabă, după părerea mea. Şi Isabel e fată bună. A trecut prin trei avorturi acolo, pe insulă, fără ajutorul nimănui. N-ai cum să treci prin situaţiile prin care au trecut ăştia doi fără să te afecteze.

Hannah se uită la el, fără să mişte mâinile, aşteptând să vadă unde bate Knuckey.

— E mare păcat de Dumnezeu să vezi un bărbat ca ăsta ajuns într-o asemenea situaţie. Ca să nu mai vorbim de nevastă-sa.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nu vreau să spun decât ceea ce o să vă spuneţi şi singură peste câţiva ani. Dar atunci o să fie prea târziu.

Ea întoarse puţin capul, vrând parcă să înţeleagă mai bine spusele lui.

— Nu fac decât să vă întreb: chiar vă doriţi lucrurile astea? Un proces? Condamnarea la închisoare? V-aţi recăpătat fiica. Poate că s-ar găsi o altă cale...

— Altă cale? repetă ea încruntându-se.

— Cazul nu va mai prezenta interes pentru Spragg dacă

acuzaţia absurdă de crimă a picat. Dacă totul rămâne aici, în Partageuse... ştiu eu, poate găsim o soluţie. Şi poate-l convingem pe căpitanul Hasluck să pună o vorbă bună pentru el la Administraţia Farurilor. Asta dacă aţi fi de acord să depuneţi mărturie în favoarea lui. Şi să cereţi clemenţă...

Hannah se înroşi la faţă din nou şi, fără veste, sări în picioare. Cuvinte ce se adunaseră în ea în atâtea săptămâni, în atâţia ani, cuvinte de care Hannah nici nu fusese conştientă, ţâşniră la suprafaţă.

— M-am săturat de toată povestea asta! M-am săturat să fiu trasă când într-o parte, când în alta, m-am săturat să-mi văd viaţa distrusă după cum are chef unul sau altul. Nu pricepeţi nici cât negru sub unghie cum e să fii în situaţia mea, domnule sergent! Nici cât negru sub unghie! Cum vă permiteţi să veniţi în casa mea şi să-mi sugeraţi aşa ceva? Cum... cum *dracu'* vă permiteţi?

— Ei, n-am vrut să...

— Lăsaţi-mă să termin. M-am săturat, aţi înţeles? Hannah ajunsese deja să se răstească la sergent. Nu permit nimănui... absolut nimănui să-mi mai spună de-acum înainte cum să-mi trăiesc viaţa! Mai întâi tata îmi spune cu cine pot să mă mărit şi cu cine nu, apoi tot oraşul se ridică împotriva lui Frank ca o gloată dementă. Apoi Gwen încearcă să mă convingă să i-o dau pe Grace înapoi lui Isabel Graysmark şi eu *consimt* să fac asta – eu chiar îmi dau *consimţământul*! Nu vă uitaţi la mine cu aerul ăsta mirat – multe dintre lucrurile care se petrec pe-aici nu le ştiţi! Iar acum se dovedeşte că femeia aia m-a minţit în faţă! Cum vă permiteţi aşa ceva? Cum vă permiteţi să îmi spuneţi sau numai să-mi sugeraţi că ar trebui să dau prioritate încă o dată altcuiva? Îşi îndreptă ţinuta şi spuse: Afară din casa mea! Acum! Ieşiţi până nu... până nu..., şi puse mâna pe primul obiect care-i căzu în mână, o vază de

cristal, ... vă dau cu asta în cap!

Knuckey nu se ridică în picioare destul de iute şi vaza îl nimeri în umăr, se lovi apoi de tocul uşii şi se făcu ţăndări.

Hannah se opri, neştiind dacă nu cumva i se părea că făcuse ceea ce făcuse. Rămase cu ochii ţintă la el, aşteptând un semn care să o lămurească.

El stătu locului neclintit. Perdeaua se mişcă uşor dusă de vânt. Un muscoi gras bâzâi dincolo de uşa de plasă. Un ultim ciob căzu cu un clinchet, învins de puterea gravitaţiei.

După o tăcere îndelungată, Knuckey întrebă:

— Acum vă simţiţi mai bine?

Hannah încă stătea cu gura căscată. În viaţa ei nu lovise pe nimeni. Rareori înjurase. Şi cu siguranţă nu făcuse niciuna, nici alta unui poliţist. Knuckey ridică din umeri.

— Alţii au aruncat în mine cu lucruri mult mai rele.

Hannah se uită în podea şi rosti:

— Vă rog să mă iertaţi.

Poliţistul se aplecă şi culese de pe jos câteva cioburi de sticlă mai mari şi le puse pe masă.

— Să nu se taie cea mică.

— E la râu cu bunicul ei, murmură Hannah. Făcând un gest imprecis cu mâna spre cioburile de sticlă, adăugă: De obicei nu fac...

Dar propoziţia rămase neterminată.

— Aţi avut parte de prea multe. Ştiu. Bine că măcar aţi aruncat în mine şi nu în sergentul Spragg.

Schiţă un zâmbet gândindu-se la asta.

— N-ar fi trebuit să spun ce-am spus.

— Ei, aşa mai fac oamenii câteodată. Chiar şi oameni care nu au avut de îndurat cât aţi îndurat dumneavoastră. Nu reuşim totdeauna să ne controlăm pe deplin acţiunile. Dacă am reuşi, eu mi-aş pierde slujba. Îşi luă pălăria. Ei,

rămâneţi cu bine. Vă las să cântăriţi lucrurile. Dar nu prea mai avem timp. Când o să vină judecătorul şi o să-i expedieze la Albany, n-o să mai putem face nimic.

Ieşi din casă în lumina orbitoare, unde soarele topea ultimii nori dinspre răsărit.

*

Hannah aduse mătura şi făraşul, cu mişcări ce păreau executate mecanic. Strânse cioburile şi verifică să nu mai rămână nicio fărâmă de sticlă. Se duse la bucătărie şi goli făraşul pe un ziar vechi, înfăşură cu atenţie cioburile în hârtie şi duse totul la lada de gunoi de afară. Îi stăruia în minte povestea lui Abraham şi Isaac. În care vedem cum Dumnezeu îl încearcă pe Abraham până la limita puterilor pentru a-şi da seama dacă este capabil să sacrifice tot ce are mai drag pe lume şi cum în ultima clipă, când cuţitul era deja la gâtul copilului, îi cere un sacrificiu mult mai mic. Ea încă o avea pe fiica ei.

Era pe punctul de a intra în casă când îi atrase atenţia tufa de agrişe care îi aminti de ziua aceea îngrozitoare, după ce Grace se întorsese la ea, când fetiţa se baricadase în spatele ei. Se lăsă în genunchi pe iarbă şi începu să plângă, iar în minte îi reveni o discuţie avută cu Frank.

— Dar cum? Cum reuşeşti să treci peste toate astea, dragul meu? îl întrebase ea. Ai suferit atât de mult şi totuşi eşti mereu fericit. Cum de reuşeşti?

— E alegerea mea, spuse el mângâind-o pe obraz. Pot să rămân în trecut şi să putrezesc acolo urând oamenii pentru ceea ce s-a întâmplat, aşa cum a făcut tatăl meu, sau pot să iert şi să uit.

— Dar nu este uşor.

— Da, comoara mea, răspunse Frank cu zâmbetul lui aparte, dar îţi cere un efort mult mai mic. De iertat nu trebuie să ierţi decât o dată. Ura trebuie să o simţi în fiecare zi, de dimineaţă până seara. Trebuie să-ţi aminteşti

mereu de lucrurile rele care ţi s-au întâmplat. Îşi şterse în glumă sudoarea imaginară de pe frunte şi zâmbi. Ar trebui să fac o listă, una foarte, foarte lungă şi să am grijă ca fiecare dintre cei de pe listă să primească porţia cuvenită de ură. Pentru ca sarcina mea de a urî să fie bine îndeplinită. Asta da treabă făcută nemţeşte. Nu, continuă el pe un ton serios, totdeauna putem alege o cale. Toţi.

Apoi Hannah se întinse pe burtă pe iarbă, simţind cum soarele o stoarce de puteri. Epuizată, doar pe jumătate conştientă de zumzetul albinelor şi de mirosul forilor din jurul ei, doar pe jumătate conştientă de seva plantelor crescute în exces, care-i păta degetele, în cele din urmă femeia dormi.

*

Tom simte încă senzaţia contactului cu pielea udă a lui Isabel, deşi celula lui este acum uscată, hainele lui sunt uscate, iar întâlnirea din ziua precedentă este doar o amintire. În egală măsură şi-ar dori ca ea să fie adevărată şi imaginară. Dacă este adevărată, atunci înseamnă că Izzy a lui s-a întors la el, aşa cum s-a rugat să se întâmple. Dacă este imaginară, atunci înseamnă că ea nu este în pericol să ajungă în închisoare. În sufletul lui se amestecă spaima şi liniştea şi se întreabă dacă va mai avea parte să-i simtă vreodată atingerea.

*

Violet Graysmark plânge în dormitor.

— Vai, Billy, nu ştiu ce să mai cred şi ce să mai fac. Fetiţa noastră ar putea ajunge la închisoare. Ce nenorocire, Bill!

— Hai, fii cuminte! O să trecem noi şi prin asta. O să treacă şi ea până la urmă.

Nu-i spune nimic despre discuţia cu Vernon Knuckey. Nu vrea să-i dea speranţe. Dar s-ar putea să aibă un strop de noroc.

*

Isabel stă singură sub arborele de jacaranda. Durerea ei pentru pierderea lui Lucy e la fel de intensă ca întotdeauna, o durere pe care nu o poate localiza şi nu o poate calma. Când s-a eliberat de povara minciunilor a pierdut şi libertatea visurilor. Durerea de pe chipul mamei ei, amărăciunea din ochii tatălui ei, disperarea lui Lucy, amintirea lui Tom încătuşat: încearcă să ţină departe această cohortă de imagini şi să-şi închipuie cum va fi în închisoare. În cele din urmă o lasă puterile. Nu mai e în stare să lupte. Viaţa ei s-a spart în fărâme, pe care nu va mai reuşi niciodată să le adune la un loc. Mintea i se prăbuşeşte sub această povară şi gândurile i se rostogolesc într-o prăpastie adâncă şi neagră în fundul căreia o îneacă ruşinea şi pustiul şi groaza.

Septimus şi nepoata lui stau pe malul râului şi privesc bărcile care trec.

— Îţi spun eu cine a fost un marinar iscusit. Hannah, fata mea. Când era mică. Dacă stau să mă gândesc bine, era bună la toate când era mică. Deşteaptă foc. Trebuia să fiu tot timpul atent cu ea, exact cum sunt cu tine. Îi ciufuli părul: Micuţă Grace, salvarea mea!

— Nu, eu sunt Lucy! insistă ea.

— Când te-ai născut ai primit numele Grace.

— Dar eu vreau să fiu *Lucy*!

El o măsoară din priviri, încercând să pătrundă în mintea ei.

— Ştii ce, hai să facem o înţelegere. Ca să nu ne mai certăm pentru asta, eu am să-ţi spun Lucy-Grace. Batem palma?

*

Pe Hannah o trezi din somnul ei pe iarbă o umbră care-i căzu pe faţă. Deschise ochii şi o văzu pe Grace la câţiva paşi mai încolo, privind-o insistent. Hannah se ridică

nedumerită şi îşi aranjă părul.

— Ţi-am spus că o să se trezească, zise Septimus zâmbind.

Schiţă şi Grace un zâmbet.

Hannah se pregăti să se ridice în picioare, dar Septimus îi spuse:

— Nu, stai acolo. Şi acum, prinţeso, ce-ar fi să te aşezi pe iarbă lângă Hannah şi să-i povesteşti despre bărcile pe care le-am văzut. Câte au fost?

Fetiţa stătu pe gânduri.

— Hai, adu-ţi aminte cum le-ai numărat pe degete.

Ea ridică amândouă mâinile.

— Şase, spuse ea arătând cinci degete de la o mână şi trei de la cealaltă, apoi strânse două dintre ele în palmă.

— Eu mă duc să scotocesc prin bucătărie şi să aduc un suc. Tu rămâi aici şi povesteşte-i despre pescăruşul ăla lacom pe care l-ai văzut cu peştele cel mare.

Grace se aşează pe iarbă la câţiva paşi de Hannah. Părul blond îi strălucea în soare. Hannah era captivată, ar fi vrut să-i povestească tatălui ei despre vizita pe care i-o făcuse Knuckey, să-i ceară sfatul. Dar n-o mai văzuse niciodată pe Grace atât de dornică să povestească, să se joace, şi nu o lăsă inima să distrugă momentul acesta. Din obişnuinţă, se întoarse cu gândul la pruncul pe care-l păstrase în amintire, încercând să-şi regăsească fiica pierdută în fetiţa de acum. Apoi se opri. „Totdeauna putem alege o cale.” Cuvintele lui Frank îi reveniră în minte.

— Vrei să facem un lanţ de flori? întrebă ea.

— Ce e un şanţ de flori?

Hannah zâmbi.

— *Lanţ*. Uite, o să-ţi facem o cunună, spuse ea şi începu să culeagă florile din apropiere.

În timp ce-i arăta lui Grace cum să străpungă tulpina unei flori cu unghia şi apoi să treacă tulpina altei flori prin

gaură, Hannah se uita la mâinile fetei. Nu erau mânuţele pruncului ei. Erau mâinile unei fetiţe pe care va trebui să o cunoască din nou. Şi care, la rândul ei, va trebui să ajungă să o cunoască pe ea. „Totdeauna putem alege o cale.” Simţi o adâncă uşurare în piept, ca şi cum ar fi străbătut-o o pală de vânt.

Capitolul 36

Soarele atârna deasupra orizontului pe când Tom aştepta la capătul digului din Partageuse. O zări pe Hannah apropiindu-se încet. Trecuseră şase luni de când o văzuse ultima oară. Şi arăta foarte schimbată: era mai împlinită, mai relaxată. După un timp ea i se adresă cu o voce calmă.

— Vă ascult.

— Vreau... nu vreau decât să vă spun că îmi pare rău. Şi că vă mulţumesc. Pentru ceea ce aţi făcut.

— N-am nevoie de mulţumiri din partea dumneavoastră, răspunse ea.

— Dacă n-aţi fi depus mărturie în favoarea noastră... n-aş fi scăpat doar cu o condamnare de trei luni în închisoarea din Bunbury. Tom rosti cu dificultate ultimele trei cuvinte: silabele erau împovărate de ruşine. Iar Isabel a primit pedeapsă cu suspendare... Avocatul meu a spus că vi se datorează în cea mai mare măsură.

Ea privi în zare.

— Dacă ar fi fost închisă, asta n-ar fi îndreptat lucrurile. Şi nici dacă dumneavoastră aţi fi stat în închisoare ani în şir. Ce-a fost a fost.

— Totuşi, cred că nu v-a fost uşor să luaţi o asemenea

hotărâre.

— Când v-am întâlnit prima oară, m-aţi salvat. Nu mă cunoşteaţi şi nu-mi datoraţi nimic. Iar asta cred că înseamnă ceva. Şi ştiu că, dacă nu mi-aţi fi găsit fiica, ar fi murit. Am luat şi asta în calcul. Făcu o pauză. Nu vă iert; pe niciunul. Faptul că am fost minţită, înşelată... Dar nici nu vreau să rămân ancorată în trecut. Ştiu ce i s-a întâmplat lui Frank din cauză că oamenii au procedat astfel. Făcu o pauză şi îşi roti verigheta pe deget. Şi, ca o ironie a sorţii, Frank ar fi fost cel dintâi care v-ar fi iertat. Cel dintâi care v-ar fi apărat. Care i-ar fi apărat... pe cei care fac greşeli. Pentru mine a fost singura cale de a-i cinsti memoria: să fac ceea ce ar fi făcut el. Îl privi pe Tom cu ochii plini de lacrimi. Pe omul acela l-am iubit.

Tăcură amândoi privind apa. În cele din urmă Tom rosti:

— N-o să vă putem da înapoi niciodată anii în care nu aţi avut parte de Lucy. E o fetiţă minunată. Expresia de pe chipul lui Hannah îl făcu să adauge: Vă promit că nu vom mai apărea niciodată în viaţa ei. Ştiu că... Nu reuşi să spună ce avea de spus, apoi mai încercă o dată. Ştiu că n-am niciun drept să vă cer asta, dar... Dacă vreodată... cândva... poate când va fi mare... dacă îşi va aduce aminte de noi şi va întreba de noi... spuneţi-i... să-i spuneţi că am iubit-o. Chiar dacă nu aveam acest drept.

O privi pe Hannah, care stătea cântărind ceva în minte.

— Ziua ei de naştere este optsprezece februarie. Nu-i aşa că n-aţi ştiut?

— Nu, răspunse Tom calm.

— Iar când s-a născut avea cordonul ombilical înfăşurat de două ori în jurul gâtului. Şi Frank... Frank îi cânta ca s-o adoarmă. Vedeţi? Sunt lucruri pe care eu le ştiu despre ea şi dumneavoastră nu.

— Aşa e, consimţi Tom cu blândeţe, dând din cap.

— Vă consider vinovat. Şi o consider vinovată pe soţia

dumneavoastră. Fireşte că da. Îl privi pe Tom drept în faţă. Mi-a fost atât de teamă... atât de teamă că fiica mea n-o să mă iubească...

— Aşa fac copiii.

Hannah îşi opri privirea pe o barcă ce lovea digul la fiecare val şi un gând nou o făcu să se încrunte.

— Pe-aici nu mai povesteşte nimeni cum se face că Frank şi Grace au ajuns în barca aia. Nimeni nu şi-a cerut scuze. Chiar şi tatăl meu se fereşte să vorbească despre asta. Făcu o pauză. Dumneavoastră măcar aţi spus că vă pare rău. Aţi plătit un preţ pentru ceea ce i-aţi făcut. După un timp întrebă: Unde locuiţi acum?

— În Albany. Ralph Addicott m-a ajutat să-mi găsesc de lucru acolo, în port, când am ieşit din închisoare, acum trei luni. Asta înseamnă că pot să fiu alături de soţia mea. Faptul că a pierdut-o pe Lucy, toată povestea cu procesul... au costat-o foarte mult. Medicii au spus că are nevoie de repaus total. Deocamdată e mai bine să stea la sanatoriu, unde primeşte îngrijire medicală potrivită. Tom tuşi să-şi limpezească glasul. Poate ar fi bine să nu vă mai reţin. Nădăjduiesc... nădăjduiesc că veţi avea o viaţă frumoasă, la fel şi Lu... Grace.

Hannah îl salută cu o înclinare a capului.

— La revedere, rosti ea şi o luă înapoi pe dig.

*

Soarele la apus poleia frunzele copacilor când Hannah intră pe poteca din faţa casei tatălui ei, unde venise să-şi ia fiica.

Pe verandă, Septimus îşi ţinea nepoata pe genunchi şi, în timp ce o trăgea uşurel de degetele de la picioare, îi spunea:

— Purceluşul ăsta a rămas acasă... Ei, ia te uită cine a venit, Lucy-Grace!

— Mami! Unde ai fost?

Pe Hannah o uimi din nou această versiune a zâmbetului lui Frank, a ochilor lui Frank şi a părului lui blond.

— Poate că am să-ţi spun cândva, puiule! răspunse ea şi o sărută. Mergem acasă acum?

— Pot să vin din nou la bunicul mâine?

— Poţi să vii la bunicul oricând vrei, prinţeso! răspunse Septimus râzând. Oricând vrei.

Şi doctorul Sumpton avusese dreptate – cu timpul fetiţa se obişnuise cu noua ei viaţă sau poate cu vechea ei viaţă. Hannah deschise braţele şi îşi strânse copila la piept.

Tatăl ei zâmbi:

— Aşa, fata mea! Asta-i calea!

— Hai, iubito, să mergem!

— Vreau să merg pe jos.

Hannah o puse jos şi o îndrumă pe fetiţă spre poartă şi apoi pe stradă. Îşi potrivi paşii în aşa fel, încât să poată merge în acelaşi ritm cu Lucy-Grace.

— Ai văzut papagalul? întrebă Hannah, arătându-i o pasăre de pe o creangă din apropiere. Parcă zâmbeşte, nu-i aşa?

Fetiţa nu-i acordă prea multă atenţie până ce pasărea nu scoase o cascadă de sunete, când trecură pe lângă ea. Se opri uimită, apoi se întoarse să o privească mai bine, căci nu o mai văzuse niciodată de la o distanţă atât de mică. Se auzi din nou aceeaşi cascadă de sunete răguşite.

— Râde. Cred că-i place de tine, zise Hannah. Sau poate anunţă ploaie. Papagalii de felul ăsta râd când vine ploaia. Poţi să faci şi tu ca el? Uite-aşa face – şi Hannah se trezi că imită destul de fidel chemarea păsării, aşa cum o învăţase mama ei cu zeci de ani în urmă. Copila începu să râdă. Hai, încearcă şi tu.

Copila nu reuşi să imite sunetele complicate, dar propuse altceva:

— Am să fac ca pescăruşul – şi scoase o imitaţie perfectă a chemării păsării pe care o cunoştea cel mai bine, un ţipăt gutural. Acum fă şi tu la fel, spuse ea şi Hannah râse singură de încercările ei nereuşite.

— Va trebui să mă înveţi tu, draga mea, spuse ea şi cele două îşi continuară drumul.

*

Rămas pe dig, Tom îşi aminteşte de ziua în care văzuse Partageuse pentru prima dată. Şi pentru ultima dată. Prin strădania lor comună, Fitzgerald şi Knuckey reuşiseră să elimine acuzaţiile şi să demonteze „lada de gunoi” a lui Spragg. Avocatul pledase cu multă elocvenţă, arătând că acuzaţia de furt de copil nu se susţine şi că toate celelalte acuzaţii legate de aceasta cad de la sine. Dacă acuzaţia cu caracter administrativ, care rămânea valabilă, ar fi fost judecată în Albany şi nu în Partageuse, tot i-ar fi adus lui Tom o pedeapsă aspră, dar mărturia depusă de Hannah în favoarea lor, cerând clemenţă pentru ei, fusese deosebit de convingătoare. Iar închisoarea din Bunbury, situată la jumătatea distanţei dintre Partageuse şi Perth, era mult mai blândă decât ar fi fost cele din Fremantle sau Albany.

Acum, când soarele se topeşte în apă, Tom îşi dă seama că nu a scăpat de un reflex sâcâitor. După atâtea luni de la plecarea de pe Ianus, picioarele lui încă se pregătesc să urce zecile de trepte pentru a aprinde farul. În loc să facă asta, stă la capătul digului şi priveşte cei câţiva pescăruşi de pe oglinda mişcătoare a apei.

Se gândeşte la lumea care şi-a văzut de mersul ei fără el şi care îşi derulează evenimentele fie că el se află acolo, să le vadă, fie că nu. Lucy este probabil deja în pat. Îi vin în minte chipul ei, complet lipsit de apărare, în somn. Se întreabă cum o fi arătând acum şi dacă în vise îi apare viaţa trăită pe Ianus; dacă îi e dor de far. Se gândeşte şi la Isabel, în patul de fier de la sanatoriu, plângând după fiica

ei şi după viaţa de altă dată. Timpul o s-o aducă înapoi. Îi făcu această promisiune. Îşi făcu lui însuşi această promisiune. Ea o să-şi revină.

Trenul pleacă peste o oră. O să mai stea aici până se întunecă, apoi va străbate oraşul pe jos până la gară.

*

În grădina sanatoriului, după câteva săptămâni, Tom şedea la un capăt al băncuţei de fier forjat, Isabel la celălalt. Cârciumăresele roz începuseră să se ofilească, aveau marginile cafenii şi zdrenţuite.

Pe frunzele de margaretă începuseră să se târască melcii, iar vântul dinspre sud adunase în grămezi petalele lor.

— Cel puţin ai început să te mai îngraşi, Tom... Arătai îngrozitor după... când te-am revăzut... Cum te descurci? întrebă Isabel pe un ton rece, dar care arăta interes.

— Nu-ţi face griji în privinţa mea. Acum trebuie să ne ocupăm de tine. Urmări un greier care se opri pe braţul băncuţei şi începu să târâie. Mi s-a spus că poţi pleca din sanatoriu oricând vrei, Izz.

Ea îşi lăsă capul în jos şi îşi potrivi o şuviţă de păr după ureche.

— Cale înapoi nu mai există, ştii foarte bine. Nu mai putem schimba ce a fost... toate cele prin care am trecut amândoi. Tom o privi drept în faţă, dar ea nu ridică ochii şi întrebă şoptit: Şi apoi, ce ne-a mai rămas?

— Ce ne-a mai rămas din ce?

— Din orice. Ce-a mai rămas din... viaţa noastră?

— Înapoi la Faruri nu ne mai putem întoarce, dacă la asta te referi.

— Nu la asta mă refer, Tom, spuse ea oftând adânc.

Rupse o frunză de caprifoi de pe zidul vechi de lângă ea şi o privi cu atenţie. O făcu bucăţele, apoi rupse încă una, făcând astfel un mozaic neregulat în poala ei.

— Când am pierdut-o pe Lucy a fost o... a fost ca şi cum... parcă mi s-ar fi amputat o parte a corpului. Ah, grozav mi-aş dori să pot găsi cuvintele potrivite prin care să explic.

— Cuvintele nu contează.

Tom întinse mâna spre ea, dar ea se feri de atingerea lui.

— Spune-mi că şi tu simţi acelaşi lucru.

— Şi, dacă aş spune, la ce ar folosi, Izz?

Ea adună bucăţelele într-o grămăjoară.

— Nici măcar nu înţelegi despre ce vorbesc, nu-i aşa?

El se încruntă nedumerit, iar ea privi în sus la un nor alb care ameninţa soarele.

— Eşti un om pe care e tare greu să-l cunoşti. Uneori viaţa alături de tine a fost... pustie.

— Ce-ai vrea să-ţi răspund la asta, Izz? întrebă el după o pauză.

— N-am vrut decât să fim fericiţi. Toţi. Lucy... pur şi simplu ţi-a cucerit sufletul. Ţi-a deschis inima, ceea ce a fost minunat. Făcu o pauză lungă, după care expresia i se schimbă când amintirile îi reveniră. În tot acel timp n-am ştiut ce-ai făcut. N-am ştiut că de fiecare dată când mă atingeai, de fiecare dată când... nici nu-mi trecea prin cap că ai secrete faţă de mine.

— Am încercat să-ţi vorbesc, Izz. Dar nu m-ai lăsat.

Ea se ridică brusc în picioare, bucăţelele de frunze se risipiră în aer şi căzură pe iarbă.

— Am vrut să te fac să suferi, Tom, aşa cum şi tu m-ai făcut să sufăr. Înţelegi? Am vrut să mă răzbun. N-ai nimic de spus despre asta?

— Ştiu că asta ai vrut, iubito. Ştiu. Dar vremea aceea a trecut.

— Cum adică, mă ierţi pur şi simplu? Ca şi cum n-aş fi făcut nimic?

— Ce altceva aş putea face? Eşti soţia mea, Isabel.

— Asta înseamnă că n-ai cum să scapi de mine...

— Asta înseamnă că m-am legat să-mi petrec viaţa alături de tine. Încă mai vreau să-mi petrec viaţa alături de tine, Izz. Am primit o lecţie dură din care am învăţat că, pentru a avea cât de cât un viitor, trebuie să accepţi că nu poţi schimba trecutul.

Ea întoarse capul şi mai smulse nişte lăstari de caprifoi.

— Ce-o să facem de-acum încolo? Cum o să trăim? Nu pot să merg mai departe, să te privesc în fiecare zi şi să te detest pentru ceea ce ai făcut. Şi să-mi fie ruşine de ceea am făcut eu.

— Nu, draga mea, sigur că nu poţi.

— Totul este distrus. Nu se mai poate îndrepta nimic.

Tom puse o mână pe mâna ei.

— Am îndreptat ce am putut îndrepta. Asta e tot ce putem face. Trebuie să ne trăim viaţa mai departe cu ceea ce avem acum.

Ea se depărtă pe aleea de lângă pajişte, lăsându-l pe Tom pe bancă. După ce făcu un ocol, veni înapoi.

— Nu mă pot întoarce în Partageuse. E prea... acolo nu mai e locul meu. Dădu din cap respingând această perspectivă şi urmări din ochi drumul norului pe cer. Nici nu ştiu unde mai e locul meu acum.

Tom se ridică şi-i puse o mână pe braţ.

— Locul tău e lângă mine, Izz. Oriunde am fi.

— Mai poate fi adevărat, Tom?

Isabel ţinea în mână un lăstar de caprifoi şi-i mângâia frunzele, dusă pe gânduri. Tom desprinse de pe el o floare gălbuie.

— Când eram copii, mâncam florile astea. Ai mâncat şi tu?

— Le mâncai?

Tom muşcă din capătul îngust al florii şi supse picătura

de nectar ascunsă acolo.

— Nu le simţi gustul decât o clipă. Dar merită.

Desprinse o altă floare şi îi apropie capătul de buzele lui Isabel.

Capitolul 37

HOPETOUN, 28 august 1950

Nu rămăsese mare lucru acum în Hopetoun, în afară de digul lung care şoptea încă despre zilele de glorie de altădată, când funcţiona ca port pentru zona din care se exploata aurul. Portul se închisese în 1936, la câţiva ani după ce Tom şi Isabel se mutaseră aici. Cecil, fratele lui Tom, mai trăise câţiva ani după moartea tatălui lor şi, întrucât murise fără să lase niciun testament, banii rămaşi îi ajunseseră lui Tom să cumpere o fermă în afara oraşului. Judecând după standardele locale, ferma era mică, dar avea câţiva kilometri de coastă, iar casa, aşezată pe o culme din apropiere, oferea o perspectivă asupra plajei de jos. Duceau o viaţă liniştită. Rareori se duceau în oraş. La munca câmpului îi ajutau lucrători angajaţi.

Situat într-un golf larg, la sute de kilometri de Partaguese, Hopetoun era destul de departe încât să nu rişte să se întâlnească întâmplător cu cineva de acolo, dar suficient de aproape încât părinţii lui Isabel să vină la ei de Crăciun, în anii în care mai erau încă în viaţă. Tom şi Ralph îşi scriau când şi când – câteva urări scurte, simple, dar sincere. După ce Hilda murise, fiica lui Ralph, împreună cu familia ei, se mutase în casa părintească pentru a avea grijă de Ralph, a cărui sănătate era destul de şubredă. Când Bluey s-a căsătorit cu Kitty Kelly, Tom şi Isabel i-au

trimis un cadou, dar nu s-au dus la nuntă. Niciunul dintre ei nu s-a mai întors în Partaguese după ce au plecat de acolo.

Şi astfel au trecut douăzeci de ani, curgând lin ca un râu de ţară ce-şi adânceşte albia odată cu trecerea timpului.

*

Ceasul bate. E timpul să plece. Datorită şoselelor asfaltate, drumul până la oraş cu maşina durează puţin. Nu cum era atunci când au venit ei aici. Când Tom îşi pune cravata, din oglindă îl priveşte un străin cu păr cărunt, iar el trebuie să-şi aducă aminte că e chiar el. Acum costumul îi e prea larg, iar între gât şi gulerul cămăşii rămâne loc gol.

Prin fereastră se văd valurile lovind ţărmul, pulverizându-se într-o ploaie albă deasupra mării.

Oceanul nu dă nici cel mai mic semn că ar fi trecut timpul. Nu se aude decât vuietul furtunilor din august.

După ce pune plicul în cufărul din lemn de camfor, Tom închide cu pioşenie capacul. În scurt timp, conţinutul lui se va goli de orice înţeles, la fel ca şi vocabularul specific tranşeelor, rămas prizonier într-o etapă trecută. Cu trecerea anilor, semnificaţia unor lucruri se pierde şi din ele nu rămân decât nişte oase albe, de pe care s-a dus orice sentiment sau valoare.

Cancerul îşi desăvârşise lucrarea în ultimele luni, ciupind încet câte puţin din viaţa ei şi nu mai rămăsese decât aşteptarea. El o ţinuse mereu de mână, săptămâni în şir, stând pe marginea patului ei. El o întreba din când în când: „Mai ţii minte gramofonul nostru?” sau „Ce s-o mai fi întâmplat cu bătrâna doamnă Mewett?”. Ea răspundea cu un zâmbet abia schiţat. Uneori îşi găsea puterea de a-i spune: „Să nu uiţi să cureţi crengile uscate”. Sau: „Spune-mi o poveste, Tom. Una care se termină frumos”, iar el o

mângâia pe obraz şi îi spunea în şoaptă: „A fost odată ca niciodată o fată pe care o chema Isabel şi care era fata cea mai plină de viaţă din ţinutul acela...” Şi, în timp ce îi spunea povestea, observa că mâinile ei sunt pătate, încheieturile puţin umflate şi că verigheta îi joacă pe mâna slabă, cu pielea uscată.

Spre sfârşit, când ea nu mai putea nici măcar să bea din pahar, îi dăduse să sugă un colţ de pânză muiat în apă, îi pusese lanolină pe buze ca să nu i se usuce şi să crape. O mângâiase pe părul încărunţit acum, strâns într-o coadă care-i atârna pe spate. Privise cum pieptul ei slab se ridică şi se lasă cu aceeaşi nesiguranţă pe care o remarcase la Lucy, când ea ajunsese pe lanus: fiecare respiraţie, o luptă şi o victorie.

— Îţi pare rău că m-ai întâlnit, Tom?

— Cred că m-am născut ca să te întâlnesc, Izz. Cred că pentru asta am venit pe lume, spuse el şi o sărută pe obraz.

Buzele lui păstrau amintirea primului sărut pe care i-l dăduse, cu zeci de ani în urmă, pe plaja bătută de vânt, în lumina soarelui la apus: fata aceea îndrăzneaţă, fără teamă, care-şi urma doar îndemnul inimii. Îşi aduse aminte de dragostea ei pentru Lucy, spontană şi aprigă şi necondiţionată – acea dragoste care, dacă lucrurile ar fi stat altfel, i-ar fi fost dăruită pentru tot restul vieţii.

Încercase să-i arate lui Isabel iubirea lui prin fiecare gest, zi de zi timp de treizeci de ani. Dar acum nu le mai rămăseseră multe zile. Nu mai avea timp să i-o arate, iar sentimentul că timpul se scurtează îl îndemnă să o întrebe:

— Izz, începu el nesigur, vrei să... ai vrea să mă întrebi ceva? Ai vrea să-ţi spun ceva? Orice. Nu mă prea pricep eu la treburile astea, dar dacă există un astfel de lucru, îţi promit că am să mă străduiesc să-ţi răspund.

Isabel încercă să zâmbească.

— Asta înseamnă că sfârşitul e aproape, Tom.

Dădu încetişor din cap, confirmând ceea ce spusese, şi-l mângâie pe mână.

El nu-şi feri privirea.

— Sau poate înseamnă că în sfârşit sunt pregătit să vorbesc.

— E foarte bine aşa, răspunse ea cu glas pierit. Acum nu mai am nevoie să ştiu nimic.

Tom o mângâie pe cap privind-o îndelung în ochi. Îşi lipi fruntea de a ei şi rămaseră amândoi aşa, nemişcaţi, până când respiraţia ei deveni neregulată.

— Nu vreau să plec de lângă tine, spuse ea strângându-i mâna. Mi-e atât de frică, iubitule. Atât de frică. Ce mă fac dacă Dumnezeu nu mă iartă?

— Dumnezeu te-a iertat cu mulţi ani în urmă. Nu crezi că ar fi timpul să te ierţi şi tu?

— Scrisoarea, spuse ea îngrijorată. Să nu uiţi de scrisoare.

— Nu, Izz. N-am să uit, draga mea.

Şi vântul clătinase ferestrele aşa cum făcuse cu mulţi ani în urmă pe Ianus.

— N-am să-mi iau rămas-bun de la tine, ca să nu creadă Dumnezeu că sunt gata de drum.

Îi strânse uşor mâna din nou. După aceea nu mai avu putere să spună nimic. Deschidea din când în când ochii, iar în ei se vedea o strălucire care devenea tot mai intensă pe măsură ce respiraţia ei era mai scurtă şi mai anevoioasă, ca şi cum aflase deodată un secret şi înţelesese ceva.

Apoi, în ultima noapte, exact când luna palidă a străpuns norii mohorâţi, respiraţia ei şi-a schimbat ritmul, într-un fel pe care el îl cunoştea prea bine din vremea războiului, şi ea a plecat de lângă el.

Deşi aveau lumină electrică, Tom stătuse lângă ea la lumina slabă a lămpii cu petrol: lumina care-i scălda faţa, venită de la flacără, era mult mai blândă. Mai bună. Tom rămase toată noaptea lângă trupul ei, aşteptă zorile şi abia după aceea îi telefonă doctorului. Gata de luptă, ca odinioară.

Trecând pe alee, Tom rupe un boboc de trandafir galben din tufele pe care Isabel le plantase când se instalaseră aici. Parfumul lui, deja puternic, îl poartă cu aproape douăzeci de ani în urmă şi o vede în genunchi lângă răzorul proaspăt săpat, apăsând cu mâinile pământul în jurul unei tufe tinere. „Avem şi noi în sfârşit grădina noastră de trandafiri, Tom”, spusese ea. Era prima oară când o vedea zâmbind de la plecarea din Partaguese, iar imaginea ei îi rămăsese în minte limpede ca o fotografie.

După înmormântare, în salonul de lângă biserică sunt adunaţi câţiva oameni. Tom rămâne doar atât cât îi cere buna cuviinţă. Dar şi-ar dori ca oamenii să o cunoască cu adevărat pe cea care a fost înmormântată: pe Isabel pe care el a cunoscut-o pe dig, atât de plină de viaţă şi de curaj şi pusă pe şotii.

Pe Izzy a lui. Cealaltă jumătate a cerului lui.

*

La două zile după înmormântare, Tom şedea singur în casa rămasă acum goală şi tăcută. Un nor de praf ce se înălţa de pe drum îi indică apropierea unei maşini. Probabil unul dintre lucrătorii de la fermă, care se întoarce. Când maşina se apropie, Tom se uită mai atent. Era o maşină nouă, scumpă, cu număr de Perth.

Maşina trase în faţa casei şi Tom ieşi în uşă.

Din maşină coborî o femeie care zăbovi un timp ca să-şi aranjeze părul blond, strâns într-un coc la ceafă. Privi în jur, apoi se apropie încet de verandă, unde o aştepta Tom.

— Bună ziua, rosti el. V-aţi rătăcit?

— Sper că nu, răspunse femeia.

— Pot să vă fiu de ajutor?

— Caut ferma familiei Sherbourne.

— Aţi găsit-o. Sunt Tom Sherbourne – şi aşteptă să primească o lămurire.

— Asta înseamnă că nu m-am rătăcit.

Schiţă un zâmbet timid.

— Îmi cer scuze, zise Tom, am avut o săptămână foarte grea. Am uitat ceva? Aveam vreo întâlnire programată?

— Nu, nu aveaţi nicio întâlnire. Pe dumneavoastră am venit să vă văd şi pe... şovăi o clipă... şi pe doamna Sherbourne. Am auzit că e foarte bolnavă.

Tom era nedumerit şi atunci ea spuse:

— Mă numesc Lucy-Grace Rutherford. Înainte mă numeam Roennfeldt... Zâmbi din nou. Sunt Lucy.

El o privi neîncrezător. În cele din urmă întrebă clătinând din cap, parcă doar pentru sine:

— Lulu? Micuţa Lulu? Şi rămase locului nemişcat.

Tânăra roşi.

— Nici nu ştiu cum să vă spun. Şi nici doamnei Sherbourne. Deodată expresia feţei i se schimbă, străbătută de un gând, şi întrebă: Sper că n-o să se supere. Sper că n-o deranjez.

— Mereu a sperat că ai să vii.

— Staţi puţin. Vreau să vă arăt ceva, spuse ea şi se duse înapoi la maşină.

Umblă în maşină şi se întoarse ducând un coşuleţ, iar faţa îi radia de dragoste şi mândrie.

— Acesta este Christopher, băieţelul meu. Are trei luni.

Tom zări în păturică un copilaş care semăna atât de mult cu Lucy când era mică, încât îl cuprinse un fior.

— Izzy s-ar fi bucurat grozav să-l vadă. Faptul că ai venit ar fi însemnat foarte mult pentru ea.

— Ah, îmi pare foarte rău... Când a...?

Lăsă propoziţia neterminată.

— Acum câteva zile. Am înmormântat-o luni.

— N-am ştiut. Poate că aţi prefera să plec.

El rămase mult timp cu ochii la copil, iar când îşi ridică privirea, în cele din urmă, pe buze îi juca un zâmbet melancolic.

— Hai în casă.

Când Tom intră cu ceainicul şi ceştile pe o tavă, Lucy-Grace privea oceanul având lângă ea copilaşul în coşuleţ.

— De unde începem? întrebă ea.

— Ce-ar fi stăm puţin fără să spunem nimic? răspunse Tom. Să ne obişnuim cu situaţia. Apoi oftă. Micuţa Lucy! După atâţia ani!

Îşi băură ceaiul în linişte, ascultând vântul care bătea vuind dinspre ocean şi care alunga din când în când câte un nor, lăsând astfel o rază de soare să pătrundă prin fereastră şi să cadă pe covor. Lucy absorbea mirosurile casei: mirosul de lemn vechi, de fum de lemn şi de soluţie de lustruit. Nu îndrăznea să-l privească pe Tom în faţă, ci se uita împrejur la lucrurile din încăpere. O icoană a Sfântului Mihail, o vază cu trandafiri galbeni. O fotografie de la nunta lui Tom şi Isabel în care amândoi arătau tineri şi plini de speranţe. Pe rafturi erau cărţi despre navigaţie, despre faruri şi despre muzică, unele dintre ele atât de voluminoase – cum era cea care purta titlul *Atlasul stelelor* – încât erau aşezate orizontal. În colţ era un pian cu o mulţime de partituri îngrămădite pe el.

— Cum ai aflat? întrebă Tom în cele din urmă. Despre Isabel?

— Mama mi-a spus. Când i-aţi scris lui Ralph Addicott şi i-aţi arătat cât e de bolnavă, el s-a dus la mama.

— În Partaguese?

— Acum ea locuieşte din nou acolo. Mama m-a dus la

Perth când aveam cinci ani... a vrut să-şi ia viaţa de la început. S-a mutat înapoi în Partaguese când m-am înrolat în Forţele Aeriene Auxiliare Australiene, divizia pentru femei, în 1944. După aceea a rămas acolo împreună cu mătuşa Gwen, la *Bermondsey.* Eu m-am stabilit în Perth după război.

— Şi soţul tău?

Ea zâmbi fericită.

— Henry! A fost o poveste de dragoste tipică celor care lucrează în aviaţie. E un om minunat. Ne-am căsătorit anul trecut. Mă consider foarte norocoasă. Privi în zare, spre oceanul îndepărtat, şi spuse: M-am gândit la voi atât de des în toţi aceşti ani. Mi-am pus tot felul de întrebări. Dar abia după ce..., face o pauză, ... după ce l-am născut pe Christopher am înţeles cu adevărat de ce aţi făcut ceea ce aţi făcut. Şi de ce mama nu v-a putut ierta. Aş fi în stare să ucid pentru copilul meu. Fără nicio îndoială.

Îşi netezi rochia.

— Ţin minte unele lucruri. Cel puţin aşa cred... frânturi parcă desprinse dintr-un vis: farul, desigur, turnul şi un fel de balcon care îl înconjura... cum se cheamă?

— Platforma.

— Ţin minte cum mă ţineai pe umeri. Şi cum cântam la pian cu Isabel. Şi ceva despre nişte păsări care parcă-ţi spuneau rămas-bun? Apoi totul se amestecă şi nu-mi mai amintesc mare lucru. Doar viaţa nouă pe care am trăit-o la Perth şi anii de şcoală. Dar cel mai bine ţin minte vântul şi valurile şi oceanul, pe astea le port în sânge. Mamei nu-i place apa. Nu înoată niciodată. Se uită la copil. N-am putut veni mai curând. A trebuit să aştept până ce mama... până când şi-a dat consimţământul, cred.

Privind-o, Tom întrezărea din când în când sclipiri din trăsăturile de odinioară. Dar îi era greu să facă legătura între fetiţă şi femeia de acum. Şi la fel de greu, la început,

să-l găsească în el însuşi pe bărbatul tânăr care o iubise atât de mult. Şi totuşi. Şi totuşi bărbatul acela era încă pe-acolo, pe undeva şi, o clipă, auzi glasul limpede ca un clopoţel al copilei care-i cerea: „Tati! Ia-mă în braţe, tati!”.

— Ţi-a lăsat ceva, spuse el şi se duse la cufărul din lemn de camfor.

Căută înăuntru, scoase plicul şi i-l dădu lui Lucy-Grace, care-l ţinu un timp în mână, fără să-l deschidă.

Draga mea Lucy,

A trecut mult timp. Atât de mult timp. Am promis că n-am să mă apropii de tine şi m-am ţinut de cuvânt, oricât mi-a fost de greu.

Acum eu nu mai sunt, aşa se face că primeşti această scrisoare. Iar asta mă bucură pentru că înseamnă că ai venit la noi. Nu mi-am pierdut niciodată speranţa că vei veni.

În cufăr, împreună cu scrisoarea, sunt câteva lucruri din primii tăi ani de viaţă: costumaşul pe care l-ai purtat la botez, păturica ta galbenă, câteva desene pe care le-ai făcut când erai mai măricică. Şi mai sunt câteva lucruri pe care ţi le-am făcut atunci – aşternuturi şi alte obiecte de felul acesta. Le-am păstrat pentru tine – lucruri legate de acea parte a vieţii tale pe care ai pierdut-o.

Pentru eventualitatea că ai să vii să o cauţi.

Acum eşti femeie în toată firea. Sper că ai dus o viaţă frumoasă. Sper că vei găsi puterea să mă ierţi pentru că te-am păstrat lângă mine. Pentru că te-am lăsat să pleci de lângă mine.

Să ştii că ai fost totdeauna iubită din adâncul sufletului.

Cu toată dragostea mea.

Batiste cu broderie fină, botoşei tricotaţi, o boneţică de satin: toate erau împăturite cu grijă şi puse tocmai la fundul cufărului, sub cele rămase din copilăria lui Isabel. Până atunci Tom nici nu ştiuse că Isabel le păstrase.

Frânturi de timp. De viaţă. În cele din urmă, Lucy-Grace desfăcu un sul legat cu panglică de satin. Harta Insulei Ianus, împodobită de Isabel cu atât de mult timp în urmă: Plaja Epavei, Golful Înşelător – cerneala avea încă o culoare intensă. Tom simţi un fior dureros amintindu-şi ziua când ea i-o dăruise, iar el se îngrozise la gândul că făcuse ceva nepermis de regulament. Îl năpădi un val de iubire pentru Isabel, de durere stârnită de pierderea ei.

În timp ce Lucy-Grace examina harta, pe obrazul ei se prelinse o lacrimă şi Tom îi oferi batista lui împăturită cu grijă. Ea îşi şterse ochii, se gândi puţin şi apoi spuse:

— N-am avut niciodată prilejul să vă mulţumesc. Chipul lui Tom exprimă o întrebare fără grai. Să vă mulţumesc. Ţie şi... mamei pentru că m-aţi salvat şi m-aţi crescut cu atâta grijă. Eram prea mică... şi după aceea a fost prea târziu.

— N-ai de ce să ne mulţumeşti.

— Trăiesc doar datorită vouă.

Băieţelul începu să plângă şi Lucy se aplecă să-l ia în braţe.

— Şşt, gata, puiuţule! Nu-i nimic! Fii cuminte, iepuraşule! Îl legănă în braţe şi copilul se linişti. Se întoarse spre Tom. Vrei să-l ţii în braţe?

— M-am cam dezobişnuit, spuse el nesigur.

— Haide! spuse ea şi puse în braţele lui, cu grijă, copilaşul.

— Ei, ia te uită! zâmbi Tom. Eşti exact cum era mama ta când era mititică, nu? Ai acelaşi nas, aceiaşi ochi albaştri. Copilul îl privea stăruitor şi grav, iar Tom simţi că îl încearcă iar aceleaşi sentimente. Ah, ce mult s-ar fi bucurat Izzy să te vadă! rosti el, căutând să-şi stăpânească tremurul din glas.

Lucy-Grace se uită la ceas.

— Cred c-ar fi timpul să plec. În noaptea asta rămân la

Ravensthorpe. Nu vreau să conduc pe întuneric... s-ar putea să fie canguri pe şosea.

— Desigur. Apoi făcu un gest cu capul spre cufăr. Vrei să te ajut să pui lucrurile alea în maşină? Asta numai dacă vrei să le iei. Dacă nu vrei, te înţeleg perfect.

— Nu vreau să le iau. Văzând dezamăgirea de pe faţa lui Tom, continuă zâmbind: Pentru că în felul acesta o să am motiv să mai vin. Cândva, poate nu peste mult timp.

*

Soarele este cât o aşchie deasupra valurilor. Tom se aşază în şezlongul lui de pe verandă. Lângă el, pe şezlongul lui Isabel au rămas pernele făcute de ea. Vântul s-a oprit, norii tiviţi cu roşu plutesc la orizont. Un fascicul de lumină străpunge amurgul: farul din Hopetoun. Acum este automatizat – de când s-a închis portul nu mai e nevoie de paznic. Se întoarce cu gândul înapoi la Ianus Rock şi la farul de care a avut grijă atâta timp, la fiecare pulsaţie care încă străbate noaptea până la marginile universului.

Încă persistă senzaţia pe care i-a lăsat-o în braţe greutatea copilaşului lui Lucy şi aceasta îi trezeşte amintirea senzaţiei pe care avut-o când a ţinut-o pe Lucy în braţe şi, mai departe, pe cea pe care a trăit-o când şi-a ţinut în braţe, pentru scurt timp, propriul fiu. Cât de diferită ar fi fost viaţa atâtor oameni dacă el ar fi trăit! Cât de diferită! Cugetă asupra acestui lucru, apoi oftează. N-are niciun rost să se gândească la asta. Dacă porneşti pe calea asta, nu te mai opreşti niciodată. A dus viaţa pe care a dus-o. A iubit femeia pe care a iubit-o. Nimeni pe lume n-a mai mers şi nu va merge pe drumul pe care a mers el şi e împăcat cu gândul ăsta. Simte încă durerea pierderii lui Isabel, a zâmbetului ei, a contactului cu pielea ei. Lacrimile pe care şi le-a stăpânit în prezenţa lui Lucy îi curg acum încet pe obraji.

Se uită în spate, unde luna plină şi-a început ascensiunea pe cerul geamăn ca o contragreutate a soarelui care dispare. Fiecare sfârşit înseamnă un nou început. Micul Christopher s-a născut într-o lume pe care Tom nici nu şi-ar fi putut-o imagina. Poate băieţelul ăsta nu va mai avea parte de război? Lucy-Grace aparţine, de asemenea, unui viitor pe care Tom îl poate doar bănui. Dacă-i va putea dărui copilului ei măcar pe jumătate dragostea pe care Isabel i-a dăruit-o ei, atunci copilului îi va fi bine.

Mai sunt multe zile de străbătut în această viaţă. Iar Tom ştie că pe cel care parcurge acest drum îl modelează fiecare zi şi fiecare om care îi iese în cale. Cicatricele sunt o altă formă a memoriei. Oriunde s-ar afla Isabel, ea face parte din el, întocmai ca şi războiul, ca şi farul, ca şi oceanul. În curând zilele se vor închide peste vieţile lor, iarba le va creşte peste morminte, până când povestea lor va deveni o piatră funerară pe la care nu trece nimeni.

Priveşte cum oceanul se pierde treptat în noapte, convins că lumina se va ivi din nou.

SFÂRŞIT